

การพัฒนาแบบการจัดการโปรแกรมบัณฑิตการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

นางจรรยา วุฒิสถานทวี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A DEVELOPMENT OF RECREATION PROGRAM MANAGEMENT FOR HEALTH TOURISM
PROMOTION MODEL FOR LONG STAY ELDERLY TOURISTS

Mrs. Chanya Wuttithantawee

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Sports Science
Faculty of Sports Science
Chulalongkorn University
Academic Year 2014
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว
โดย	นางจรรยา วุฒิสฐานทวิ
สาขาวิชา	วิทยาศาสตร์การกีฬา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	อาจารย์ ดร. รัตนา ปานเรียนแสน

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

.....คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชรินทร์ชัย อินทிரากรณ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ กาญจนกิจ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(อาจารย์ ดร. รัตนา ปานเรียนแสน)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. โสมฤทัย สุนทรยาธร)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. กำโชค เผือกสุวรรณ)

จรรยา วุฒิชัยานทวิ : การพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว (A DEVELOPMENT OF RECREATION PROGRAM MANAGEMENT FOR HEALTH TOURISM PROMOTION MODEL FOR LONG STAY ELDERLY TOURISTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: อ. ดร. รัตนา ปานเรียนแสน, 268 หน้า.

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว วิธีดำเนินการวิจัยเป็นแบบวิธีผสม ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ขั้นตอนการวิจัยมี 5 ขั้นตอนประกอบด้วย 1) การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น 2) การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจมาท่องเที่ยว ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย พำนักอยู่ในประเทศไทยมากกว่า 30 วัน มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป โดยพำนักที่บริเวณที่มีสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ธรรมชาติ แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และตั้งอยู่ในเขตเมือง จำนวน 400 คน และการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 7 คน 3) การสร้างและพัฒนารูปแบบฯ 4) การตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณารูปแบบจำนวน 8 คน 5) ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบฯ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และสถิติเชิงบรรยาย ผลการวิจัยสรุปดังนี้

1) การตัดสินใจเดินทางมาและความพึงพอใจระหว่างการท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว เลือกเดินทางมาพำนักระยะยาวเพราะอากาศดี ค่ำค่าเงิน อาหารอร่อยโดยมาในช่วงเดือนตุลาคม-มกราคม เพื่อเข้าร่วมเทศกาลลอยกระทง ขอบการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่เลือกเข้าร่วมมากที่สุด คือ การนวดไทย และการดูแล/รักษาช่องปาก สุขภาพฟัน การจัดการกิจกรรมนันทนาการภายในและภายนอกที่พำนักระยะยาวควรคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับแรก ความเหมาะสมเตรียมสถานที่ให้พร้อมรวมถึงต้องมีความร่มรื่น โปรแกรมนันทนาการให้บริการได้ตรงตามความจำเป็น ความต้องการ แรงจูงใจและความปรารถนาเพื่อเดินทางมาพำนักในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ผู้นำนันทนาการมีความสามารถและทักษะในการให้บริการผู้สูงอายุ

2) รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ลักษณะของรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มีลักษณะสำคัญ 7 ประการ ประกอบด้วย (1) การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมตามที่พักพำนักระยะยาว (2) หลักการจัดการกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่ต้องคำนึง (3) หลักการจัดการกิจกรรมนันทนาการเพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการ (4) ประเภทกิจกรรม (5) แบบการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ (6) หลักการจัดการ POLC (7) การตัดสินใจดำเนินการโปรแกรมนันทนาการ องค์ประกอบที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบฯ ไปใช้ องค์ประกอบที่ 3 เงื่อนไขและข้อจำกัดของการนำรูปแบบฯ ไปใช้ ประกอบด้วยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ

สาขาวิชา วิทยาศาสตร์การกีฬา
ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5278954239 : MAJOR SPORTS SCIENCE

KEYWORDS: MODEL / RECREATION PROGRAM / HEALTH PROMOTION / ELDERLY LONG STAY TOURIST

CHANYA WUTTITHANTAWEE: A DEVELOPMENT OF RECREATION PROGRAM MANAGEMENT FOR HEALTH TOURISM PROMOTION MODEL FOR LONG STAY ELDERLY TOURISTS. ADVISOR: ASST. PROF. SUCHART TAWEEPORNPATHOMGUL, Ph.D., CO-ADVISOR: RATTANA PANRIANSAEN, Ph.D.๓, 268 pp.

The purpose of the research was to development a recreation program management for health tourism promotion model for long stay elderly tourists. It was processed by a mixed method research which was a quantitative research and qualitative research. It was consisted 5 steps as follow: (1) Documentary research and related literatures to collect data (2) To study about the decision, satisfaction of elderly long stay tourists to travel in Thailand, who is more than 50 years old and long stay over 30 days and stays in accommodation near natural resources (sea, beach and mountain), history and cultural areas and township total 400 elderly long stay tourists. A study the opinions of who involved in long stay tourism in public and private sector 7 people (3) To create and development the draft model (4) To verify the draft model by 8 experts (5) Improvement of the final model. The research instruments were content analysis form, questionnaires, interview guides and opinions form to verify the draft model. Data were analyzed by content analysis and descriptive statistics. The research results were as follow:

1) The decision making, satisfaction and needs of elderly long stay tourists choose to travel in Thailand. Because the weather's fine, good value for money to pay and good taste food. The most elderly long stay tourists arrived on October to January in order to attend Loy Kra Thong festival, to travel in natural place, ecotourism and adventure tourism, Thai massage and dental checkup. Health promotion tourism and a variety of festival in Thailand were most satisfied. Recreational activities management inside and outside the residence should take safety first and appropriate. The environment be pleased to stay. Recreational programs available to serve needs, motivations of the elderly long stay tourists. The leader's activity should have ability and skills to service in elderly.

2) A development of recreation program management for health tourism promotion model for long stay elderly tourists consisted of 3 components. (1) Features of the recreation program management for health tourism promotion model for long stay elderly tourists which were 1) Long Stay Residence 2) Critical Factors Requiring for Recreation Activity Management 3) Managing Recreation Activity Services 4) Types of Activities 5) Program Formats 6) Recreation Program Management 7) Disposition Decision. (2) The guidelines to apply a recreation program management for health tourism promotion model for long stay elderly tourists. (3) The conditions or limitations in implementation of the recreation program management for health tourism promotion model for long stay elderly tourists which were 1) factors affecting and 2) challenges.

Field of Study: Sports Science

Academic Year: 2014

Student's Signature

Advisor's Signature

Co-Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยความเอาใจใส่และความเมตตากรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล และ อาจารย์ ดร.รัตนา ปานเรียนแสน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้กำลังใจและชี้แนะแนวทางในการทำวิจัยและสามารถพัฒนางานวิจัยจนสำเร็จลุล่วง ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์ และรองศาสตราจารย์ เทพประสิทธิ์ กุศลวิชิตชัย ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่ใช้ในงานวิจัยรวมทั้งให้กำลังใจผู้วิจัยอยู่เสมอมา จนงานวิจัยประสบความสำเร็จ และ อาจารย์ ดร. อัญญา นิลนพคุณ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำเล่มวิจัยรวมถึงการเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลบทความ วารสารนานาชาติให้กับผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กำโชค เผือกสุวรรณ และอาจารย์ ดร. โสมฤทัย สุนทรยธร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำและแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ทพ.อภิรักษ์ วุฒิสฐานทวี และบุคคลในครอบครัวทุกคน เด็กหญิง ญาดา วุฒิสฐานทวี เด็กชายอชิตะ วุฒิสฐานทวี และเด็กหญิงรดา วุฒิสฐานทวี ที่คอยให้กำลังใจสนับสนุนผลักดันและช่วยเหลือให้กับผู้วิจัยจนกระทั่งงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ อีกทั้งคุณแม่ศิริพันธ์ ศิริวัฒน์ พิบูลย์ คุณจินตนา ศิริวัฒน์พิบูลย์ ที่เป็นกำลังใจในการเรียนระดับคุชกุ๊บัณฑิตนี้

ขอขอบพระคุณเพื่อนๆ นิสิตร่วมสถาบันทุกท่านในคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและเพื่อน นิสิตแขนงวิชาวิทยาการการจัดการกีฬาและนันทนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
คำถามวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับนันทนาการ	10
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุและการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ	14
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ	20
4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว	26
5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการโปรแกรมนันทนาการ	35
6. แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้นำนันทนาการ.....	49
7. รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	59
8. กรอบแนวคิด.....	65

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
1. การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น.....	68
2. การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว และสภาพการ ท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบัน	69
3. การสร้างและพัฒนาร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว.....	80
4. การตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว	82
5. การปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว.....	83
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเตรียมร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว	85
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะ ยาว เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ความพึงพอใจที่มีต่อ กิจกรรมในระหว่างการท่องเที่ยวในประเทศไทย และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการ ท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการผู้สูงอายุชาวต่างชาติ	86
ตอนที่ 3 ผลการสร้างและพัฒนาร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริม สุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทย.....	129
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นต่อ (ร่าง) รูปแบบการจัดการ โปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวใน ประเทศไทย โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ	147
ตอนที่ 5 รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยว สูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทย.....	151
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	157

สรุปผลการวิจัย.....	158
อภิปรายผลการวิจัย.....	175
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้.....	184
ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป.....	185
รายการอ้างอิง.....	186
ภาคผนวก.....	195
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of item objective congruence).....	196
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากการประเมินแบบสอบถาม เรื่อง การพัฒนา รูปแบบการจัดการ โปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับ นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว.....	197
ภาคผนวก ค บันทึกข้อความ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนกลุ่มสหสถาบัน ..	203
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ทางด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว.....	205
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์และข้อมูลการสัมภาษณ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยว พำนักระยะยาว ธุรกิจดูแลผู้สูงอายุชาวต่างชาติ.....	207
ภาคผนวก ฉ เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม.....	264
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	268

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	จำนวนผู้สูงอายุแบ่งตามการพัฒนาของประเทศ	16
ตารางที่ 2	จำนวนผู้สูงอายุที่มีมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ตามสัดส่วนของประชากรในประเทศแบ่งตามประเทศที่มีจำนวนสูงสุด ค.ศ. 2009.....	16
ตารางที่ 3	จำนวนนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติ อายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไปที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2553	34
ตารางที่ 4	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละแหล่งที่พักพำนักระยะยาว.....	70
ตารางที่ 5	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	88
ตารางที่ 6	พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในประเทศไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม	92
ตารางที่ 7	พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในประเทศไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม	96
ตารางที่ 8	ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย.....	98
ตารางที่ 9	ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านการคมนาคม.....	99
ตารางที่ 10	ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านที่พัก	99
ตารางที่ 11	ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านร้านอาหาร/ภัตตาคาร.....	100
ตารางที่ 12	ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยว	101
ตารางที่ 13	ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านการให้บริการของบุคลากรในการประกอบกิจกรรม.....	102
ตารางที่ 14	ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านกิจกรรมผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง	103

ตารางที่ 15	ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านกิจกรรมพิเศษ/เทศกาลต่าง ๆ.....	103
ตารางที่ 16	ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านกิจกรรมทางสุขภาพ.....	104
ตารางที่ 17	ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านความครบถ้วนของการให้บริการตามที่ได้ตกลงไว้ก่อนการเดินทาง.....	105
ตารางที่ 18	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยแสดงลำดับความสำคัญของ.....	107
ตารางที่ 19	สรุปข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมเน้นหนนาการตามองค์ประกอบด้านการจัดโปรแกรมเน้นหนนาการ.....	117
ตารางที่ 20	สรุปข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมเน้นหนนาการ ตามองค์ประกอบด้านการจัดการ(POLC)	125
ตารางที่ 21	การสังเคราะห์แนวคิดสำหรับกำกับรูปแบบการจัดการโปรแกรมเน้นหนนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านกระยะยาว	130
ตารางที่ 22	ตัวอย่างการจัดกิจกรรมรายวัน.....	144
ตารางที่ 23	ตัวอย่างการจัดกิจกรรมโปรแกรม 3 ในช่วงเทศกาลคริสต์มาส.....	145
ตารางที่ 24	แสดงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญต่อ (ร่าง) รูปแบบการจัดการโปรแกรมเน้นหนนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านกระยะยาว.....	149
ตารางที่ 25	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากการประเมินแบบสอบถาม เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการ โปรแกรมเน้นหนนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านกระยะยาว	197

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 การออกแบบโปรแกรมนันทนาการ	45
ภาพที่ 2 วงจรการพัฒนาโปรแกรม	46
ภาพที่ 3 ขั้นตอนการวิจัย	84
ภาพที่ 4 แบบจำลองนิเวศวิทยาปัจจัยกำหนดสุขภาพ	134
ภาพที่ 5 แบบจำลองนิเวศวิทยาภาวะสุขภาพและพฤติกรรม.....	135
ภาพที่ 6 การสังเคราะห์สาระสำคัญของข้อมูลเพื่อจัดทำ (ร่าง) รูปแบบฯ	136
ภาพที่ 7 (ร่าง) รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการ	138
ภาพที่ 8 รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการ.....	153

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (2554) ได้มีประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2559 ลงใน ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอนพิเศษ 67 ง วันที่ 17 มิถุนายน 2554 ความว่า

...การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุ ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องปลอดภัย สะอาด มีการรักษาสภาพแวดล้อม...รูปแบบของการท่องเที่ยวจึงมีแนวโน้มท่องเที่ยวแบบอิสระ สนใจการท่องเที่ยวเฉพาะทาง เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health and Wellness Tourism)

จากข้อความข้างต้น ถือเป็นที่มาส่วนหนึ่งของการกำหนดแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2559 ซึ่งให้เห็นว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยจำเป็นต้องมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มผู้สูงอายุ ปัจจัยภายนอกที่ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวในกลุ่มนี้เพิ่มความสำคัญมากขึ้น คือการ ที่ประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ในปี พ.ศ.2558 นี้ ซึ่งผลจากการเข้าสู่ประชาคมดังกล่าวจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยวตลอดจนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอย่างเสรีเกิดขึ้นภายในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รัฐบาลของประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยถือว่าเป็น 1 ใน 12 ของภาคบริการที่มีความสำคัญอย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจของไทย (ไอเออีซี, 2557) ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้ประเทศได้จำนวนมาก ตลอดจนก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นกลไกที่ใช้ในการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมได้ อย่างไรก็ตาม การที่ประเทศไทยจะได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใดหรือไม่ นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทย

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization, 2004) ได้คาดการณ์ไว้ว่า ในปี ค.ศ. 2020 จะมีนักท่องเที่ยวทั่วโลกกว่า 1,600 ล้านคน โดยเป็นนักท่องเที่ยวแถบเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก (East Asia and The Pacific) ประมาณ 400 (397) ล้านคน ในจำนวนนั้นส่วนหนึ่งเป็นนักท่องเที่ยวในอาเซียนประมาณ 160-200 ล้านคน และในจำนวนดังกล่าว องค์การสหประชาชาติ คาดการณ์ว่าในปีเดียวกันนั้น จะเป็นประชากรผู้สูงอายุประมาณ 713,855,000 คน ซึ่งมีอัตราส่วนที่

เพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 121.77 เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 1990 สำหรับประเทศไทยรายงานระบุว่าในปีพ.ศ. 2547 ได้เริ่มก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society: มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปเป็นสัดส่วนเกินร้อยละ 10 หรืออายุ 65 ปีขึ้นไป เกินร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศ) และคาดว่าในปี พ.ศ. 2567 จะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society: มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นสัดส่วนเกินร้อยละ 20 และอายุ 65 ปีขึ้นไป เกินร้อยละ 14 ของประชากรทั้งประเทศ) ซึ่งสัดส่วนของผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ.2573 ประชากรวัยสูงอายุจะมีสัดส่วนเพิ่มเป็นร้อยละ 25.12 (Burapa Pansawad et al., 2011) จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวสูงอายุจะกลายเป็นกลุ่มลูกค้าเป้าหมายของประเทศไทยอย่างแน่นอน ซึ่งไปตามอัตราการขยายตัวของผู้สูงอายุตามการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรศาสตร์ ดังนั้น กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุจึงมีขนาดใหญ่และมีอัตราการขยายตัวสูงขึ้นเมื่อเทียบกับนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น และถือเป็นโอกาสของประเทศไทยในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ซึ่งถือเป็นกลุ่มตลาดเป้าหมายที่มีศักยภาพสูงกลุ่มหนึ่ง โดยรูปแบบการท่องเที่ยวหนึ่งที่เป็นอยู่ในความสนใจของกลุ่มเหล่านี้ คือการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) เนื่องจาก การท่องเที่ยวประเภทนี้มีประโยชน์ในการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยวโดยตรง สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุในปัจจุบันที่ให้ความสนใจในการดูแลสุขภาพมากขึ้นกว่าในอดีต ความสนใจนี้อาจมีสาเหตุจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการแพทย์และการสาธารณสุข การคมนาคม และอื่น ๆ ประกอบกับผู้สูงอายุในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นผู้มีสุขภาพดี มีการศึกษาสูง และยังเป็นกลุ่มที่ใช้เงินเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มอายุอื่น (สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545) ตลอดจนการเติบโตของสายการบินราคาประหยัด หรือ low cost airlines ทำให้ราคาค่าโดยสารทางอากาศลดลง เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีโอกาสและมีความสะดวกในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น (John, 2006)

อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่ต้องนำมาพิจารณาเฉพาะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้คือ พฤติกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น โดยพบว่าลักษณะการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุที่ดำเนินไปอย่างไม่เร่งรีบ อันอาจเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านสุขภาพของผู้สูงอายุเอง มีความต้องการใช้เงินเพื่อการท่องเที่ยว ไม่มีความกังวลในเรื่องของเวลา มีความต้องการออกเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ สามารถเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศได้เป็นระยะเวลาอันยาวนาน เพื่อการพักผ่อน หรือเพื่อหลบเลี่ยงอากาศที่หนาวจัด ในฤดูหนาวมาพักในประเทศที่มีอากาศอบอุ่น และ/หรือมีสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่าต่างประเทศ (Callan & Bowman, 2000) ศักยภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มาจากการที่มีรายได้สูงกว่า ในบางประเทศมีการจัดสวัสดิการหรือเงินบำนาญที่รัฐบาลของตนจ่ายให้เป็นรายเดือน ซึ่งถือเป็นรายได้ที่มั่นคง อีกทั้ง ผู้เกษียณอายุส่วนใหญ่ ยังมีเงินเก็บสะสมส่วนตัว อาจกล่าวได้ว่านักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูง จากโอกาสทางการตลาดข้างต้น ทำให้

หลายๆ ประเทศ ได้มีความพยายามที่จะสร้างภาพลักษณ์ให้ประเทศของตนเป็นจุดหมายปลายทางเพื่อการท่องเที่ยวทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้แก่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ โดยกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมให้ประเทศของตนเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Henderson, 2004) มีการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ขึ้น ที่รองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้โดยเฉพาะ ซึ่งเรียกกันว่า การท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว (Long Stay Tourism)

สำหรับประเทศไทยได้พัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวเป็นการท่องเที่ยวที่ต้องการของกลุ่มที่ต้องการพำนักระยะยาวอยู่ในประเทศไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้จัดให้กลุ่มผู้สูงอายุอยู่เป็นหนึ่งในสี่กลุ่มเป้าหมายของการท่องเที่ยวนี้ นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการเพื่อรองรับโดยกำหนดอายุของให้เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ โดยระบุให้ผู้ที่มียุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป เปิดโอกาสและอำนวยความสะดวกให้สามารถเข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทยได้เป็นกรณีพิเศษ โดยการออกวีซ่าพิเศษ (Non-Immigrant Visa “O-A” Long Stay) ให้สามารถพำนักในประเทศไทยได้เป็นระยะเวลายาวนานมากกว่า 30 วันแต่ไม่เกินครั้งละ 1 ปี แต่ต้องไม่เป็นการตั้งใจเข้ามาพักเพื่อหารายได้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2549) ซึ่งเป็นการเข้าพำนักในต่างประเทศที่ถือว่ามีโช้ถิ่นกำเนิด มีโช้ถิ่นที่มีการดำรงชีวิตอันเป็นปกติ อันมีสังคมกลุ่มเพื่อน ตลอดจนวัฒนธรรมที่คุ้นเคยมานาน

อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่เดินทางมาพำนักระยะยาวในต่างประเทศอาจมีความสนุกกับสภาพแวดล้อมใหม่หรือกิจกรรมที่ดำเนินไปในระยะแรก แต่เมื่อผ่านไประยะหนึ่งอาจเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย หรือหมดความสนใจลงไป ดังนั้น ปัจจัยสำคัญสำหรับประเทศที่มีนโยบายจัดให้บริการการท่องเที่ยวสำหรับพำนักระยะยาวที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาร่วมด้วย ลอว์ส และคณะ (Laws et al., 2002) ได้นำเสนอ 2 ปัจจัยที่นักท่องเที่ยวควรนำมาพิจารณาก่อนตัดสินใจเลือกจุดหมายปลายทางสำหรับการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมและลักษณะของจุดหมายปลายทาง แนวทางที่จะส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้พำนักได้เป็นระยะเวลาอันยาวนานโดยไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายและมีชีวิตชีวา คือการจัดการให้มีโปรแกรมที่จะส่งเสริมและจูงใจให้นักท่องเที่ยวสูงอายุสามารถพำนักอยู่ได้เป็นระยะเวลายาวนานขึ้น ได้เรียนรู้ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศที่ไปพำนัก และได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีคุณค่า ที่เรียกว่าโปรแกรมนันทนาการ ที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมนันทนาการชนิดต่าง ๆ ที่สามารถดึงดูดใจคนทุกเพศวัย เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมลืมนเวลาที่ผ่านไปในช่วงเข้าร่วมกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่สามารถเข้าร่วมได้ไม่ว่าจะอยู่ในแห่งไหนใด ไม่ว่าผู้เข้าร่วมจะเป็นผู้ที่มีความแตกต่างกันทางด้านเชื้อชาติ วัฒนธรรม ศาสนา และภาษาหรือไม่ และเป็นกิจกรรมที่สามารถเข้าร่วมได้ไม่ว่าจะเป็นเวลาใดก็ตาม (Kinetics, 2006)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงคำว่า นันทนาการ (Recreation) มีความหมายแตกต่างกันไปในแต่ละมิติ หากเป็นมิติที่เกี่ยวข้องกับเวลาจะหมายถึง เวลาว่าง ซึ่งหมายถึงเวลาที่ว่างจากการปฏิบัติ

ภารกิจที่จำเป็นต่าง ๆ เช่น งานประจำ หรือการหลับนอน เวลาที่ประกอบชีวิตประจำวัน ในมิติที่เกี่ยวกับกิจกรรม นั้นนันทนาการจะหมายถึง กิจกรรมที่บุคคลเข้าร่วมในเวลาว่าง ทั้งส่วนตนหรือร่วมกับคนอื่น ๆ อย่างเป็นอิสระและด้วยความสนุกสนาน “any activity pursued during leisure, either individual or collective, that is free and pleasurable, having its own immediate appeal, not impelled by a delayed reward beyond itself or by any immediate necessity.” (Neumeyer & Neumeyer, 1958) ต่อมา คราวส์และเบทส์ (Kraus & Bates, 1975) ได้เพิ่มคำว่าประสบการณ์เข้าไปในความหมายร่วมกับคำว่ากิจกรรม

Recreation consists of activities or experiences which are carried on voluntarily in leisure time. They are chosen by the participants, either for pleasure or to satisfy certain personal needs. When provided as a part of organized community programs, recreation must be designed to achieve constructive goals.

หากพิจารณานันทนาการในมิติที่เกี่ยวข้องกับวัยของผู้เข้าร่วม นันทนาการถือว่าเป็นการเล่น (Play) ของเด็ก ๆ แต่ในคนหนุ่มสาว และผู้ใหญ่จะเรียกว่ากิจกรรมนันทนาการ (Recreation) (Nash, 1960) กิจกรรมนันทนาการนั้นเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดความสุข ความสนุกสนานเพลิดเพลินและผ่อนคลายความตึงเครียด ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้นจะก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์ สุข สร้างประสบการณ์ใหม่ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการแสดงออก อีกทั้งเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิต นันทนาการช่วยพัฒนาอารมณ์สุขในชีวิตและพัฒนาคุณภาพชีวิต สมรรถภาพทางกาย ยังช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านสุขภาพ การพัฒนาบุคคลและความเป็นพลเมืองดี คุณค่าทางนันทนาการ ในรูปของวัตถุประสงค์ของนันทนาการมีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต 4 ประการ คือ พัฒนาสุขภาพ สร้างเสริมทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ พัฒนาความเป็นพลเมืองดี และพัฒนาบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรม (ชาญแขวง เนตรสุวรรณ, 2528; สมบัติ กาญจนกิจ, 2544) ดังนั้น การจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมตามความต้องการและช่วงอายุสามารถก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อนักท่องเที่ยว

เนื่องจากกิจกรรมนันทนาการเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดความสุข ความสนุกสนานเพลิดเพลินและผ่อนคลายความตึงเครียด ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการจะก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข สร้างประสบการณ์ใหม่ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการแสดงออก อีกทั้งเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิต องค์ประกอบสำคัญของการดำเนินกิจกรรมนันทนาการคือ โปรแกรม นันทนาการ ที่วางแผนจัดขึ้นสำหรับการจัดกิจกรรมหลากหลายประเภท ด้วยการให้บริการในหลายรูปแบบ ให้มีความเหมาะสมกับระยะเวลา ความต้องการ แรงจูงใจ ของผู้เข้ารับบริการ ซึ่งเป็น

กระบวนการที่ต้องจัดเตรียมทรัพยากรและการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ แหล่งทรัพยากรทางนันทนาการ และอื่น ๆ เพื่อให้การจัดดำเนินการโปรแกรม นันทนาการและส่งเสริมบริการให้กับสมาชิกในชุมชนหรือในองค์กรต่างๆ (Kraus & Shank, 1997) ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการต่างๆ สามารถนำมาประกอบเข้าหรือจัดให้เป็นหนึ่งในกิจกรรมการ ท่องเที่ยวให้เป็นตามวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวได้ รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วย ซึ่ง การจัดโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนั้น สามารถจัดได้และส่งเสริมให้การ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนั้นมีคุณค่า เนื่องจากการจัดการท่องเที่ยวมุ่งให้นักท่องเที่ยวเกิดสุขภาพกาย และสุขภาพจิตดีอันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวม

เมื่อพิจารณาความหมาย ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ว่า เป็นการเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชม สถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ และ/หรือการบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ เช่น การรับคำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพ การออกกำลังกาย อย่างถูกวิธี การนวด/อบ/ ประคบสมุนไพร การฝึกปฏิบัติสมาธิ ตลอดจน การตรวจร่างกาย การ รักษาพยาบาลและอื่นๆ จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการส่งเสริมรักษาสุขภาพ ดังนั้น ในการจัด โปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจึงเป็นการนำโปรแกรม นันทนาการทางการ ท่องเที่ยวจัดรวมเข้ากับกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และได้มาตรฐานคุณภาพที่ เหมาะสมกับเพศ วัย ความต้องการ และความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

อย่างไรก็ตามในการนำนันทนาการมาพัฒนาให้มีรูปแบบการจัดการแบบโปรแกรมที่ดีได้นั้น ผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล ซึ่งโปรแกรมที่ดีจะสามารถ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวอยู่ได้นานวันมากขึ้น (กมลรัฐ อินทรทัศน์ และ จันทนา ทอง ประยูร, 2549) สำหรับรูปแบบของการจัดโปรแกรม นันทนาการมีหลากหลายแตกต่างกันไปตาม จุดหมายปลายทางนั้น จากรายงานการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในหลายประเทศพบว่า มี ความสำเร็จเป็นอย่างมากในการนำทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงามและกิจกรรมนันทนาการมาเป็นส่วน สำคัญในการให้บริการ ก่อให้เกิดรายได้แก่ประเทศนั้นๆ จำนวนมาก เช่น ประเทศอิสราเอล ได้ ผสมผสานความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติประเภทบ่อน้ำแร่ และน้ำพุร้อนที่มีอยู่เป็น จำนวนมากในแถบทะเลเดดซี (Dead sea) การมีภูมิอากาศค่อนข้างคงที่ตลอดทั้งปี มีทิวทัศน์ตาม ธรรมชาติที่สวยงาม การนำเอาสภาพการมีภูมิอากาศที่ค่อนข้างคงที่ตลอดทั้งปี บวกเข้ากับ ความก้าวหน้าในวิทยาการทางการแพทย์ที่ค่อนข้างสูง ก่อให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ขึ้น เรียกว่า การท่องเที่ยวและนันทนาการบำบัด (Tourism and Recreation Therapy) ซึ่งถือเป็นการ ท่องเที่ยวนันทนาการเชิงสุขภาพ โดยนำเอาทรัพยากรธรรมชาติเหล่านั้นเข้ามาใช้ในการบำบัดอาการ ผิดปกติต่าง ๆ ของร่างกาย เป็นการท่องเที่ยวที่เจริญเติบโตขึ้นจนสามารถสร้างการจ้างงาน ทำให้ผู้อยู่

อาศัยในชุมชนท้องถิ่นที่มีแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวมีรายได้ดีขึ้น (สมาคมนักเรียนไทยในประเทศญี่ปุ่น สมาคมนักวิชาชีพไทยในญี่ปุ่น, 2540)

อาจกล่าวได้ว่า นันทนาการการท่องเที่ยวเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยว ที่สามารถส่งเสริมสุขภาพ การพักผ่อนหย่อนใจ การเรียนรู้ประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิต หรือเป็นการหลีกเลี่ยงสภาพอากาศ อุณหภูมิที่ร้อนจัด หนาวจัดของประเทศที่นักท่องเที่ยวมีภูมิลำเนาอยู่ ที่นักท่องเที่ยวสามารถตัดสินใจเลือกจะไปท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ ในประเทศที่มีนวัตกรรมใหม่ๆ ทางการแพทย์ หากต้องการไปส่งเสริมหรือบำบัดรักษาโรคบางชนิด มีระบบการคมนาคมขนส่งที่ดี มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่ามีปัจจัยหลายประการที่สนับสนุนให้การท่องเที่ยวเชิงนันทนาการได้รับความนิยม เช่น ความสามารถในการให้บริการทางด้านสุขภาพที่มีคุณภาพสูงของประเทศที่จะเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว ตัวอย่างที่ชัดเจนคือการที่นักท่องเที่ยวแถบประเทศตะวันตกต้องการเดินทางมายังบางประเทศในแถบเอเชีย เพื่อต้องการรับบริการที่มีคุณภาพสูง มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในอัตราค่าบริการที่ไม่แพง (Saio, 2006; การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2549)

ในส่วนของประเทศไทยนั้นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนมักอยู่ในรูปของการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ ดังนั้นในการจัดโปรแกรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุจึงต้องคำนึงถึง อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ การสมรส รายได้ของผู้สูงอายุ ภาวะสุขภาพมาเป็นองค์ประกอบ พร้อมทั้งออกแบบวางแผนการสร้างโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว โดยรูปแบบวิธีการออกแบบโปรแกรม (Program Design Model) และใช้รูปแบบการออกแบบวงจรการพัฒนาโปรแกรม (The Program Development Cycle) ในการออกแบบการจัดโปรแกรม นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ มาใช้เพื่อวางแผนในการสร้างโปรแกรม ในแผนจะประกอบไปด้วยหลักความเป็นไปตามสภาพแวดล้อมของที่พักอาศัยสำหรับนักท่องเที่ยวตามสิ่งแวดล้อมที่เป็นใกล้ทะเล แหล่งประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและจังหวัดกรุงเทพฯ

การนำโปรแกรมนันทนาการที่ออกแบบขึ้นไปใช้สามารถดำเนินการด้วยการใช้หลักการจัดการแบบ POLC อีกขั้นหนึ่ง (Lussier and Kimball, 2004) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ได้แก่ การวางแผน (Planning) ในที่นี้คือการกำหนดกรอบลักษณะกิจกรรมนันทนาการที่จะให้บริการแก่ผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่มาใช้บริการ โดยการกำหนดสิ่งที่ต้องการบรรลุ กำหนดวัตถุประสงค์และขั้นตอนที่จะบรรลุผล มีการวางแผนเพื่อมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ จากนั้นมีการจัดองค์การ (Organizing) ทั้งการจัดโครงสร้างการให้บริการโดยการจัดคน จัดทรัพยากรต่างๆ ให้พร้อมต่อการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ สร้างภาวะการเป็นผู้นำ (Leading) เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานให้สำเร็จด้วยความเต็มใจหรือไม่ต้องบังคับ การควบคุม (Controlling) เป็นการติดตาม (Monitoring) และ

ประเมินผลงาน (Evaluation) ว่าโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว เป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้และบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยโปรแกรมสนับสนุนการนั้นจะต้องมีผู้ที่ต้องนำไปปฏิบัติกับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว คือ ผู้นำนันทนาการ โดยถูกสรรหามาจากขั้นตอนของหลักการจัดการ POLC ที่นำมาใช้ในการพัฒนาผู้นำนันทนาการให้สามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวให้เกิดความพึงพอใจในการมาใช้บริการสูงสุด

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าถึงแม้ประเทศไทยมีการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวในกลุ่มผู้สูงอายุ แต่การส่งเสริมนั้นยังไม่ได้ลงลึกไปในรูปแบบของการจัดกิจกรรมเฉพาะตามวัย ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักที่จะทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ได้กลับมาท่องเที่ยวซ้ำหรืออยู่พำนักในประเทศไทยได้นานขึ้น ดังนั้น เพื่อให้การจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทย ทั้งผู้ที่เคยมาใช้บริการและผู้ที่ยังไม่เคยมาใช้บริการ เป็นไปอย่างมีระบบ มีการบริหารจัดการอย่างเป็นขั้นตอน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว ให้เป็นรูปแบบที่มีกระบวนการเชิงระบบ โดยใช้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการ เข้ามาสู่กระบวนการแปลงข้อมูล เพื่อสร้างโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว เพื่อให้เกิดผลผลิตที่เรียกว่าประสบการณ์การท่องเที่ยวที่น่าพึงพอใจสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว อันจะส่งผลให้ผู้มารับบริการมีการอยู่ดี มีสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี ที่จะส่งผลต่อไปยังการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวสูงอายุที่เข้ามาท่องเที่ยวพำนักระยะยาว หรือการกลับมาใช้บริการซ้ำ อีกทั้งยังสามารถเพิ่มรายได้ของผู้ประกอบการ/ชุมชนที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวให้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

คำถามวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ผู้วิจัยมีประเด็นคำถามวิจัยหลักว่า “รูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวควรเป็นอย่างไร”

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1.1.1 กลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวชาวต่างชาติ ทั้งเพศชายและเพศหญิงเชื้อชาติต่างๆ ที่เข้าพักอาศัยในที่พักพำนักระยะยาวในประเทศไทย ที่มีอายุ 50 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป เดินทางเข้ามาพักอาศัยอยู่ในประเทศไทยระยะเวลาตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป นับแต่วันที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) โดยที่ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวตั้งอยู่ในบริเวณที่มีสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ใกล้เคียงธรรมชาติ แหล่งประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และตั้งอยู่ในเขตเมือง

1.1.2 กลุ่มผู้บริหารหรือผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวพำนักระยะยาวทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

1.1.3 กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่พำนักระยะยาวและผู้ประกอบการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

1.1.4 กลุ่มตัวแทนพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการทางด้านกิจกรรมแก่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

1.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

รูปแบบโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวที่ผู้วิจัยพัฒนา ประกอบไปด้วยเนื้อหา ดังนี้

1.2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนันทนาการ

1.2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ

1.2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

1.2.4 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการและการพัฒนาโปรแกรมนันทนาการ

1.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่องานวิจัย เป็นบริเวณที่พักพำนักระยะยาวที่จัดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีสภาพแวดล้อมธรรมชาติ แหล่งประวัติศาสตร์วัฒนธรรม และในเขตเมือง ของจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดหนองคาย จังหวัดชลบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยสถานที่เก็บ

ข้อมูลทุกแหล่งที่เลือกไว้มีความสำคัญเท่าเทียมกัน และการเข้าสำรวจพื้นที่เป็นข้อจำกัดทางธุรกิจซึ่งจะต้องได้รับความยินยอมของเจ้าของธุรกิจในการเข้าเก็บข้อมูล

คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย

รูปแบบ หมายถึง ภาพแบบจำลองโครงสร้างกระบวนการในการจัดการโปรแกรมนันทนาการที่สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่าง หรือที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในอนาคตต่อไปได้

การจัดการ หมายถึง การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม เพื่อให้การดำเนินการโปรแกรมนันทนาการที่เป็นแบบอย่างหรือเป็นแบบที่จะสามารถนำไปใช้หรือพัฒนาต่อในอนาคตต่อไปบรรลุเป้าหมาย

โปรแกรมนันทนาการ หมายถึง แผนปฏิบัติการในการจัดดำเนินการกิจกรรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสร้างเสริมประสบการณ์นันทนาการที่มีคุณภาพ โดยการจัดเตรียมการอำนวยความสะดวกและให้การช่วยเหลือผู้เข้าร่วมโปรแกรมนันทนาการสูงอายุที่พำนักระยะยาวในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้สามารถใช้เวลาขณะพำนักระยะยาวได้อย่างมีคุณค่าในทางสังคมและในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการและตอบสนองความพึงพอใจและความต้องการของผู้พำนักระยะยาวสูงอายุที่เข้าร่วมโปรแกรมนันทนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การจัดดำเนินการพัฒนาภาวะความสมบูรณ์ทางกายและทางจิตของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยการพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการ

นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุพำนักระยะยาว หมายถึง นักท่องเที่ยวต่างชาติสัญชาติต่าง ๆ ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป ที่เดินทางเข้ามาพักอาศัยอยู่ในประเทศไทย มีระยะเวลาพักอาศัยมากกว่า 1 เดือนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้รูปแบบการจัดการและโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวที่มีคุณภาพในแง่ของประโยชน์ ความเหมาะสม ความแม่นยำ

2. ได้แนวทางในการสร้างธุรกิจท่องเที่ยวพำนักระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ

3. ได้แนวทางสำหรับการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวต่อไปในอนาคต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา วารสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับนันทนาการ
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุและการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ
4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว
5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการโปรแกรมนันทนาการ
6. แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้นำกิจกรรมและผู้นำในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับนันทนาการ

ความสำคัญของนันทนาการ

นันทนาการ (Recreation) หมายถึง กิจกรรม (Activity) ที่บุคคลเข้าร่วม ทั้งด้วยความสมัครใจและไม่สมัครใจ ทั้งในเวลาว่างหรือในเวลาที่ไม่ว่าง แต่อาจถือว่าเป็นความจำเป็นที่จะต้องเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการ (Recreation Activity) ที่มีผู้นำกิจกรรมนันทนาการ (Recreation Leader) มาจัดดำเนินการ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของโครงการการฝึกอบรม หรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาให้ผู้เรียนได้เข้าร่วม เพื่อสร้างความผ่อนคลาย และอื่นๆ ผลจากการเข้าร่วมในกิจกรรมที่มีผู้จัดให้ นั้น อาจจะทำให้ได้รับความสนุกสนาน บางครั้งอาจทำให้ได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์เพิ่มเติม จนนำไปสู่ภาวะที่เรียกว่า นันทนจิต (Leisure) (ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์, 2553) ผู้ที่อยู่ในภาวะนี้ (Leisure as State of Mind) จะเป็นผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการโดยเสรีตามที่ตนเองเลือกใช้ (Freedom of Choice) อันเกิดขึ้นจากแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ของตนเอง ซึ่งกิจกรรมนันทนาการที่เลือกเข้าร่วมนั้นอาจเป็นกิจกรรมตามความเหมาะสม หรืออาจมีความท้าทาย (Challenge) กับทักษะ (Skills) และความสามารถของตนเอง ส่งผลให้การเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ เป็นไปด้วยความพึงพอใจ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Flow) โดยผู้เข้าร่วมเองนั้นจะเป็นผู้กำหนดหรือจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจด้วยตนเอง (Self Determination) ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ต่อไป หรือจะหยุดการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ทันทีหรือไม่ก็ได้ (Csikszentmihalyi, 1990) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเฉพาะคำว่า นันทนาการ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ว่า เวลาว่าง ซึ่งเป็นเวลาที่ว่างจากกิจกรรมที่

จำเป็นอื่นๆ ทั้งหมดเช่น ว่างจากงานประจำ ว่างจากเวลาหลับนอน เวลาที่ประกอบชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ นันทนาการจึงอาจหมายถึงการใช้เวลาว่างนั้นเพื่อประโยชน์คุณค่าในทางดีงามจากการเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ถ้าเด็กจะเรียกกิจกรรมนั้นว่าการเล่น คนหนุ่มสาวและผู้ใหญ่จะเรียกเป็นกิจกรรมนันทนาการ (Nash, 1960)

สมบัติ กาญจนกิจ (2544) ได้กล่าวไว้ว่า นันทนาการช่วยพัฒนาอารมณ์สุขในชีวิตและพัฒนาคุณภาพชีวิต สมรรถภาพทางกาย ช่วยป้องกันอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชน ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี รู้จักศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการบำบัดรักษา ความมีมนุษยสัมพันธ์ การทำงานเป็นทีม และยังช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านสุขภาพ การพัฒนาบุคคลและความเป็นพลเมืองดี ดังนั้นหากเปิดโอกาสให้บุคคลและชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างด้วยความสมัครใจ จะส่งผลให้ได้รับในเรื่องของคุณค่าและประโยชน์ต่างๆ

สามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญของนันทนาการคือ กระบวนการที่ก่อให้เกิดความสุข ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียด โดยเป็นผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการด้วยความสมัครใจจากเวลาว่าง

คุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการ

สมบัติ กาญจนกิจ และดำรงส ตาราศักดิ์ (2520) คณิต เขียววิชัย (2529) และจรินทร์ ธาณิรัตน์ (2528) สรุปไว้ว่าคุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการไว้ 10 ประการ ดังนี้ (อ้างถึงในสมบัติ กาญจนกิจ, 2544)

1. ช่วยให้ผู้บุคคลและชุมชนได้รับความสุขสนุกสนาน มีความสุขในชีวิตและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ช่วยให้ผู้บุคคลและชุมชนพัฒนาสุขภาพจิตและสมรรถภาพทางกายที่ดี เกิดความสมดุลของชีวิต
3. ช่วยป้องกันปัญหาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนในทางที่ไม่พึงประสงค์ของเยาวชนและเด็ก เป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ช่วยให้เด็กและเยาวชนเลือกได้ตามความสนใจและใช้เวลาว่างในการพัฒนาลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ได้
4. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี การที่ชุมชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการ จะได้เรียนรู้ในเรื่องของหน้าที่ความรับผิดชอบ คุณค่าทางสังคมเสรีประชาธิปไตย ลดความเห็นแก่ตัว สร้างคุณค่า จริยธรรม ความมีน้ำใจ การให้บริการ รู้จักอาสาสมัครช่วยเหลือสังคม ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมของความเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ

5. ส่งเสริมการพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมนันทนาการช่วยพัฒนาอารมณ์สุขรวมทั้งความสุขสนุกสนานและความสุขสงบ ลดความเครียด ความวิตกกังวล ทำให้อารมณ์แจ่มใสและช่วยส่งเสริมให้รู้จักการพัฒนาการ ควบคุมอารมณ์และบุคลิกภาพที่ดีอีกด้วย

6. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมนันทนาการ เช่น การละเล่นพื้นเมือง วิถีชีวิตประเพณีพื้นบ้าน ตลอดจนแหล่งนันทนาการประเภทอุทยานประวัติศาสตร์โบราณสถานและโบราณวัตถุ ช่วยส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ ส่งเสริมการเรียนรู้ทัศนคติ และความซาบซึ้งอันจักก่อให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติต่อไป

7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งและนอกเมือง ได้แก่ กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ไต่เขา เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ ช่วยสอนผู้ที่เข้าร่วมได้รู้จักคุณค่าของธรรมชาติ ซาบซึ้ง และสามารถดูแลอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติต่อไป

8. ส่งเสริมในเรื่องการบำบัดรักษา กิจกรรมนันทนาการเพื่อการบำบัดเป็นกรรมวิธีและกิจกรรมที่จะช่วยรักษาคนป่วยทั้งทางด้านร่างกายและสุขภาพจิต เช่น งานอดิเรกประเภทประดิษฐ์สร้างสรรค์ และช่วยส่งเสริมความหวัง ความคิดและการใช้เวลาว่างแก่คนป่วยซึ่งกำลังต่อสู้กับความทุกข์ทางกายหรือจิต กิจกรรมนันทนาการประเภทกีฬานันทนาการช่วยส่งเสริมการพัฒนาร่างกาย กิจกรรมนันทนาการทางสังคมช่วยสร้างขวัญกำลังใจของคนป่วย

9. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้บุคคลได้แสดงออกและละลายพฤติกรรมของกลุ่ม สร้างเสริมคุณค่าทางสังคม ฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข กิจกรรมเกมกีฬา และกีฬาเพื่อการแข่งขันและการอยู่ค่ายพักแรมช่วยฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะ ลดความเห็นแก่ตัว เสริมสร้างความสามัคคีและความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ

10. ส่งเสริมและบำรุงขวัญทหารและตำรวจปฏิบัติหน้าที่ ตามชายแดนกิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจของทหาร ตำรวจตระเวนชายแดน เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญยิ่งในการตอบแทน ให้กำลังใจในกิจกรรมเวลาว่างแก่กองทหารและตำรวจชายแดน

นอกจากนั้น ฟอง เกิดแก้ว (2527) และ ชาญแขวง เนตรสุวรรณ (2528) กล่าวถึงคุณค่าทางนันทนาการในรูปของวัตถุประสงค์ที่มีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต 4 ประการคือ

1. การพัฒนาสุขภาพ กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่บุคคลปฏิบัติในยามว่างเท่าๆ กับการปฏิบัติในช่วงเวลาของการทำงาน อากัปกิริยาที่บุคคลกระทำในยามว่าง จึงเป็นสิ่งที่วัดคุณภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสุขภาพจิตของบุคคลได้ หากจัดกิจกรรมนันทนาการให้เหมาะสมสามารถก่อให้เกิดผลสร้างสรรค์ทางด้านอวัยวะ จิตใจ อารมณ์และสุขภาพทางจิตใจของบุคคลได้ด้วย กิจกรรมทางพลศึกษาและกีฬาที่มีมากมายช่วยทำให้เกิดการผ่อนคลายจากความตึงเครียดจากภารกิจงาน เป็นโอกาสที่ทำให้บุคคลลืมปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งผลที่ได้รับนี้จะส่งเสริม

สุขภาพทางจิตใจ ยังมีกิจกรรมอีกเป็นจำนวนมากที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานรื่นเริง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะส่งเสริมสุขภาพทางด้านอารมณ์ นอกจากนี้ พบว่ามีกิจกรรมหลายประเภทที่ต้องมีผู้เข้าร่วมจำนวนมาก ซึ่งเปิดโอกาสให้บุคคลมีความสัมพันธ์ทางสังคมดีขึ้น อันเป็นการส่งเสริมสุขภาพทางด้านจิตใจเป็นอย่างดี

2. การพัฒนามนุษย์สัมพันธ์ กิจกรรมนันทนาการมีส่วนช่วยส่งเสริมการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ อันจะนำไปสู่การดำรงชีวิตอย่างสุขสมบูรณ์ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะกิจกรรมนันทนาการช่วยพัฒนาคุณลักษณะของบุคคลได้หลายประการ เช่น ความกล้าหาญ ความอดทน ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีพัฒนาเจตคติเกี่ยวกับทางสังคมด้วย เช่น ความร่วมมือร่วมใจ ความจงรักภักดีต่อหมู่คณะ การยอมรับในสิทธิของผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งรวมถึงการจัดกิจกรรมนันทนาการภายในบ้านซึ่งสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัวได้อีกด้วย

3. การพัฒนาความเป็นพลเมืองดี กิจกรรมนันทนาการสามารถส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีได้หลายทาง ไม่ว่าสังคมนั้นจะมีรูปแบบการปกครองต่างกัน กิจกรรมนันทนาการช่วยชักจูงบุคคลให้เข้าร่วมกันเป็นหน่วยเดียว โดยปราศจากการขัดแย้งทางด้านเชื้อชาติ ศิพพรรณฐานะทางเศรษฐกิจ เพศและวัย กิจกรรมนันทนาการจึงเป็นกิจกรรมที่ส่งผลทางด้านสร้างสรรค์ทางสังคมมากกว่าการทำลาย ทำให้บุคคลมีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน สามารถทำงานอยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี ช่วยลดปัญหาอาชญากรรม ทำให้บุคคลมีสุขภาพดีขึ้นคืนสู่สภาพปกติจากการทำงานได้เร็วขึ้น อันเป็นผลทำให้บุคคลสามารถสร้างผลผลิตได้มาก และเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติต่อไป

4. การพัฒนาตนเอง หมายถึงการส่งเสริมบุคคลได้บรรลุถึงศักยภาพสูงสุด สามารถพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าได้ทุกทาง ซึ่งกิจกรรมนันทนาการจะมีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้ได้หลายทาง เป็นต้นว่า ช่วยให้คุณเฉลียวฉลาดโดยสมบูรณ์ตามวิถีทางธรรมชาติมากกว่าการใช้สิ่งอื่นๆ มาทดแทน กิจกรรมนันทนาการช่วยส่งเสริมความคิด ไม่ใช่เฉพาะทางด้านวัตถุ (Material Value) เท่านั้น แต่เพื่อความสนุกสนาน ความพึงพอใจและความสุขที่เกิดขึ้น จากการกระทำนั้นๆ เป็นสำคัญ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาทักษะและความสามารถทางด้านต่างๆ อีกด้วย ซึ่งทักษะเหล่านี้ จะช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาตนเองให้อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นๆ ได้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า คุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการ ทำให้บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในเวลาว่าง ได้รับประสบการณ์นันทนาการ ดังนี้

1. พัฒนารมณ์ กิจกรรมนันทนาการช่วยทำให้บุคคลได้รับความสุข สนุกสนาน รื่นเริง
2. พัฒนาสติปัญญาและจิตใจ กิจกรรมนันทนาการช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาความคิด ความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้ ให้เกิดความสนใจในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรม ก่อให้เกิดผลทาง

สร้างสรรค์ทางความคิดรวมถึงสมาธิ ส่งผลต่อสุขภาพทางจิตใจไปในทางที่ดี ลดความตึงเครียด อีกทั้งยังส่งผลให้เป็นบุคคลที่มีความเผื่อแผ่ ช่วยเหลือสังคมรู้จักการเป็นผู้ให้ด้วยการทำกิจกรรมอาสาสมัคร

3. พัฒนาสุขภาพร่างกาย กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ส่งผลให้บุคคลที่เข้าร่วมได้มีการเคลื่อนไหว แสดงออกกับปฏิกิริยาที่บุคคลกระทำในยามว่าง ส่งผลให้สามารถพัฒนาสุขภาพร่างกายได้

4. กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ยังสามารถพัฒนาเจตคติเกี่ยวกับสังคมได้อีกด้วย อาทิ ความสามัคคี ความร่วมมือร่วมใจกันในหมู่คณะ การยอมรับในสิทธิของผู้อื่น เป็นต้น รวมถึงสามารถพัฒนาคุณลักษณะของบุคคลได้อีกหลายประการ เช่น ความกล้าหาญ ความอดทน ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

ทฤษฎีนันทนาการและการใช้เวลาว่าง (Theories of Recreation and Leisure)

การเล่นและการทำกิจกรรมนันทนาการในเวลาว่างเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลที่ได้ร่วมกิจกรรมนั้นสดชื่น ทั้งๆที่ใช้พลังงานไปแล้ว แต่ทำให้ความเหนื่อยล้าหรือความเครียดลดลง เป็นการส่งเสริมวิถีทางชีวิตของบุคคลในช่วงเวลาว่าง (Lazarus, 1883)

การจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากผู้สูงอายุมีเวลาว่าง ผู้ที่ต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุจะต้องเรียนรู้ถึงธรรมชาติของผู้สูงอายุ มีทักษะในการจัดกิจกรรม จึงทำให้การจัดกิจกรรมนันทนาการเป็นที่พึงพอใจสำหรับผู้สูงอายุ ได้รับความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด (วัชรินทร์ เสมอมอญ, 2556)

ขณะนี้ประเทศไทยวางแผนในการพัฒนาการบริหารจัดการทางด้านนันทนาการ เพื่อพัฒนาองค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับด้านนันทนาการและสถานประกอบการนันทนาการเชิงพาณิชย์ ให้สามารถบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล (สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ, 2551)

ผู้วิจัยสามารถสรุปทฤษฎีนันทนาการและการใช้เวลาว่างของนักทอ่งเทียวสูงอายุพำนักระยะยาวได้ ดังนี้ เป็นกิจกรรมที่กระทำด้วยความสมัครใจ เข้าร่วมกิจกรรมในยามว่าง เพื่อให้ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน สร้างมนุษยสัมพันธ์ ก่อให้เกิดความสุขพร้อมทั้งมีสุขภาพที่ดีต่อตนเอง

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุและการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

ความหมายของผู้สูงอายุ

การให้คำจำกัดความของคำว่า “ผู้สูงอายุ” เป็นไปตามหลักเกณฑ์การกำหนดลักษณะของผู้สูงอายุ ซึ่งมีผู้เสนอนิยามที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

แคนดัลล์ และ ไคโตเนน (Crandall & Kytonen, 1980) ให้ความหมายของผู้สูงอายุว่า เป็นกระบวนการของบุคคลที่เจริญเติบโตไปสู่วัยสูงอายุขึ้น ซึ่งปกติแล้วบุคคลจะเติบโตขึ้นเรื่อยๆ ในช่วงอายุ 25-30 ปี และหลังจากนั้นร่างกายจะเสื่อมถอยลง โดยบุคคลที่อายุ 65 ปีขึ้นไปนั้นจะถือว่าเป็นผู้สูงอายุ

องค์การสหประชาชาติ (United Nations, 1982) มีข้อตกลงร่วมกันโดยให้ความหมายของคำว่า “ผู้สูงอายุ” ในการประชุมที่กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย เมื่อปี พ.ศ. 2525 ว่าหมายถึงบุคคลทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปโดยนับตามปฏิทิน และใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก

ชู (Hsu, 2007) กล่าวว่า ทางด้านสังคมของประเทศจีนนั้น มีการให้ความเคารพพนอบผู้สูงอายุเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความเคารพผู้สูงอายุมากกว่าประเทศทางตะวันตก โดยสิ่งที่แสดงออกว่าผู้สูงอายุท่านนั้นเป็นผู้สูงอายุแล้ว ดูได้จากการจัดงานวันเกิดครบรอบ 60 ปี เป็นสัญลักษณ์ที่บอกว่าผู้สูงอายุท่านนั้นมีสถานภาพเป็นผู้สูงอายุแล้วควรค่าแก่การยกย่อง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2547) ได้ให้ความหมายผู้สูงอายุว่า หมายถึง บุคคลซึ่งอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (2550) มาตรา 53 บัญญัติไว้ว่า ผู้สูงอายุ คือบุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์

สามารถสรุปความหมายของคำว่า ผู้สูงอายุ คือ ผู้ที่มีอายุเกินกว่า 60 ปีขึ้นไป เป็นผู้ที่เข้าสู่ภาวะร่างกายเสื่อมถอยลง เป็นผู้ที่ควรได้รับการเคารพ

สถานการณ์ด้านประชากรสูงอายุของโลก

รายงานทางสถิติพบว่าประชากรสูงอายุของโลกที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากขึ้นอย่างชัดเจน จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงจำนวนผู้สูงอายุของโลกในปี 2009 มีประมาณ 737 ล้านคน ซึ่งเป็นจำนวน 2 ใน 3 ของประชากรผู้สูงอายุทั่วโลก เป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา และคาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นถึง 2,000 ล้านคนในปี ค.ศ. 2050 ซึ่งลักษณะของการเพิ่มจำนวนผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศต่างๆ แตกต่างกันไป อาทิเช่น ในประเทศพัฒนาแล้ว จำนวนสูงขึ้นกว่าเดิมนั้น ในประชากรทุกๆ 5 คน จะมีผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 60 ปีอยู่ 1 คน ในขณะที่ประเทศในทวีปเอเชีย ในประชากรทุกๆ 10 คน จะมีประชากรสูงอายุอยู่ 1 คน ถึงแม้จะมีความแตกต่างในจำนวนอัตราส่วนดังกล่าวมาแล้วนั้น แต่มีรายงานที่ชัดเจนว่าสูงอายุมีอัตราการเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยพบว่าในประเทศที่กำลังพัฒนามากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว

ตารางที่ 1 จำนวนผู้สูงอายุแบ่งตามการพัฒนาของประเทศ

กลุ่มประเทศ	จำนวนผู้สูงอายุ (พันคน)		สัดส่วนผู้สูงอายุจากจำนวนประชากรรวม(%)	
	ปี 2009	ปี 2050	ปี 2009	ปี 2050
ด้อยพัฒนา	42,922	185,129	5	11
กำลังพัฒนา	473,370	1,592,188	8	20
พัฒนาแล้ว	263,905	416,055	21	33
รวมทั้งหมด	737,275	2,008,244	11	22

(United Nations, 2009)

ตารางที่ 2 จำนวนผู้สูงอายุที่มีมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ตามสัดส่วนของประชากรในประเทศแบ่งตามประเทศที่มีจำนวนสูงสุด ค.ศ. 2009

ประเทศ	อายุมากกว่า 60 ปี (%)	อันดับ
ญี่ปุ่น	29.7	1
อิตาลี	26.4	2
เยอรมัน	25.7	3
สวีเดน	24.7	4
บัลแกเรีย	24.2	5
ฟินแลนด์	24.0	6
กรีซ	24.0	7
โปรตุเกส	23.3	8
โครเอเชีย	23.1	9
เบลเยียม	23.0	10

(United Nations, 2009)

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นได้ว่า ประชากรญี่ปุ่นมีสัดส่วนของจำนวนผู้สูงอายุต่อจำนวนประชากรรวมของประเทศญี่ปุ่นอยู่ที่ร้อยละ 29.7 ซึ่งเป็นจำนวนที่มากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของโลก อันดับที่ 2 คือ ประเทศอิตาลี โดยมีสัดส่วนของจำนวนผู้สูงอายุต่อประชากรรวมของประเทศอิตาลีอยู่ที่ร้อยละ 26.4 อันดับที่ 3 คือประเทศเยอรมันมีสัดส่วนของจำนวนผู้สูงอายุต่อประชากรรวมของประเทศเยอรมันอยู่ที่ร้อยละ 25.7 เปอร์เซนต์ เมื่อพิจารณาสัดส่วนตารางที่ 2 จะเห็นว่าทั้ง 10

อันดับมีสัดส่วนเกินกว่าร้อยละ 20 ซึ่งตามคำนิยามขององค์การอนามัยโลกได้ระบุไว้ว่าในประเทศใดที่มีสัดส่วนของผู้สูงอายุต่อประชากรรวมเกินร้อยละ 20 ให้ถือว่าเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ (Super Aged Society) (Lee et al., 2011)

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนประชากรผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นตามตารางข้างต้น พบว่ามีจำนวนถึง 37.71 ล้านคน จากจำนวนประชากรเพียงทั้งหมด 127 ล้านคน (Ministry of Internal Affairs and Communications Japan, 2011) และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยซึ่งมีสัดส่วนผู้สูงอายुर้อยละที่ 11.2 จากจำนวนประชากรรวมประมาณ 70 ล้านคน คิดเป็นจำนวน 7.84 ล้านคน แสดงให้เห็นว่ามีจำนวนผู้สูงอายุของประเทศญี่ปุ่นมากกว่าประเทศไทยกว่า 5 เท่า

การเพิ่มขึ้นอย่างประชากรในกลุ่มนี้ส่งผลกระทบต่อลักษณะของสังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีความเสื่อมถอยของร่างกายและจิตใจ มีข้อจำกัดของร่างกายทำให้ขาดความคล่องตัวในการคิด การทำ การสื่อสาร ภาระหน้าที่และบทบาททางสังคมของผู้สูงอายุจะลดลงไป ประกอบกับการเกษียณอายุหรือการออกจากงานของผู้สูงอายุจะทำให้ผู้สูงอายุมีเวลาว่างมากขึ้น หากไม่ได้ใช้เวลาในการสมาคมกับเพื่อน หรือญาติผู้สูงอายุบางท่านก็จะใช้เวลาว่างและปล่อยความคิดไป บางคนใช้เวลาว่างในสวนสาธารณะนานๆ บางคนใช้เวลาในห้องสมุดหรือบางคนนั่งสูบบุหรี่โดยปล่อยความคิดและไม่ยอมพูดกับผู้อื่น ถึงแม้ว่าจะอยู่ท่ามกลางผู้อื่น (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551) แนวโน้มของการเสื่อมถอยของร่างกายและจิตใจในกลุ่มผู้สูงอายุจะเพิ่มความรุนแรงมากขึ้นตามอายุที่เพิ่มขึ้น ประเด็นสำคัญที่จะต้องพิจารณาถึงคือการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อจะยืดระยะเวลาของการเสื่อมถอยของร่างกายและจิตใจให้มากขึ้น ตลอดจนพุงและรักษาสภาพร่างกายและจิตใจให้แข็งแรงให้นานยิ่งขึ้น สิ่งที่จะช่วยส่งเสริมสุขภาพกายและใจของผู้สูงอายุได้ที่สำคัญประการหนึ่งคือการจัดกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสม ตามความต้องการของผู้สูงอายุ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี อาทิ การเล่นเกม กีฬา เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงด้านพัฒนาการทางจิตใจในวัยผู้สูงอายุ

อีริกสัน (Erikson, 1964) ได้แบ่งการพัฒนาการทางจิตสังคมในวันผู้สูงอายุไว้ในขั้นตอนที่ 8 ของทฤษฎีสังคมของอีริกสัน และกล่าวว่าผู้สูงอายุเป็นระยะเวลาที่บุคคลจะทบทวนประสบการณ์ในอดีต ถ้าพบว่าตนเองได้ทำหน้าที่อย่างดีที่สุดแล้วก็จะเกิดความพอใจ มีบุคลิกภาพที่เข้มแข็ง มีอารมณ์มั่นคง ก่อให้เกิดความมั่นคงทางใจที่เรียกว่า Integrity ในทางตรงกันข้าม หากพิจารณาแล้วรู้สึกว่าการชีวิตของตนขมขื่น ทุกข์ร้อน และผิดหวังไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต จะเกิดความรู้สึกสิ้นหวังไร้ค่าที่เรียกว่า Despair ดังนั้นในวัยสูงอายุ ผู้สูงอายุควรทำให้ยอมรับทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวอย่างเข้าใจ รู้จักชีวิต และปล่อยวางเพื่อให้เกิดความสุขสงบในชีวิตต่อไป

ทฤษฎีกิจกรรมกับความพึงพอใจของชีวิตผู้สูงอายุ

กิจกรรม (Activities) เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของคนทั่วไป พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงความหมายของกิจกรรมว่า การที่ผู้เรียน ปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้ ทฤษฎีกิจกรรม (Activity Theory) เชื่อว่า ผู้สูงอายุจะมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งได้จากการมีกิจกรรมและการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ทำให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีความรู้สึกว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยอาศัยการทำกิจกรรมที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ทำกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นปกติและเหมาะสมกับตัวเอง (Havighurst, 1976)

รูปแบบของการทำกิจกรรมสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบดังนี้ (ศิริวรรณ ม่วงศิริ, 2540)

1. การมีกิจกรรมในครอบครัว
2. การมีกิจกรรมทางสังคม
3. การมีงานอดิเรก

โดยจะต้องทำกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นปกติและเหมาะสมกับตัวเอง เป็นกิจกรรมที่เคยทำในช่วงวัยกลางคนให้มากที่สุด และพยายามพัฒนาตนเองทางด้านกายภาพและสังคมด้วยกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

การที่ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมต่างๆ เป็นประจำและสม่ำเสมอจะทำให้ผู้สูงอายุที่มียึดเหนี่ยวจิตใจรู้สึกว่าคุณค่า มีความหมาย เนื่องจากการที่ผู้สูงอายุได้มีกิจกรรมใดๆ ทำนั้นถือว่าเป็นการรักษาสุขภาพและบทบาทหนึ่งทำให้ผู้สูงอายุได้รับการยอมรับ ซึ่งตรงกันข้ามผู้สูงอายุที่ไม่ได้ทำกิจกรรมใดๆ จะมีความรู้สึกเบื่อหน่ายและใช้ชีวิตอย่างเฉื่อยชา ภาวะจิตใจจะเสื่อมถอยลงอย่างรวดเร็ว การทำกิจกรรมของผู้สูงอายุบ่อยๆ เป็นประจำและสม่ำเสมอจะจะมีการปรับตัวได้ดีทั้งใน ร่างกาย จิตใจและสังคม ยังเชื่อว่าผู้สูงอายุที่ยังสามารถดำรงกิจกรรมทางสังคมได้จะมีความพอใจในชีวิตสูงและมีชีวิตที่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ผู้สูงอายุที่ต้องการมีความสุขในชีวิตจะต้องพยายามรักษาระดับของการทำกิจกรรมของตนให้นานที่สุด (Barrow et al., 1979)

อาจกล่าวได้ว่า การทำกิจกรรมกลายเป็นสิ่งสำคัญเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ จนกลายเป็นบทบาทและหน้าที่ของผู้สูงอายุต่อสังคม ครอบครัวและชุมชนนั้น อย่างไรก็ตาม สามารถแบ่งรูปแบบการทำกิจกรรมได้ 3 ประเภท คือ (Lemon et al., 1972)

1. กิจกรรมที่ไม่มีรูปแบบ (Informal Activity)
2. กิจกรรมที่มีรูปแบบ (Formal Activity)
3. กิจกรรมที่ทำคนเดียว (Solitary Activity)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติกิจกรรมของผู้สูงอายุ

การปฏิบัติกิจกรรมของผู้สูงอายุเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่จะทำให้ผู้สูงอายุยังคงมีบทบาทสถานภาพ รู้สึกว่าตนเองยังมีคุณค่า เป็นที่ยอมรับในสังคมและยังเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ และมีความพึงพอใจในชีวิตซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติกิจกรรมของผู้สูงอายุมีรายละเอียด ดังนี้

1. อายุ กับการปฏิบัติกิจกรรม

ผู้สูงอายุเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม และส่วนใหญ่จะเป็นวัยเกษียณอายุ ศิริวรรณ ศิริบุญและมาลินี วงษ์สิทธิ์ (2537) ศึกษาเรื่องศักยภาพของผู้สูงอายุในการเข้าร่วมกิจกรรมได้มายน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการผันแปรไปตามอายุ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุน้อยจะมีสัดส่วนในการร่วมทำงานบ้านมากกว่าผู้สูงอายุ เพราะว่ายิ่งอายุมากร่างกายจะมีความเสื่อมถอยความสามารถในการช่วยเหลืองานบ้านก็จะน้อยกว่า ทางด้านการเข้าเป็นสมาชิกของชมรมหรือกลุ่มที่ตั้งขึ้นเพื่อปรับปรุงสภาพทางสังคมของผู้สูงอายุให้ดีขึ้นนั้น ผันแปรไปตามอายุ คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จะเป็นสมาชิกของชมรมมากกว่าคนอายุน้อย

2. เพศ กับการปฏิบัติกิจกรรม

เป็นปัจจัยที่แสดงถึงค่านิยมที่บ่งบอกถึงคุณภาพ พลังอำนาจและความสามารถตามธรรมชาติของบุคคลตามปัจจัยตามกรรมพันธุ์ (Orem, 1980) ในความเป็นจริงเพศชายและเพศหญิงนอกจากจะแตกต่างกันในโครงสร้างของร่างกายแล้วยังมีความแตกต่างกันทางด้านจิตใจรวมไปถึงการปฏิบัติกิจกรรม ผู้สูงอายุหญิงทำกิจกรรมในครัวเรือนสูงกว่าเพศชาย ยกเว้นการทำงานปลูกต้นไม้ ส่วนกิจกรรมที่ทำในยามว่างนั้น สัดส่วนของผู้สูงอายุชายปฏิบัติมากกว่าผู้สูงอายุหญิงและกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่า ผู้สูงอายุชายปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องการอบรม หรือการถ่ายทอดประสบการณ์แก่เด็กรุ่นหลังมากกว่าผู้สูงอายุหญิง ในขณะที่ผู้สูงอายุหญิงชอบการทำบุญทำทานมากกว่าผู้สูงอายุชาย (ศิริวรรณ ศิริบุญ และ มาลินี วงษ์สิทธิ์, 2537)

3. ระดับการศึกษา กับการปฏิบัติกิจกรรม

ฮาวิกเฮิร์สท และ อัลเบริค (Havighurst & Albrecht, 1953) กล่าวว่าไว้ว่า ผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ มีการปฏิบัติกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอจะมีความพึงพอใจในชีวิตและปรับตัวได้ดีกว่าผู้สูงอายุที่ไม่ได้ปฏิบัติกิจกรรมใดๆ

4. สถานภาพสมรส กับการปฏิบัติกิจกรรม

เบ็ค (Beck, 1982) ได้ศึกษาภาวะสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีในผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างในเรื่องของคู่สมรส ว่า 2 ใน 4 กลุ่มของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับคู่สมรส พบว่ามีความสุขต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่อยู่ด้วยกันกับคู่สมรส ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ โร

เบอร์ต (Roberts, 1988) ที่พบว่า ผู้ที่มีคู่สมรสจะอยู่อย่างมีความสุขกว่าเหงา หรือโดดเดี่ยวทำให้เกิดความมั่นคงในชีวิต สามารถทำในสิ่งต่างๆ ได้ดีและมีการรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

5. รายได้ของผู้สูงอายุกับการปฏิบัติกิจกรรม

ไมตรี ดิยะรัตนกุล (2536) พบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาสูงจะทำให้ได้ตำแหน่งงานที่มั่นคง ย่อมมีรายได้ที่แน่นอนสามารถเก็บออมไว้ใช้จ่ายยามสูงอายุและอาจมีรายได้จากเงินบำนาญ ช่วยให้สามารถแสวงหาสิ่งต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือการทำกิจกรรมต่างๆ ได้

6. ภาวะสุขภาพ กับการปฏิบัติกิจกรรม

แคพแพลน (Caplan, 1974) กล่าวว่า ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุสามารถประเมินได้จากระดับความเสื่อมสมรรถภาพของอวัยวะภายในร่างกาย ร่วมกับการมีโรคหรือปราศจากโรคเป็นเกณฑ์ นอกจากนี้ (สิริพร วงศ์ตรี, 2535) พบว่า ภาวะสุขภาพมีอิทธิพลให้เกิดความแตกต่างกันในการทำกิจกรรมในครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โดยสรุป พฤติกรรมผู้สูงอายุมีผลจากการเปลี่ยนแปลงชีวิตในมิติต่างๆ โดยเฉพาะการปลดเกษียณหรือการออกจากงาน ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและจิตใจขึ้น หากมีการเตรียมพร้อมผู้สูงอายุแบบค่อยเป็นค่อยไปจะทำให้ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมเป็นตามความเหมาะสม ในทางตรงกันข้ามหากผู้สูงอายุไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมมาก่อน หรือการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จะก่อให้เกิดความเสื่อมถอยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ผู้สูงอายุมีบุคลิกภาพ ระดับการเรียนรู้ สติปัญญา สมรรถนะ เจตคติ ตลอดจนการรับรู้ตนเองที่แตกต่างกันไป ในการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุช่วยส่งเสริมคุณค่าของผู้สูงอายุในด้านต่างๆ ได้ โดยพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติกิจกรรมของผู้สูงอายุ ซึ่งประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ และภาวะสุขภาพ ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมใดๆ สำหรับผู้สูงอายุ จำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยข้างต้นประกอบในการจัดกิจกรรม

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ

แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยสดงดงามในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและ/หรือการบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ เช่น การรับคำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพ การออกกำลังกายอย่างถูกวิธีการนวด อบ ประคบสมุนไพร การฝึกปฏิบัติสมาธิ ตลอดจน การตรวจร่างกาย การรักษาพยาบาล

และอื่นๆ โดยเป็นการท่องเที่ยวที่มีจิตสำนึกต่อการส่งเสริมและรักษาสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยทั่วไปการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) มักมีการจัดรายการท่องเที่ยวพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติ เพื่อเรียนรู้วิถีใช้พลังงานจากธรรมชาติมาบำบัดรักษาและสร้างเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตให้สดชื่นผ่อนคลาย เป็นการเพิ่มพูนพลังกำลังให้สมบูรณ์แข็งแรง ปรับสภาพจิตใจและร่างกายให้สมดุล (ชนิดา ทวีศรี, 2551)

(ฉัตรเฉลิม งามอาจานศาล, 2551) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวหนึ่งที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว ซึ่งเน้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสมบูรณ์ทางกายและใจ โดยกิจกรรมของการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ ครอบคลุมเรื่องการล้างพิษ การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การนั่งวิปัสสนา การฝึกโยคะ อย่างไรก็ตาม สามารถแบ่งประเภทของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้ตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยว และความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภทหลัก ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion Tourism)

เป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยวส่วนหนึ่งมาทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในที่พักผ่อน หรือนอกที่พักผ่อนอย่างถูกวิธี ตามหลักวิชาการและมีคุณภาพมาตรฐานอย่างแท้จริง เช่น การนวด/ อบ/ ประคบสมุนไพร การบริการสวดมนต์บำบัด (Aroma Therapy) และวาริบำบัด (Water Therapy) การอาบน้ำแร่หรือน้ำพุร้อน การฝึกกายบริหารท่าฤๅษีดัดตน การฝึกปฏิบัติสมาธิแนวพุทธศาสนา การบริการอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพและอื่นๆ ดังนั้น ในการให้บริการดังกล่าวแก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการจึงต้องดำเนินการพัฒนาบริการ จัดโปรแกรมการท่องเที่ยว และกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและได้มาตรฐานคุณภาพที่เหมาะสม อาจกล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับการนิยมนำหลายเป็นอย่างมาก มีประโยชน์ในการสร้างจิตสำนึกต่อการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปในตัวอีกด้วย

2. การท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพ (Health Healing Tourism)

เป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาส่วนหนึ่งจากการท่องเที่ยวไปรับบริการบำบัดรักษาสุขภาพการรักษา พยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่างแท้จริง เช่น การตรวจร่างกาย การรักษาโรคต่างๆ การทำฟันและการรักษาสุขภาพฟัน การผ่าตัดเสริมความงาม การผ่าตัดแปลงเพศ และอื่นๆ เป็นต้น โดยทั่วไปจึงมักมี การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่บรรจุโปรแกรมการเข้ารับบริการบำบัดรักษาโรค

การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพต่างๆที่หลากหลาย เช่น การตรวจร่างกาย การรักษาโรคต่างๆ อาจกล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพจึงเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มุ่งประโยชน์ต่อการรักษาฟื้นฟูสุขภาพนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

จุดประสงค์หลักของการท่องเที่ยวทั้ง 2 ประเภทนี้ คือ การส่งเสริมบำรุงรักษาสุขภาพกาย และสุขภาพจิต การบำบัดรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ ตลอดจนการได้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสังสรรค์ทางสังคมเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีกับผู้อื่นในระหว่างการท่องเที่ยว ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทักษะ และค่านิยมในการส่งเสริมและรักษาฟื้นฟูสุขภาพให้สมบูรณ์ด้วยตัวเองมากยิ่งขึ้น การสร้างเสริมสุขภาพด้วยตนเองนั้นสามารถแสดงออกมาในรูปแบบของการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬา การควบคุมน้ำหนักตัว การเลือกรับประทานอาหารและเครื่องดื่มสมุนไพรที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ การทำจิตใจให้สงบด้วยการฝึกปฏิบัติสมาธิตามแนวพุทธศาสนา และการใช้ยารักษาโรคจากสมุนไพรที่มีผลกระทบข้างเคียงน้อย

รูปแบบของการจัดการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ

เพนเดอร์และเพนเดอร์ (Pender & Pender, 1982) ได้พัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพมาตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1980 หลังจากได้เสนอรูปแบบการป้องกันสุขภาพขึ้นในปี ค.ศ. 1975 ซึ่งกล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำของแต่ละบุคคลในการป้องกันโรค ต่อมาเพนเดอร์ ได้พิจารณาเห็นว่ามโนทัศน์ของรูปแบบการป้องกันสุขภาพที่นำเสนอนี้เป็นมโนทัศน์ทางสุขภาพเชิงลบ เพราะพฤติกรรมส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมหลีกเลี่ยง ดังนั้น หากต้องการช่วยเหลือให้บุคคลมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีสุขภาพสมบูรณ์ ควรมีการพิจารณามโนทัศน์ทางสุขภาพในเชิงบวกที่เน้นการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เพื่อยกระดับสุขภาพและสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งเพนเดอร์จึงได้เสนอรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพพร้อมทั้งมีการพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ.1982 โดยมีความเชื่อว่า การส่งเสริมสุขภาพเป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มระดับความผาสุก และความสำเร็จในจุดมุ่งหมายสูงสุดในชีวิตของบุคคลและกลุ่มคนได้

ชนิดา ทวีศรี (2551) ได้สรุป รูปแบบของการจัดการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพในประเทศไทยนั้น มีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวหรือโปรแกรมทัวร์ที่มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่แตกต่างหลากหลาย ดังนี้

1. ทัวร์แพทย์แผนไทย

การท่องเที่ยวประกอบด้วยการเล่นชมวัดโพธิ์ที่มีประวัติความเป็นมาที่มีชื่อเสียงเก่าแก่ ซึ่งได้รับยกย่องว่าเป็นมหาวิทยาลัยเปิดแห่งแรกของประเทศไทย รับฟังการบรรยายสรุปและชมการสาธิตการนวดไทยแผนโบราณเพื่อการรักษาโรคและการส่งเสริมสุขภาพ ตลอดจนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ

วิธีการนวดไทยแผนโบราณจากผู้ที่มีความสามารถ เปรียบเทียบวิธีการนวดแผนโบราณของประเทศ
ไทยกับการนวดของประเทศอื่นๆของโลก

2. ทวีร์อาหารสมุนไพร

การท่องเที่ยวประกอบด้วยการเยี่ยมชมศูนย์เกษตรสมุนไพร สวนพฤกษศาสตร์สมุนไพร
และศึกษาเรียนรู้ความมหัศจรรย์แห่งภูมิปัญญาไทยที่สร้างสรรค์จรรโลงวัฒนธรรมทางด้านอาหาร
สมุนไพรไร้พิษที่มีแคลอรีต่ำและเครื่องดื่มสมุนไพรที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ การนวดแพทย์แผนไทย
และอบสมุนไพรเพื่อบำบัดรักษาโรคและบำรุงรักษาสุขภาพ รวมทั้งการฝึกปฏิบัติสมาธิแนวพุทธ
ศาสน์/ ฝึกโยคะ/ ฝึกกายบริหารท่าฤๅษีตัดตน และชมการสาธิตกระบวนการผลิตอาหารและเครื่องดื่ม
สมุนไพร

3. ทวีร์สมุนไพรชนบท

การท่องเที่ยวประกอบด้วยการเยี่ยมชมทัศนศึกษาการปฏิบัติงานของกลุ่ม ชมรม สมาคม
และผู้สนใจสมุนไพรเพื่อการรักษาโรคและบำรุงร่างกายในชนบทต่างจังหวัดที่ยังอนุรักษ์ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นและหมอพื้นบ้านโดยจัดให้มีการเยี่ยมชมสวนสมุนไพรในสถานที่จริงและรับฟังการบรรยาย
สรรพคุณ รวมทั้งการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหมอพื้นบ้านและชาวบ้านสมาชิกกลุ่ม ชมรม
หรือสมาคมสมุนไพร

4. ทวีร์เกษตรธรรมชาติ

การท่องเที่ยวประกอบด้วยการเยี่ยมชมแหล่งการทำเกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์
เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริและการเรียนรู้ปลูกผักพื้นบ้านปลอดสารพิษด้วยการฝึกฝน
วิธีการปลูกผักพื้นบ้านสำหรับบริโภคได้เอง การเรียนรู้ภูมิปัญญาไทยในการทำเกษตรยั่งยืนแผนใหม่
ไร้ปุ๋ย ไร้ยาฆ่าแมลง โดยมีการทัศนศึกษาและพบปะสนทนาและพูดคุยกับนักวิชาการพื้นบ้าน
เกษตรกรรมไทย

5. ทวีร์น้ำพุร้อนและอาบน้ำแร่

การท่องเที่ยวประกอบด้วยการเยี่ยมชมทัศนศึกษาแหล่งน้ำพุร้อนและบ่อน้ำแร่ที่มีอยู่ใน
หลายจังหวัดทั้ง 4 ภูมิภาคของประเทศไทย และพักในโรงแรมและรีสอร์ทที่ตั้งอยู่ในหรือใกล้สถานที่
ให้บริการอาบน้ำแร่เพื่อบำบัดสุขภาพ โดยมีการท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจไปในแหล่งท่องเที่ยว
ธรรมชาติที่สวยงามในจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของน้ำพุร้อนและบ่อน้ำแร่นั้น

6. ทวีร์ฝึกสมาธิและบำเพ็ญภาวนา

การท่องเที่ยวประกอบด้วยการเยี่ยมชมวัดป่ากลางธรรมชาติอันสวยงามและสงบสุข
ทำการฝึกปฏิบัติแนวสมาธิพุทธศาสน์ เพื่อสร้างความสงบเยือกเย็นของจิตใจท่ามกลางสภาพธรรมชาติ
ที่ร่มรื่นงดงาม หรือนั่งวิปัสสนาบำเพ็ญภาวนาขั้นสูงในสถานที่ที่จัดเตรียมไว้ในวัดป่าธรรมชาติ โดยมี

การให้คำปรึกษาแนะนำวิธีปฏิบัติสมาธิอย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการคลายเครียดในชีวิตประจำวัน รวมทั้งศึกษาเรียนรู้ปรัชญาชีวิตและจิตวิญญาณตะวันออก

7. ทิวทัศน์แห่งธรรมชาติ

การท่องเที่ยวประกอบด้วยการเยี่ยมชมแหล่งธรรมชาติและเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพที่สวยงาม โดยการเดินป่าสมุนไพรรหรือขี่จักรยานเสือภูเขาชมธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพในอุทยานแห่งชาติและป่าธรรมชาติ รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างหลากหลายในสถานที่พักผ่อนประเภทโรงแรมและรีสอร์ทที่มีสถานบริการส่งเสริมสุขภาพแบบสปาให้เลือกใช้บริการได้

จากโปรแกรมการท่องเที่ยวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยได้มีการจัดรูปแบบกิจกรรมการให้บริการส่งเสริมสุขภาพที่แตกต่าง หลากหลายบรรจุไว้ในโปรแกรมท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ที่บริษัทนำเที่ยวเสนอขายให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้แก่ การนวดแผนไทยซึ่งถือเป็นวิธีบำบัดรักษาโรคของไทยที่มีมาแต่ดั้งเดิม เริ่มต้นมาจากความพยายามในการบรรเทาอาการปวดเมื่อย ปกข์ด้วยการสัมผัสจับต้อง หรือกดบริเวณที่เจ็บเพื่อช่วยเหลือนตนเองและส่งเสริมประสพการณ์มาเป็นการนวด เริ่มจากการนวดตนเอง นวดเพื่อช่วยเหลือบุคคลในครอบครัวและกระจายกว้างขวางออกไปในชุมชน ประโยชน์ของการนวดแผนไทยคือช่วยทำให้ระบบหมุนเวียนของโลหิตดี สุขภาพแข็งแรง ทำให้การเคลื่อนไหวของสรีระคล่องแคล่วอย่างธรรมชาติ สามารถบรรเทาโรค และอาการปวดต่างๆ ของข้อต่อและกล้ามเนื้อ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและถ่ายทอดความเอื้ออาทรต่อผู้ถูกนวด

ผู้สูงอายุและการส่งเสริมให้มีการประกอบกิจกรรมที่จำเป็นเพื่อสุขภาพ

เนื่องจาก ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีความเสื่อมถอยของร่างกายและจิตใจ มีข้อจำกัดของร่างกายทำให้ขาดความคล่องตัวในการคิด การทำ การสื่อสาร ดังนั้น ภาระหน้าที่และบทบาททางสังคมของผู้สูงอายุจะลดลงไป ประกอบกับการเกษียณอายุหรือการออกจากงานของผู้สูงอายุจะทำให้ผู้สูงอายุมีเวลาว่างมากขึ้น หากไม่ได้ใช้เวลาในการสมาคมกับเพื่อน หรือญาติผู้สูงอายุบางท่านก็จะใช้เวลาว่างและปล่อยความคิดไป บางคนใช้เวลาว่างในสวนสาธารณะนานๆ บางคนใช้เวลาในห้องสมุดหรือบางคนนั่งสูบบุหรี่โดยปล่อยความคิดและไม่ยอมพูดกับผู้อื่น ถึงแม้ว่าจะอยู่ท่ามกลางผู้อื่น (กุลยา ตันติผลลาชีวะ, 2551) ซึ่งในการจัดกิจกรรมต่างๆ สำหรับผู้สูงอายุควรจะมีการจัดกิจกรรมนันทนาการเข้าด้วยเพื่อก่อให้เกิดการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ อาทิ การเล่นเกม กีฬา เป็นต้น

เทเลอร์ (1992) ได้แบ่งกิจกรรมของผู้สูงอายุไว้หลายชนิด ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมเพื่อการบำบัด ได้แก่

อาชีพบำบัด (Occupation Therapy) เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพและป้องกันความพิการที่จะเกิดขึ้น อาชีพบำบัดไม่ใช่การเตรียมตัวสำหรับประกอบอาชีพ ลักษณะกิจกรรมที่ทำ ได้แก่ งานแกะสลัก งานฝีมือ งานช่างไม้และการทำสวน

นันทนาการเพื่อการบำบัด (Recreation Therapy) เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างให้มนุษย์ทุกคนให้มีร่างกาย จิตใจที่แจ่มใส โดยการนำกิจกรรมในแง่ของการบันเทิงและนันทนาการเพื่อสุขภาพมาใช้กับผู้ป่วย เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกรรรมได้ผ่อนคลายความเครียดและได้เคลื่อนไหว เช่น การบริหารร่างกาย กลุ่มสัมพันธ์ เกม งานฝีมือ คู่มือทัศน ดนตรี ละคร (สำนักงานพัฒนาการศึกษานันทนาการ, 2553)

กิจกรรมบำบัดด้วยพระคัมภีร์ไบเบิล (Bibles Therapy) เป็นการใช้หนังสือเพื่อการป้องกันหรือรักษา มีการนำคุณประโยชน์ของการอ่านหนังสือมาใช้ในการป้องกันความแปรปรวนของอารมณ์ ตลอดจนสร้างแรงจูงใจและบุคลิกภาพบางประการได้

กิจกรรมอาสาสมัคร (Volunteering) เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้สูงอายุมองตนเองว่ามีคุณค่าต่อสังคม สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสงเคราะห์ชุมชนของอาสาสมัครผู้สูงอายุนั้น เป็นการทำงานโดยไม่คำนึงถึงผลผลิต และผลตอบแทนจากการที่จะทำให้ตนเองมีบทบาทมากกว่าการอยู่อย่างไม่มีอะไรทำหรือไม่ได้ทำ

กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นมีการพัฒนามาสู่ยุคแนวคิด Hybrid รูปแบบ Hybrid คือ รูปแบบผสมผสานหลายรูปแบบหลายลักษณะเข้าด้วยกัน โดยที่โดดเด่น ได้แก่ Voluntourism หรือที่เรียกว่า การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ โดย Voluntourism เป็นการผสมผสานระหว่างการให้บริการในรูปอาสาสมัคร (Voluntary Activities) อาทิ การปลูกป่า การสอนภาษาอังกฤษ การสร้างโรงเรียน การทำเส้นทางศึกษาระชาตศึกษากับการเดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ อาทิ ด้านศิลปวัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยว (ฉัตรเฉลิม องอาจธานศาล, 2551)

โดยสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวตามความสนใจที่กำลังได้รับความนิยมมากขึ้น ตามการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรผู้สูงอายุที่มีมากขึ้นทั่วโลก เป็นการใช้ประโยชน์ระหว่างการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่จุดหมายปลายทางในการส่งเสริมสุขภาพพร้อมด้วย อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถจำแนกได้ 2 ประเภทหลัก ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพ ซึ่งวัตถุประสงค์ของแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน ความแตกต่างนี้ส่งผลให้เกิดการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวหรือโปรแกรมทัวร์ที่แตกต่างกันออกไปแต่สิ่งหนึ่งที่เหมือนกัน คือเป็นการดูแลเอาใจใส่สุขภาพให้อยู่ในภาวะที่สมดุลพร้อมทั้งสามารถสร้างคุณค่าทางนันทนาการให้กับชีวิต สำหรับประเทศไทย มีโปรแกรมการท่องเที่ยว

เชิงส่งเสริมสุขภาพหลากหลายรูปแบบ มีสิ่งดึงดูดใจในโปรแกรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันไป ทั้งในส่วนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ นอกจากนี้ ยังพบว่าในโปรแกรมการท่องเที่ยวทั่วไปได้มีการนำเอาการนวดแผนไทย ซึ่งถือเป็นกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพบรรจุไว้ในโปรแกรมการท่องเที่ยวและรวมไว้ในรายการส่งเสริมการขายเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกซื้อหรือใช้บริการการท่องเที่ยวในประเทศไทย

4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

แนวโน้มการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของประเทศไทย

ประเทศไทยมีรายรับด้านการท่องเที่ยวสูงเป็นอันดับ 1 ในอาเซียน ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยือนนั้น พบว่าไทยสูงเป็นอันดับสองรองจากมาเลเซีย ขณะที่ลำดับขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในปี 2552 ไทยได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับที่ 39 จากประเทศทั้งหมดที่ได้รับการจัดอันดับ ซึ่งเป็นการปรับเพิ่มขึ้นมาจากอันดับที่ 42 ของปี 2551 และเป็นอันดับที่ 8 ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (โพลีซันนิง, 2010) ข้อมูลอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกประเทศหนึ่งในโลก ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวโดยอยู่ในอันดับที่ 9 และมีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รายงานสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำแนกรายสัญชาติและรายได้ ย้อนหลัง 10 ปี (ปี 2543-2552) และ 6 เดือนของปี 2553 (มกราคม-มิถุนายน) ต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีสาระสำคัญดังนี้ นักท่องเที่ยวขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.45 และมีจำนวนสูงสุดที่ 14.58 ล้านคน โดยพบว่านักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 8.58 ล้านคน ในปี 2542 เป็น 14.12 ล้านคน ในปี 2552 หรือมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 6.45 โดยปี 2551 นักท่องเที่ยวมีจำนวนสูงสุดเท่ากับ 14.58 ล้านคน รายได้จากการท่องเที่ยวขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10.17 และมีรายได้สูงสุด 5.75 แสนล้านบาท ซึ่งเป็นรายได้ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 2.53 แสนล้านบาท ในปี 2542 เป็น 5.10 แสนล้านบาท ในปี 2552 หรือมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 10.17 โดยปี 2551 มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุดเท่ากับ 5.75 แสนล้านบาท อย่างไรก็ตาม ในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา พบว่าบางปีมีอัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวสูงต่ำต่างกันไปเนื่องจากการท่องเที่ยวไทยได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การเมืองภายในประเทศที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ตลอดจนวิกฤติเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกาและยุโรปแต่โดยรวมถือว่ายังอยู่ในอัตราการขยายตัวที่ดี(สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี, 2553)

สำหรับคาดการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2558 กรมการท่องเที่ยวคาดว่าหลายประเทศที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจจะให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมภาคการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของตน ซึ่งจะทำให้ระดับแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในเวทีโลกทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น แต่จากแนวโน้มราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ลดลง การเปิดเที่ยวบินระหว่างประเทศใหม่ของสายการบินต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ขององค์การท่องเที่ยวโลกที่คาดว่า การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะขยายตัวต่อเนื่องในปี 2558 โดยคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวประมาณ 28.5-29 ล้านคน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) เมื่อพิจารณาถึงสถิติของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเดินทางเข้าประเทศไทยในปี พ.ศ.2550 พบว่า มีนักท่องเที่ยวสูงอายุเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากกว่า 2,200,000 คน จำนวนมากกว่า ปี พ.ศ. 2549(กองการตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจ, 2551) แนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนมีรูปแบบของการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมีแนวโน้มท่องเที่ยวแบบอิสระ สนใจการท่องเที่ยวเฉพาะทาง เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health and Wellness Tourism) การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Tourism) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) การท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว (Long Stay Tourism) เป็นต้น

การท่องเที่ยวพำนักระยะยาวเกิดขึ้นมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 โดยเกิดจากนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยเฉพาะหลังเกษียณงานใหม่เดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศอื่นๆ ที่ไม่ใช่ประเทศของตัวเอง เพื่อท่องเที่ยวเป็นระยะเวลาหลายๆ (King et al., 1988) นักท่องเที่ยวกลุ่มแรกๆ เป็นประชากรในแถบประเทศตะวันตกและประชากรในประเทศที่พัฒนาแล้ว ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่มีรายดีต้องการแสวงหาความสุขให้กับตนเอง ด้วยการไปท่องเที่ยวในต่างถิ่น ทั้งภายในประเทศของตนเองและต่างประเทศ นิยมเดินทางกันไปเป็นกลุ่ม มีวัตถุประสงค์การเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งชัดเจน (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2546) ไม่ว่าจะไปท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรม วิถีชีวิต การท่องเที่ยวเพื่อต้องการหลีกเลี่ยงสภาพอากาศ อุณหภูมิที่ร้อนจัดหนาวจัดของประเทศที่นักท่องเที่ยวอาศัยอยู่

ประเทศญี่ปุ่นถือเป็นประเทศแรกที่มีรัฐบาลได้สนับสนุน ให้ประชาชนเดินทางไปท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในต่างประเทศอย่างชัดเจน เนื่องจากการประสบปัญหากับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นจำนวนมาก ข้อจำกัดด้านร่างกายที่ไม่สามารถทนสภาพอากาศที่หนาวเย็นได้และการมีรายได้ลดลงจากเดิมมาก ทำให้มีการจัดทำโครงการที่สนับสนุนให้ประชาชนของตนไปอยู่อาศัยในต่างประเทศเป็นครั้งคราว นักท่องเที่ยวสูงอายุจะมาพร้อมกับข้อจำกัดด้านสุขภาพกายและจิตใจ ดังนั้น รูปแบบการท่องเที่ยวอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องไม่ว่าจะเป็น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวแบบไม่รีบเร่ง (slow tourism) จึงได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศที่มีนวัตกรรมใหม่ๆ ทางการแพทย์ มีระบบการคมนาคมขนส่งที่ดี และมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านข้อมูลข่าวสาร

ยกตัวอย่าง ในกรณีของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนั้น ประเทศที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปนั้น นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางไปประเทศที่สามารถให้บริการทางด้านสุขภาพที่มีคุณภาพสูง จึงทำให้นักท่องเที่ยวแถบประเทศตะวันตกต้องการเดินทางมายังบางประเทศในแถบเอเชีย เพื่อต้องการรับบริการที่มีคุณภาพสูง มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในอัตราค่าบริการที่ไม่แพง (Saijo, 2006; York, 2008; การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2549) ซึ่งในการรับบริการแต่ละครั้งอาจใช้เวลาในการเตรียมตัวตลอดจนพักผ่อนร่างกายให้สู่สภาพปกติ จึงทำให้นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องพักอยู่ในประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทางเป็นระยะเวลานานกว่าการท่องเที่ยวทั่วไป

แหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่สำคัญของโลก โดยสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (2553) ทำการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่สำคัญของโลกไว้หลายประเทศทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยได้มีนโยบายและมีการพัฒนาการท่องเที่ยวของตนให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว มีหลายประเทศที่กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวนี้ อาทิเช่น มาเลเซีย ออสเตรเลีย สเปน และฟินแลนด์

ประเทศมาเลเซีย เป็นแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย เนื่องจากรัฐบาลของประเทศมาเลเซียได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวนี้เป็นอย่างมาก เป็นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่สามารถทำรายได้สูงเป็นอันดับสองให้กับประเทศและทำให้เกิดการว่างงานกว่าร้อยละ 50 ของประชากรวัยทำงานในประเทศ โดยมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวควบคู่กันอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวไว้ว่า นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวนี้จะต้องมีอายุมากกว่า 50 ปีบริบูรณ์ มีผู้ค้ำประกันและกำหนดระยะเวลาในการพำนักระยะยาวได้นานถึง 10 ปี และต้องการให้มาเลเซียเปรียบเสมือนบ้านหลังที่ 2 ด้วยการให้นักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวมีกรรมสิทธิ์ในที่พัก

ประเทศออสเตรเลีย เป็นประเทศที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวในอันดับต้นๆ ของโลก รัฐบาลกลางให้ความสำคัญและมุ่งให้มีการเติบโตแบบยั่งยืน โดยเน้นการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวและสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายให้ความสำคัญเป็นอย่างมากกับคุณภาพการท่องเที่ยว โดยประเทศออสเตรเลียไม่มีรูปแบบการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว แต่มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-3 เดือน คือ การท่องเที่ยวแบบคาราวาน

ประเทศสเปน มีความโดดเด่นทางด้านจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่มีความสวยงามของภูมิประเทศ มีการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวจนเกิดเป็นนักท่องเที่ยวแบบใหม่ ซึ่งมักจะพำนักอยู่ ณ จุดหมายปลายทางเป็นเวลานานขึ้น เพื่อทำกิจกรรมที่หลากหลายและไม่เน้นในเรื่องคุณภาพที่พัก

โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวสูงอายุ ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศสและเยอรมัน มีรูปแบบของที่พักรวมหลาย เช่น บ้าน อพาร์ทเมนต์ การสร้างหมู่บ้านให้นักท่องเที่ยวให้มาพัก (Tourist Village)

ประเทศฟินแลนด์ มีชื่อเสียงอันดับต้นๆ ของโลกทางด้านความปลอดภัยและความสะอาด ซึ่งเป็นประเทศที่มีปรากฏการณ์ธรรมชาติของประเทศใกล้เคียงกับขั้วโลกเหนือ และมีพระอาทิตย์เที่ยงคืน ทางการของประเทศไทยมีการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบยั่งยืนและได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ทั่วประเทศ มีการสนับสนุนเรื่องการจัดมาตรฐานต่างๆ และมีความคาดหวังคุณภาพของการบริการมาก ซึ่งการท่องเที่ยวในประเทศฟินแลนด์จะไม่มี การท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว แต่มีการจัดการท่องเที่ยวตามฤดูกาล การจัดที่พักที่มีความหลากหลายแบบตามภูมิภาค ประเทศ มีการจัดที่พักตามลักษณะของกิจกรรมหรือภูมิประเทศ เช่น โรงแรมน้ำแข็ง โรงแรมสปาเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวที่สนใจด้านสุขภาพซึ่งมีมากกว่า 16,000 แห่ง ซึ่งมีชื่อเสียงทางด้านเขาน้ำและสปา เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในยุโรป

แหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในยุโรปจะอยู่ในเขตหนาว และอากาศไม่สู้ดีนัก ดังนั้นประเทศใดที่มีอาณาบริเวณที่มีอากาศค่อนข้างดี มีแสงแดด มีทะเล ก็มักจะกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่มีชื่อเสียง ได้แก่ สเปน โปรตุเกส อิตาลี กรีซ

เมื่อเปรียบเทียบจุดแข็งจุดอ่อน หรือข้อได้เปรียบเสียเปรียบกับแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของไทยแล้ว จะพบว่าแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวมีความได้เปรียบในการแข่งขันในเรื่องต่อไปนี้คือ

1. ตำแหน่งที่ตั้ง ตั้งอยู่ใกล้ตลาดหลัก ทั้งตลาดยุโรป ตลาดสแกนดิเนเวีย และตลาดสหรัฐอเมริกา
2. การเดินทาง นักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวจากตลาดยุโรปและตลาดสแกนดิเนเวียสามารถเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวได้โดยสะดวก ทั้งทางรถไฟ ทางรถยนต์ และทางเครื่องบิน สำหรับนักท่องเที่ยวจากยุโรป ถ้าเดินทางโดยเครื่องบินจะใช้เวลาโดยเฉลี่ยไม่ถึง 2 ชั่วโมง ถ้าเป็นนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวจากสแกนดิเนเวียจะใช้เวลาเพิ่มขึ้นไม่มากนัก หรือถ้าเป็นนักท่องเที่ยวจากสหรัฐอเมริกา ก็จะใช้เวลายาวนานขึ้นเป็น 6-8 ชั่วโมง ซึ่งก็น้อยกว่ามาประเทศไทย
3. ความสะดวกสบายในการอยู่อาศัย มีมาตรฐานแบบยุโรปทั่วไป จึงได้รับความสะดวกและมีความสุขสบายในเรื่องอาหารและการดำรงชีวิตในระหว่างพำนักระยะยาว

ข้อเสียเปรียบของแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในยุโรป คือ

1. ค่าใช้จ่ายในการอยู่อาศัย ที่มีค่าครองชีพสูงกว่าการอยู่อาศัยในประเทศไทยมาก

2. สภาพภูมิอากาศ มีอากาศหนาวกว่า ไม่ค่อยมีโอกาสนในการเล่นน้ำทะเล ไม่ค่อยมีกิจกรรมพิเศษ

3. การบริการสู่ประเทศไทยไม่ได้

แหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในอเมริกาเหนือ

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ ซึ่งมีส่วนที่เป็นเขตหนาว และเขตอบอุ่น ดังนั้นส่วนใดที่มีอากาศดี ก็จะถูกกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่มีชื่อเสียง ซึ่งได้แก่ รัฐฟลอริดา และรัฐฮาวาย ซึ่งมีทั้งทะเลที่มีชายหาดสวยงาม และมีอากาศอบอุ่น

เมื่อพิจารณาข้อได้เปรียบเสียเปรียบกับแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของไทยแล้ว จะพบว่าแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในสหรัฐอเมริกามีข้อได้เปรียบในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1. ตำแหน่งที่ตั้ง ตั้งอยู่ใกล้ตลาดยุโรปสำหรับรัฐฟลอริดา และใกล้ตลาดญี่ปุ่นสำหรับรัฐฮาวาย

2. การเดินทาง ชาวอเมริกันจะใช้เวลาน้อยกว่าและมีความสะดวกมากกว่าในการเดินทางไปรัฐฟลอริดาและฮาวาย

3. ความสะดวกสบายในการอยู่อาศัย มีมาตรฐานแบบอเมริกัน นักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวจึงได้รับความสะดวก และมีความสบายใจในเรื่องอาหารและการดำรงชีวิต เช่นเดียวกับอยู่บ้านของตนเอง

ข้อเสียเปรียบของแหล่งเที่ยวรัฐฟลอริดา และรัฐฮาวาย คือ

1. ค่าใช้จ่ายในการอยู่อาศัยมีค่าครองชีพสูงกว่าการอยู่อาศัยในประเทศไทยมาก

2. อาหารการกิน สู่ประเทศไทยไม่ได้

3. การบริการและกิจกรรมพิเศษ มีน้อยกว่าประเทศไทย

แหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลียมีพื้นที่กว้างใหญ่เช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา พื้นที่ฝั่งตะวันออกของรัฐควีนส์แลนด์ เป็นแหล่งที่มีอากาศอบอุ่นติดชายทะเล จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่มีชาวญี่ปุ่นมาตั้งหลักแหล่ง มีหมู่บ้านจัดสรรสำหรับชาวญี่ปุ่นที่เมืองโกลด์โคสต์ เพราะมีอากาศดี

หากจะเปรียบเทียบระหว่างแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในออสเตรเลียกับของประเทศไทยแล้ว แหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในออสเตรเลียเกือบจะไม่มีข้อได้เปรียบแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของไทยเลย จะมีข้อได้เปรียบอยู่บ้างก็เฉพาะเรื่องที่ประชาชนสามารถใช้ภาษาอังกฤษ และการเดินทางในประเทศที่สะดวกกว่าประเทศไทยเท่านั้น นอกนั้นจะเป็นข้อเสียเปรียบทั้งในเรื่องค่าครองชีพที่สูงกว่าของไทยมาก ค่าอาหารแพงกว่า มีความหลากหลายน้อยกว่า มีกิจกรรมพิเศษให้น้อยกว่า และที่สำคัญคือ การให้บริการสู่คนไทยไม่ได้

แหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในเอเชีย

แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในเอเชียปัจจุบัน นอกเหนือจากประเทศมาเลเซียแล้ว อาจกล่าวได้ว่ามีเพียง 2 แห่งคือ ประเทศไทยกับบาห์ลีในอินโดนีเซีย สำหรับฟิลิปปินส์นั้น ความไม่พร้อมและความไม่สงบทางการเมือง ทำให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวไม่ประสบผลสำเร็จ ถึงแม้ว่ารัฐบาลฟิลิปปินส์จะได้ตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว และได้จัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาดูแลด้านนี้โดยตรงมาตั้งแต่เมื่อ 20 ปีที่แล้ว

สำหรับบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซียนั้น ถือได้ว่าเป็นคู่แข่งด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของไทย เพราะมีปัจจัยหลายอย่างใกล้เคียงกัน เช่นตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในเขตเดียวกัน การเดินทางจากตลาดลูกค้าเป้าหมายใช้เวลาใกล้เคียงกัน ความสะดวกสบายในการอยู่อาศัยก็มีความใกล้เคียงกัน และค่าครองชีพต่ำเหมือนกัน แต่มีปัจจัยที่ถือว่าการพำนักระยะยาวในประเทศไทย มีข้อได้เปรียบในการแข่งขันมากกว่าในประเทศอินโดนีเซีย คือความหลากหลายในเรื่องอาหารการกิน ความหลากหลายของกิจกรรมและการให้บริการ นอกจากนี้ความไม่เคร่งครัดทางด้านศาสนา ก็น่าจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถให้บริการนักท่องเที่ยวได้ดีกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากเกิดเหตุระเบิดที่เกาะบาห์ลี จากการก่อการร้ายเมื่อปี 2545

ข้อมูลข้างต้นได้แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่เกิดขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก โดยมุ่งประเด็นเปรียบเทียบกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทยซึ่งเป็นไปในลักษณะภาพรวมของการท่องเที่ยวนี้ ซึ่งในประเทศไทยเองยังมีความแตกต่างกันในเรื่องของกรอบระยะเวลาในการพำนักระยะยาวว่านานมากน้อยเพียงใด ดังจะเห็นได้จากการให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวไว้แตกต่างกัน ดังนี้บริษัท Northern Heritage Valley ได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Long Stay Tourism) ว่า การท่องเที่ยวพำนักระยะยาวคือ การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางให้นักท่องเที่ยวมาอาศัยอยู่เป็นเวลานาน ซึ่งหมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่ 2 สัปดาห์ จนถึง 2-3 เดือน หรือ 2-3 ปี โดยทั่วไปแล้วการท่องเที่ยวประเภทนี้จะมีความหมายโดยนัยว่า เป็นการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้เกษียณอายุ หรือผู้ที่มีฐานะดี

กรมส่งเสริมการส่งออกได้ให้คำจำกัดความของลองสเตย์ ว่าคือ ธุรกิจบริการเพื่อสุขภาพระยะยาว (Long Stay and Health Care) เป็นการให้บริการร่วมกันระหว่างโรงพยาบาล รีสอร์ท โรงแรมตามสถานพักผ่อนสวยงามทั่วประเทศ โดยใช้บริการด้านสุขภาพเป็นจุดขาย และให้บริการพักผ่อนระยะยาวพร้อมทั้งบริการสุขภาพอย่างครบวงจร

กรมส่งเสริมการส่งออกได้ให้ความหมายของคำว่า Long Stay คือธุรกิจบริการเพื่อสุขภาพระยะยาว (Long-Stay and Health Care) เป็นการให้บริการร่วมกันระหว่างโรงพยาบาล รีสอร์ท โรงแรมตามสถานที่พักผ่อนสวยงามทั่วประเทศ โดยใช้บริการด้านสุขภาพเป็นจุดขายให้บริการ

พักผ่อนระยะยาวพร้อมทั้งบริการด้านสุขภาพอย่างครบวงจร ทั้งนี้เพื่อให้บริการแก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมายผู้สูงอายุชาวต่างประเทศที่ต้องการเข้ามาพักผ่อนระยะยาวแบบ Long Stay นี้เป็นลักษณะการไปพำนักในต่างประเทศ ซึ่งไม่ได้หมายความถึงการไปอยู่อาศัยเป็นการถาวรในประเทศนั้นๆ กลุ่มลูกค้าเป้าหมายผู้สูงอายุ หรือวัยเกษียณอายุ ซึ่งส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน แล้วมีกำลังซื้อสูงจะสามารถเดินทางออกนอกประเทศเป็นเวลานานๆ ได้ และต้องการหลบเลี่ยงอากาศหนาวจัดในฤดูหนาวมาพักในประเทศที่อบอุ่นกว่า มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ประเพณีกับประชาชนในท้องถิ่น มีการท่องเที่ยวเปลี่ยนบรรยากาศเป็นครั้งคราว รวมทั้งต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เมื่อเจ็บป่วยก็ได้รับการดูแลรักษาอย่างมีมาตรฐาน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2555)

จากคำจำกัดความข้างต้น สามารถสรุปลักษณะของการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทยได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวใช้เวลาอยู่ในประเทศไทยนานกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ เช่น การใช้ชีวิตหลังเกษียณ การหนีหนาว การพักผ่อนเพื่อดูแลสุขภาพร่างกาย เป็นต้น ดังนั้น กลุ่มเป้าหมายหลักของการท่องเที่ยวนี้มักหมายถึงผู้สูงอายุ หรือผู้ที่อยู่ในวัยเกษียณอายุการทำงานแล้ว และมุ่งหวังที่จะได้รับบริการการท่องเที่ยวที่ปลอดภัยในระหว่างพำนักในประเทศไทย

จากการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่ผ่านมา โดยการผลักดันให้ที่พักที่มีมาตรฐานเฉพาะรองรับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวเกิดขึ้น โดยปัจจุบันมีที่พักที่ได้มาตรฐานสำหรับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของสถานประกอบการต่าง ๆ ในประเทศไทย จำนวน 6 แห่ง (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2552) ได้แก่

1. ผึ้ง-หวาน รีสอร์ท แอนด์ สปา ตั้งอยู่ที่เลขที่ 72/1 หมู่ 2 ต.ท่ามะขาม อ.เมือง จ.กาญจนบุรี 71000 เบอร์โทรศัพท์ 034-625270-5
2. ผึ้ง-หวาน รีสอร์ท ตั้งอยู่ที่เลขที่ 123/3 หมู่ 3 ต.ท่าเสา อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี 71150 เบอร์โทรศัพท์ 034-634295-300
3. สแกนดิเนเวียน วิลเลจ ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 28 ถ.บางแสน ซ.4 ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20130 เบอร์โทรศัพท์ 038-399100
4. โรงแรมแคนทารี เบย์ ระยอง ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 50, 50/2 ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระยอง 21000 เบอร์โทรศัพท์ 038-804844 038-619025
5. โรงแรมแคนทารี เบย์ ศรีราชา ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 17/2, 17/3 ซ.เฉลิมจุมพล 1 อ.ศรีราชา 17/2, 17/3 จ.ชลบุรี 20110 เบอร์โทรศัพท์ 038-771 365
6. อมารินทร์ วิคตอเรีย รีสอร์ท ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 12/71 หมู่ 1 หาดแม่ น้ำ เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี 84330 เบอร์โทรศัพท์ 077-42561

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวสัญชาติญี่ปุ่น อเมริกา ยุโรปตะวันตก สแกนดิเนเวีย

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2546) ได้สรุปพฤติกรรมนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวสัญชาติต่างๆ ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย โดยข้อมูลที่สรุปได้ เริ่มจากนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวสัญชาติญี่ปุ่น ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีอัตราส่วนของผู้สูงอายุที่สูงที่สุดในโลก องค์กรและธุรกิจเอกชนเป็นจำนวนมากต่างมีนโยบายส่งเสริมการเกษียณอายุก่อนกำหนด ประเทศญี่ปุ่นจึงมีผู้เกษียณอายุเป็นจำนวนมาก จึงนับได้ว่านักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นสูงอายุถือเป็นเป้าหมายที่น่าสนใจในตลาดการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว อย่างไรก็ตาม ในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อรองรับคนกลุ่มนี้จำเป็นต้องเข้าใจถึงพฤติกรรมเฉพาะของชาวญี่ปุ่นที่นิยมอาศัยอยู่กับคนญี่ปุ่น เน้นการอยู่เป็นชมรมหรือเป็นคลับ ชอบทำกิจกรรมที่สร้างคุณค่าให้กับตนเอง เช่น กิจกรรมอาสาสมัครสอนหนังสือ

นักท่องเที่ยวชาวสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่มีประชากรสูงอายุเป็นจำนวนมาก เลือกเดินทางท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศที่มีภูมิทัศน์สวยงาม มีค่าครองชีพไม่สูงนัก และต้องมีความปลอดภัยในการดำรงชีวิตค่อนข้างสูง

นักท่องเที่ยวจากยุโรปตะวันตก (อังกฤษและเยอรมัน) มักจะเลือกสถานที่ท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในสถานที่ที่มีความคุ้นเคย โดยจะเลือกไปท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศที่เคยไปมาแล้ว และยังได้รับประสบการณ์ที่ดี ส่วนใหญ่มักเดินทางไปท่องเที่ยวในระยะทางที่ไม่ไกล การเดินทางสะดวก ใช้เวลาในการเดินทางไม่นานจนเกินไป

นักท่องเที่ยวกลุ่มสแกนดิเนเวีย ซึ่งเป็นชาวสแกนดิเนเวีย 4 ประเทศ คือ นอร์เวย์ สวีเดน เดนมาร์ก ฟินแลนด์ เป็นกลุ่มประเทศที่เริ่มมีผู้สูงอายุเข้ามาท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย สูงมาก พฤติกรรมชอบผูกพันกับทะเลและภูเขาอย่างมาก ชอบการดำน้ำและการเล่นเรือใบ ชอบแสงแดดเพราะประเทศของตนเองมีแสงแดดน้อย มีความพิถีพิถันเรื่องความสะอาดของที่พักและอาหาร ชอบรสชาติและความหลากหลายในรูปแบบของอาหารทะเล และสนใจบ้านหลังที่สองเพื่อการพักผ่อนมาก

สำหรับนักท่องเที่ยวที่คาดว่าจะเป็เป้าหมายหลักของการท่องเที่ยววันนี้ คือกลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ซึ่งพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกประเทศใดๆ เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวนั้น นักท่องเที่ยวจะเริ่มเข้ามาสำรวจจุดหมายปลายทางตั้งแต่ในช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป และใช้เวลาในการท่องเที่ยวไปในแหล่งต่างๆ หลายแห่ง ก่อนจะตัดสินใจเลือกจุดหมายปลายทางนั้น ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ถือว่าเป็นกลุ่มใหญ่มีจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้นทุกปี ดังตัวอย่างสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวสูงอายุที่มีอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไปเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2551-2553 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 จำนวนนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติ อายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไปที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2553

พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยวสูงอายุอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป (กองการตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจ)	จำนวนนักท่องเที่ยวรวม (กองการตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจ)
2551	2,476,440	14,584,220
2552	2,208,790	14,149,841
2553	2,509,519	15,936,400

(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2553)

จากตาราง จะเห็นได้ว่า ในแต่ละปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2553 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย มีจำนวนมากกว่า 2 ล้านคน เทียบเป็นอัตราส่วนจากจำนวนนักท่องเที่ยวรวม สำหรับปี พ.ศ. 2553 คิดเป็น 15.74 เปอร์เซ็นต์ ปี พ.ศ. 2552 คิดเป็น 15.61 เปอร์เซ็นต์ และในปี พ.ศ. 2551 คิดเป็น 16.98 เปอร์เซ็นต์

โดยสรุป จากการวิเคราะห์แนวโน้มการท่องเที่ยวโลก และการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย พบว่า นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศชาวญี่ปุ่นได้รับการจัดอันดับในประเด็นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 10 อันดับแรก ว่ามีการใช้จ่ายสูงจ่ายสูงสุด ในปี 2010 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย 10 อันดับแรก ถึงแม้ว่าประเทศจีนที่มีประชากรมากถึง 1,300 ล้านคน (National Bureau of Statistics of China, 2011) แต่มีการใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวอยู่ที่ 54,900 ดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่นมีประชากรประมาณ 127 ล้านคน (Ministry of Internal Affairs and Communications Japan, 2011) แต่มีการใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวอยู่ที่ 27,900 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งถือได้ว่าประเทศญี่ปุ่นมีสัดส่วนการใช้จ่ายต่อจำนวนประชากรสูงกว่าประเทศจีน และนักท่องเที่ยวประเทศญี่ปุ่นยังได้รับการจัดให้เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยใน 10 อันดับสูงสุด อยู่อันดับที่ 3 จำนวน 993,674 คน นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวมีแนวโน้มเดินทางเข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทยจำนวนมากขึ้น ซึ่งการให้บริการนักท่องเที่ยวสูงอายุ

5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการโปรแกรมন্নทนการ

หลักการจัดการมีหลากหลายทฤษฎี เช่น PDCA, POSDCoRB เป็นต้น ความสัมพันธ์ในการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับ โปรแกรมন্নทนการสำหรับนักท่องเที่ยวยุคใหม่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คือ ผู้นำนทนการ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเวลา จึงไม่ใช่การบริหารองค์กรที่มีความสัมพันธ์ของทุกภาคส่วน จึงเลือกใช้แนวคิดที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

แนวคิดการบริหารจัดการแบบ POLC

การบริหารจัดการแบบ POLC (Lussier and Kimball, 2004) เป็นกระบวนการที่นำไปสู่การจัดหน้าที่ของคนและใส่อำนาจ Authority ของบุคคล ซึ่งประกอบด้วย

- 1) P-Planning กระบวนการวางแผนต้องเกิดขึ้นตลอดกระบวนการทำงาน (Work Process)
- 2) O-Organizing ผลจากการจัดการจะได้โครงสร้างขององค์กรใหม่ รวมถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนโดยละเอียด
- 3) L-Leading ผู้นำเป็นผู้คอยให้สัญญาณ ให้จังหวะ ให้ทิศทาง จำเป็นมากสำหรับโลกสมัยใหม่
- 4) C-Controlling ทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะบรรลุเป้าหมาย ควบคุมกระบวนการให้ได้ตามมาตรฐาน เมื่อไรควรเร่ง หรือถอย

ซึ่ง POLC เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารต้องมีความชำนาญ จึงจะทำให้กระบวนการทำงานดีขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสามารถนำเอาแนวคิดการบริหารจัดการแบบ POLC มาปรับใช้กับการจัดการโปรแกรมন্নทนการได้

ไวทริค และคูนทซ์ (Wehrich & Koontz, 1993) ได้กล่าวว่า หน้าที่ของการจัดการที่จะทำงานบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร ต้องใช้การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ให้บุคคลปฏิบัติในสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน ทรัพยากรข้อมูลขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 มีรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

1. การวางแผน (Planing)

โบวีและคณะ (Bovee, 1993) กล่าวว่า การวางแผน (Planning) ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย (Goals) การกำหนด กลยุทธ์ (Strategy) และการพัฒนาแผนย่อยเพื่อให้เกิดการประสานงานกิจกรรมต่าง ๆ

ดริคเกอร์ (Drucker, 2006) กล่าวว่า การวางแผน เป็นการกำหนดหน้าที่ของงานที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย โดยมีการกำหนดไว้ว่า จะต้องดำเนินการอย่างไรและต้องดำเนินการเมื่อไร เพื่อให้สำเร็จตามแผนที่วางไว้ โดยมีการวางแผนควบคุมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

2. การจัดองค์การ (Organizing)

คูลิคและเออร์วิค (Gulick & Urwick, 1937) ให้แนวคิดเรื่องการจัดองค์การ คือ การจัดแบ่งงานขององค์การหรือของหน่วยงานให้เป็นหน่วยงานย่อย พร้อมทั้งวัตถุประสงค์กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงาน ตลอดจนกำหนดงานควบคุมและกำกับในลักษณะหน่วยงานหลัก การจัดองค์การเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะถ้ามีการจัดองค์การที่ดีจะช่วยให้เกิดความราบรื่นในองค์การนั้น ในการจัดองค์การอาจแสดงไว้ในรูปของแผนภูมิ องค์การ เพื่อให้เกิดการสื่อสารความเข้าใจในองค์การเกี่ยวกับขอบเขตความรับผิดชอบ สายการ บังคับบัญชา และการติดต่อ

ฟลิปโป (Flippo, 1970) กล่าวไว้ว่า การจัดองค์การ หมายถึง การจัดความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ คือ ตัวบุคคลและหน้าที่การงาน เพื่อรวมกันเข้าเป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพสามารถทำงานบรรลุเป้าหมายได้ การจัดองค์การมีโครงสร้างมีหลายรูปแบบ ดังนี้

2.1 การจัดองค์การตามโครงสร้างขององค์การตามหน้าที่การงานที่ปฏิบัติ (Functional Organization Structure)

การจัดองค์การนี้มีลักษณะคือมีโครงสร้างที่จัดตั้งขึ้นโดยแบ่งไปตามประเภทหรือหน้าที่การงาน เพื่อแสดงให้เห็นว่าในแต่ละแผนกนั้นมีหน้าที่ต้องกระทำอะไรบ้าง ซึ่งผลดีก่อให้เกิดการได้คนมีความสามารถทำงานในแผนก อีกทั้งยังฝึกบุคคลในแผนกที่เกี่ยวข้องให้มีความเชี่ยวชาญกับหน้าที่ของงานนั้นอย่างลึกซึ้ง สำหรับฝ่ายบริหารระดับสูงนั้นก็เพียงแต่กำหนดนโยบายไว้กว้างๆ เพราะมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคอยป้อนข้อมูลที่ถูกต้อง ให้พิจารณาตัดสินใจและให้มีความผิดพลาดได้น้อยมาก อีกประการหนึ่งในแต่ละแผนกนั้น เมื่อทุกคนมีความเชี่ยวชาญงานในหน้าที่ชนิดเดียวกัน ย่อมก่อให้เกิดการประสานงานได้ง่ายเนื่องจากแต่ละคนมีความสนใจในงานและใช้ภาษาเดียวกัน ทำให้สามารถสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีได้ง่ายนอกจากนั้น การบริหารงานก็เกิดความประหยัดด้วยเพราะแต่ละแผนกได้ใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสร้างผลผลิตได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย การใช้เครื่องจักรและแรงงานก็ใช้ได้ผลคุ้มค่า

อย่างไรก็ตาม การจัดรูปแบบขององค์การแบบนี้ก็มีผลเสียในทางการบริหารหลายประการ อาทิ เช่น การแบ่งงานออกเป็นหลายแผนกและมีผู้เชี่ยวชาญหลายคนทำให้การวางแผนงานยุ่งยากขึ้น อาจมีการปิดความรับผิดชอบได้ นอกจากนั้น การจัดองค์การรูปแบบนี้มักเน้นที่การรวมอำนาจไว้ ณ จุดที่สูงที่สุด ไม่มีการกระจายอำนาจในการบริหารให้ลดหลั่นลงไป

2.2 การจัดองค์การตามโครงสร้างขององค์การในสายงานหลัก (Line Organization Structure)

เป็นการจัดรูปแบบโครงสร้างให้มีสายงานหลัก และมีการบังคับบัญชาการจากบนลงล่าง ลดหลั่นเป็นขั้น ๆ จะไม่มีการสั่งการแบบข้ามขั้นตอนในสายงาน ซึ่งโครงสร้างแบบนี้เหมาะสมสำหรับ องค์การต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการขยายตัวในอนาคตได้ เพราะเพียงแต่เพิ่มเติมโครงสร้างในบางสายงานให้มีการควบคุมบังคับบัญชาลดหลั่นลงไปอีกได้ การจัดองค์การแบบนี้ อาจจะคำนึงถึงสภาพของงานที่เป็นจริง เช่น แบ่งตามลักษณะของผลิตภัณฑ์ หรือแบ่งตามอาณาเขต หรือแบ่งตามประเภทของ ลูกค้า หรือแบ่งตามกระบวนการ ผลิตภัณฑ์ของโครงสร้างแบบนี้มีหลายประการ เช่น การจัดโครงสร้างด้วย รูปแบบที่เข้าใจง่าย การบังคับบัญชาตามสายงานเป็นขั้นตอน ฉะนั้นจุดใดที่มีการปฏิบัติงานล่าช้าก็ สามารถตรวจสอบได้รวดเร็ว จากผู้บังคับบัญชาในระดับนั้นได้ง่าย นอกจากนั้นผู้ปฏิบัติงานได้คลุกคลี กับสภาพของปัญหาที่เป็นจริงและเกิดขึ้นเสมอ ทำให้การตัดสินใจต่าง ๆ มีข้อมูลที่แน่นอน และสามารถตัดสินใจได้ถูกต้องรวดเร็ว ซึ่งส่งผลสะท้อนให้มีการปกครองบังคับบัญชาที่อยู่ในระเบียบวินัย ได้ดี การติดต่อสื่อสารและการควบคุมการทำงานทำได้ง่าย ตลอดจนเมื่อต้องการจะเปลี่ยนรูป โครงสร้างขององค์การก็สามารถที่จะเปลี่ยนได้ค่อนข้างสะดวก เพราะการจัดรูปแบบขององค์การนี้ ไม่มี อะไรสลับซับซ้อนมากนัก ประการสุดท้าย องค์การนี้เหมาะสำหรับการจัดรูปแบบขององค์การขนาดเล็ก แต่ไม่เหมาะที่จะจัดในลักษณะขององค์การขนาดใหญ่ที่มีการปฏิบัติงานสลับซับซ้อน

ข้อเสียของโครงสร้างแบบนี้ได้ก่อให้เกิดปัญหาดังนี้คือ ประการแรก ไม่ได้สนับสนุนให้ผู้ ทำงานมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน นอกจากนั้นบางขณะปริมาณของงานมีมาก จนต้องใช้เวลาทำงาน ประจำให้เสร็จ ไม่มีเวลาที่จะมาศึกษาถึงระบบการทำงานที่ดีกว่า อีกประการหนึ่งลักษณะของ โครงสร้างเช่นนี้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน เพราะไม่สามารถครอบคลุมขอบข่ายของงานได้ ทั้งหมดได้ และประการสุดท้าย ผู้บริหารระดับสูงอาจจะไม่ยอมมอบหมายงาน ให้ผู้บริหารงานระดับ รองๆ ลงมา หรือพยายามกีดกัน หรือส่งเสริมคนอื่นให้ขึ้นมาแทนตน ทำให้ขวัญของผู้ปฏิบัติงานใน ระดับรองๆ ไปไม่ดี หมัดกำลังใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากโครงสร้างแบบนี้ให้อำนาจควบคุมโดยตรง ต่อผู้บังคับบัญชาระดับสูงเท่านั้น

กระบวนการจัดองค์การ (Process of Organizing) ประกอบด้วย กระบวนการ 3 ชั้น (ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์, 2543) ดังนี้

1. พิจารณาแยกประเภทงาน จัดกลุ่มงาน และออกแบบงานสำหรับผู้ทำงานแต่ละคน (Identification of Work & Grouping Work)

ก่อนอื่นผู้บริหารจะต้องพิจารณาตรวจสอบแยกประเภทดูว่า กิจการของตนนั้นมีงานอะไรบ้างที่ จะต้องจัดทำเพื่อให้กิจการได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ขึ้นต่อมาก็คือ การจัดกลุ่มงานหรือจำแนก ประเภทงานออกเป็นประเภท โดยมีหลักที่ว่างานที่เหมือนกันควรจะรวมอยู่ด้วยกัน เพื่อให้เป็นไปตาม หลักการของการแบ่งงานกันทำ โดยการจัดจำแนกงานตามหน้าที่แต่ละชนิดออกเป็นกลุ่มๆ ตามความ ถนัด และตามความสามารถของผู้ที่จะปฏิบัติ

2. ทำคำบรรยายลักษณะงาน (Job Description & Delegation of Authority & Responsibility) เป็นการระบุขอบเขตของงานและมอบหมายงาน พร้อมทั้งกำหนดความรับผิดชอบ และให้อำนาจหน้าที่ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ระบุให้เห็นถึงขอบเขตของงาน ที่แบ่งให้สำหรับแต่ละคนตามที่ได้วางแผนไว้ในขั้นแรก เพื่อให้ทราบว่า งานแต่ละขั้นที่ได้แบ่งออกแบบไว้นั้นจะเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร ชนิดไหน มีขอบเขต และปริมาณมากน้อยแค่ไหน โดยการระบุชื่อเป็นตำแหน่งพร้อมกับให้รายละเอียดเกี่ยวกับงานชิ้นนั้นเอาไว้

- ขั้นต่อมา ผู้บริหารก็จะดำเนินการพิจารณามอบหมาย (Delegation) ให้แก่ผู้ทำงานในระดับรองลงไป (สำหรับงานที่มอบหมายได้)

- การมอบหมายงานประกอบด้วย การกำหนดความรับผิดชอบ (Responsibility) ที่ชัดเจนเกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้ทำ พร้อมกันนั้นก็มอบหมายอำนาจหน้าที่ (Tourism Authority of Thailand) ให้ เพื่อใช้สำหรับการทำงานตามความรับผิดชอบ (Responsibility) ที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสิ้นไปได้

3. จัดวางความสัมพันธ์ (Establishment of Relationship) การจัดวางความสัมพันธ์จะทำให้ทราบว่า ใครต้องรายงานต่อใคร เพื่อให้งานส่วนต่างๆ ดำเนินไปโดยปราศจากข้อขัดแย้ง มีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระเบียบเพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันทำงานมุ่งไปสู่จุดหมายอันเดียวกัน

3. การนำ (Leading)

โบวีและคณะ (Bovee, 1993) กล่าวว่า การนำ (Leading) ประกอบด้วย การจูงใจ ผู้ใต้บังคับบัญชา การสั่งการ การคัดเลือกช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิผลที่สุด ตลอดจนการแก้ปัญหาด้วยความขัดแย้ง

ดริคเกอร์ (Drucker, 2006) กล่าวว่า การนำเป็นการจูงใจ การชักนำ การกระตุ้นและเป็นการชี้ทิศให้ผู้ตามดำเนินไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จ ด้วยวิธีการเพิ่มผลผลิตและเน้นมนุษยสัมพันธ์ ทำให้ในระยะยาวได้รับผลผลิตที่มากขึ้น เพราะมนุษย์มักอยู่ในภาวะไม่ชอบการทำงาน

การนำ คือ การที่ผู้นำมีความสามารถในการจูงใจให้ผู้ตามปฏิบัติตาม ซึ่งอาจจะเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา หรือบุคคลอื่นๆ ให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถและด้วยความเต็มใจ ทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย การนำเป็นหน้าที่สำคัญและมีความจำเป็น และสิ่งที่สำคัญที่ผู้นำจะต้องมีคือ สามารถตัดสินใจเพื่อเปลี่ยนแปลง ทำในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม

4. การควบคุม (Controlling)

โบวีและคณะ (Bovee, 1993) กล่าวว่า การควบคุม (Controlling) เป็นการติดตามผล และการแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่ากิจกรรมในโปรแกรมนั้นสามารถบรรลุผลตามที่ได้วางแผนไว้ และมีประสิทธิผลตามกระบวนการจัดการ

ดริคเกอร์ (Drucker, 2006) กล่าวว่า การควบคุม (Controlling) เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหาร ที่จะต้องรวบรวมข้อมูลเพื่อ ประเมินผลการดำเนินงาน เปรียบเทียบผลงานปัจจุบันกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ และทำการตัดสินใจ ไปตามเกณฑ์หรือไม่

การควบคุม คือ การตรวจสอบหรือติดตามสอดส่องกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้กระทำไว้ เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินงานเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

1. การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน
2. การติดตามและประเมินผลปฏิบัติงาน
3. การประเมินผลปฏิบัติงานกับมาตรฐาน
4. การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้เกิดความเหมาะสม

โดยสรุป ในการบริหารจัดการด้วยการนำหลักการจัดการ POLC มาใช้ในการบริหาร โปรแกรมন্নันทนาการสามารถทำได้โดย

1.การวางแผนจัดโปรแกรมন্নันทนาการ สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยการกำหนดสิ่งที่ต้องการบรรลุ กำหนดวัตถุประสงค์และขั้นตอนที่จะบรรลุผล มีการวางแผนเพื่อมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ มีการวางแผนทางด้าน สถานที่ กิจกรรม และผู้นำนันทนาการ

2.การจัดองค์การสำหรับผู้ให้บริการที่พำนักระยะยาว ที่มีการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ เป็นการจัดโครงสร้างการให้บริการโดยการจัดคนโดยเฉพาะในเรื่องการจัดบุคคลสำหรับให้บริการ กิจกรรมนันทนาการ นั่นคือ ผู้นำนันทนาการซึ่งเป็นบุคคลที่เป็นปัจจัยสำคัญที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวในประเทศไทย จำเป็นต้องได้รับการคัดเลือกหรือผ่านการอบรมเพื่อให้ได้คุณสมบัติที่เหมาะสม และการจัดทรัพยากรต่างๆให้พร้อมต่อการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้

3.ภาวะผู้นำของผู้บริหารผู้ให้บริการที่พำนักระยะยาว การกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานให้สำเร็จด้วยความเต็มใจหรือไม่ต้องบังคับเพราะ ผู้บริหารคือผู้ที่ทำงานให้สำเร็จโดยไม่ต้องลงมือทำเองหรืองานสำเร็จโดยผู้อื่น จึงต้องใช้ภาวะผู้นำจูงใจคนให้อยากทำงานให้ดี กระตุ้นความกระตือรือร้นของคนในองค์กรให้ทำงานหนักเพื่อบรรลุแผนงานที่สำคัญ ภาวะผู้นำสำหรับการจัดการโปรแกรม นันทนาการนี้ คือ การทำให้ผู้นำนันทนาการเป็นผู้ที่ทำงานให้สำเร็จโดยไม่ต้องลงมือจัดกิจกรรม นันทนาการเอง

4.การควบคุมการให้บริการโปรแกรมন্নันทนาการ โดยการติดตาม (Monitoring) และ ประเมินผลงาน (Evaluation) ว่าโปรแกรมন্নันทนาการเป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้และบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งก็คือ การวัดประเมินค่าความพึงพอใจที่ได้รับของผู้มาใช้บริการแต่ละบุคคล การจะได้รับข้อมูลในขั้นตอนนี้เกิดจากการสำรวจ สอบถาม หรือการสังเกต การออกแบบ โปรแกรมন্নันทนาการที่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวได้เข้าร่วมว่า ก่อให้เกิดผลดีต่อทางร่างกาย

และจิตใจของผู้สูงอายุพำนักระยะยาวหรือไม่ ได้รับความพึงพอใจหรือไม่ ข้อมูลที่ได้รับจะส่งต่อกลับมาเพื่อทำการปรับปรุงการให้บริการโปรแกรมนันทนาการต่อไป

หลักการจัดการโปรแกรมนันทนาการ

เทอโคลเซน (Torkildsen, 2005a) กล่าวถึงการจัดโปรแกรมนันทนาการที่ดีนั้นต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ คือสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร งบประมาณ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ให้บรรลุเป้าหมายองค์กรและความต้องการของผู้ใช้ โดยในการจัดทำโปรแกรมนันทนาการที่ดี ต้องประกอบไปด้วย

- 1) ต้องใช้ทรัพยากร ใ้แก่ เวลา สถานที่ บุคลากร งบประมาณ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 2) ต้องจัดการข้อขัดแย้งในเรื่องเวลาและสถานที่สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่
- 3) สิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่สามารถสลับเปลี่ยนได้เพื่อการใช้ประโยชน์และสร้างโอกาส พื้นที่หนึ่งอาจใช้ทำกิจกรรมได้หลายแบบ
- 4) พื้นที่ที่ไม่ได้ใช้งานในวันนี้จะสูญเปล่าตลอดไป
- 5) ต้องให้แผนงานมีความสมดุล ความเป็นธรรมแก่ผู้รับบริการทั่วไปและที่อยู่ในข่าย
- 6) การวางแผนงานที่ดี หมายถึง การบรรลุผลลัพธ์สูงสุด จำนวนผู้รับบริการสูงสุดหลากหลาย และการมีกิจกรรมที่หลากหลาย
- 7) แผนงานมีลำดับและโครงสร้าง ผู้มารับบริการทราบว่าจะมาร่วมกิจกรรมได้เมื่อใด และคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์ อะไรและอย่างไร
- 8) ถ้าไม่มีการวางแผนงาน อาจสับสนวุ่นวาย ไม่มีลำดับ ไม่มีโครงสร้าง ไม่มีความสมดุลและเป็นธรรม ไม่ได้ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด แม้แต่พื้นที่ที่บริการตามสะดวกแบบมาก่อนได้ก่อน ยังจำเป็นต้องจัดเป็นแผนงาน

เอ็ดจิ้นตันและคณะ (Edginton et al., 1995) กล่าวว่า นักวางแผนหรือผู้นำนันทนาการและผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการ ต้องตระหนักและเข้าใจในผลกระทบของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนโครงการนันทนาการ อันได้แก่

1) วัยของผู้รับบริการ (Generation) คนต่างวัยมีสิ่งแวดล้อมและมุมมองต่างกัน เช่น วัยรุ่นปัจจุบันอยู่ในโลกของเทคโนโลยี ความก้าวหน้าด้านคอมพิวเตอร์ การสื่อสาร การเดินทาง ที่สร้างทั้งโอกาสใหม่ๆและปัญหาที่ต้องจัดการ คนที่เกิดต่างยุคกันมองโลกต่างกัน ซึ่งบางครั้งทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัยของผู้สูงอายุกับคนหนุ่มสาว

2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Factors) เช่น สถานที่อยู่อาศัยและทรัพยากรการเงิน ยกตัวอย่าง ภูมิอากาศและภูมิประเทศที่ต่างกัน ทำให้คนที่อยู่รัฐฟลอริดา มีกิจกรรมพักผ่อนทางน้ำได้ตลอดปี เช่นตกปลา ล่องเรือ ส่วนผู้ที่อยู่แถบเทือกเขาร็อกกี้เนแคนาดาเข้าร่วมกีฬาฤดูหนาวมากกว่าเช่น สกี สกีกี้ คนชนบทเข้าร่วมนันทนาการที่มีผู้จัดขึ้น ส่วนคนในเมืองมัก

หนีออกไปพักผ่อนนอกสถานที่ เช่น ซ้ำจรรย์าน วายน้ำสังคัมวัตุนิยมในปัจจุบัน การเงินมีผลกระทบอย่างมากต่อรูปแบบการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การซื้ออุปกรณ์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ประเภทของกิจกรรมและความสามารถในการเข้าร่วม คนที่มีรายได้น้อยต้องพึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกด้านนันทนาการของรัฐและกึ่งรัฐมากกว่า

3) ระดับการศึกษา (Level of Education) คนมีการศึกษาสูงมักมีรายได้มากกว่าจึงสามารถเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่ต้องการได้มากกว่า เข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการที่ กีฬา วัฒนธรรม และท่องเที่ยวมากกว่า คนมีการศึกษาน้อยกว่ามักเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาประเภทล่าสัตว์ ตกปลา ส่วนคนมีการศึกษาสูงกว่าเข้าร่วมกิจกรรมศึกษาธรรมชาติ พายเรือแคนู ผจญภัย

4) ภูมิหลังทางวัฒนธรรม (Cultural Background) หมายถึงทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม แนวคิดและ หลักการทฤษฎีพหุนิยมทางวัฒนธรรมเน้นบทบาทของการพักผ่อนหย่อนใจว่าเป็นอะไรก็ได้ที่คนเลือกทำเพื่อความสนุกสนาน เป็นพฤติกรรมที่มีข้อจำกัดเพียงด้วยกฎหมาย เป็นกิจกรรมที่แสดงถึงความสนใจ หรือวิถีชีวิต มากกว่าวัฒนธรรมของคนๆนั้น สิ่งที่ชอบและความต้องการพักผ่อนหย่อนใจอาจทำให้เกิดนวัตกรรมมากขึ้น บริโณคนันทนาการที่เพิ่มขึ้นพร้อมกับคำถามที่ว่าทำอะไรจึงคุ้มค่า ทางออกหนึ่งคือไม่ทำอะไรเลย แต่ปฏิภิกิริยาที่มักพบคือพยายามทำทุกอย่างที่อยากจะทำ

5) สมรรถภาพและความพร้อมทางด้านร่างกายของสมาชิกที่จะเข้าร่วมกิจกรรม เพราะว่าการกิจกรรมบางอย่างนั้นเหมาะสำหรับคนที่ร่างกายแข็งแรง บึกบึน ถ้าหากนำกิจกรรมดังกล่าว มาจัดให้กับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมที่มีร่างกายไม่บึกบึนเพียงพอ ก็อาจจะทำให้เกิดอันตรายได้ทำให้ผู้เข้าร่วมอาจเกิดความท้อใจเลิกเข้าร่วมกิจกรรม (จิระวัฒน์ ศิริจารุวงศ์, 2546)

กระบวนการวางแผนโปรแกรม ที่มีอาชีพทุกคนที่ทำหน้าที่ให้บริการทางด้านนันทนาการ จะต้องทำการวางแผนอย่างเป็นระบบในการให้บริการ (Edginton et al., 1995) ประกอบด้วย

1) การพัฒนาเป้าหมายของโปรแกรม (Development of Program Goals) หน่วยงานตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เฉพาะ ไว้เป็นแนวทางการพัฒนาและดำเนินการโครงการและบริการ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจขององค์กร และเพื่อช่วยกำหนดผลลัพธ์เฉพาะเชิงพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ ซึ่งเรียกว่าวัตถุประสงค์เชิงผลลัพธ์หรือพฤติกรรม อันมีบทบาทสำคัญในการวัดผลกระทบของบริการ กำหนดเป็นปริมาณที่สามารถวัดค่าได้

2) การประเมินความต้องการ (Needs Assessment) ทำได้ทั้งก่อนและหลังการกำหนดวัตถุประสงค์โครงการ การประเมินความต้องการเป็นการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ ความสนใจ ค่านิยม พฤติกรรม และทัศนคติ ของผู้รับบริการ ทำได้ 2 วิธี คือ การสอบถามอย่างเป็นระบบ และวิธีแก้ปัญหา คือระบุปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้เข้าร่วมกิจกรรมไม่ได้

3) การวางแผนโปรแกรม (Program Planning) คือวางแผนการดำเนินการ โดยกำหนดสถานที่บริการ สร้างความเป็นผู้นำ ส่งเสริมกิจกรรม พัฒนาเนื้อหา แผนงานที่จะสนองความต้องการของผู้รับบริการได้ ลำดับต่อมาสิ่งที่สำคัญที่สุดคือรูปแบบโปรแกรม (Program Formats) ที่เหมาะสม ในขณะที่ต้องพยายามใช้ประโยชน์ให้มากขึ้นกับเวลาที่น้อยลง เป็นการทำให้มีการจัดรูปแบบการบริการที่เข้าถึงง่ายขึ้นและมีประสิทธิผลมาก

4) การประเมินผลโปรแกรม (Programs Evaluation) วัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของบริการ โดยประเมิน 2 ด้านคือ ผลกระทบต่อผู้เข้าร่วมแผนงาน(เชิงพฤติกรรม สังคมและเศรษฐกิจ) และกระบวนการที่ใช้เพื่อจัดทำแผนงาน สรุปก็คือ การประเมินจะมุ่งไปที่ขั้นตอนแต่ละขั้นที่กำหนดและดำเนินแผนงาน เช่นถามว่า “รูปแบบมีความเหมาะสมหรือไม่” โดยทั่วไปวิธีการที่ใช้วัดและประเมินผลมี 2 วิธี คือ

(1) การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ (Formative Evaluation) ทำต่อเนื่องตลอดระยะเวลาโครงการ โดยติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และมักมีการปรับแก้โครงการในช่วงกลาง

(2) การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) ทำเมื่อสิ้นสุดโครงการ เป็นการประเมินขั้นสุดท้าย และสรุปผลกระทบและกระบวนการของการดำเนินโครงการการวัดและประเมินผลทางนันทนาการ

หลักการพัฒนาและการจัดโปรแกรมนันทนาการให้กับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทย

การจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว จะต้องมีการจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง ซึ่งหลักการพัฒนาโปรแกรมนันทนาการทางด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการให้มีความเหมาะสม มีเกณฑ์ในการจัด ดังนี้

1. หลักการที่อาศัยความเป็นไปตามสภาพแวดล้อมทั่วไป ในที่ที่มีการจัดการกิจกรรม (General environment in which the activity takes place) เช่น การจัดกิจกรรมตามแหล่งสิ่งแวดล้อมของสถานที่พัก เช่น ตามภูเขา ทะเล เมือง สถานที่ในร่ม-กลางแจ้ง ตามฤดูกาลต่างๆ ได้แก่ ฤดูหนาว ฤดูร้อน หรือฤดูฝน (สมนึก แก้ววิไล, 2553)

2. หลักการที่อาศัยความเป็นไปตามสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสถานที่ (Facility or Setting) เช่น สนาม ลานกีฬา ลำน้ำ เส้นทางศึกษา ท้องกว้าง ศูนย์นันทนาการ สวนสาธารณะ ค่ายพักแรมหรือในสตูดิโอ (สมนึก แก้ววิไล, 2553)

3. หลักการแบ่งตามอายุและ/หรือเพศของผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยจะต้องสำรวจผู้ที่ใช้บริการว่าส่วนใหญ่เป็นเพศใด อายุประมาณเท่าไร เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการเลือกกิจกรรมหรือวิธีดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ(จิระวัฒน์ ศิริจารุงศ์, 2546)

4. หลักการแบ่งตามชนิดของกิจกรรม (Types of Activities) ในการจัดแบ่งตามชนิดของกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 11 ชนิด ดังนี้ (Edginton et al., 1995)

1) กิจกรรมงานศิลป์ (Visual Arts) การตกแต่ง ประดิษฐ์สิ่งของตามความพอใจของตนเองหรือเพื่อสรรสร้างขึ้นมาเพื่อประโยชน์บางอย่าง

2) กิจกรรมงานเขียนงานประพันธ์ (Literary and Self-Improvement) เป็นกิจกรรมที่พัฒนาสติปัญญา สังคมและจิตวิญญาณ

3) กิจกรรมทางน้ำ (Aquatics)

4) กิจกรรมทางด้านกีฬา เกมและกรีฑา (Sport Game and Athletics) เป็นกิจกรรมที่ใช้การเคลื่อนไหวของร่างกาย

5) กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง (Outdoor Recreation)

6) กิจกรรมนันทนาการทางสังคม (Social Recreation)

7) กิจกรรมทางด้านการพัฒนาตนเอง และการส่งเสริมความรู้ (Self-Improvement/Education)

8) กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ (Wellness Activities)

9) กิจกรรมยามว่าง (Hobbies)

10) กิจกรรมทางด้านการเดินทางและการท่องเที่ยว (Travel and Tourism) เป็นกิจกรรมที่มีการเดินทางท่องเที่ยว

11) กิจกรรมอาสาสมัคร (Volunteer Services) เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม

5. รูปแบบการให้บริการกิจกรรม (Program Formats) โดยจัดเตรียมไว้ให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวได้อย่างเหมาะสม (Edginton et al., 1992)

สิ่งที่สำคัญที่สุดในการจัดกิจกรรมให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวที่เหมาะสมคือแบบแผนของโปรแกรมนันทนาการ เพื่อให้ง่ายต่อการให้บริการ การเข้าถึงกลุ่มผู้สูงอายุพำนักระยะยาวและมีประสิทธิภาพสูง สามารถแบ่งแบบแผนของโปรแกรมนันทนาการได้ดังนี้

5.1 การจัดกิจกรรมเข้าชั้นเรียน (Instructional Classes) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีความรู้ความสามารถและทักษะ

5.2 การจัดกิจกรรมแบบชมรม (Clubs) เพื่อการพัฒนาความเป็นตัวตน เช่น งานอดิเรกที่สนใจหรือความชอบที่ทำเหมือนกันในกิจกรรมภายในชมรมเดียวกัน

5.3 การจัดกิจกรรมพิเศษ (Special Events) ที่พิเศษแตกต่างกิจกรรมปกติ

5.4 การจัดกิจกรรมแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ

5.5 การจัดกิจกรรมแบบกลุ่มสนใจพิเศษ

5.6 การจัดกิจกรรมแบบแข่งขัน ประกวด แข่งกีฬา (Leagues Tournament and Contests) มี 3 รูปแบบ คือ รักษาระดับของตัวเอง ต่อเนื่องและจัดคู่แข่ง

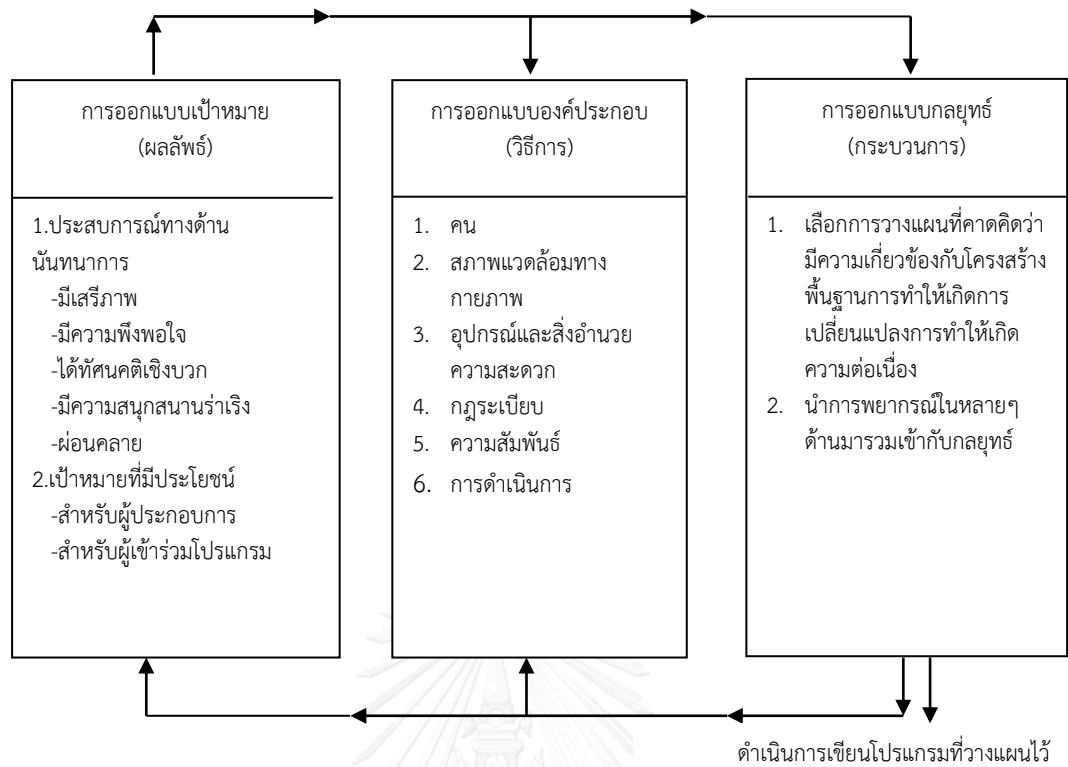
5.7 การจัดกิจกรรมแบบเป็นสถานที่เปิด (Drop-in Program) จัดพื้นที่ที่ให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ โดยมีการอธิบายเพื่อนำเข้าสู่ขั้นตอนการปฏิบัติเพียงเล็กน้อยก่อนทำกิจกรรมด้วยตัวเอง

5.8 การจัดกิจกรรมเชิงรุกแบบมุ่งไปหาผู้รับบริการ (Outreach Programs) เช่น การมีเรือเคลื่อนที่ชื่อ ดูโลส หรือ MV Doulos Phos นำร้านหนังสือลอยน้ำที่ใหญ่ที่สุดในโลก มายังประเทศไทย เมื่อปี 2549 ระหว่าง วันที่ 29 ก.ย.- 23 ต.ค. ณ ท่าเทียบเรือคลองเตย โถงหมายเลข 1 กรุงเทพฯ เรือดูโลส เป็นเรือโดยสารเดินสมุทรที่เก่าแก่ที่สุดในโลก สร้างขึ้นในปีค.ศ. 1914 หลัง เรือไททานิคเพียงสองปี ตลอด 28 ปีที่ผ่านมา เรือดูโลสได้แวะจอดตามท่าในประเทศต่างๆ กว่า 100 ประเทศ และได้ต้อนรับเข้าชมบนเรือกว่า 18 ล้านคน มีหนังสือภาษาอังกฤษมากกว่า 6,000 ชื่อเรื่องครอบคลุมในหัวข้อต่างๆ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2557)

หลักการออกแบบรูปแบบโปรแกรมพัฒนาการ

ปีเตอร์และวอเตอร์แมน (Peter & Waterman, 1982) ได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การที่องค์กรที่ประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องสร้างสภาพแวดล้อมให้พวกเขา องค์กรที่จะประสบความสำเร็จได้จะไม่ใช้ความคิดใหม่ๆ นำมาใช้ในการวางแผน แต่จะใช้ความคิดที่เหมาะสมและเป็นไปได้มาประเมินในสิ่งที่ต้องกระทำ นำมาปรับการทำงานและทำให้บรรลุเป้าหมาย หากความคิดไหนที่นำมาใช้แล้วประสบความสำเร็จก็จะนำไปพัฒนาใช้ต่อและจะถูกนำไปปรับปรุงและใช้ในการขยายต่อทางความคิด หากความคิดที่ใช้แล้วไม่ประสบความสำเร็จก็จะหยุด จะเห็นได้ว่าโปรแกรมที่ประสบความสำเร็จ ผลที่ได้จากการใช้โปรแกรมนั้นจำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผล จึงทำให้เกิดเป็นรูปแบบวงจรการพัฒนาโปรแกรมสำหรับเป็นแบบปฏิบัติให้กับผู้ที่เชี่ยวชาญนำไปปฏิบัติ

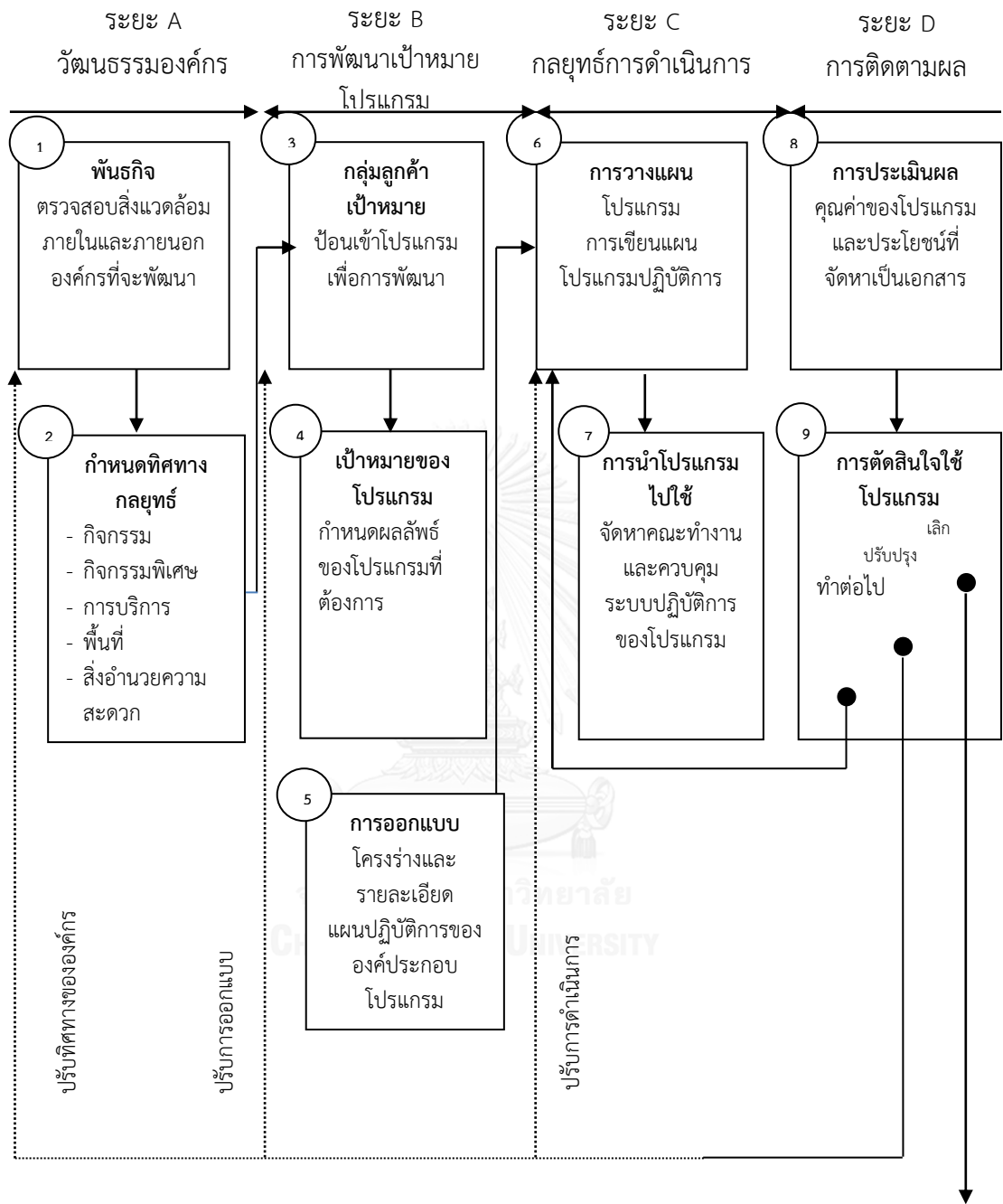
ลอสแมนและแซทเลอร์ (Rossman & Sclatter, 2000) เป็นผู้คิดรูปแบบการออกแบบโปรแกรมพัฒนาการ (Program Design Model) และหลักการออกแบบวงจรการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาการ (The Program Development Cycle) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 1 การออกแบบโปรแกรมนันทนาการ

ตามภาพที่ 1 การออกแบบโปรแกรมนั้น สิ่งที่ต้องเริ่มต้นทำคือการสร้างเป้าหมายของโปรแกรม นั่นคือ การสร้างโปรแกรมนั้นต้องการผลลัพธ์อะไร โดยผลของการจัดต้องการให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการต้องการให้ได้รับประสบการณ์ทางด้านนันทนาการ ประกอบด้วย ความมีเสรีภาพ สร้างความพึงพอใจ มีทัศนคติเชิงบวก ได้รับความสนุกสนานร่าเริงและผ่อนคลาย เมื่อได้เป้าหมายของการจัดแล้ว ลำดับถัดมาเป็นการออกแบบการจัดองค์ประกอบของกิจกรรมที่ต้องการจัดให้มีโปรแกรม ประกอบด้วย คน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก กฎระเบียบ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการดำเนินการ ลำดับสุดท้ายคือการออกแบบกลยุทธ์ ซึ่งเป็นกระบวนการเลือกการวางแผนที่คาดว่าจะ มีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานของการทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงความต่อเนื่องและนำการพยากรณ์ในหลายๆ ด้านมารวมเข้ากับกลยุทธ์ให้มีความสัมพันธ์กับการออกแบบเป้าหมายและการออกแบบองค์ประกอบ เมื่อมีความสัมพันธ์ข้างต้นจึงดำเนินการเขียนโปรแกรมที่วางแผนไว้

หลักการออกแบบวงจรการพัฒนาโปรแกรมนั้นหนทางการ (The Program Development Cycle)

สิ้นสุดการใช้โปรแกรม

ภาพที่ 2 วงจรการพัฒนาโปรแกรม

ตามภาพที่ 2. วงจรการพัฒนาโปรแกรม (The Program Development Cycle) มีการพัฒนาโปรแกรมออกเป็น

ระยะ A เป็นเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร ผู้เขียนโปรแกรมจะต้องมีความเข้าใจในเป้าหมายของหน่วยงานขององค์กร เพื่อให้การวางแผนบรรลุเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรที่จะพัฒนา โดยนำมาสร้างเป็นพันธกิจขององค์กร

ขั้นตอนที่ 2 จัดสร้างกลยุทธ์ ในเรื่องของการจัดกิจกรรม กิจกรรมพิเศษ การให้บริการ พื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

ระยะ B เป็นระยะการพัฒนาเป้าหมายของโปรแกรมนั้นนันทนาการที่ต้องการสร้างขึ้น เป็นการสร้างโปรแกรมเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย โดยระบุเป้าหมายให้สอดคล้องกับพันธกิจขององค์กร โดยมีโปรแกรมนั้นนันทนาการที่สามารถให้บริการภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ขององค์กร

ขั้นตอนที่ 3 ตั้งกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เพื่อป้อนข้อมูลเข้าโปรแกรมที่ต้องการสร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการตั้งเป้าหมายของโปรแกรม โดยการกำหนดผลลัพธ์ของโปรแกรมนันทนาการที่ต้องการสร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 เป็นขั้นตอนการออกแบบโครงสร้างและรายละเอียดของแผนปฏิบัติการขององค์ประกอบของโปรแกรมนันทนาการที่ต้องการสร้างขึ้น

ระยะ C สร้างกลยุทธ์การดำเนินการ ในระยะนี้ เป็นการวางแผนเพื่อการพัฒนาโปรแกรมนันทนาการและเตรียมรูปแบบการให้บริการที่จะจัดให้กับลูกค้า เป็นขั้นตอนที่ใช้เวลานานที่สุดในการเขียนโปรแกรมนันทนาการ

ขั้นตอนที่ 6 เป็นการวางแผนเพื่อเขียนแผนโปรแกรมนันทนาการในรูปแบบปฏิบัติการ

ขั้นตอนที่ 7 จัดหาคณะทำงานและทำการควบคุมระบบปฏิบัติการของโปรแกรมนันทนาการ

ระยะ D เป็นระยะของการติดตามผลการให้บริการของโปรแกรมนันทนาการ

ขั้นตอนที่ 8 เป็นการประเมินคุณค่าของโปรแกรมนันทนาการที่สร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 9 การตัดสินใจในการนำโปรแกรมนันทนาการไปใช้ โดยถ้าหากโปรแกรม นันทนาการที่สร้างขึ้นให้บริการแล้วมีผลจากการติดตามผลก็ให้ดำเนินการใช้โปรแกรมนันทนาการนั้น ต่อ แต่ถ้าหากพบปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ให้ทำการปรับปรุงโปรแกรมนันทนาการให้มีความเหมาะสม แล้วดำเนินการให้บริการต่อ แต่หากโปรแกรมนันทนาการนั้นพบปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ให้ยกเลิกการใช้โปรแกรมนันทนาการนั้น

จะเห็นได้ว่า ผู้วิจัยได้นำหลักการออกแบบรูปแบบโปรแกรมนันทนาการสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านกระยะยาวของลอสมันและแซทเลอร์ (Rossman & Sclatter, 2000) ในหลักการ ออกแบบวงจรการพัฒนาโปรแกรมนันทนาการในเรื่องการออกแบบเป้าหมายของการสร้างโปรแกรม

เพื่อให้พนักงานที่อาวุโสอายุปานักระยะยาวได้รับประสบการณ์นันทนาการซึ่งเป็นประโยชน์ทั้งผู้ประกอบการที่สามารถให้บริการกิจกรรมนันทนาการในที่พักพำนักระยะยาวรวมถึงเป็นประโยชน์ต่อพนักงานที่อาวุโสอายุปานักระยะยาว รวมถึงการออกแบบองค์ประกอบซึ่งจะต้องพิจารณาในองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย คน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวก ภาวะเปียบ ความสัมพันธ์ การดำเนินการ และนำหลักการสร้างโปรแกรมนันทนาการจากวงจรการพัฒนาโปรแกรมใน ขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 9 นำมาประกอบการสร้างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับพนักงานที่อาวุโสอายุปานักระยะยาว

แนวคิดกระบวนการพัฒนารูปแบบโปรแกรม

การพัฒนารูปแบบโปรแกรมนันทนาการ มีกลยุทธ์พื้นฐานในการให้บริการตามมาตรฐานของการให้บริการ เป็นกระบวนการพัฒนาโปรแกรมเชิงกลยุทธ์ให้ออกมาเป็นรูปแบบ โดยการออกแบบรูปแบบในแต่ละแห่งหรือแต่ละสถานที่ จะมีรูปแบบที่แตกต่างกันมากขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ของสถานที่นั้นๆ หลักกระบวนการพัฒนาโปรแกรมเชิงกลยุทธ์ 7 ขั้นตอน (Torkildsen, 2005a) ได้แก่

1) ขั้นเตรียมการ (Preparation Stage) ระยะเวลาในการเตรียมการ 2-3 เดือน สิ่งที่ต้องทำคือ สร้างข้อมูลของกลุ่ม ยอมรับในขอบเขตของกลยุทธ์ จัดสรรทรัพยากร สรุปประเมินผลสมาชิกของกลุ่ม มีการทบทวนกลยุทธ์และแผนงาน จัดประเด็นสำคัญรวมถึงลำดับความสำคัญในการให้บริการ

2) ขั้นขอคำปรึกษาครั้งที่ 1 (Consultation A Stage) ระยะเวลาในการขอคำปรึกษา 3-5 เดือน สิ่งที่ต้องทำคือ ยอมรับในขอบเขตของการปรึกษาและงานวิจัย นำคำปรึกษาและงานวิจัยมาปรับปรุงด้วยการแยกประเด็นในการวิเคราะห์

3) ขั้นวิเคราะห์ (Analysis Stage) ระยะเวลาในการวิเคราะห์ 2-3 เดือน สิ่งที่ต้องทำคือ การวิเคราะห์คำปรึกษาและงานวิจัย วิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มที่ต้องการวางแผน จำแนกประเด็น ลำดับความสำคัญและทำการตรวจสอบอีกรอบ

4) ขั้นสร้างรูปแบบโปรแกรม (Creation Stage) ระยะเวลาในการสร้างรูปแบบ 2-3 เดือนสิ่งที่ต้องทำ คือ เขียนร่างกลยุทธ์ โดยการเลือกหลักการจัดการให้สอดคล้องกับคำปรึกษา

5) ขั้นขอคำปรึกษาครั้งที่ 2 (Consultation B Stage) ระยะเวลาในการขอคำปรึกษาครั้งที่ 2 ระยะเวลา 2-3 เดือน สิ่งที่ต้องทำ คือ นำร่างรูปแบบโปรแกรมออกสู่กลุ่มอื่นๆ เพื่อขอคำปรึกษา

6) ขั้นพัฒนารูปแบบโปรแกรมให้สมบูรณ์ (Completion Stage) ระยะเวลาในการพัฒนารูปแบบโปรแกรมให้สมบูรณ์ 1-2 เดือน สิ่งที่ต้องทำ คือ ปรึกษาปรับปรุงร่างรูปแบบให้สมบูรณ์ โดยการทบทวนกลยุทธ์ที่วางไว้

7) ขั้นการนำรูปแบบโปรแกรมไปใช้ (Launch Stage) ระยะเวลา 1 เดือน สิ่งที่ต้องทำคือ การนำรูปแบบโปรแกรมไปปฏิบัติตามที่ได้วางแผนไว้ติดตามเฝ้าสังเกตและทบทวน

6. แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้นำนันทนาการ

ความหมายของผู้นำ

ผู้นำ (Leader) เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งต่อความสำเร็จขององค์การหรือกิจกรรมใด เพราะผู้นำมีภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องวางแผนสั่งการดูแล และควบคุมให้บุคลากรขององค์การปฏิบัติงานต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ปัญหาที่เป็นที่สนใจของนักวิชาการและบุคคลทั่วไปอยู่ตรงที่ว่า ผู้นำทำอะไรหรือมีวิธีการนำอย่างไร จึงทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ตามเกิดความผูกพันกับงานแล้วทุ่มเทความสามารถ และพยายามที่จะทำงานสำเร็จด้วยความเต็มใจ ในขณะที่ผู้นำบางคนทำอะไรให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เต็มใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพแล้วและเกลียดชังและพร้อมที่จะร่วมกันขับไล่ผู้นำให้ไปจากองค์การนั้นๆ อีกด้วย

เอ็ดจิงตัน (Edgington, 2005) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำและผู้นำ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำ เป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการวางแผนที่จะนำไปสู่การประเมินผลโปรแกรม และกระบวนการต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับทักษะของผู้คน และมีการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างคุ้มค่า และทำให้ผู้คนมีความสนใจที่หลากหลายภาวะผู้นำที่จะประสบความสำเร็จจะประกอบไปด้วย ความเข้าใจ ในด้านความต้องการ ทางด้าน การเน้นการทำงานที่ซับซ้อน กลยุทธ์ทางการตลาด การยอมรับในการเปลี่ยนแปลง ทางด้านประชากร มีความรู้ทางด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และความน่าเชื่อถือของตนเอง ที่มีผลในการที่จะตัดสินใจในการใช้ทักษะในการบริหารจัดการองค์กร

2. ผู้นำต้องเป็นแบบอย่าง โดยผู้นำต้องสร้างแรงจูงใจ มีความมุ่งมั่น มีภาพลักษณ์ที่ดีมีผลงานที่ดีและเป็นผู้ที่สนับสนุนและส่งเสริมการทำงาน ที่เกี่ยวกับ ความสามารถในการกระบวนการทำงานที่มีระดับสูงได้

3. ผู้นำคือผู้ปฏิบัติ โดยผู้นำจะต้องมีบุคลิกภาพที่น่านับถือ มีทัศนคติที่ดีต่อธุรกิจเห็นความสำคัญ ของการให้บริการสังคม มีความตั้งใจที่จะให้โอกาส อำนาจหน้าที่กับพนักงานหรือบุคลากร ซึ่งจะต้องมีการรักษาไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี และมีความเข้าใจในกลยุทธ์ในการวางนโยบาย

จากการศึกษาคุณลักษณะของผู้นำข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้นำ หมายถึงบุคคลผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และอำนาจในหน้าที่การงานหรือในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รวมทั้งมีศาสตร์และศิลป์ ในการ

จงใจโน้มน้าวผู้อื่นให้ก้าวตามการนำของตนด้วยความเต็มใจสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเภทของทฤษฎีความเป็นผู้นำ (Types of Theories of Leadership)

ในการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีความเป็นผู้นำนั้น ได้มีนักวิชาการท่านต่างๆ ได้พยายามศึกษาวิเคราะห์ และวางแนวทางไว้หลายทฤษฎีด้วยกัน ซึ่งพอจะสรุปเป็นทฤษฎีหลักๆ ได้ 2 ทฤษฎี (สุพานฉี สฤษฏ์วานิช, 2549) ซึ่งทฤษฎีทั้ง 2 มีลักษณะดังนี้

1. ทฤษฎีเชิงคุณลักษณะ (Trait Theory)

สต็อกดิลล์ (Stogdill, 1950) เป็นผู้หนึ่งที่ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ (Review Literature) เกี่ยวกับคุณลักษณะของความเป็นผู้นำการศึกษาในระยะแรกๆ คือ ในช่วงระหว่างปี ค.ศ 1940 และ 1950 ผู้ศึกษาค้นคว้าวิจัยพยายามค้นหาคุณลักษณะของผู้นำแต่ละคนที่สามารถแยกจำแนก ผู้นำที่ประสบความสำเร็จออกจากผู้นำที่ไม่ประสบความสำเร็จ วิธีศึกษาค้นคว้าวิจัยเริ่มด้วยการค้นหาเพื่อจะบอกหรือพิสูจน์ให้ได้ถึงลักษณะทางชีววิทยา บุคลิกภาพ อารมณ์ ทางกาย สติปัญญา และลักษณะส่วนตัวอื่นของผู้นำที่ประสบความสำเร็จ สามารถจำแนกคุณลักษณะของความเป็นผู้นำออกเป็น 6 ประเภท คือ

1.1 คุณลักษณะทางกาย (Physical Characteristics) ได้แก่ อายุ ลักษณะท่าทาง ส่วนสูง และน้ำหนัก จะถูกศึกษาภายในการวิจัยความเป็นผู้นำเริ่มแรก แต่การค้นหาข้อขัดแย้งกัน การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและคุณลักษณะ ทางร่างกาย เช่น อายุ ส่วนสูง น้ำหนัก และรูปร่างจะให้ผลลัพธ์ที่ขัดแย้งกัน การมีส่วนสูงกว่าและน้ำหนักมากกว่า ไม่ได้เป็นเงื่อนไขของความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพอย่างแน่นอน แต่กระนั้นองค์การจำนวนมากเชื่อว่าบุคคลที่มีรูปร่างใหญ่ จะจำเป็นต่อการได้ความเชื่อฟังจากผู้ตามแนวความคิดนี้จะอยู่บนพื้นฐานของอำนาจการบังคับหรือความกลัว ในทางกลับกันทรูแมน คานธี นโปเลียน และสตาลินต่างเป็นตัวอย่างของบุคคลที่มีรูปร่างเล็กที่ได้ก้าวขึ้นมาสู่ฐานะของความเป็นผู้นำ

1.2 ภูมิหลังทางสังคม (Social Background) การศึกษาที่ตรวจสอบภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของผู้นำจะมุ่งปัจจัยเช่น การศึกษา สถานภาพสังคม และความคล่องตัว โดยทั่วไปการศึกษาเหล่านี้ได้สรุปว่า

(1) สถานภาพทางสังคมเศรษฐกิจที่สูงจะเป็นข้อได้เปรียบต่อการบรรลุสถานภาพของความเป็นผู้นำ

(2) บุคคลที่มาจากสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมที่ต่ำสามารถก้าวไปสู่ตำแหน่งระดับสูงภายในอุตสาหกรรมปัจจุบันมากขึ้นกว่าเมื่อห้าสิบปีที่ผ่านมา

(3) ในปัจจุบันผู้นำจะมีการศึกษาดีกว่าแต่ก่อนแต่เราจะไม่มีการเชื่อมโยงที่แน่นอนระหว่างประสิทธิภาพของความเป็นผู้นำและภูมิหลังทางสังคมที่ถูกค้นพบ

1.3 สติปัญญา (Intelligence) การศึกษาหลายอย่างที่ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่าง สติปัญญาและสถานภาพของความเป็นผู้นำได้ชี้ให้เห็นว่าผู้นำจะมีคุณลักษณะที่เหนือกว่า และคำพูดที่คล่องแคล่วกว่า แม้ว่าความสัมพันธ์ค่อนข้างจะสม่ำเสมอ แต่ยังไม่มั่นคงอยู่ที่ได้ เสนอแนะว่าปัจจัยเพิ่มเติมบางอย่างจะต้องถูกพิจารณา

1.4 บุคลิกภาพ (Personality) การวิจัยที่ตรวจสอบบุคลิกภาพได้เสนอแนะว่าผู้นำที่มี ประสิทธิภาพจะมีลักษณะทางบุคลิกภาพ เช่น ความตื่นตัว ความเชื่อมั่นตนเอง และความซื่อสัตย์ แม้ว่าการค้นพบเหล่านี้อาจจะไม่สอดคล้องกันระหว่างทุกกลุ่มและทุกอุตสาหกรรม การค้นพบได้ เสนอแนะว่าบุคลิกภาพแนะนำบุคลิกภาพของบุคคล จะต้องถูกพิจารณาภายในการศึกษาความเป็น ผู้นำ

1.5 คุณลักษณะทางงาน (Task – Relate Characteristics) การวิจัยที่พิจารณา คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงานได้ให้ผลลัพธ์ที่เป็นแบบอย่างเดียวกันที่เสนอแนะว่าผู้นำจะต้องมีความ ต้องการความสำเร็จและความรับผิดชอบสูง ความคิดริเริ่มและการมุ่งมั่นที่สูง ผลลัพธ์เหล่านี้ เสนอแนะว่าผู้นำจะเป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจที่สูงและความต้องการความสำเร็จของงาน

1.6 คุณลักษณะทางสังคม (Social Characteristics) การศึกษาคุณลักษณะทางสังคมได้ เสนอแนะว่าผู้นำจะเป็นผู้มีส่วนร่วมที่กระตือรือร้นภายในกิจกรรมที่หลากหลาย การเกี่ยวพันระหว่าง กันกับบุคคลจำนวนมาก และการร่วมมือกับบุคคลอื่น ทักษะทางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเหล่านี้ จะถูกให้คุณค่าโดยกลุ่มที่มีส่วนช่วยต่อการสร้างความสามัคคี ความไว้วางใจและความยึดเหนี่ยวของ กลุ่ม

2. ทฤษฎีเชิงพฤติกรรม (Behavioral Theory)

โดแนลด์ และ มิลเลอร์ (Dollard & Miller, 1950) ในช่วงปี 1950 ความไม่พึงพอใจที่มีต่อ แนวคิดทฤษฎีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำได้นำนักพฤติกรรมศาสตร์ไปสู่การเน้นการให้ความสนใจ ต่อพฤติกรรมของผู้นำตามความเป็นจริง แนวความคิดเกี่ยวกับแบบของความเป็นผู้นำ (Style of Leadership) มีความเชื่อว่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะใช้แบบหรือสไตล์พิเศษที่จะนำผู้ร่วมงาน และ กลุ่มผู้ร่วมงานไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิต ตลอดจนเกิดขวัญกำลังใจสูง ในกลุ่มตงงานแนวความคิดทฤษฎี พฤติกรรมเน้นความมีประสิทธิภาพของผู้นำ มิใช่การปรากฏตัว ออกมาของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในฐานะเป็นผู้นำ (Not the emergence of an individual as a leader) ไม่เหมือนทฤษฎีคุณลักษณะความเป็นผู้นำ

การศึกษาของ เฮอร์ซี และ บลองชาร์ด (Hersey & Blanchard, 1977) ทำให้เกิดรูปแบบ ของการทำงานของผู้นำ 4 แบบ คือ

1. การบอกกล่าว (Telling) คือ ผู้นำการสั่งการในรายละเอียด ภาวะผู้นำแบบนี้มีประสิทธิภาพ สูงสุด เมื่อผู้ตามไม่มีความสามารถและไม่มีความเต็มใจในการทำงาน

2. การนำเสนอความคิด (Selling) คือ ผู้นำบอกทิศทางที่ตนต้องการและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานทำงาน มีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อ ผู้ตามไม่มีสามารถ แต่มีความเต็มใจในการทำงาน

3. การมีส่วนร่วม (Participation) คือผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมปฏิบัติงาน ไม่ชี้้นำในการตัดสินใจของผู้ร่วมปฏิบัติงาน มีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อผู้ตามมีความสามารถ แต่ไม่มีความเต็มใจในการทำงาน

4. การมอบหมายงาน (Delegation) คือ ให้ผู้ปฏิบัติงานดำเนินการอย่างอิสระ ต้องช่วยเหลือการทำงาน ประสิทธิภาพสูงสุด เมื่อผู้ตามมีความสามารถ และมีความเต็มใจในการทำงาน

แฮร์ส (House, 1996) เชื่อว่า พฤติกรรมของผู้นำสามารถยืดหยุ่นหรือเปลี่ยนรูปแบบได้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และได้แบ่งพฤติกรรมผู้นำออกเป็น 4 แบบ คือ

1. ผู้นำแบบบงการ (Directive Leadership) เป็นผู้นำที่จะบอกพนักงานว่าผู้นำคาดหวังอะไรจากพนักงาน ผู้นำจะกำหนดวิธีการทำงาน รายละเอียดของงาน ตารางการทำงาน ตลอดจนมาตรฐานการทำงานให้กับพนักงาน จึงเป็นผู้นำประเภทเน้นงาน

2. ผู้นำที่ให้การสนับสนุน (Supportive Leadership) เป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้กับพนักงาน รวมถึงสร้างโอกาสและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีแก่พนักงาน เป็นผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์

3. ผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Participative Leadership) เป็นผู้นำที่ให้พนักงานมีส่วนร่วมโดยจะปรึกษาหารือ และให้โอกาสพนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4. ผู้นำที่มุ่งความสำเร็จ (Achievement-Oriented Leadership) เป็นผู้นำที่กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและท้าทายแก่พนักงาน ปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง สร้างความเชื่อมั่นว่าพนักงานจะทำได้สำเร็จ

ความหมายของผู้ำนันทนาการ

การจัดกิจกรรมนันทนาการในปัจจุบันถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกคนในชุมชนเมืองและชนบท ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อม และมลภาวะเป็นพิษ และความเครียดในการปฏิบัติงาน ทำให้บุคคลเพิ่มความต้องการที่จะใช้เวลาว่างเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่แหล่งนันทนาการทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน ซึ่งในการจัดกิจกรรมนันทนาการเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีผู้รับผิดชอบดำเนินกิจกรรมต่างๆ หรือที่เรียกว่าผู้นำในการจัดกิจกรรม สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับผู้นำในการจัดกิจกรรมนันทนาการนั้น มีนักวิชาการได้ทำการศึกษาไว้ และสามารถสรุปแนวคิดและทฤษฎีสำคัญที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

สมบัติ กาญจนกิจ (2535) กล่าวไว้ว่า ในการเป็นผู้ำนันทนาการ ผู้นำจะต้องมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลโครงการนันทนาการได้

มิลเลอร์ (Miller, 1942) กล่าวว่า ผู้นำไม่จำเป็นต้องนำเสนอไป เพียงแต่เป็นผู้ที่ชี้แนวทางให้ผู้ตามเดินตาม

คูซและโพสเนอร์ (Kouzes & Posner, 1987) กล่าวว่า ลักษณะของผู้นำนันทนาการที่เหนือกว่าจะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือ ความซื่อสัตย์ ความสามารถ การมองการณ์ไกล สามารถสร้างแรงบันดาลใจได้

กล่าวได้ว่า ผู้นำนันทนาการ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ สามารถชี้แนะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ รวมถึงต้องมีคุณสมบัติในเรื่องความซื่อสัตย์และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ตามได้

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนันทนาการ

องค์ประกอบที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่งในการนำพาองค์การให้ประสบความสำเร็จในการให้บริการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว ได้แก่ ผู้นำนันทนาการ ซึ่งพื้นฐานของภาวะผู้นำนั้นถือเป็นกระบวนการที่จะประยุกต์ไปสู่รูปแบบของผู้นำนันทนาการ โดยผู้นำทั้ง 3 รูปแบบที่มีความแตกต่างเฮอร์ซี และ บลองชาร์ด (Hersey & Blanchard, 1977) ได้กล่าวถึงหน้าที่ วิธีการและการปฏิบัติงานของผู้นำนันทนาการ ออกเป็นหมวดหมู่ในการทำงานได้ 3 รูปแบบคือ

1. หน้าที่ทางเทคนิค (Technical Functions)

1) ผู้นำจะให้ความรู้ เทคนิค วิธีการ และอุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็นในการปฏิบัติงานและนำประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานจากการศึกษา และการฝึกอบรม มาใช้ในการทำงานที่มีลักษณะการทำงานที่เฉพาะ เช่น ในการใช้ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์

2) ผู้นำนันทนาการเป็นผู้วางแผนโปรแกรม (The Recreation Leader Plans program) โดยเป้าหมายแรกขององค์กร จะต้องมีการจัดให้มีการสร้างประสบการณ์ทางนันทนาการ ที่เป็นการเปิดโอกาสให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร ในรูปแบบของโปรแกรมนันทนาการ โดยการวางแผนโปรแกรมนันทนาการ ถือว่าเป็นหน้าที่พื้นฐานของผู้นำนันทนาการ และสามารถจัดเตรียมโปรแกรมต่างๆ ที่เหมาะสมกับบุคคล ที่เข้ารับบริการได้อย่างทั้งสิ้น

3) ผู้นำนันทนาการต้องเป็นผู้ที่สามารถจัดการระเบียบองค์กรได้ (The Recreation Leader Carries Out Organization Management) ผู้นำนันทนาการต้องมีความสามารถในการจัดการองค์กรในด้านการปฏิบัติได้อย่างทั่วถึง ในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนโปรแกรมต่างๆ ของหน่วยงาน เช่น ผู้นำนันทนาการต้องมีความสามารถทางด้าน การคาดการณ์ในการปฏิบัติงานต่างๆ ทางด้าน การจัดการด้านค่าใช้จ่าย การจัดบุคลากรในการทำงาน การวางเวลาในการทำงาน การฝึกอบรม การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ความสัมพันธ์กับสาธารณชน และการตลาด ซึ่งเป็น

หน้าที่ที่จำเป็น ที่จะสามารถใช้อุปกรณ์และทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างคุ้มค่า โดยในการจัดการองค์กร ต้องการผู้นำที่มีการทำงานที่มีประสิทธิผลที่ดีในการใช้ทรัพยากรขององค์กร ในการวางแผน การจัดการ องค์กร และการนำบริการไปใช้ในเกิดประโยชน์สูงสุด

4) ผู้นำนันทนาการเป็นผู้ประเมินผล (The Recreation Leader Evaluates) โดยกระบวนการของการประเมินผล ถือว่าเป็นพื้นฐานในการดำเนินงานขององค์กร โดยในการประเมินผลจะต้องได้รับข้อมูลที่เป็นจริงจากการให้บริการของหน่วยงานอย่างเพียงพอ ในการวัดประเมินผล องค์กรนันทนาการนั้นจะอยู่ในมุมมองของการดำเนินงานทางด้านโปรแกรม การบำรุงรักษาและทางด้านการทำงานของผู้บริหารที่ โดยกระบวนการประเมินผลจะต้องประกอบด้วย การออกแบบที่มาจากวัตถุประสงค์ โดยในการวัดจะต้องสามารถสอดคล้องและตอบโจทย์ วัตถุประสงค์ได้ ผู้นำนันทนาการนั้น มีหน้าที่ที่จะต้องตัดสินใจ เมื่อมีการประเมินผล มีการเลือกใช้ เทคนิคในการวัดที่เหมาะสม ที่จะทำให้มีผลการศึกษาที่สมบูรณ์ และนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการวัด นำไปปรับปรุงโปรแกรมและการทำงานของเจ้าหน้าที่ต่อไป โดยผู้นำที่มีความสามารถในการ ประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมาจากการบริการผู้เข้าร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพจากความเป็นมืออาชีพภายในหน่วยงานของตนเอง

5) ผู้นำนันทนาการต้องเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ภายใต้กฎหมาย (The Recreation Leader Is Aware Of Works Within A Legal Framework) โดยผู้นำนันทนาการจะต้องมีการปฏิบัติงานโดย เป็นผู้ทำงานภายใต้ข้อตกลงและเงื่อนไขขององค์กร ที่สามารถให้บริการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รอบคอบ ระมัดระวัง คำนึงถึงและหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะทำให้เกิดอันตราย ในหน้าที่ที่มีความเสี่ยงต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำนันทนาการ

6) ผู้นำนันทนาการ ถือเป็นผู้ที่ทำให้ การทำงานทุกอย่างไปและมีเทคนิคในการทำงานที่ นำไปสู่ การบรรลุผลสำเร็จ (The Recreation Leader Accomplishes General Office and Technical) ผู้นำควรที่จะมีรายละเอียดในการทำงาน เช่น ต้องรู้ในการแต่งตั้ง การใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในการทำงาน การดำเนินงานต่างๆ หรือการบันทึก การใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงาน เป็นต้น

2. หน้าที่ทางด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ (Human Relations Function)

1) ผู้นำนันทนาการทำงานที่ต้องสัมพันธ์กับการให้ข้อมูลข่าวสารในการบริการ (The Recreation Leader Acquires Relevant Information about Those Served) ผู้นำจำเป็นต้อง คำนึงถึงการใช้แรงจูงใจและประยุกต์ใช้ รูปแบบภาวะผู้นำ ที่จะแก้ไขความขัดแย้งในการจัดการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้นำนันทนาการจะเป็นผู้ที่มีลักษณะที่เป็นผู้ให้บริการประชาชน โดยต้องมีการ ใช้ความสามารถด้าน ข้อมูลสถิติประชากรศาสตร์ ที่เป็นความรู้พื้นฐาน ในการให้บริการกับ ประชาชน ซึ่งจะทำให้การวางแผนเกิดประสิทธิผลที่ดี และยังสามารถส่งผลการนำโปรแกรมไปใช้ และการ

ประเมินผลโปรแกรมนั้นนันทนาการที่มีประสิทธิผลที่ดีตามมาด้วย และนี่คือความสำคัญที่จะทำให้ เกิดความสมดุลของมุมมองของบุคคลกลุ่มในองค์กรและในสังคมต่อไป

2) ผู้นำนันทนาการต้องเข้าใจ การทำงานกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงของกลุ่ม (The Recreation Leader Understands Works with the Processes Group Dynamics) ผู้นำนันทนาการต้องรับรู้ในพฤติกรรมของแต่ละคนและ ปฏิกริยาของกลุ่มที่รวมตัวกันขึ้นมา ผู้นำนันทนาการต้องใช้วิธีการภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลที่สุด ที่จะเป็นผู้นำกลุ่มและสมาชิกภายในกลุ่มเกิดประสบการณ์ทางนันทนาการที่ปรารถนาไปสู่การบรรลุผลสำเร็จ โดยผู้นำนันทนาการต้องมีความสามารถที่จะทำให้ผู้เข้าร่วมเปิดเผยตนเองอย่างเต็มที่ และเป็นประชาธิปไตยและได้เป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองในการจัดการกับกลุ่มที่ตนเองอยู่

3) ผู้นำนันทนาการต้องเข้าใจในการจัดนันทนาการที่มีความสำคัญสำหรับผู้เข้าร่วม (The Recreation Leader Understands That Recreation Provides a Significant Outcome for Participants) โดยผู้นำนันทนาการต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมนันทนาการ ที่มีผลต่อการให้บริการกับผู้เข้าร่วมทางด้านจิตวิทยา ร่างกาย และทางด้านสังคม นี่ถือเป็นความรับผิดชอบที่มีความสำคัญกับหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ของมนุษย์ของผู้นำ

4) ผู้นำนันทนาการต้องเป็นผู้ที่ร่วมมือในการพัฒนากับองค์กรในวิชาชีพต่างๆ (The Recreation Leader Develops Cooperative Relationships with other Professionals and Organizations) โดยผู้นำจะต้องรู้ถึงสภาพขององค์กรและสิ่งที่จะกระตุ้นทีม และเจ้าหน้าที่ของตนเอง ให้ได้รับทางเลือกจากการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิผลซึ่งส่งผลทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในการทำงาน ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท้ายที่สุดความสามารถในการร่วมมือก็ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่ดีในการบริการ

3. หน้าที่เกี่ยวกับการสร้างความคิด (Conceptual Function) ผู้นำต้องเข้าใจถึงความซับซ้อนขององค์กร ที่ตนเองเป็นผู้รับผิดชอบได้อย่างดี และรู้ว่าองค์กรของตนเองเกี่ยวข้องกับอะไรกับโลกภายนอก ดังเช่นการวางแผนกลยุทธ์ที่จะเป็นตัวอย่างได้อย่างดีในหน้าที่นี้

1) ผู้นำนันทนาการต้องมีการทำงานที่อยู่บนพื้นฐานของปรัชญานันทนาการ (The Recreation Leader Works on The Basis of a Sound Philosophy of Recreation) โดยผู้นำนันทนาการต้องเข้าใจและมีความเชื่อ บทบาทที่สำคัญของนันทนาการที่จะนำมาใช้การใช้ชีวิตของแต่ละบุคคลและสังคม ที่สามารถทำให้มนุษย์เกิดการเติบโตและเกิดการพัฒนา และทำให้มีศักยภาพในการแก้ไขปัญหาให้แรงจูงใจในการปรับปรุง และส่งเสริมคุณค่าทางสังคมความเชื่อ

2) ผู้นำนันทนาการต้องมีปรัชญาในวิชาชีพ (The Recreation Leader has a Sound Professional Philosophy) ผู้นำนันทนาการควรจะต้องกำหนด ที่มีความสัมพันธ์ การให้บริการ

เปลี่ยนแปลง และแนวโน้มต่างๆ ที่ควรจะต้องตรวจสอบและจัดการให้บริการที่เหมาะสมกับผู้เข้าร่วม ซึ่งประกอบด้วย ข้อตกลงในการปฏิบัติงานตามวิชาชีพของตน

3) ผู้นำนันทนาการคือผู้ช่วยเหลือการดำเนินงานภายใต้ปรัชญาและเป้าหมายขององค์กร (The recreation leader contributes to and operates organization philosophies and goals) ผู้นำนันทนาการจะต้องไม่เพียงแต่ดูแลเฉพาะในการให้บริการตามพันธกิจขององค์กรของตนเท่านั้น แต่ต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เป็นการตั้งเป้าหมายของการเข้าร่วมของอาสาสมัคร โดยผู้นำนันทนาการจะต้องรู้ผลและมองเห็นภาพในสิ่งที่ทำลงไป

4) ผู้นำนันทนาการต้องต่อสู้ฟันฝ่าเพื่อไปสู่ความสำเร็จ จากกรณีศึกษาสังคมที่ดีขึ้น (The Recreation Leader Strives Toward The Achievement of a Better Society) ผู้นำนันทนาการต้องพยายามร่วมมือกับบุคคลต่างๆ เพื่อที่จะทำให้ มลภาวะทางสิ่งแวดล้อมลดน้อยลงและสามารถทำให้ผู้ที่เกษียณอายุราชการเกิดความพึงพอใจในโปรแกรมการศึกษาการใช้เวลาว่างของสถาบัน ซึ่งมีผลต่อภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของสังคมในอนาคต ซึ่งผู้นำนันทนาการเองจะต้องมีมุมมองที่ชัดเจน ในการส่งเสริมและสร้างคุณค่าทางสังคม

เฮอร์ซี และ บลองชาร์ด (Hersey & Blanchard, 1977) กล่าวถึงการทำงานในองค์กรทางนันทนาการว่า ผู้นำนันทนาการต้องคำนึงถึงบทบาทของผู้นำนันทนาการ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำนันทนาการในองค์กรทางด้านศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ ผู้นำนันทนาการบำบัด ผู้นำศูนย์เยาวชน เป็นต้น จะต้องมีความเหมือนกัน และมีความชัดเจนในบทบาทที่ตนเองได้รับ โดยได้กล่าวถึงบทบาทของผู้นำนันทนาการต้องมีบทบาทดังนี้ คือ

1. เป็นผู้สื่อสารที่ดี (Communicator)
2. เป็นผู้มีความสามารถ (Enables)
3. เป็นผู้สร้างสิ่งใหม่ๆ (Innovator)
4. เป็นผู้มีความสามารถในการจัดระบบการทำงานได้ดี (Entrepreneurs)
5. เป็นผู้ที่ช่างฝัน (Dreams)
6. เป็นผู้สอนที่ดี (Teaches)
7. เป็นผู้ประสานงานที่ดี (Coordinators)
8. เป็นผู้สร้างแรงจูงใจให้กับผู้เข้าร่วม (Motivator)
9. เป็นผู้แก้ปัญหาที่ดี (Problem Saves)
10. เป็นผู้ตัดสินใจที่ดี (Decision Makes)

เอ็ดจิ้นตันและคณะ (Edginton et al., 1995) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้วางแผนโปรแกรมการใช้เวลาว่าง (Roles of leisure programmers) ว่ามี 3 บทบาท คือ บทบาทด้านการจัดการ บทบาทด้านการควบคุมดูแล และบทบาทด้านการให้บริการตรง ใน 2 บทบาทหลัง เป็นการจัดโครงสร้างและให้บริการโครงการอย่างแท้จริง ซึ่งบทบาทที่ 3 เป็นการพบกับผู้รับบริการโดยตรงเพื่อจัดกิจกรรม สิ่งอำนวยความสะดวก ให้ข้อมูล และอบรมผู้นำ ส่วนการควบคุมดูแลคือการระบุความต้องการตั้งเป้าหมายว่าจ้าง อบรม และควบคุมกำกับเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ

เอ็ดจิ้นตันและฟอร์ด (Edginton & Ford, 1985) แบ่งบทบาทผู้นำในการให้บริการตรง (Direct-Service Roles) เป็น 6 ประเภท คือ

1. ผู้นำโครงการตรง
2. ผู้นำทีม
3. ผู้นำการสอน
4. ที่ปรึกษา
5. เจ้าหน้าที่บริการนอกสถานที่
6. ผู้จัดการงาน/มัคคุเทศก์

พร้อมทั้งระบุหน้าที่รับผิดชอบของผู้นำคือ

1. ให้คนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ
2. ส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
3. เป็นผู้นำ
4. สอน
5. การส่งต่อและชี้แนะ

ทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพของผู้ให้บริการตรง ตามเกณฑ์ดังนี้

1. การสื่อสาร (Ministry of Internal Affairs and Communications Japan) ควรสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน
2. ความเป็นผู้นำ (Leadership) ควรมีความรู้ และทักษะความเป็นผู้นำและสามารถใช้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
3. การวางแผน (Planning) มีการวางแผนที่ดี รวมทั้งการวางแผนองค์กรทั้งระยะสั้นและระยะยาว
4. การสอน (Teaching) ควรมีความรู้ในกลวิธีการสอน และกลวิธีที่ดีที่สุด สถานการณ์การสอนต่างๆกัน

5. การจัดองค์กร (WHO) สามารถจัดการทรัพยากร เวลาและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. การประเมินผล (Evaluation) สามารถประเมินโครงการ และพนักงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. การจัดการ (Management) ควรมีทักษะที่จำเป็นต่อการจัดการทรัพยากรองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ ทรัพยากรการเงิน บุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก และวัสดุอุปกรณ์
8. พลวัตกลุ่ม (Group Dynamics) ควรมีความรู้เรื่องพลวัตกลุ่ม เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำงานกับกลุ่มต่างๆได้ดี
9. การแก้ปัญหา (Problem Solving) สามารถใช้เทคนิคการแก้ปัญหาในแบบต่างกัน
10. การรวบรวมข้อมูล (Information Gathering) ควรมีทักษะด้านสารสนเทศหรือการรวบรวมข้อมูลสามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและประชากรที่มีแนวโน้มการให้บริการได้
11. ทักษะภายในตัวบุคคล (Interpersonal Skill) สามารถปฏิสัมพันธ์ได้ดีในทางบวกกับบุคลากรและกลุ่มชุมชน
12. ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Relevant Legal Knowledge) ควรมีความรู้ด้านกฎหมายเพียงพอในวิชาชีพของตนเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถดำเนินการได้ดีภายใต้กฎหมายและกฎเกณฑ์ด้านความปลอดภัย
13. ปรัชญาทางวิชาชีพ (Professional Philosophy) ควรมีทั้งปรัชญาส่วนตัวและทางวิชาชีพเพื่อเป็นพื้นฐานการปฏิบัติวิชาชีพ
14. ภาษาที่ใช้ในวิชาชีพ (Professional Vernacular) ควรมีความรู้สำหรับการทำงานในเรื่อง “ภาษาที่ใช้เฉพาะในวิชาชีพ”
15. ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) ควรมีทักษะเชิงเทคนิคที่หลากหลาย

การประเมินสถานการณ์ของความเป็นผู้นำนันทนาการ (Measuring the leadership situation)

ฟิดเลอร์ (Fiedler, 1967) กล่าวว่า สถานการณ์ทำให้ผู้นำสามารถควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาได้ โดยเสนอสถานการณ์ของความเป็นผู้นำในรูปของปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ ซึ่งสามารถสร้างการเป็นผู้นำที่เป็นที่พอใจและไม่เป็นที่พอใจ คือ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิก (Leader – Member Relation) 2) โครงสร้างงาน (Task – Structure) และ 3) อำนาจของตำแหน่ง (Position Power) รายละเอียดดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิก (Leader – Member Relation) หมายถึง บรรยากาศของกลุ่มและทัศนคติของพนักงานในกลุ่มที่มีต่อผู้นำ และการยอมรับผู้นำ คือ เมื่อลูกน้องเกิดความไว้วางใจ (Trust) การเคารพนับถือ (Respect) และความมั่นใจในผู้นำ (Confidence) จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและพนักงานในทางที่ดี (Good) ซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน ในทางกลับกันถ้าพนักงานไม่มีความไว้วางใจ (Distrust) ขาดความเคารพนับถือ (Do not respect) และมีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำน้อย (Little Confidence in The Leader) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและสมาชิกก็จะไม่ดี (Poor) ซึ่งจะทำให้ความร่วมมือในการทำงานน้อยลงด้วย

2. โครงสร้างของงาน (Task Structure) หมายถึง ขอบเขตของงานซึ่งกระทำโดยกลุ่ม มีการกำหนดงาน วิธีการทำงานโดยเฉพาะ มีการอธิบาย และกำหนดเป้าหมายของงานที่ทำเป็น ประจําอย่างชัดเจน เช่น งานในสายการประกอบชิ้นส่วนจะมีระดับโครงสร้างของงานสูง (High Degree of Task Structure) ส่วนงานที่มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative) งานวิจัยและพัฒนาหรือ การวางแผนกลยุทธ์ จะเป็นงานที่มีระดับโครงสร้างของงานต่ำ (Low Degree of Task Structure) เมื่อระดับโครงสร้างของงานสูง สถานการณ์จะพิจารณาว่าผู้นำเป็นที่พอใจ แต่ถ้าระดับโครงสร้างของงานต่ำ สถานการณ์จะไม่เป็นที่พอใจ

3. อำนาจตามตำแหน่ง (Position Power) เป็นขอบเขตซึ่งผู้นำมีอำนาจหน้าที่ (Tourism Authority of Thailand) อย่างเป็นทางการเหนือผู้ใต้บังคับบัญชา อำนาจตำแหน่งจะสูงเมื่อผู้นำมีอำนาจในการวางแผน สามารถกำหนดงานและประเมินผลงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนมีอำนาจในการให้รางวัลและลงโทษ อำนาจตามตำแหน่งจะต่ำเมื่อผู้นำมีอำนาจหน้าที่น้อย และไม่สามารถวัดงานหรือให้รางวัลผู้ใต้บังคับบัญชาได้ เมื่ออำนาจตามตำแหน่งสูงจะพิจารณาได้ว่า ผู้นำเป็นที่พึงพอใจ (Favorable) แต่เมื่ออำนาจตามตำแหน่งต่ำผู้นำจะไม่เป็นที่พึงพอใจ (Unfavorable)

โดยสรุป ผู้นำนันทนาการเป็นผู้ที่ต้องมีความรู้ความสามารถ มีคุณสมบัติในการนำผู้อื่นให้ ปฏิบัติตามด้วยความสมัครใจในรูปแบบต่างๆ เช่น การแนะนำ การชี้แนะ การชักจูง เพื่อให้เข้าร่วม กิจกรรมที่ดำเนินการจัด รวมทั้งผู้นำนันทนาการต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญที่สุด คือ ความซื่อสัตย์ การ มองการไกล รวมถึง มีเทคนิค มีความสามารถในการสื่อสารภาษาที่สองได้

7. รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ประเทือง หงสรานากร (2543) ทำการศึกษาสภาพความต้องการของคนญี่ปุ่นวัยเกษียณเรื่อง การท่องเที่ยวแบบพำนักรานานในจังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาสภาพความพร้อมของคนไทยในการ ตอบสนองความต้องการดังกล่าว เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคนญี่ปุ่นวัย

เกษียณอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 342 รายและในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 63 ราย และแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคนไทยในตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กับเจ้าหน้าที่ในประเทศญี่ปุ่นจำนวน 3 ราย ผู้บริหารจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 8 ราย และกลุ่มผู้นำหมู่บ้าน 2 หมู่บ้านในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 32 ราย ด้วยการใช้คำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าโคสแควร์ ค่าแลมด้าและค่า Somers'd ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างคนญี่ปุ่นมีความต้องการที่จะส่งเสริมมิตรไมตรีอันดีระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นด้วยการมีกิจกรรม (Activities) เพื่อการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมร่วมกับคนไทย และยังมีความต้องการได้รับข้อมูลผ่านหน่วยงานให้คำหารือ ปรีกษาและแนะแนวเพื่อการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมที่จัดให้โดยรัฐบาลไทย

จุฬาลักษณ์ สอนไชยา (2546) พบว่าผู้สูงอายุมีการพัฒนาสุขภาพแบบองค์รวม ได้แก่ ทางร่างกายทางจิตใจ ทางอารมณ์ ทางสังคม และสติปัญญา และมีความสนใจ ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเป็นอย่างดี จึงเป็นหน้าที่ขององค์กรของรัฐ และภาคเอกชน ที่จะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องจัดกิจกรรมนันทนาการบริการแก่ผู้สูงอายุตามความต้องการ อีกทั้งจะต้องมีความทั่วถึงให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการตามความพึงพอใจ และเหมาะสมกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นการสนองตอบต่อความต้องการของผู้สูงอายุให้เกิดผลตรงต่อความต้องการนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาอย่างแท้จริงโดยการหาข้อมูลจากผู้สูงอายุโดยตรงเพื่อที่จะได้ทราบได้ว่าผู้สูงอายุมีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างไร กิจกรรมรูปแบบใดที่ผู้สูงอายุมีความสนใจ อยากที่จะเข้าร่วม และแสดงออกถึงความสนุกสนานความผ่อนคลายทั้งร่างกาย และจิตใจ สนใจที่จะเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมนันทนาการนั้นอีก

ทวีศักดิ์ สว่างเมฆ (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุที่พักอาศัยอยู่ที่บ้าน กับที่พักอาศัยอยู่ที่สถานสงเคราะห์คนชรา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุจำนวนทั้งหมด 500 คน ที่อยู่ในชมรมผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน และที่อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา 2 แห่ง จำนวน 100 คน โดยใช้แบบสอบถาม นำข้อมูลวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุส่วนมาก มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุ ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากรในการจัดกิจกรรม การเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์ และประเภทของกิจกรรมนันทนาการ ตามลำดับ โดยผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรามีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการสูงกว่าผู้สูงอายุที่พักอยู่บ้าน

วินัย ฐิตะสุด (2548) ได้ศึกษา เรื่องพฤติกรรมผู้นำของผู้บังคับบัญชา เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา: เฉพาะกรณีโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี. และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บังคับบัญชากับความพึงพอใจในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี จำนวน 2,612 คน และได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามมาตราประมาณค่า มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี คือ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งด้านกิจสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง ระดับความพึงพอใจในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา อยู่ในระดับปานกลาง โดยความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บังคับบัญชากับความพึงพอใจในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ที่ประกอบด้วยปัจจัยเชิง 5 ด้าน คือ ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้าในตำแหน่งของงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทั้ง 2 แบบ ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งด้านสัมพันธ์ภาพ และพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งด้านกิจสัมพันธ์ ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัจจัยค่าจุน 10 ด้าน ได้แก่ เงินเดือนโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สถานภาพของอาชีพ วิธีการปกครองบังคับบัญชา นโยบายและการบริหารงาน สภาพการทำงาน ความเป็นอยู่ส่วนตัว และความมั่นคงในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทั้ง 2 แบบ ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งด้านสัมพันธ์ภาพ และพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งด้านกิจสัมพันธ์ ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง

นิรมล พรหมนิล (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดองค์กรศูนย์บริการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดน จังหวัดมุกดาหาร เป็นการข้อมูลของจังหวัดมุกดาหารในการจัดตั้งศูนย์บริการการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ ศึกษาองค์ประกอบบริการ ความต้องการและการให้ความร่วมมือในการจัดการและนำเสนอรูปแบบการจัดองค์กรศูนย์บริการการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จของจังหวัดมุกดาหาร เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว แบบสัมภาษณ์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เรณูมาศ มาอ่อน และคณะ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การเตรียมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 พบว่า 1.พฤติกรรม การท่องเที่ยวและความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ จากกลุ่มประเทศอาเซียนและกลุ่มประเทศ JBRIC มีจุดมุ่งหมายในการท่องเที่ยวเพื่อผ่อนคลายและนันทนาการ รวมทั้งการศึกษาในแหล่งวัฒนธรรมต่างๆ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุกลุ่มอายุระหว่าง 55 ถึง 64 ปี จะให้ความสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมผ่อนคลายและการพักผ่อน การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กลุ่ม

อายุ 65 ปีขึ้นไป จะให้ความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาหรือความสนใจในธรรมชาติ 2.การพัฒนา ศักยภาพของบุคลากรผู้รับผิดชอบในการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุโดยการพัฒนา และใช้หลักสูตรมาตรฐาน เพราะว่าผู้รับผิดชอบในการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุเป็น ปัจจัยสำคัญที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวในประเทศไทย จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มี ศักยภาพสูง 3.การพัฒนาหลักสูตรมาตรฐานสำหรับการพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ในระยะแรกหลักสูตรมีเนื้อหาตรงตามมาตรฐานการท่องเที่ยว อาเซียนเน้นการพัฒนาบุคลากรด้านภาษาต่างประเทศร่วมกับการพัฒนาศักยภาพทางการปฏิบัติและ ทักษะวิชาชีพ

งานวิจัยต่างประเทศ

คูเปอร์ (Cooper, 2006) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการความรู้และการท่องเที่ยวการนำ ความรู้ เรื่อง การจัดการความรู้ (KM) มาใช้เป็นที่นิยมตั้งแต่ ปี 1990 เป็นต้นมา นำมาใช้ในด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ในทางกลับกันการศึกษาทางด้านการท่องเที่ยวไม่ได้นำความรู้ทางด้าน KM มาใช้เลย ซึ่งถ้านำความรู้ทางด้าน KM มาจะทำให้สามารถปิดช่องว่าง พร้อมทั้งสามารถสร้างมุมมอง ภายในและการใช้ศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์ การศึกษาทางด้าน KM และการ ท่องเที่ยวนั้น เป็นการตั้งคำถามจากประเด็นปัญหาทางด้านการปรับตัวขององค์กร การทำให้องค์กร อยู่รอด และการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่ไม่ต่อเนื่อง อาทิเช่น เหตุการณ์ 911 ที่ทุกคนจะต้องมาปรับตัวทางด้านความมั่นคงและความปลอดภัย

โยชิโอะกะ และ อาชคราฟ (Yoshioka & Ashcraft, 2003) ได้ศึกษาลักษณะภาวะผู้นำจาก การคัดเลือกผู้บริหารอาสาสมัครในแคนาดาในรายงานนี้เป็นการทดสอบลักษณะภาวะผู้นำ และ คุณภาพของอาสาสมัครที่เป็นผู้บริหารในแคนาดา โดยใช้ตัวแปรที่เป็นข้อมูลประชากรศาสตร์ของ อาสาสมัครที่เป็นผู้บริหารในแคนาดา ประกอบด้วย อายุ เพศ และ การศึกษาเป็นตัวเปรียบเทียบกับ ผู้นำในอเมริกาเหนือ พอร์สเนอร์และคูซ (Posner & Kouzes, 1988) แบบการปฏิบัติเกี่ยวกับภาวะ ผู้นำ (LPI) โดยมีองค์กรและหน่วยงานที่ไม่หวังผลกำไรเป็นตัวแปรสำคัญ ในการสำรวจที่จะทำให้ องค์กรสามารถตัดสินใจถึงลักษณะภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ โดยผลในการวิจัยครั้งนี้เป็นตัวชี้วัด ว่า ผู้บริหารอาสาสมัครมีความสัมพันธ์กับสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารอาสาสมัคร (AVA) ซึ่งการ จัดรูปแบบการฝึกภาวะผู้นำมีส่วนช่วยให้มีลักษณะภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในการจัดการ อาสาสมัครมากขึ้น

จอห์น John (2006) ได้ทำการวิจัย เรื่อง Medical tourism: sea, sun sand and surgery เป็นการศึกษเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ที่เป็นตลาดเฉพาะและเจริญเติบโตอย่าง รวดเร็วขยายวงกว้างที่กำลังได้รับความนิยมในทศวรรษนี้ ในการศึกษาที่มีการเปรียบเทียบอัตราค่า

รักษา จุดขายในธุรกิจท่องเที่ยวของภูมิภาคต่างๆ มีการศึกษาเปรียบเทียบราคาค่ารักษาในบางประเภท อาทิ การผ่าตัดหัวใจในเด็กของประเทศสหรัฐอเมริกา มีอัตราค่ารักษาอยู่ที่ 70,000 ดอลลาร์สหรัฐ หากทำการเดินทางมายังเมืองบังกาลอร์ ประเทศอินเดีย จะมีค่าผ่าตัดอยู่ที่ 4,400 ดอลลาร์สหรัฐ และค่าผ่าตัดหัวใจผู้ใหญ่ในประเทศอังกฤษอยู่ที่ 70,000 ดอลลาร์สหรัฐ และสูงถึง 150,000 ดอลลาร์สหรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา หากเดินทางมาใช้บริการโรงพยาบาลที่ดีที่สุดในประเทศอินเดียค่าใช้จ่ายอยู่ในราว 3,000 ถึง 10,000 ดอลลาร์สหรัฐ ส่วนเรื่องการรักษาฟัน และตา ก็เช่นเดียวกันอัตราค่าบริการทางฝั่งประเทศตะวันออกมีอัตราค่ารักษาเพียง 1 ใน 4 ของอัตราค่ารักษาทางฝั่งประเทศตะวันตก ด้วยการเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การตลาดทางอินเทอร์เน็ตจึงมีส่วนทำให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตื่นตัว อีกทั้งยังนิตยสารทางการแพทย์ก็มีส่วนสนับสนุนให้ตลาดนี้เติบโตเช่นเดียวกัน เนื่องจากโฆษณาการเสริมความงามมีให้บริการบนเครื่องบินโดยสาร สร้างความสนใจได้ดีทีเดียว บทสรุปของงานวิจัยนี้คือ การให้บริการที่เป็นที่หนึ่งของโลกในอัตราค่าบริการที่แสนถูกในทวีปเอเชีย

การท่องเที่ยวประเทศมาเลเซีย (Tourism Malaysia, 2007) ให้ข้อมูลว่า ประเทศมาเลเซียติดได้อันดับที่ 1 ในการเดินทางมาท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของชาวญี่ปุ่น ข้อมูลจากมูลนิธิลองสเตย์ญี่ปุ่นโดยอันดับรองลงมาเป็นประเทศที่ชาวญี่ปุ่นไปคือประเทศออสเตรเลีย และอันดับที่ 3 คือประเทศไทย ซึ่งสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศมาเลเซีย คือ ค่าครองชีพต่ำ เดินทางไม่ไกลและมีอากาศอบอุ่น และยังมีนโยบายที่มาสนับสนุนการเดินทางคือ โปรแกรมมาเลเซียบ้านหลังที่ 2 หรือ MM2H ซึ่งถูกตั้งขึ้นในปี 2002 ซึ่งจะให้วีซ่าแก่ผู้มาเที่ยวโปรแกรมนี้ครั้งละ 10 ปี ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวเป็นอย่างมาก โดยตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002-2006 มีผู้มาเข้าโปรแกรมนี้ถึง 8,723 คน ในจำนวนนี้เป็นชาวญี่ปุ่น 434 คน จนกระทั่งเดือนพฤศจิกายน ปี 2007 มีชาวญี่ปุ่นเพิ่มจำนวนอีก 190 คน

ซองและแก๊ง (Song & Gang, 2008) ได้ทำการวิจัย เรื่อง Tourism demand modeling and forecasting – A review of recent research เป็นการศึกษาเรื่อง รูปแบบความต้องการทางการท่องเที่ยวที่เคยตีพิมพ์แล้วตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 เป็นต้นมา สิ่งหนึ่งที่เป็นกุญแจสำคัญในการศึกษา คือ วิธีการวิเคราะห์และพยากรณ์ความต้องการทางการท่องเที่ยวที่ถูกนำมาใช้มากมาย ซึ่งมีเทคนิคใหม่ๆ ออกมาในงานวิจัย ที่นอกจากรูปแบบการวิเคราะห์อนุกรมเวลาและวิธีการวิจัยทางเศรษฐมิติที่เป็นที่นิยมที่สุด เท่าที่การพยากรณ์ถูกนำมาวิเคราะห์อย่างแม่นยำ

ฟูคาฮอริและคณะ (Fukahori et al., 2010) ได้ศึกษาเรื่องการเดินทางพำนักระยะยาวในการเดินทางยังต่างประเทศของกลุ่มวัยกลางคนและ ผู้สูงอายุวัยเกษียณชาวญี่ปุ่นที่เดินทางเข้ามาใช้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่ โดยวิธีการเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ส่วน คือ 1.กลุ่มผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่สมัครใจเข้าร่วมวิจัย และกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มคนไทยผู้

ให้บริการทางด้านสุขภาพไม่ว่าจะเป็นแพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง พบว่าประเทศไทยมีปัญหาทางการสื่อสาร การให้บริการโดยรวมดี

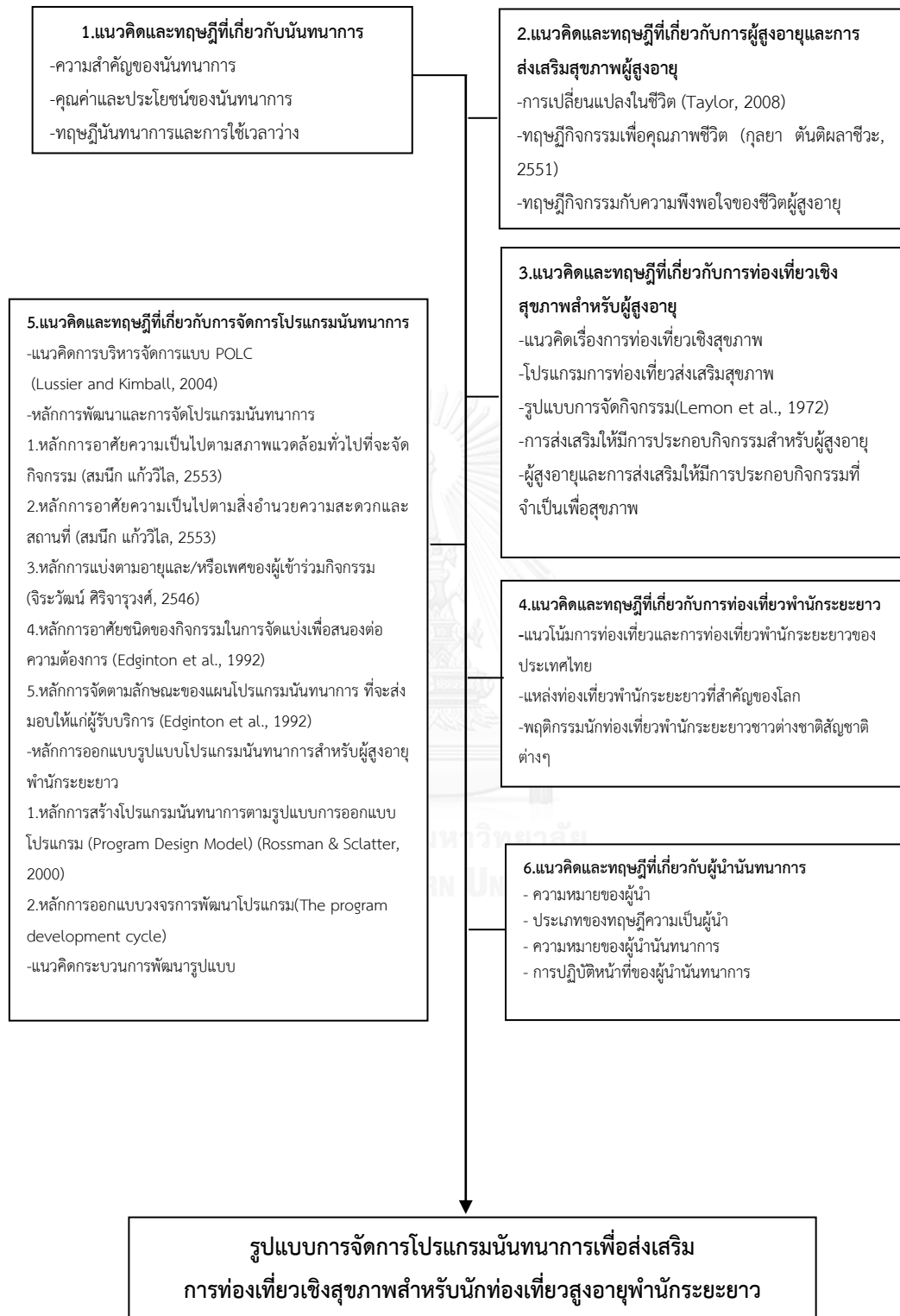
แรมไซและโมฮัมเหม็ด (Ramzi & Mohamed, 2010) ได้ทำการศึกษา เรื่องคุณภาพการให้บริการถ้าหากสามารถชนะใจลูกค้าได้ก็จะทำให้ลูกค้าจงรักภักดีต่อสินค้า โดยการทำวิจัยการให้บริการของโรงแรมห้าดาวในจอร์แดน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 322 คนที่พักอาศัยใน 3 สาขา โรงแรมแมริออทในประเทศจอร์แดน ผลจากการสำรวจพบว่า ขอบเขตของการให้บริการที่มีคุณภาพนั้น คือ การรู้สึกเข้าใจในความต้องการของผู้มาใช้บริการ ความน่าเชื่อถือ การเอาใจกลุ่มลูกค้าที่จงรักภักดีต่อโรงแรม ยิ่งไปกว่านั้น ท่ามกลางการให้บริการของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพเป็นสิ่งที่คาดเดาได้ว่ากลุ่มลูกค้าที่จงรักภักดีนั้นสามารถวัดค่าได้ วิธีการดำเนินการวิจัย ใช้แบบสอบถามโดยใช้การวัดค่าแบบ SERVQUAL ซึ่งนำไปใช้กับผู้มาใช้บริการของโรงแรมเพื่อวัดหาค่าคุณภาพจากการให้บริการทางการท่องเที่ยวที่ได้รับ ซึ่งมีการออกแบบการวิจัยในโมเดล SERVQUAL 23 หัวข้อ ในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าพัก ส่วนที่ 2 เป็นการสำรวจการรับรู้คุณภาพการให้บริการ ณ ขณะที่ใช้บริการ ส่วนที่ 3 ของแบบสอบถาม เป็นการวัดค่าโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า five-point scale โดยการนำเอา ความจงรักภักดีของลูกค้าทั้ง 7 ด้านของซีแอมส์มาเป็นเครื่องวัด ให้คะแนนตามความรู้สึก 5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 เห็นด้วย 3 เฉยๆ 2 ไม่เห็นด้วย 1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ Factor analysis ทางด้านการให้บริการที่มีคุณภาพ และ การวิเคราะห์ความจงรักภักดีของลูกค้า ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาครั้งนี้เป็นการหาค่าคุณภาพการให้บริการของโรงแรมห้าดาวโดยใช้ Factor Analysis ซึ่งจะช่วยให้ผู้จัดการได้พบกับสิ่งที่ทำหาย เพื่อนำไปปรับปรุงการให้บริการ การศึกษาครั้งนี้ จำแนกคุณภาพของการให้บริการที่สามารถจับต้องและวัดประเมินค่าได้ทางด้าน การให้บริการที่เข้าใจต่อความต้องการ ความน่าเชื่อถือได้และความรับผิดชอบ

8. กรอบแนวคิด

สรุปผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำความรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสังเคราะห์แนวคิดแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับนันทนาการ สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมสุขภาพให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว และทำให้พำนักในประเทศไทยยาวนานขึ้น ในการทำให้เป้าหมายนี้สำเร็จนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ การจัดโปรแกรมตามหลักทฤษฎีที่เกี่ยวกับนันทนาการ เป็นการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในยามว่างจากการเกษียณงาน ความรู้สึกรักจากภายในของนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาว คือ ความต้องการและแรงจูงใจเลือกเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในการจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงการส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ โดยการศึกษารายละเอียดของพฤติกรรมผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงในชีวิตของผู้สูงอายุ กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานที่ที่จะจัดกิจกรรม สภาพแวดล้อมทางกายภาพของที่ตั้งที่พำนักระยะยาวว่าอยู่ใกล้สถานที่ใด เช่น ทะเล ภูเขา แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เขตเมือง รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ รวมถึงสิ่งที่ต้องนำมาประกอบการพิจารณาการจัดโปรแกรม นันทนาการคือ อายุ เพศ ชนิดของกิจกรรม แบบการให้บริการ มาวางแผนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้เหมาะกับเวลาสถานที่ เพื่อที่จะทำให้โปรแกรมนันทนาการที่สร้างขึ้น มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมนันทนาการและมีความเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาว โดยการนำหลักการจัดการ POLC มาบริหารโปรแกรมนันทนาการที่วางแผนจัดขึ้น โดยมีผู้นำนันทนาการเป็นผู้นำไปใช้ เนื่องจาก ผู้นำนันทนาการนั้นเป็นสื่อกลางระหว่างการให้บริการโปรแกรมนันทนาการกับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวให้เข้ามาใช้บริการ ตามกรอบแนวคิด ดังนี้

กรอบแนวคิด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยใช้การวิจัยแบบวิธีผสม (Mixed Method Research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบวิธีผสม (Mixed Method Research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การออกแบบการวิจัยทั้งหมด มี 5 ขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น
2. การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว และสภาพการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย
 - 2.1 การตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว
 - 2.2 ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว
 - 2.3 การศึกษาข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบันทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว
3. การสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว
4. การตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว
5. ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

1.1 รวบรวมข้อมูลต่างๆ

รวบรวมข้อมูลต่างๆ จากเอกสารหนังสือ ตำรา และรายงานการวิจัยต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ นำมาศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว แนวโน้มการท่องเที่ยวโลกและการท่องเที่ยวของประเทศไทย สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ พฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวชาวต่างประเทศ แหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่สำคัญของโลก กระบวนการสร้างและพัฒนาโปรแกรมนันทนาการ รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวิจัย

1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถนำแนวคิดสำคัญที่ใช้การพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ดังนี้

- 1) ใช้แนวคิดในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานที่ของที่พักพำนักระยะยาว
 - (1) เมือง
 - (2) ธรรมชาติ
 - (3) ใกล้แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเขตเมือง
- 2) ใช้หลักการจัดการจัดกิจกรรมเพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการ (WHO, 2009)

ประกอบด้วย

- (1) สนับสนุนชี้แนะ
- (2) การเสริมสร้างความสามารถ
- (3) การเป็นสื่อกลางของผู้จัดกิจกรรม

- 3) ใช้แนวคิดหลักการจัดการกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่ต้อง

คำนึง ประกอบด้วย

- (1) การมีเวลาว่างของผู้สูงอายุมีความจำเป็นในการเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทย
- (2) มีแรงจูงใจและความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย

4) ใช้แนวคิดหลักการแบ่งชนิดกิจกรรมนั้นหนนาการของโปรแกรมนั้นหนนาการ (Program areas) และแบบการให้บริการของกิจกรรม (Program formats) (Edginton et al., 1992)

5) ใช้แนวคิดการบริหารจัดการแบบ POLC (Lussier and Kimball, 2004) การวางแผน(Planning) การจัดองค์การ (Organizing) สร้างภาวะการเป็นผู้นำ (Leading) การควบคุม (Controlling)

2. การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว และสภาพการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวระยะยาวในปัจจุบัน

ประกอบด้วย การตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมนั้นหนนาการการท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว ความต้องการการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวระยะยาวในประเทศไทย และการศึกษาข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวระยะยาวในปัจจุบันทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวระยะยาว

2.1 การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวและสภาพการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวระยะยาวในปัจจุบัน

ขั้นตอนนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาว โดยทำการศึกษาข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมนั้นหนนาการการท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว ความต้องการการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวระยะยาวในประเทศไทย

2.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ทั้งเพศชายและเพศหญิง เชื้อชาติต่างๆ ที่เข้าพักอาศัยในที่พักพำนักระยะยาวในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุพำนักระยะยาวชาวต่างชาติ ที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป และพักอาศัยอยู่ในประเทศไทยมากกว่า 30 วัน ซึ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง เชื้อชาติต่าง ๆ ที่เข้าพักอาศัยในที่เดินทางมาพักพำนักระยะยาวในประเทศไทยเป็นครั้งแรก หรือเป็นผู้ที่เคยมาแล้ว หรือกำลังพำนักระยะยาวอยู่ จะต้องเข้าพักในที่พักที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยที่

พักสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุเข้าพักที่บริเวณสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ใกล้ธรรมชาติ แหล่งประวัติศาสตร์วัฒนธรรม และเขตเมือง รวมจำนวนทั้งสิ้น 400 คน รายละเอียดดังนี้

1. แหล่งที่พักที่ผู้สูงอายุเข้าพักที่บริเวณชายฝั่งใกล้ธรรมชาติ คือ จังหวัดภูเก็ต ชลบุรี ประจวบคีรีขันธ์

2. แหล่งที่พักที่ผู้สูงอายุเข้าพักที่บริเวณชายฝั่งใกล้แหล่งประวัติศาสตร์วัฒนธรรม คือ จังหวัดเชียงใหม่ กาญจนบุรี หนองคาย

3. แหล่งที่พักที่ผู้สูงอายุเข้าพักที่บริเวณเขตเมือง คือ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

2.1.2 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ (Yamane, 1967) จากจำนวนนักท่องเที่ยวสูงอายุที่มีอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป จำนวน 2,509,519 คน (กรมการท่องเที่ยว, 2553) ที่ระดับความเชื่อมั่น (The Confidence Level) 95% และระดับความแม่นยำถูกต้อง (The Level of Precision) หรือความคลาดเคลื่อนของการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง (Sampling Error) เท่ากับ 5% (Isael, 1992) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวสูงอายุที่เข้าพักที่บริเวณชายฝั่งทั้งสิ้น 400 คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัดและในแต่ละแหล่งที่พักให้มีจำนวนเท่ากัน และไม่น้อยกว่า 50 คน (Isael, 1992; Sudman, 1976) นอกจากนี้ ผู้วิจัยถือว่า สถานที่เก็บข้อมูลทุกแหล่งที่เลือกไว้มีความสำคัญเท่าเทียมกัน รายละเอียดของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละแหล่งที่พักที่นักท่องเที่ยวสูงอายุ

ที่พักที่นักท่องเที่ยวสูงอายุ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. ที่พักใกล้แหล่งประวัติศาสตร์วัฒนธรรม	
จังหวัดเชียงใหม่	57
จังหวัดกาญจนบุรี	57
จังหวัดหนองคาย	57
2. ที่พักใกล้ธรรมชาติ	
จังหวัดภูเก็ต	57
จังหวัดชลบุรี	57
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	57
3. ที่พักในเขตเมือง	(เพื่อให้มีจำนวนครบถ้วนตามที่ได้กำหนดไว้)
จังหวัดกรุงเทพ	58
รวม	400

1.1.3 การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

ชาวต่างชาติ

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling methods) เริ่มตั้งแต่การพิจารณาจังหวัดที่มีการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ที่พักพำนักระยะยาวในแต่ละจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ และวิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการพิจารณาจังหวัดที่มีการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. เป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวสูงอายุไปท่องเที่ยวพำนักระยะยาวเป็นจำนวนมาก
2. เป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้ธรรมชาติ ที่แวดล้อมด้วยทะเลหรือภูเขา
3. เป็นจังหวัดที่มีแหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เช่น มีเหตุการณ์เกี่ยวกับสงครามโลก

หรือเคยเป็นเมืองหลวงเก่าแก่

4. เป็นจังหวัดที่มีลักษณะเป็นเขตเมือง

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญ เป็นไปตามแต่ละหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ข้างต้น เพื่อใช้พิจารณาในการให้ได้มาซึ่งจังหวัดกลุ่มตัวอย่างตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด มีรายละเอียดดังนี้

1. การได้มาซึ่งจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้ธรรมชาติ แวดล้อมด้วยทะเลหรือภูเขา มีหลักเกณฑ์ ดังนี้ จังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้ธรรมชาติ แวดล้อมไปด้วยทะเลหรือภูเขา มีทะเลที่สวยงาม มีความเจริญทางด้าน การท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางด้านที่เป็นแหล่งซื้อขายสินค้าชั้นนำ เกาะ สถานบันเทิง พิศุภภรณ์ ห้างสรรพสินค้า มีการสร้างที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวหลายแห่ง และมีชื่อเสียงติดอันดับโลก เมื่อสุ่มจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้ธรรมชาติได้หลายจังหวัด จึงใช้วิธีการจับฉลากเพื่อดำเนินการเลือก 3 จังหวัด ผลที่ได้จากการจับฉลาก ได้แก่ ภูเก็ต ชลบุรี และประจวบคีรีขันธ์

2. การได้มาซึ่งจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทแหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีหลักเกณฑ์ ดังนี้ จังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทแหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ได้แก่ จังหวัดที่เคยเป็นเมืองหลวงเก่า เช่น อาณาจักรล้านนา มีพระธาตุมากมายให้สักการะ อากาศดี เป็นจังหวัดที่มีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสงครามโลก ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ทำให้นักท่องเที่ยวสูงอายุสนใจที่จะย้อนรอยประวัติศาสตร์ และเป็นจังหวัดที่มีการค้นพบโบราณสถาน อิทธิพลล้านช้างจำนวนมาก เช่น พระธาตุต่างๆ โดยเฉพาะพระธาตุนันทบุรี และยังเป็นจุดพักของนักท่องเที่ยวมากมายก่อนเดินทางออกไปประเทศลาว เมื่อสุ่มจังหวัดที่มีแหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ได้หลายจังหวัด จึง

ใช้วิธีการจับฉลากเพื่อดำเนินการเลือก 3 จังหวัด ผลที่ได้จากการจับฉลาก จำนวน 3 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ กาญจนบุรี และหนองคาย

3. การได้มาซึ่งจังหวัดที่เป็นเขตเมือง ผู้วิจัยได้เลือกกรุงเทพมหานครเพียงแห่งเดียว เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย ที่มีความสมบูรณ์แบบ และมีนักท่องเที่ยวต่างชาติมาเยือนเป็นจำนวนมาก

2.1.4 วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling Method)

2.1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ชุด ชุดแรกเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวชาวต่างชาติที่อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป เพื่อรวบรวมข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย การตัดสินใจเลือกเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในระหว่างการพำนักระยะยาวในประเทศไทย ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม ลักษณะของแบบสอบถามมีทั้งแบบปลายปิดและแบบปลายเปิด มีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว เพื่อที่จะนำข้อมูลมากำหนดประเด็นที่จะถาม ประเภทของข้อความ และพัฒนาร่างแบบสอบถามฉบับภาษาไทยให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการจะถาม

2) นำร่างแบบสอบถามฉบับภาษาไทยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปขอคำแนะนำปรึกษาจากคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพัฒนาร่างแบบสอบถามฉบับภาษาไทยให้มีความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ก่อนที่จะนำร่างแบบสอบถามฉบับภาษาไทยที่พัฒนาแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพ

3) นำร่างแบบสอบถามฉบับภาษาไทยที่ได้ผ่านการกระบวนการตามข้อที่ 2) แล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) รวมถึงการพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม แล้วจึงนำ

แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปปรับปรุง โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการประเมินความสอดคล้อง ระหว่างรายการกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence-IOC) เพื่อพิจารณาประเมินว่าข้อ คำถามหรือรายการนั้น ๆ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสอบถามในสิ่งที่ ต้องการตามวัตถุประสงค์ได้หรือไม่ ก่อนนำผลที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม/รายการกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ต่อไป รายละเอียดการพิจารณาประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีดังนี้

ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิ แนใจว่าข้อคำถาม/รายการนั้น ๆ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้เขียน เครื่องหมาย / ลงในช่อง + 1

ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถาม/รายการนั้น ๆ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ ให้ เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง 0

ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิ แนใจว่าข้อคำถาม/รายการนั้น ๆ ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ให้เขียน เครื่องหมาย / ลงในช่อง -1

โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องของผลการวิเคราะห์ทั้งรายข้อ รายด้าน และรวมทั้ง ฉบับตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป จึงจะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และในรายข้อใดที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม/รายการไว้ ผู้วิจัยได้นำมาพิจารณาปรับปรุง แก้ไข แล้วนำเสนอคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็น แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

หลังจากที่ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับภาษาไทยที่ได้ผ่านการพิจารณาประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านแล้ว นำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม/รายการกับ วัตถุประสงค์ ซึ่งทุกข้อคำถามได้ค่าดัชนีของ ทุกข้อ รายการด้าน และทั้งฉบับ มากกว่า 0.6 คือ มีค่าดัชนี อยู่ระหว่าง 0.8-1.0 ในทุกประเภท แสดงว่า ข้อคำถาม/รายการในแบบสอบถามมีความสอดคล้องกัน ระหว่างข้อคำถาม/รายการกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย

4) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับภาษาไทยที่ผ่านการปรับปรุงและแก้ไขด้านสำนวนภาษาให้มีความกะทัดรัดชัดเจน ตลอดจนพิจารณาปรับปรุงรูปแบบการจัดพิมพ์แบบสอบถามให้เหมาะสมแล้ว จึงได้นำแบบสอบถามนี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญการแปลภาษา แปลแบบสอบถามฉบับภาษาไทยให้เป็น แบบสอบถามฉบับภาษาอังกฤษ ด้วยวิธีแปลแบบการแปลย้อนกลับ (Back Translation) เพื่อนำไปใช้ กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวต่างชาติหลากหลายสัญชาติ เพื่อให้เป็นแบบสอบถามฉบับแปลที่ใช้ใน

งานวิจัยข้ามวัฒนธรรม (Cross-Cultural Research) เป็นแบบสอบถามฉบับแปลที่มีความหมายเหมือนกันหรือเทียบเท่ากันเชิงวัฒนธรรม (Cultural Equivalence) กับแบบสอบถามฉบับภาษาไทยชุดต้นฉบับ เพราะแบบสอบถามฉบับภาษาอังกฤษที่แปลไม่ได้สร้างจากมโนทัศน์หรือแนวคิดทฤษฎีโดยตรง แต่อ้างอิงจากแบบสอบถามภาษาไทยต้นฉบับที่ผ่านการตรวจสอบความตรงและความเที่ยงมาแล้ว ขั้นตอนของการแปลย้อนกลับ

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ขั้นตอนการแปลย้อนกลับ 5 ขั้นตอน ของ นันทกา สวัสดิพานิช และ สุจิตรา เทียนสวัสดิ์ (2554) มาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

1. การแปลเครื่องมือวิจัยชุดต้นฉบับ (Forward Translation) จากภาษาดั้งเดิม (Source Language) คือภาษาไทย เป็นภาษาเป้าหมาย (target language) คือภาษาอังกฤษ โดยให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางการแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ที่มีความเข้าใจในเนื้อหาและค่านิยมหรือเคยชินกับลักษณะของประชากรที่จะให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้แปลจะสามารถเลือกใช้ภาษาในการแปลได้อย่างเหมาะสม

2. การตรวจสอบเครื่องมือวิจัยฉบับแปลโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Review of the Translated Version by Reviewer) เป็นการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในการแปล ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ตรวจพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมของสำนวนภาษาในการแปล ก่อนจะให้ผู้แปลคนที่สองทำหน้าที่แปลย้อนกลับ

3. การแปลย้อนกลับ (Backward Translation) จากภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทย โดยผู้แปลที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิคนที่สอง ที่มีใช้ผู้แปลในขั้นตอนแรก และไม่เคยเห็นเครื่องมือวิจัยชุดต้นฉบับมาก่อน เพื่อลดอคติในการแปลย้อนกลับ จำนวน 1 ท่าน

4. การเปรียบเทียบเครื่องมือวิจัยชุดต้นฉบับกับชุดแปลที่ย้อนกลับ (Comparison of the Original Version and the Back-Translated Version) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมทั้งภาษาและวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเปรียบเทียบแบบสอบถามภาษาไทยชุดแปลย้อนกลับกับแบบสอบถามภาษาไทยชุดต้นฉบับ เพื่อตรวจสอบว่าแบบสอบถามภาษาไทยชุดที่แปลนั้นมีความหมายใกล้เคียงกับแบบสอบถามภาษาไทยชุดต้นฉบับมากน้อยเพียงใด เมื่อพบว่าการแปลที่ผิดเพี้ยน ผู้วิจัยได้นำประเด็นนั้น ๆ ไปปรึกษากับคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้แปลคนแรก และผู้แปลย้อนกลับ เพื่อปรึกษาคงร่วมกันว่าจะปรับภาษาให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมอย่างไร ให้ผู้แปลคนแรกและผู้แปล

ย้อนกลับพิจารณาปรับแก้จนได้ข้อคำถามที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด (Equivalence) และเป็นข้อสรุปร่วมกัน อันเป็นการแสดงว่าแบบสอบถามทั้งสองฉบับมีความหมายเหมือนกัน

5. การทดลองใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น (Pretest Procedures) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อพิจารณาประเมินว่าแบบสอบถามสามารถนำไปใช้สอบถามในสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการสอบถามได้จริง รวมทั้ง มีการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมว่า “คุณคิดว่าข้อคำถามนี้หมายถึงอะไร” หรือ “คุณมีข้อเสนอแนะอย่างไรต่อข้อคำถามนี้” เพื่อที่จะยืนยันว่ากลุ่มตัวอย่างเข้าใจความหมายแต่ละข้อคำถามตรงตามสิ่งที่ต้องการสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามเพิ่มเติมไปปรับปรุงแบบสอบถามชุดที่แปลให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (Comprehensiveness) ให้ตรงตามข้อคำถามเดิมที่เป็นแบบสอบถามฉบับภาษาไทย เมื่อแปลแบบสอบถามเป็นฉบับภาษาอังกฤษแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับดังกล่าวไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของภาษาให้ตรงกับแบบสอบถามฉบับภาษาไทยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถอ่าน พูด และฟังภาษาอังกฤษได้ ผู้วิจัยได้ให้ผู้ช่วยผู้วิจัยที่ประกอบอาชีพเป็นไกด์ในท้องถิ่นที่เป็นพื้นที่วิจัย มีความชำนาญในภาษาต่างประเทศของผู้ตอบแบบสอบถาม และเป็นผู้ที่เข้าใจวัตถุประสงค์การวิจัย โดยได้ผ่านการฝึกอบรมวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้วิจัยมาแล้ว มาช่วยเป็นผู้แปลคำถามให้เป็นภาษาของผู้ตอบแบบสอบถาม (ในกรณีที่ฟังและพูดภาษาอังกฤษไม่ได้) ให้สามารถตอบคำถามตามแบบสอบถามได้ทุกคน

2.1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและการให้สัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยร่วมกับผู้ช่วยวิจัยประสานงานและนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย พร้อมก็นำแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างและผู้เกี่ยวข้องด้วยตนเอง และเก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว
3. ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม รวมจำนวนทั้งสิ้น 400 ฉบับ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2555 เป็นเวลา 2 เดือน โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามฉบับหนึ่ง ๆ เฉลี่ยประมาณ 25 นาที

2.1.7 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย ความพึงพอใจในการมาใช้บริการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย จากกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติ ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย เป็นครั้งแรก เคยมาแล้ว และ/หรือ กำลังพำนักระยะยาว (ไม่ได้ทำงานและพำนักระยะยาวในประเทศไทยมากกว่า 30 วัน) ในจังหวัดที่กำหนดให้เป็นพื้นที่วิจัย จำนวน 400 คน เป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling Method) ในจังหวัดที่กำหนดให้เป็นพื้นที่วิจัย โดยใช้เทคนิคสโนว์บอลล์ (Snowball Technique) สถานพยาบาลที่ให้บริการด้านการดูแลผู้สูงอายุชาวต่างชาติ ผู้นำเที่ยว ผู้ขับรถรับจ้างสองแถว สามล้อ มอเตอร์ไซด์รับจ้าง ผู้ที่พักอาศัยในจังหวัดที่ต้องการเก็บข้อมูล เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามฉบับภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2555 เลขที่ (Protocol No.) 126.1/55 โดยแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ สัญชาติ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพที่เคยประกอบ แหล่งที่มาของรายได้ รายได้เฉลี่ยต่อปี ระยะเวลาในการท่องเที่ยว จำนวนผู้เดินทางมาด้วยกัน และประเภทที่พักระหว่างการท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย ประกอบด้วย จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทย ช่วงเดือนที่เดินทางมาพำนักระยะยาวในประเทศไทย ช่วงเดือนที่เดินทางกลับจากพำนักระยะยาวในประเทศไทย เหตุผลที่เลือกมาท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย ช่องทางการจองโรงแรมและโปรแกรมท่องเที่ยว แหล่งข้อมูลที่ได้รับก่อนเดินทางมาเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย กิจกรรมที่ชอบและเข้าร่วมในระหว่างการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้บริการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย ประกอบด้วย ความพึงพอใจในการใช้บริการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวทั้ง 8 ด้าน คือ ด้านคมนาคม ด้านที่พัก ด้านร้านอาหาร/ภัตตาคาร ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการให้บริการของบุคลากรในการประกอบกิจกรรม ด้านกิจกรรมผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านกิจกรรมพิเศษ/เทศกาลต่างๆ และด้านกิจกรรมทางสุขภาพ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ทำการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มีระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ ให้นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวได้ทำการตอบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเข้าพำนักระยะยาวในประเทศไทย การประเมินความพึงพอใจในการมีรายละเอียด ดังนี้

หมายเลข 5	หมายถึง	ได้รับความพึงพอใจระดับดีมาก
หมายเลข 4	หมายถึง	ได้รับความพึงพอใจระดับดี
หมายเลข 3	หมายถึง	ได้รับความพึงพอใจระดับปานกลาง
หมายเลข 2	หมายถึง	ได้รับความพึงพอใจระดับน้อย
หมายเลข 1	หมายถึง	ได้รับความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

การสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งนี้ได้กำหนดเกณฑ์ การแปลค่าเฉลี่ย (รายละเอียดของแบบสอบถามดังแนบในภาคผนวก ข) ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2.2 การศึกษาข้อมูลสภาพการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบันจากกลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

ในส่วนนี้เก็บข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบันทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ดังนี้

2.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวพำนักระยะยาวทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่ปฏิบัติงานในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้ประกอบการ และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวพำนักระยะยาวทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และด้านนันทนาการและ/หรือ การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว จำนวนทั้งหมด 7 คน ใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้ คือ

เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวพำนักระยะยาวทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ด้านนันทนาการและ/หรือ การท่องเที่ยวพำนักระยะยาวเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปี

รายละเอียดและจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (รายละเอียดดังภาคผนวก ง) มีดังต่อไปนี้

- 1) ตัวแทนระดับบริหารจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน
- 2) ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 คน
- 3) ตัวแทนระดับบริหารธุรกิจที่พักพำนักระยะยาว จำนวน 1 คน
- 4) ตัวแทนระดับบริหารจากบริษัทและผู้สูงอายุชาวต่างชาติ จำนวน 1 คน
- 5) ตัวแทนพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการทางด้านกิจกรรม แก่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว จำนวน 3 คน

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์ถามผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยคำถามต่าง ๆ ที่มีไว้ในแบบสัมภาษณ์ และเป็นการใช้ข้อความเดียวกันกับการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์คนอื่น ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลรายละเอียดที่สำคัญและจำเป็น รวมทั้งทัศนคติ ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่เป็นหน่วยงานจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพแห่งประเทศไทย องค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของธุรกิจที่พักพำนักระยะยาว ตัวแทนบริษัทท่องเที่ยว ผู้สอนในรายวิชาเกี่ยวกับการบริหารจัดการท่องเที่ยว นันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยวระยะยาว พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการทางด้านกิจกรรมแก่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในสถานสำหรับนำมาพัฒนาให้เป็นร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ดังมีรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง

2) นำข้อมูลที่ได้มาร่างเป็นแบบสัมภาษณ์ แล้วนำไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อปรึกษาและขอคำแนะนำในการปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้

มีความสมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิช่วยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจน กะทัดรัดของสำนวนภาษาของแบบสัมภาษณ์ รวมทั้งรูปแบบพิจารณารูปแบบการจัดพิมพ์แบบ สัมภาษณ์ให้มีรูปแบบที่ถูกต้องด้วย อันเป็นการประเมินคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ก่อนที่จะ นำออกไปใช้สัมภาษณ์ต่อไป

3) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วไปให้ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบประเมินคุณภาพของแบบสัมภาษณ์

4) นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการประเมินคุณภาพจาก ข้อ 3) มาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและ แก้ไข แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อปรึกษาและขอคำแนะนำเพิ่มเติม

การหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่สร้างขึ้นนำมาหาคุณภาพเครื่องมือโดยการให้คณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ ได้ค่า ดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และได้รับการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย ในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2555 เลขที่ (Protocol No.) 126.1/55 (รายละเอียดดังภาคผนวก ค)

ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ ถูกพัฒนาขึ้นจากการต้องการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยวพำนักระยะยาว โดยทำการรวบรวมข้อมูลที่เป็นสถานการณ์การท่องเที่ยวพำนักระยะยาวใน ประเทศไทยและของต่างประเทศ ประเทศที่มีชื่อเสียงทางด้านการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของโลก คือประเทศอะไร จังหวัดที่มีชื่อเสียงทางด้านการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของประเทศไทยอยู่ใน จังหวัดใด องค์กรประกอบในการจัดกิจกรรมต่างๆที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มี องค์กรประกอบอะไรบ้าง มีรูปแบบที่เหมาะสมในการให้บริการ หลักการแบ่งประเภทกิจกรรมเพื่อการ สร้างโปรแกรมันทนาการใช้หลักใด กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพใดที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยว สูงอายุพำนักระยะยาว รูปแบบโปรแกรมันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพควรเป็นอย่างไร รายละเอียดของ แบบสัมภาษณ์ดังแนบในภาคผนวก ง

2.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย ความร่วมมือในการให้เข้าสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยการนัดสัมภาษณ์ล่วงหน้า เก็บข้อมูลโดย การจดบันทึกและใช้เครื่องบันทึกเสียง ใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 30 นาที

2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้สูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทย การจัดการนันทนาการ การสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และแนวทางพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ดำเนินการวิจัยโดยการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคล

3. การสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่จะสามารถนำไปใช้ดำเนินการได้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ประยุกต์หลักกระบวนการพัฒนาโปรแกรมเชิงกลยุทธ์ 7 ขั้นตอน (Torkildsen, 2005a) ได้แก่ 1) ขั้นเตรียมการ (Preparation Stage) 2) ขั้นตอนขอคำปรึกษาจากคณาจารย์ที่ปรึกษา (Consultation A Stage) 3) ขั้นวิเคราะห์ (Analysis Stage) 4) ขั้นสร้างรูปแบบโปรแกรม (Creation Stage) 5) ขั้นตอนขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Consultation B Stage) 6) ขั้นพัฒนารูปแบบโปรแกรมให้สมบูรณ์ (Completion Stage) 7) ขั้นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบโปรแกรมไปใช้ (Launch Stage) รายละเอียดต่อไปนี้

1) ขั้นเตรียมการ (Preparation Stage)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีจากบทที่ 2 ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาโปรแกรมนันทนาการ (Recreation Programming Theories) รูปแบบการออกแบบโปรแกรม (Program Design Model) วงจรการพัฒนาโปรแกรม (The Program Development Cycle) (Rossman & Sclatter, 2000) หลักการจัดแบ่งชนิด/ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ (Types of Activities) ที่คำนึงถึงหลักการทั่วไปและหลักการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของแหล่งพำนักระยะยาวที่จะมีการจัดกิจกรรม ได้แก่ สภาพแวดล้อมในเมือง ในท้องที่ใกล้แหล่งน้ำทะเล และในท้องที่ใกล้ภูเขา ทั้งในร่มและกลางแจ้ง คำนึงถึงฤดูกาลที่จะมีการจัดโปรแกรมนันทนาการ ได้แก่ ฤดูหนาว ฤดูร้อน หรือฤดูฝน การจัดดำเนินกิจกรรมนันทนาการในลักษณะต่าง (Program Formats) และหลักการสำคัญคือหลักการจัดการที่เรียกว่า พี โอ แอล ซี (POLC-Planning, Organizing, Leading, and Controlling) รวมทั้ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้รับจากการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 มาใช้ในการสร้างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว

2) ขั้นตอนขอคำปรึกษาจากคณาจารย์ที่ปรึกษา (Consultation A Stage)

ผู้วิจัยนำหลักการจากข้อที่ 1. มาพิจารณาดำเนินการจัดทำร่างโครงสร้างหัวข้อของโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว ซึ่งร่างโครงสร้างหัวข้อของโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ รวม 8 หัวข้อ ส่วนร่างของรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มีทั้งหัวข้อและรายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งร่างโครงสร้างหัวข้อของโปรแกรมฯ 8 หัวข้อ มีดังต่อไปนี้ (1) ชื่อ (2) วัตถุประสงค์ (3) สถานที่ (4) กิจกรรม (5) การจัดดำเนินการกิจกรรม (6) วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (7) การวัดและประเมินผล และ (8) การสรุป

ในการหาคุณภาพของร่างโครงสร้างหัวข้อโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำร่างโครงสร้างหัวข้อของโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ไปขอคำแนะนำปรึกษาจากคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (Consultation A Stage) ให้กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว จำนวน 5 ท่าน พิจารณาประเมินในด้านความเหมาะสมและความถูกต้อง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์เดี่ยวครั้งละ 1 ท่าน

3) ขั้นวิเคราะห์ (Analysis Stage)

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำร่างโครงสร้างหัวข้อของโปรแกรมฯ ที่ผ่านการให้คำแนะนำปรึกษาจากคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นำมาวิเคราะห์ (Analysis Stage) ปรับปรุงและพัฒนาในรายละเอียดให้เป็นร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

4) ขั้นสร้างรูปแบบโปรแกรม (Creation Stage)

ยกร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ที่มีทั้งหัวข้อและรายละเอียดต่างๆ อย่างสมบูรณ์ (Creation Stage)

5) ขั้นขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Consultation B Stage)

แล้วนำร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ไปพิจารณาประเมินในด้านความเหมาะสมและความถูกต้อง ตามผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 และในหลักการข้อที่ 1. ของการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3 โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างกับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ชุดเดียวกันกับชุดที่พิจารณา

ประเมินร่างโครงสร้างหัวข้อของโปรแกรมฯ จำนวน 5 ท่าน ทำการสัมภาษณ์ครั้งละ 1 ท่าน เช่นเดียวกัน (Consultation B Stage)

6) **ขั้นพัฒนารูปแบบโปรแกรมให้สมบูรณ์ (Completion Stage)**

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อพัฒนาร่างโครงสร้างหัวข้อของโปรแกรมฯ และร่างรูปแบบการจัดการฯ ดำเนินการโดยการใช้เครื่องบันทึกเสียงและจดบันทึกข้อมูลด้วยตนเอง

7) **ขั้นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบโปรแกรมไปใช้ (Launch Stage)**

นำร่างรูปแบบโปรแกรมได้ดำเนินการ (Creation) จนเป็นรูปแบบที่จะนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบโปรแกรมไปใช้ (Launch Stage) โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 8 ท่าน เป็นขั้นตอนดำเนินการวิจัยขั้นที่ 4

4. การตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว

ในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้นำร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ที่ผ่านการพิจารณาคุณภาพแล้วจากการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 3 ไปดำเนินการสนทนากลุ่ม ในกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว โดยมีผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Moderator) และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 ท่าน (จาก 10 ท่านที่เรียนเชิญ เนื่องจากติดภารกิจจึงสามารถมาร่วมประชุมกลุ่มได้เพียงจำนวน 8 ท่าน) ประกอบด้วย (รายชื่อผู้ร่วมสนทนากลุ่ม แสดงในภาคผนวก ฉ)

กลุ่มที่ 1 ตัวแทนกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนันทนาการที่ดำเนินการทำวิจัยการท่องเที่ยวสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ

กลุ่มที่ 2 ตัวแทนกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านผู้ดำเนินการจัดโปรแกรมและ/หรือกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ

กลุ่มที่ 3 ตัวแทนกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านผู้สอนในรายวิชาที่เกี่ยวกับนันทนาการหรือการส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ

ดำเนินการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ในวันอังคารที่ 24 มีนาคม 2558 เวลา 9.00-12.00 น. ณ ห้อง Alumni หอพักนานาชาติ ศศนิเวศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการนำหนังสือเรียนเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่มจากทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่งไปยังผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ อธิบายถึงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการวิจัยจากโครงร่างวิทยานิพนธ์ รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนา

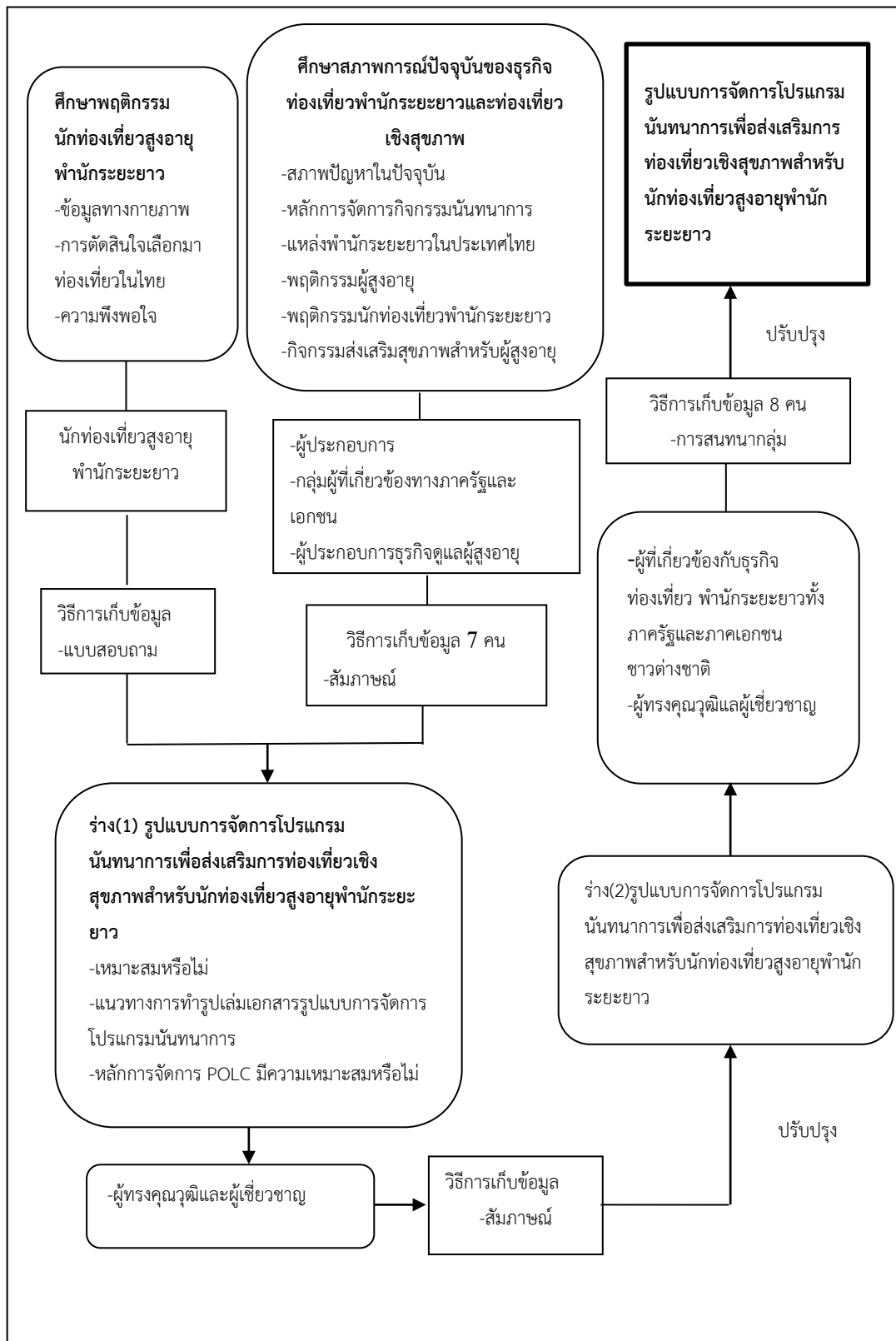
กลุ่ม ประเด็นคำถามในการประชุมกลุ่มรวมถึง ตารางแสดงความคิดเห็นในการเข้าร่วมประชุมกลุ่ม พร้อมทั้งนัดหมายเวลา เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เตรียมข้อมูลในการประเมินรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวให้มีความเหมาะสม ชัดเจนและมีความถูกต้อง ซึ่งมีประเด็นในการสนทนากลุ่ม ในเรื่อง องค์ประกอบของ (ร่าง) รูปแบบ 6 ด้าน ได้แก่ สถานที่ตั้งของที่พักรพำนักระยะยาว หลักการจัดการกิจกรรมนันทนาการสำหรับนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาว หลักการส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการ ประเภทกิจกรรม แบบการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ หลักการจัดการแบบฟอร์มการตั้งความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่แสดงในภาคผนวก ฉ เอกสารแนบ หมายเลข 4)

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการบันทึกภาพและเสียงเป็นวิดีโอ โดยทำการแจ้งล่วงหน้าให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทราบถึงวิธีการบันทึกข้อมูลดังกล่าว พร้อมทั้ง มีการอำนวยความสะดวกในระหว่างการสนทนากลุ่ม หลังจากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกภาพและเสียงมาถอดความ และนำมาวิเคราะห์เนื้อหา หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่สมบูรณ์แบบ

5. การปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

ขั้นตอนในการปรับปรุงรูปแบบ ให้มีความสอดคล้องและนำเสนอรูปแบบโดย

- 1) สรุปความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจากขั้นตอนที่ 4 ให้แต่ละองค์ประกอบของรูปแบบมีความสอดคล้องกัน
- 2) ปรับปรุงรูปแบบตามองค์ประกอบของการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ
- 3) นำเสนอรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
- 4) ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ผู้วิจัยได้นำผลจากการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 ที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นและการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว การตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยว ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทย ไปพัฒนารูปแบบดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการดำเนินการใน 2 ขั้นตอน มาวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ซึ่งจำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเตรียมการร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมในระหว่างการท่องเที่ยวในประเทศไทย และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

ตอนที่ 3 ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทย

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นต่อ (ร่าง)รูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 5 รูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทย

มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเตรียมร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งเป็นขั้นศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนารูปแบบ

การจัดการโปรแกรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ พำนักระยะยาว จากในประเทศและต่างประเทศ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เป็นการวิเคราะห์ทั้งในเชิงแนวคิด (Conceptual Analysis) และในเชิงความสัมพันธ์ (Relational Analysis) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ผลการทบทวนวรรณกรรมและรายงานการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดไว้ในบทที่ 2 สามารถสรุปแนวคิดสำคัญที่นำมาใช้ และนำเข้าไปพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว คือ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการจัดการโปรแกรมนันทนาการ แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้นำและผู้นำในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมในระหว่างการท่องเที่ยวในประเทศไทย และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

ข้อมูลที่ได้จากการการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว เพื่อให้มีความชัดเจน ผู้วิจัยจะนำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมในระหว่างการท่องเที่ยวในประเทศไทย

ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย ความพึงพอใจในการมาใช้บริการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย และความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง รวมถึงผลการวิเคราะห์และสรุป

ประเด็นการให้คำสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบัน ผู้วิจัย
แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นตอนย่อย 4 หัวข้อ คือ

2.1.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกมา
ท่องเที่ยวในประเทศไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามใน
ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว
ในประเทศไทย

2.1.4 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำทางการท่องเที่ยว มีรายละเอียดของแต่ละ
หัวข้อ เป็นดังนี้

2.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ สัญชาติ ศาสนา สถานภาพสมรส
ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพที่เคยประกอบ แหล่งที่มาของรายได้ รายได้เฉลี่ยต่อปี ระยะเวลาในการ
ท่องเที่ยว จำนวนผู้เดินทางมาด้วยกัน และประเภทที่พักระหว่างการท่องเที่ยวของผู้ตอบ
แบบสอบถามจำนวนรวม 400 คน แสดงข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่เป็นจำนวน และร้อยละ
ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
-	ชาย	312	78.00
-	หญิง	88	22.00
	รวม	400	100.00
อายุ			
-	51-60 ปี	198	49.50
-	61-70 ปี	154	38.50
-	70 ปีขึ้นไป	48	12.00
	รวม	400	100.00
สัญชาติ			
-	อเมริกัน	102	25.50
-	ญี่ปุ่น	58	14.50
-	บริติช	35	8.75
-	ฝรั่งเศส	29	7.25
-	แคนาดาเดียน	24	6.00
-	เยอรมัน	23	5.75
-	รัสเซีย	22	5.50
-	ออสเตรเลีย	20	5.00
-	เกาหลี	15	3.75
-	เบลเยียม	12	3.00
-	อื่นๆ	60	15.00
	รวม	400	100.00
ศาสนา			
-	พุทธ	60	15.00
-	คริสต์	292	73.00
-	อิสลาม	30	7.50

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
- พราหมณ์-ฮินดู	14	3.50
- อื่นๆ	4	1.00
รวม	400	100.00
สถานภาพการสมรส		
- โสด	158	39.50
- สมรส	145	36.25
- แยกกันอยู่	10	2.50
- หย่า	87	21.75
รวม	400	100.00
ระดับการศึกษาสูงสุด		
- มัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า	70	17.50
- อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	12	3.00
- ปริญญาตรี	181	45.25
- ปริญญาโท	99	24.75
- ปริญญาเอก	33	8.25
- อื่นๆ	5	1.25
รวม	400	100.00
อาชีพที่เคยประกอบ		
- พนักงานขาย	20	5.00
- ผู้จัดการในบริษัท	69	17.25
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	15	3.75
- อื่นๆ	296	74.00
รวม	400	100.00
ที่มาของแหล่งรายได้		
- เงินออม	19	3.72
- เงินบำนาญ	220	43.05

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
- เงินบำเหน็จ	33	6.46
- สวัสดิการรัฐ/หน่วยงาน	230	45.01
- อื่นๆ	9	1.76
รวม	*511	100.00

รายได้เฉลี่ยต่อปี

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
- น้อยกว่า 37,500 ดอลลาร์สหรัฐ	192	48.00
- ระหว่าง 37,501 - 112,500 ดอลลาร์สหรัฐ	178	44.50
- ระหว่าง 112,501 - 225,000 ดอลลาร์สหรัฐ	21	5.25

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
- มากกว่า 225,000 US ดอลลาร์สหรัฐ	9	2.25
รวม	400	100.00

ระยะเวลาในการท่องเที่ยว

- 31-60 วัน	239	59.75
- 61-90 วัน	69	17.25
- มากกว่า 90 วัน	92	23.00
รวม	400	100.00

จำนวนผู้เดินทางมาด้วยกัน

- มาคนเดียว	223	55.75
- มาด้วยกัน 2 คน	116	29.00
- มาด้วยกัน 3 คน	37	9.25
- มาด้วยกันมากกว่า 4 คน	24	6.00
รวม	400	100.00

ประเภทที่พักระหว่างท่องเที่ยว

- โรงแรม	113	24.41
- รีสอร์ท	26	5.62

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
- อพาร์ทเมนต์	137	29.59
- ห้องเช่า	79	17.06
- บ้านญาติ	26	5.62
- บ้านตนเอง	45	9.72
- โฮมสเตย์	12	2.59
- อื่น ๆ	25	5.40
รวม	*463	100.00

จากตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทย จำนวน 400 คน ประกอบด้วย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 78.00

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.50 รองลงมา อายุ 61-70 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.50

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสัญชาติอเมริกัน คิดเป็นร้อยละ 25.50 รองลงมา คือชาติอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 15.00 และญี่ปุ่น คิดเป็นร้อยละ 14.50

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 73.00 รองลงมา คือนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 15.00

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 39.50 รองลงมา มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 36.25

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 45.25 รองลงมาคือมีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 24.75

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 74.00 รองลงมา มีอาชีพเป็นผู้จัดการในบริษัท คิดเป็นร้อยละ 17.25

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการจากรัฐ/หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 45.01 รองลงมา มีแหล่งรายได้มาจากเงินบำนาญ คิดเป็นร้อยละ 43.05

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อปี น้อยกว่า 37,500 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 48.00 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อปีอยู่ระหว่าง 37,501-112,500 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 44.50

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้เวลาในการท่องเที่ยว 31-60 วัน คิดเป็นร้อยละ 59.75 รองลงมา คือใช้เวลาในการท่องเที่ยวมากกว่า 90 วัน คิดเป็นร้อยละ 23.00

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 55.75 รองลงมาคือเดินทางมาด้วยกัน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระหว่างท่องเที่ยว พักในอพาร์ทเมนต์ คิดเป็นร้อยละ 29.59 รองลงมาพักในโรงแรม คิดเป็นร้อยละ 24.41

2.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในประเทศไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในประเทศไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทย ช่วงเดือนที่เดินทางมาพักนักระยะยาวในประเทศไทย ช่วงเดือนที่เดินทางกลับจากพักนักระยะยาวในประเทศไทย เหตุผลที่เลือกมาท่องเที่ยวพักนักระยะยาวในประเทศไทย ช่องทางการจองโรงแรมและโปรแกรมท่องเที่ยว แหล่งข้อมูลที่ได้รับก่อนเดินทางมาเที่ยวพักนักระยะยาวในประเทศไทย กิจกรรมที่ชอบและเข้าร่วมในระหว่างการท่องเที่ยวพักนักระยะยาวในประเทศไทยของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนรวม 400 คน แสดงข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่เป็นจำนวน และร้อยละ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในประเทศไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว		
- ครั้งแรก	117	29.25
- มากกว่า 1 ครั้ง	283	70.75
รวม	400	100.00
ช่วงเดือนที่เดินทางมาพักนักระยะยาว		
- ตุลาคม – มกราคม	313	78.25
- กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม	37	9.25
- มิถุนายน – กันยายน	50	12.50
รวม	400	100.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเดือนที่เดินทางกลับจากพำนักระยะยาว		
- ตุลาคม – มกราคม	74	18.50
- กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม	275	68.75
- มิถุนายน – กันยายน	51	12.75
รวม	400	100.00
ช่วงเทศกาลสำคัญที่มีส่วนทำให้ตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ		
- ส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ (ปลายธันวาคมถึงมกราคม)	124	23.22
- ตรุษจีน (มกราคม ถึงกุมภาพันธ์)	72	13.48
- เทศกาลแห่งความรัก (Valentine) (กุมภาพันธ์)	21	3.93
- สงกรานต์ (กลางเดือนเมษายน)	121	22.66
- ลอยกระทง (พฤศจิกายน)	138	25.84
- เทศกาลเจ (กันยายน ถึงตุลาคม)	39	7.30
- เทศกาลอื่นๆ	19	3.56
รวม	*534	100.00
เหตุผลที่เลือกท่องเที่ยวพำนักระยะยาว		
- สงบสุข /ปลอดภัย	117	9.38
- คู้ค่าเงิน	183	14.67
- มีกิจกรรมที่เหมาะสมในระหว่างการท่องเที่ยว	43	3.44
- อากาศดี	240	19.25
- บริการดี	73	5.85
- มีชื่อเสียง	32	2.57
- มีคนแนะนำ	16	1.28
- อาหาร	132	10.59
- ต้องการใช้ชีวิตอิสระ	95	7.62
- ต้องการค้นหารูปแบบการใช้ชีวิตใหม่	92	7.38
- มีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	80	6.42
- ความพร้อมของการให้บริการทางด้านสุขภาพ	80	6.42
รวม	*1,247	100.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ช่องทางการจองโรงแรม (กรณีจองโรงแรมที่พักและซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวแยกกัน)		
- บริษัทท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยว	62	40.79
- บริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย	28	18.42
- โรงแรมในประเทศไทย	62	40.79
รวม	*152	100.00
ซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวแยกกัน (กรณีจองโรงแรมที่พักและซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวแยกกัน)		
- บริษัทท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยว	72	47.37
- บริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย	48	31.58
- โรงแรมที่พักในประเทศไทย	32	21.05
รวม	*152	100.00
จองโรงแรมที่พักและซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวพร้อมกัน		
- บริษัทท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยว	53	20.54
- บริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย	173	67.06
- โรงแรมที่พักในประเทศไทย	32	12.40
รวม	258	100.00
แหล่งข้อมูลที่ได้รับก่อนเดินทางมาท่องเที่ยว		
- บริษัทท่องเที่ยว	59	10.28
- ผู้ที่เคยมาเยือน	217	37.80
- เอกสารแผ่นพับ	44	7.67
- นิตยสาร	37	6.45
- อินเทอร์เน็ต	217	37.80
รวม	*574	100.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
ระบบการคมนาคม		
- ท่าอากาศยาน	142	35.50
- รถไฟ	79	19.75
- รถรับจ้าง	161	40.25
- เรือ	18	4.5
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 6 พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในประเทศไทยของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 400 คน ประกอบด้วย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากกว่า 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 70.75

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาพำนักระยะยาวในประเทศไทยระหว่างช่วงเดือน ตุลาคม-มกราคม คิดเป็นร้อยละ 78.25 รองลงมาเป็นระหว่างเดือนมิถุนายน-เดือนกันยายน คิดเป็นร้อยละ 12.50

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางกลับจากพำนักระยะยาวในประเทศไทย ระหว่างช่วงเดือน กุมภาพันธ์-พฤษภาคม คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาเป็นช่วงเดือน ตุลาคม-พฤษภาคม คิดเป็นร้อยละ 18.50

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในช่วงเทศกาลลอยกระทง (เดือนพฤศจิกายน) คิดเป็นร้อยละ 25.84 รองลงมาเป็นเทศกาลปีใหม่(ปลายเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม) คิดเป็นร้อยละ 23.22 และเป็นเทศกาลสงกรานต์ (กลางเดือนเมษายน) คิดเป็นร้อยละ 22.66

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้เหตุผลที่เลือกท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย คือ อากาศดี จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 19.25 รองลงมา คือ ความคุ้มค่าเงิน คิดเป็นร้อยละ 14.67 และอาหาร คิดเป็นร้อยละ 10.59

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จองโรงแรมและซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวแยกกัน ส่วนใหญ่ จองโรงแรมผ่านบริษัทท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยว และโรงแรมในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 40.79 เท่ากัน และส่วนใหญ่ซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวผ่านบริษัทท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวเอง คิดเป็นร้อยละ 47.37

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จองโรงแรมและซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวพร้อมกัน ส่วนใหญ่จองผ่านบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 67.06 รองลงมาจองโรงแรมและซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวพร้อมกันผ่านบริษัทท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 20.54

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลก่อนเดินทางมาท่องเที่ยวผ่านกระยะยาวในประเทศไทยจากผู้ที่เคยมาเยือน และจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 37.80 รองลงมาจากบริษัทท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 10.28

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้บริการระบบคมนาคมขนส่งระหว่างมาท่องเที่ยวในประเทศไทยคือ รถรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 40.30 รองลงมา คือ ท่าอากาศยาน คิดเป็นร้อยละ 35.50 และรถไฟ คิดเป็นร้อยละ 19.75

ตารางที่ 7 พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในประเทศไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมที่ชอบและเข้าร่วมในระหว่างการท่องเที่ยว		
- กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ	91	11.61
- กิจกรรมทางศาสนาของท่าน	12	1.53
- กิจกรรมทางด้านประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรม	171	21.82
- กิจกรรมเลือกซื้อสินค้า/ของที่ระลึก	141	17.98
- เที่ยวชมอุทยานประวัติศาสตร์/พิพิธภัณฑ/พระราชวัง	166	21.17
- เที่ยวชมธรรมชาติ/ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	203	25.89
รวม	*784	100.00
กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่เคยทำ/เข้าร่วมระหว่างการท่องเที่ยว		
- การนวดไทย	313	56.19
- การใช้สมุนไพร อบ ประคบ อาหารชีวจิต	57	10.23
- การออกกำลังกาย โยคะ	94	16.88
- การฝึกจิต ด้วยการปฏิบัติสมาธิ การใช้ดนตรี	22	3.95
- โปรแกรมล้างสารพิษในร่างกาย (Detox)	16	2.87
- อื่นๆ	7	1.26
- ยังไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมใดๆ	48	8.62
รวม	*557	100.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยแพทย์แผนปัจจุบันที่เคยทำ/เข้าร่วมระหว่างการท่องเที่ยว		
- การตรวจสุขภาพร่างกาย	184	33.82
- การทำฟัน/รักษาสุขภาพปากและฟัน	222	40.81
- การทำศัลยกรรมเสริมความงาม	27	4.96
- อื่นๆ	21	3.86
- ยังไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมใดๆ	90	16.54
รวม	*544	100.00

จากตารางที่ 7 กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 400 คน ประกอบด้วย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกิจกรรมที่ชอบและเข้าร่วมในระหว่างการท่องเที่ยว คือ เที่ยวชมธรรมชาติ/ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คิดเป็นร้อยละ 25.89 รองลงมา คือ กิจกรรมทางด้านประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 21.82 และกิจกรรมเที่ยวชมอุทยานประวัติศาสตร์/พิพิธภัณฑสถาน/พระราชวัง คิดเป็นร้อยละ 21.17

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่เคยทำ/เข้าร่วมระหว่างการท่องเที่ยว คือ การนวดไทย คิดเป็นร้อยละ 56.19 รองลงมาคือ การออกกำลังกาย โยคะ คิดเป็นร้อยละ 16.88 และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ยังไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมใดๆ คิดเป็นร้อยละ 8.62

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยแพทย์แผนปัจจุบันที่เคยทำ/เข้าร่วมระหว่างการท่องเที่ยว คือ การทำฟัน/รักษาสุขภาพปากและฟัน คิดเป็นร้อยละ 40.81 รองลงมาคือ การตรวจสุขภาพร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 33.82 มีผู้ตอบแบบสอบถามที่ยังไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมใดๆ คิดเป็นร้อยละ 16.54

2.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย

ระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในด้านต่างๆ จำนวน 9 ด้าน คือ ด้านคมนาคม ด้านที่พัก ด้าน

ร้านอาหาร/ ภัตตาคาร ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการให้บริการของบุคลากรในการประกอบกิจกรรม ด้านกิจกรรมผจญภัย ด้านกิจกรรมพิเศษ/เทศกาลต่างๆ และด้านกิจกรรมทางสุขภาพ และด้านการได้รับบริการครบถ้วนตามที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนการเดินทาง

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย

หัวข้อ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.ด้านคมนาคม	3.86	0.95	มาก
2.ด้านที่พัก	3.91	0.81	มาก
3.ด้านร้านอาหาร/ ภัตตาคาร	3.58	0.89	มาก
4.ด้านแหล่งท่องเที่ยว	3.42	0.85	ปานกลาง
5.ด้านการให้บริการของบุคลากรในการประกอบกิจกรรม	3.24	0.71	ปานกลาง
6.ด้านกิจกรรมผจญภัย	4.21	0.85	มาก
7.ด้านกิจกรรมพิเศษ/เทศกาลต่างๆ	4.24	0.94	มาก
8.ด้านกิจกรรมทางสุขภาพ	4.27	0.87	มาก
9.ด้านการได้รับบริการครบถ้วนตามที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนการเดินทาง	4.22	0.85	มาก
รวม	3.88	0.85	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทยโดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.88 ± 0.85) .โดยมีระดับความพึงพอใจเรียงจากมากไปน้อย ทั้ง 9 ด้าน คือ ด้านสุขภาพ (4.27 ± 0.87) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมพิเศษ/เทศกาลต่างๆ (4.24 ± 0.94) ด้านการได้รับบริการครบถ้วนตามที่ได้ตกลงกันไว้ (4.22 ± 0.85) ด้านกิจกรรมผจญภัย (4.21 ± 0.85) ด้านที่พัก (3.91 ± 0.81) ด้านคมนาคม (3.86 ± 0.95) ด้านร้านอาหาร/ภัตตาคาร (3.58 ± 0.89) ด้านแหล่งท่องเที่ยว (3.42 ± 0.85) และด้านการให้บริการของบุคลากรในการประกอบกิจกรรม (3.24 ± 0.71) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแยกในรายข้อของแต่ละด้านของความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านการคมนาคม

ด้านการคมนาคม	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. สะดวก รวดเร็ว	4.01	0.93	มาก
2. มีความสะอาด	3.62	0.86	มาก
3. มีความปลอดภัย	3.81	0.90	มาก
4. ราคาได้มาตรฐาน	4.03	1.11	มาก
รวม	3.86	0.95	มาก

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณารายข้อถึงระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านการคมนาคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และทุกข้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด คือราคาได้มาตรฐาน (4.03 ± 1.11) และมีความสะอาด (3.62 ± 0.86) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านที่พัก

ด้านที่พัก	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความสะอาด	4.07	0.87	มาก
2. มีความสวยงาม	4.01	0.97	มาก
3. มีความสะดวกสบาย ได้มาตรฐานสมราคา	2.95	0.74	ปานกลาง
4. มีความแข็งแรง มั่นคง ปลอดภัย	3.95	0.64	มาก
5. เดินทางไปถึงได้ง่าย	4.33	0.85	มาก
6. ราคาได้มาตรฐาน	4.19	0.82	มาก
รวม	3.91	0.81	มาก

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านที่พัก โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.91 ± 0.81) และทุกข้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากยกเว้น ข้อ ได้มาตรฐานสมราคามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด คือ เดินทางไปถึงง่าย (4.33 ± 0.85) และมีความสะดวกสบาย ได้มาตรฐานสมราคา (2.95 ± 0.74) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านร้านอาหาร/ภัตตาคาร

ด้านร้านอาหาร/ภัตตาคาร	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. สะอาดถูกต้องตามหลักโภชนาการ	3.90	0.88	มาก
2. มีความหลากหลาย	2.58	1.14	ปานกลาง
3. รสชาติดี ถูกปาก	4.27	0.82	มาก
4. รสเผ็ด จัดจ้าน	4.21	0.97	มาก
5. มีอาหารนานาชาติไว้บริการ	3.27	0.76	ปานกลาง
6. มีอาหารประจำชาติของท่านให้บริการ	2.52	0.86	ปานกลาง
7. ราคามาตรฐาน	4.33	0.85	มาก
รวม	3.58	0.89	มาก

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านร้านอาหาร/ภัตตาคาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.58 ± 0.89) ความพึงพอใจระดับมากมีจำนวนข้อเท่ากับความพึงพอใจระดับปานกลาง กลาง โดยข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด คือ ราคามาตรฐาน (4.33 ± 0.85) และมีอาหารประจำชาติของท่านให้บริการ (2.52 ± 0.86) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยว

ด้านแหล่งท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความสวยงาม งดงาม	4.30	0.86	มาก
2. มีความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยว	4.28	0.87	มาก
3. มีความหลากหลายดึงดูดใจ	4.40	0.82	มาก
4. มีป้ายบอกทางและรายละเอียดชัดเจน	1.95	0.96	น้อย
5. มีความปลอดภัย	3.77	1.17	มาก
6. การเดินทางสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ	1.83	0.47	น้อย
รวม	3.42	0.85	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณารายข้อถึงระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมความพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง ทุกข้อมีความพึงพอใจระดับมาก ยกเว้น ข้อ การเดินทางสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและมีป้ายบอกทางและรายละเอียดชัดเจนมีความพึงพอใจระดับน้อย โดยข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด คือ มีความหลากหลายดึงดูดใจ (4.40 ± 0.82) และการเดินทางสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ (1.83 ± 0.47) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านการให้บริการของบุคลากรในการประกอบกิจกรรม

ด้านการให้บริการของบุคลากร	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.ความสุภาพ เรียบร้อย มีมนุษยสัมพันธ์ของผู้ให้บริการ	4.52	0.68	มาก
2.ความรู้ ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมของผู้ให้บริการ	3.95	1.02	มาก
3.ประสบการณ์ของผู้ให้บริการ	3.14	0.65	ปานกลาง
4.ผู้ให้บริการมีความกระตือรือร้น	3.20	0.65	ปานกลาง
5.ผู้ให้บริการมีความซื่อสัตย์ มีจรรยาบรรณ ในการให้บริการ	3.34	0.65	ปานกลาง
6.สามารถสื่อสารกับท่านได้	1.76	0.69	น้อย
7.จำนวนผู้ให้บริการมีเพียงพอ	4.30	0.79	มาก
8.มีโปรแกรมท่องเที่ยวให้บริการตรงตามความต้องการ	1.73	0.61	น้อย
รวม	3.24	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณารายชื่อถึงระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านการให้บริการของบุคลากรในการประกอบกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด คือ ความสุภาพ เรียบร้อย มีมนุษยสัมพันธ์ของผู้ให้บริการ (4.52 ± 0.68) และมีโปรแกรมท่องเที่ยวให้บริการตรงตามความต้องการ (1.73 ± 0.61) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านกิจกรรมผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง

ด้านกิจกรรมผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีแบบกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้สูงอายุ	3.97	1.01	มาก
2. สามารถให้บริการตรงตามรูปแบบที่ได้แจ้งไว้	4.02	0.92	มาก
3. มีความแตกต่างจากประเทศอื่นๆ	4.30	0.86	มาก
4. มีความปลอดภัย	4.10	0.96	มาก
5. ราคามาตรฐาน	4.33	0.80	มาก
6. ได้ประสบการณ์แปลกใหม่	4.40	0.74	มาก
7. ได้พัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	4.34	0.76	มาก
8. มีความหลากหลายกิจกรรม	4.29	0.78	มาก
รวม	4.21	0.85	มาก

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านกิจกรรมผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก (4.21 ± 0.85) มีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด คือ ได้ประสบการณ์แปลกใหม่ (4.40 ± 0.74) และ มีแบบกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้สูงอายุ (3.97 ± 1.01) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านกิจกรรมพิเศษ/เทศกาลต่าง ๆ

ด้านกิจกรรมพิเศษ/เทศกาลต่าง ๆ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีเทศกาลพิเศษที่จัดให้กับนักท่องเที่ยว	4.41	0.91	มาก
2. ความถี่ในการจัดกิจกรรมพิเศษ	3.91	0.78	มาก
3. ความชอบในกิจกรรมพิเศษที่จัดขึ้น	4.36	0.97	มาก
4. ความประทับใจ	4.40	0.91	มาก
5. ความปลอดภัย	4.16	1.13	มาก
รวม	4.24	0.94	มาก

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านกิจกรรมพิเศษ/เทศกาลต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (4.24 ± 0.94) ทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด คือ มีเทศกาลพิเศษที่จัดให้กับนักท่องเที่ยว เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง หลากหลาย (4.41 ± 0.91) และมีความถี่ในการจัดกิจกรรมพิเศษ (3.91 ± 0.78) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านกิจกรรมทางสุขภาพ

ด้านกิจกรรมทางสุขภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความหลากหลาย	4.30	0.87	มาก
2. ได้มาตรฐาน	4.27	0.88	มาก
3. ได้รับความรู้และส่งเสริมสุขภาพ	4.23	0.90	มาก
4. ช่วยพัฒนาจิตใจ อารมณ์ สังคม ให้มีความสุข	4.23	0.95	มาก
5. มีความปลอดภัย	4.24	0.89	มาก
6. ราคามาตรฐาน	4.37	0.78	มาก
รวม	4.27	0.87	มาก

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านกิจกรรมทางสุขภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (4.27 ± 0.87) มีระดับความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด คือ ราคามาตรฐาน (4.37 ± 0.78) และได้รับความรู้และส่งเสริมสุขภาพ (4.23 ± 0.90) รวมถึงข้อช่วยพัฒนาจิตใจ อารมณ์ สังคมให้มีความสุข (4.23 ± 0.95) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านความครบถ้วนของการให้บริการตามที่ได้ตกลงไว้ก่อนการเดินทาง

ด้านที่ได้รับการครบตามที่ตกลงไว้ก่อนการเดินทาง	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ผู้ให้บริการ			
1. การให้บริการตรงตามที่ตกลง	4.21	0.85	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวตลอด	4.35	0.79	มาก
สถานที่			
1. โรงแรม ที่พัก	4.45	0.68	มาก
2. ร้านอาหาร/ภัตตาคาร	4.34	0.73	มาก
กิจกรรม			
1. แหล่งช้อปปิ้ง	4.26	0.83	มาก
2. แหล่งท่องเที่ยว	4.33	0.78	มาก
3. สินค้าที่ระลึก	4.24	0.89	มาก
ขั้นตอนการให้บริการ			
1. กิจกรรมที่อยู่ภายในที่พักดี	4.20	0.97	มาก
2. มีความเหมาะสม	4.16	0.90	มาก
3. มีความพร้อม	4.14	0.93	มาก
4. การเดินทางไปประกอบกิจกรรม	4.07	0.91	มาก
5. ราคาที่ใช้บริการคุ้มค่า	3.97	0.99	มาก
รวม	4.24	0.94	มาก

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านความครบถ้วนของการให้บริการตามที่ได้ตกลงไว้ก่อนการเดินทาง โดยรวมอยู่ในระดับมาก (4.24 ± 0.94) มีระดับความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ของผู้ให้บริการ คือ การมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวตลอด (4.35 ± 0.79) ของสถานที่ คือ โรงแรม ที่พัก (4.45 ± 0.68) ของกิจกรรม คือ แหล่งท่องเที่ยว (4.33 ± 0.78) ของขั้นตอนการให้บริการ คือ กิจกรรมที่อยู่ภายในที่พักดี (4.20 ± 0.97)

2.1.4 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำทางการท่องเที่ยว

การจัดลำดับความสำคัญของของคุณลักษณะของผู้นำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวจากกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน โดยกำหนดคุณลักษณะ 10 ประการ ซึ่งประกอบด้วย

- 1) มีมารยาท สุภาพ รู้จักกาลเทศะ
- 2) ความมีน้ำใจในการให้ความช่วยเหลือเรื่องต่างๆ
- 3) ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์ และอหิยาภัยดี
- 4) มีความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสาร
- 5) มีความเข้าใจในวัฒนธรรมและวิถีการดำรงชีวิตของนักท่องเที่ยว
- 6) มีความเข้าใจในธรรมชาติของผู้สูงอายุ
- 7) มีบุคลิกภาพดี และสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง
- 8) มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ
- 9) มีความสามารถในการให้การดูแล และการปฐมพยาบาลผู้สูงอายุ
- 10) มีความซื่อสัตย์ ไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว

แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยลำดับความสำคัญของคุณลักษณะของผู้นำกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ดังนี้

ตารางที่ 18 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยแสดงลำดับความสำคัญของคุณลักษณะของผู้นำกิจกรรม
ทางการท่องเที่ยว

คุณลักษณะที่สำคัญ ของผู้นำการท่องเที่ยว	ลำดับความสำคัญ										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	\bar{X}^*
1 มีมารยาท สุภาพ รู้จัก กาลเทศะ	169 (42.25)	79 (19.75)	39 (9.75)	40 (10.00)	47 (11.75)	5 (1.25)	10 (2.50)	0 -	6 (1.50)	5 (1.25)	2.61 (1)
2 ความมีน้ำใจใน การให้ความ ช่วยเหลือเรื่อง ต่างๆ	59 (14.75)	94 (23.50)	114 (28.50)	42 (10.50)	43 (10.75)	17 (4.25)	0 -	6 (1.50)	0 -	25 (6.25)	3.43 (2)
4 มีความสามารถ ในการใช้ภาษา ในการสื่อสาร	92 (23.00)	31 (7.75)	95 (23.75)	35 (8.75)	30 (7.50)	35 (8.75)	4 (1.00)	10 (2.50)	30 (7.50)	38 (9.50)	4.24 (3)
3 ชีวมั่นใจมี ความมั่นคงทาง อารมณ์ และ อึดยาศัยดี	7 (1.75)	62 (15.50)	59 (14.75)	143 (35.75)	4 (1.00)	32 (8.00)	9 (2.25)	32 (8.00)	3 (0.75)	49 (12.25)	4.82 (4)
10 มีความซื่อสัตย์ ไม่เอาเปรียบ นักท่องเที่ยว	57 (14.25)	72 (18.00)	19 (4.75)	38 (9.50)	45 (11.25)	17 (4.25)	83 (20.75)	2 (0.50)	17 (4.25)	50 (12.50)	4.97 (5)
7 มีบุคลิกภาพดี และ สุขภาพ ร่างกายที่ แข็งแรง	15 (3.75)	35 (8.75)	31 (7.75)	2 (0.50)	24 (6.00)	53 (13.25)	90 (22.50)	69 (17.25)	51 (12.75)	30 (7.50)	6.41 (6)
6 มีความเข้าใจใน ธรรมชาติของ ผู้สูงอายุ	12 (3.00)	9 (2.25)	9 (2.25)	21 (5.25)	64 (16.00)	84 (21.00)	33 (8.25)	87 (21.75)	57 (14.25)	24 (6.00)	6.61 (7)
5 มีความเข้าใจใน วัฒนธรรมและ วิถีการดำรงชีวิต ของนักท่องเที่ยว	2 (0.50)	10 (2.50)	26 (6.50)	38 (9.50)	78 (19.50)	59 (14.75)	39 (9.75)	13 (3.25)	52 (13.00)	83 (20.75)	6.68 (8)
9 มีความสามารถ ในการดูแลการ ปฐมพยาบาล ผู้สูงอายุ	3 (0.75)	8 (2.00)	16 (4.00)	17 (4.25)	22 (5.50)	46 (11.50)	57 (14.25)	108 (27.00)	75 (18.75)	48 (12.00)	7.35 (9)
8 มีความรู้เกี่ยวกับ กิจกรรมการ ส่งเสริมสุขภาพ สำหรับผู้สูงอายุ	2 (0.50)	8 (2.00)	1 (0.25)	22 (5.50)	41 (10.25)	50 (12.50)	72 (18.00)	50 (12.50)	108 (27.00)	46 (11.50)	7.38 (10)

*ค่าเฉลี่ยในข้อใดมีค่าน้อยแสดงว่ามีลำดับที่ถูกเลือกอยู่ในลำดับต้นๆ ซึ่งลำดับแรกสุดจนถึงลำดับ
ท้ายสุดตามลำดับหมายถึงมีลำดับความสำคัญตั้งแต่มากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของผู้นำกิจกรรมทางการท่องเที่ยว รวม 10 คุณลักษณะนั้น ลำดับแรกหรือลำดับที่ 1 คือ มีมารยาทสุภาพ รู้จักกาลเทศะ ($\bar{x} = 2.61$) เป็นคุณลักษณะของผู้นำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่มีลำดับความสำคัญมากที่สุด และลำดับที่มีความสำคัญลำดับท้ายสุด/ลำดับที่ 10 คือ มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ

2.2 ผลการวิเคราะห์และสรุปประเด็นการให้คำสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการท่องเที่ยวนักกระยะยาวในปัจจุบันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

ผู้ให้คำสัมภาษณ์ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ตัวแทนระดับบริหารจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 1 คน ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่ 1 คน ผู้บริหารธุรกิจที่พักพำนักระยะยาว 2 คน พนักงานที่ให้บริการทางด้านกิจกรรมแก่นักท่องเที่ยว 2 คน มัคคุเทศก์อาชีพ 1 คน สามารถสรุปประเด็นคำสัมภาษณ์ได้ดังนี้

2.2.1 ผลการวิเคราะห์ประเด็นการให้คำสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการท่องเที่ยวนักกระยะยาวในปัจจุบัน

ผู้วิจัยกำหนดหัวข้อในการสัมภาษณ์ไว้ 8 หัวข้อ ประกอบด้วย 1) สภาพของการท่องเที่ยวนักกระยะยาวในปัจจุบันทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ 2) แหล่งพำนักสำหรับการท่องเที่ยวนักกระยะยาวที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย 3) องค์ประกอบและรูปแบบของการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย 4) ความคิดเห็นและประสบการณ์จากการดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวนักกระยะยาวในด้านต่าง ๆ เช่น หลักการสร้างโปรแกรมนันทนาการ ลักษณะชนิดและประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวชาวต่างชาติ หลักการในการจัดกิจกรรมนันทนาการ การจัดหาและการเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับโปรแกรมนันทนาการ 5) พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวชาวต่างชาติแต่ละสัญชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย (พร้อมตัวอย่าง) 6) กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวชาวต่างชาติ 7) รูปแบบโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ และ 8) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ซึ่งสามารถแสดงผลการให้ข้อมูลในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) สภาพของการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบันทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ

(1) สถานการณ์ แนวโน้ม และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

-คุณภาพชีวิตของคนดีขึ้นส่งผลให้คนมีอายุเฉลี่ยที่สูงขึ้น มีความรู้การเรียนรู้ที่ดีกว่าในอดีตและนวัตกรรมใหม่ๆ ในการดูแลสุขภาพ พร้อมทั้งเฝ้าระวังเรื่องสุขภาพ จึงทำให้ประชากรผู้สูงอายุสูงเพิ่มขึ้น

-มาตรฐานที่พักสำหรับการให้บริการนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทยทางกรรมการท่องเที่ยวได้จัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว

-ทางกรรมการท่องเที่ยวกำลังดำเนินการวางแผนจัดทำมาตรฐานของบริษัทที่เป็นตัวแทนในการหานักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่ดำเนินธุรกิจเชื่อมโยงกับต่างประเทศ และวางแผนจัดทำมาตรฐานทางด้านอื่นอีก เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยว การเดินป่า เป็นต้น

-อัตราจำนวนนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทยมากขึ้น เนื่องจากเป็นเป้าหมายอันดับต้นๆ ของโลกที่ทำให้ผู้สูงอายุจากทั่วโลกเดินทางมาท่องเที่ยวและพักอาศัยระยะยาวในชีวิตวัยเกษียณ ด้วยปัจจัยหลายๆ ด้าน ได้แก่ ค่าครองชีพ การให้บริการที่เป็นมิตร ทัศนียภาพที่สวยงามของคนไทย เป็นต้น

-ภาคเอกชนต่างๆ มีการบริหารจัดการ และมีความสนใจต้องการทำธุรกิจที่ให้บริการดูแลผู้สูงอายุมีมากขึ้น ส่งผลให้มีผู้สูงอายุพำนักระยะยาวจากต่างประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น จึงทำให้เกิดธุรกิจที่พักพำนักระยะยาวที่พยายามให้บริการที่เต็มไปด้วยการให้บริการที่สมบูรณ์แบบ ให้ความรู้สึกเหมือนพวกเขาเหล่านั้นพักอาศัยอยู่ที่บ้าน โดยเฉพาะการออกแบบสถานที่พักสำหรับผู้สูงอายุให้ปราศจากขั้นบันได ที่สามารถเข้าพักได้ทุกช่วงวัย และเป็นทั้งคนปกติและกลุ่มบุคคลพิเศษที่ไร้รถเข็น ซึ่งเลือกทำเลที่ตั้งในจังหวัดที่มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวและกิจกรรมประจำจังหวัดที่มีความหลากหลาย

-ปัญหาในเรื่องการให้บริการแก่ผู้สูงอายุพำนักระยะยาว คือ ภาษา เนื่องจากบางครั้งในกลุ่มผู้สูงอายุพำนักระยะยาวผู้มาดูแลตัวเองในขณะที่ป่วยมีการเข้าใจผิดจากการสื่อสารก็จะนำไปสู่ปัญหายุ่งยากตามมาได้หรืออาจเป็นอันตรายต่อชีวิตได้

(2) ประเทศที่น่าจะเป็นปลายทาง (destination) ด้านท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในทัศนะของผู้ให้คำสัมภาษณ์

-ประเทศไทย เพราะหากได้มาสัมผัสจะรู้สึกว่าเหมือนบ้าน มีความอบอุ่น

-ประเทศสเปน เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายไม่สูงเมื่อเทียบกับประเทศที่อยู่ในกลุ่มสหภาพยุโรปด้วยกัน

-ประเทศทิเบต มีอากาศดี เย็นสบาย มีความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์

-กลุ่มประเทศใน ASIAN มีความเหมาะสมสำหรับเป็นประเทศที่จะเลือกมาพำนักระยะยาว เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เข้าออกประเทศได้สะดวก ค่าครองชีพต่ำกว่าประเทศในแถบอื่นๆ อาทิ ลาว เวียดนาม

-กลุ่มประเทศที่มีความพร้อมในด้านการบริหารจัดการทางการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่ชัดเจน มีความสะดวกสบาย เดินทางสะดวก รวมทั้งนโยบายทางด้านวีซ่าที่ต้องชัดเจนสำหรับสนับสนุนให้เข้าพำนักระยะยาว มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การบริการได้มาตรฐาน พนักงานมีความรู้ในการดูแลนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มีบริการทำประกันสุขภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกเหมาะสม การให้บริการที่หลากหลาย

2) แหล่งพำนักสำหรับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย

-การตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวจะไม่เลือกที่จังหวัดอะไรก่อน แต่จะเลือกที่ปัจจัยสำคัญ คือ การคมนาคมสะดวก มีสถานพยาบาลและตลาดหรือซูเปอร์มาร์เกต เพื่อให้สะดวกต่อการดำรงชีวิต

-แหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่มีชื่อเสียง อยู่ตามบริเวณที่พักของจังหวัดที่มีชื่อเสียงทางด้านแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย เช่น ภูเก็ต ที่พักที่อยู่ใกล้ชายหาดนั้นได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก จะพักกระจายตัวกันตามหาดลายัน หาดบางเทา หาดสุรินทร์ เชียงใหม่ เชียงราย เป็นต้น มีสนามบิน ห้างสรรพสินค้าหลายแห่ง พื้นที่ออกกำลังกาย ร้านอาหารและสถานบันเทิงเป็นจำนวนมาก เดินทางเข้าถึงสะดวก จังหวัดพังงา บริเวณเขาหลัก นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวก็เข้าพักมาก เนื่องจากต้องการความสงบ มีธรรมชาติที่สวยงาม วัฒนธรรมพื้นบ้านก็ยังมีให้เห็นอยู่มาก แหล่งท่องเที่ยวรวมถึงสถานที่ที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้งมีหลากหลายรูปแบบ อาทิ ชี้อ่างล่องแพ รวมถึงมีหาดทราย น้ำตกที่สวยงามอยู่หลายแห่งรวมทั้งถนนสายวัฒนธรรม

-เชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีค่าครองชีพต่ำกว่า กรุงเทพฯ พัทยาและภูเก็ต มีความสะดวกสบายทางด้านคมนาคมขนส่ง มีประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย ผู้คนในจังหวัดน่ารัก ใจเย็น เป็นมิตร มีบรรยากาศคล้ายประเทศสหรัฐอเมริกา มีสภาพความเป็นสังคมเมือง และยังสามารถจัดกิจกรรมอาสาสมัครผู้สูงอายุไปบริจาคเสื้อผ้า ผ้าห่ม ข้าวสารอาหารแห้ง ฯลฯ เป็นต้น ให้แก่ชาวเขาที่มีความยากลำบากในการดำรงชีวิตบนภูเขา

3) องค์ประกอบและรูปแบบของการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย

- การชักชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม
- ความต้องการของผู้สูงอายุพำนักระยะยาวและการร้องขอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม
- ทางด้านส่งเสริมสุขภาพ เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมแล้วจะมีสุขภาพที่ดีขึ้นได้รับความบันเทิง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม

-ผ่อนคลาย

-จัดรูปแบบการจัดกิจกรรมที่สามารถกระทำคนเดียวและเป็นรูปแบบกลุ่ม

-จัดกิจกรรมออกกำลังกายเพื่อให้ได้ใช้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น แขน ขา มือ นิ้ว สายตา สมอง เป็นต้น

-เป็นกิจกรรมที่มีทั้งในร่มและกลางแจ้ง

-มีระบบสรวายน้ำ Universal Design ที่สามารถให้ผู้พิการและผู้สูงอายุได้รับความสะดวกในการลงเล่นน้ำ

-ให้ความรู้เรื่องการออกกำลังกาย และการสอนใช้เครื่องนวดไฟฟ้าที่จะช่วยกระตุ้นระบบหมุนเวียนโลหิตที่ดีแก่ผู้สูงอายุและผู้พิการ

-การใช้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางจากภายนอกเข้ามาดูแลผู้พำนักระยะยาวทางด้านสุขภาพ อาทิ การทำฟัน การทำ Stem Cell และการทำ Chelation

-การสอนผู้สูงอายุให้ดูแลสุขภาพเบื้องต้นด้วยการลดการใช้จ่ายยาปฏิชีวนะ แต่ให้ใช้สมุนไพรแทน เช่น ใซ้อบเชยผสมกับน้ำผึ้งและน้ำผสมกันแล้วต้มเพื่อลดอาการติดเชื้อแทนการใช้จ่ายยาปฏิชีวนะเนื่องจากตัวยานี้จะไปทำลายเซลล์ดีๆ ให้หลุดออกมาด้วย

-จัดวันให้เข้าร่วมกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมไทย เป็นกิจกรรมที่ได้ทำร่วมกับชุมชนเช่น วันสงกรานต์ วันพระทำบุญ รวมถึงกิจกรรมตามวัฒนธรรมของกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว เป็นสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ได้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของประเทศตนเองให้คนไทยได้รับรู้

-กิจกรรมเชิงสุขภาพ การพาออกกำลังกาย ไปเที่ยวดูอะไรที่มีความสุข สุขภาพดี

พักผ่อน

-กิจกรรม Volunteer

-กิจกรรมพักผ่อน ดูทีวี

-บางกิจกรรมจัดเวลาที่ชัดเจน อาทิ กลุ่มชาวสแกนดิเนเวียจะมีการจัดกิจกรรมไว้ล่วงหน้า 1 เดือน อาทิ มีการพาไปตลาด ไปช้อปปิ้ง ไปโรงพยาบาล วันไหน เวลาใด ชัดเจน อีกทั้งลูกค้าสามารถแสดงความต้องการในการอยากทำกิจกรรมใดๆ ที่ต้องการโดยแจ้งล่วงหน้า เพื่อให้ผู้บริการจัดให้ตรงตามความต้องการ ซึ่งจะทำให้ลูกค้าที่มาพำนักระยะยาวเกิดความพึงพอใจ อยากใช้จ่ายเงินได้มากขึ้น

-นวดสปา เป็นโปรแกรมพื้นฐานที่ต้องมี

-เรียนทำอาหาร แต่ถ้าเป็นโปรแกรมทำอาหารด้วยสมุนไพร ไม่ควร เนื่องจากผู้สูงอายุกลัว ไม่กล้ารับประทานอะไรแปลกๆ

-กิจกรรมซื้อสินค้า เช่น ผ้าไหม ไม่ใช่การยึดเยียดให้ซื้อ ไม่ต้องการสินค้าที่หรูหรา ต้องการสินค้าแบบไทยๆ ที่สามารถนำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ชาวญี่ปุ่นจะซื้อผ้าไหมไปตัดเป็นชุด ญี่ปุ่นใส่ได้

-การท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพดี

-บุคลากรที่ให้บริการดี

-ความคุ้มค่าของราคาสินค้าและบริการ

-ความปลอดภัย

-กิจกรรมที่เหมาะสม

-มีรูปแบบของกิจกรรมที่เหมาะสม ซึ่งหน้าจะเป็นรูปแบบของ Slow Tour ที่ไม่เน้นความเร่งรีบ เที่ยวไปช้าๆ สัมผัสกับศิลปะ วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ เดินทางสะดวก ท่องเที่ยวไปในที่ไม่มีคนพลุกพล่าน อาจจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือแหล่งวัฒนธรรมใหม่ๆ ที่จำกัดผู้เข้าชมในแต่ละวัน ซึ่งจะต้องมีกิจกรรมและการพักผ่อนอยู่ควบคู่กัน

-มีอินเทอร์เน็ต

การส่งเสริมสุขภาพให้นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักกระยาวเข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนนาการที่จัดขึ้นนั้น ต้องมีการซักชวน จูงใจ สอบถามถึงความต้องการที่อยากจะทำกิจกรรม ชี้แนะว่า ถ้าหากเข้าร่วมกิจกรรมแล้วจะมีสุขภาพที่ดีขึ้น ให้ความรู้ ได้รับความบันเทิง โดยการจัดกิจกรรมนั้นสามารถจัดกิจกรรมทั้งในร่มและกลางแจ้ง ภายในและภายนอกที่พักพำนักกระยาว กิจกรรมที่ให้บริการมีความหลากหลายและเหมาะสมกับเวลา ระดับอายุของนักท่องเที่ยว อาทิ การตรวจสุขภาพร่างกาย ฟัน การให้ความรู้ในเรื่องการลดการใช้ยาปฏิชีวนะให้ใช้สมุนไพรแทน การพาออกกำลังให้มีการขยับร่างกายเคลื่อนไหว การนวดไทย เป็นต้น มีความปลอดภัยทางด้านสถานที่จัดกิจกรรม

4) ความคิดเห็นและประสบการณ์จากการดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวพำนักกระยาวในด้านต่าง ๆ เช่น หลักการสร้างโปรแกรมนั้นหนนาการ ลักษณะชนิดและประเภทของกิจกรรมนั้นหนนาการที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุพำนักกระยาวชาวต่างชาติ หลักการในการจัดกิจกรรมนั้นหนนาการ การจัดหาและการเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับโปรแกรมนั้นหนนาการ

-หลักการแบ่งกิจกรรมตามความสนใจ เช่น จากการสอบถามความต้องการที่อยากจะเข้าร่วม จัดกิจกรรมให้ตรงตามความต้องการ เชื้อชาติและศาสนาของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักกระยาว กิจกรรมภายในสถานที่พัก กิจกรรมภายนอกสถานที่พัก เช่น ทริปปั่นๆ slow tour กิจกรรมประจำเดือน โดยให้ร่วมกิจกรรมกับชุมชนในละแวกใกล้เคียง กิจกรรมที่สามารถส่งเสริมสุขภาพกายและใจ โดยมีผู้นำกิจกรรมที่ดี

5) พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวชาวต่างชาติแต่ละสัญชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย (พร้อมตัวอย่าง)

-ชาวยุโรป จะเลือกที่พำนักระยะยาวจากประสบการณ์และความประทับใจ นิยมมาประเทศไทยพักตอนหน้าร้อนเพื่อหลบหนาวในประเทศของตน มีกำลังซื้อ มีความสนใจในบ้านหลังที่สองที่ใกล้ ทะเล ภูเขา มีแสงแดดและอากาศดี มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงมาก ไม่ค่อยเชื่อฟังผู้ดูแล แต่จะเป็นคนที่ชอบออกคำสั่งมากกว่า เมื่อไม่พอใจจะแสดงอาการให้ทราบ

ชาวอเมริกัน มีความเรียบง่าย สบายๆ เป็นกันเองมากๆ มีความเป็นเหตุเป็นผล มีความยุติธรรม

-ชาวสแกนดิเนเวีย เป็นชาติที่ต้องการพักแรมที่เป็นทะเลและภูเขา ชอบการดำน้ำ เล่นเรือใบ ชอบแสงแดด เพราะประเทศของตนเองมีแสงแดดน้อย อากาศหนาวตลอดปี มีกำลังซื้อ ใส่ใจในสิ่งแวดล้อมและพิถีพิถันเรื่องความสะดวกสบายและที่พัก เลือกเดินทางท่องเที่ยวแบบอิสระ

-ชาวรัสเซีย เป็นอัตรานักท่องเที่ยวที่สูงขึ้นจากในอดีตเป็นจำนวนมาก นิยมมาพำนักระยะยาวในประเทศไทย กำลังซื้อไม่มาก มีความต้องการซื้อสินค้าสวนทางกับราคา ความคาดหวังสูง

-ชาวญี่ปุ่น มีระเบียบวินัย เรียบร้อย ชี้แจงใจ ทักทาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่อวดแต่ตามชายหาด แต่ต้องการเช่าอเนกเซ็น คอนข้าง เมื่อเวลาเข้าพำนักระยะยาวที่ใดที่สามารถพูดภาษาญี่ปุ่นจะสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยไม่ขัดแย้งกันเลย ชอบอยู่ในสังคมเมื่อ

-ชาวอังกฤษ จะอยู่แบบสันโดษ เป็นตัวของตัวเอง ไม่ค่อยยิ้มแย้ม

6) การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวชาวต่างชาติ ที่จัดให้บริการเป็นประจำและมีความเหมาะสม มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- ออกกำลังกาย เช่น เดิน โยนบอล
- ร้องเพลง
- นวดฝ่าเท้า กดจุด โดยการใช้ครีมทาผิว
- ตรวจสุขภาพ
- เล่นเกมฝึกทักษะ
- เดิน
- กิจกรรมนอกสถานที่ เช่น พาไปเที่ยวตามตลาด ซูเปอร์มาร์เกต ซื้อของ
- กิจกรรมตามเทศกาล เช่น ลอยกระทง คริสต์มาส (จัดต้นคริสต์มาส ประดับไฟ)
- กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพแบบไทยๆ เช่น สปาไทย
- กิจกรรมด้านศิลปะและหัตถกรรม เช่น การถักโครเช การปั้น การพับกระดาษ
- การเดินรำ การเล่นเกมต่างๆ
- การชมการแสดงดนตรี การแสดงทางวัฒนธรรม
- กิจกรรมทางน้ำ

-กิจกรรมนั่งช้าง

7) รูปแบบโปรแกรมันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ที่จัดขึ้นเป็นประจำและมีความเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

- การท่องเที่ยวที่เน้น ศิลปะ วัฒนธรรม
- การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์
- กิจกรรมกลางแจ้ง
- กิจกรรมดูแลสุขภาพ
- กิจกรรมดูแลสุขภาพแบบไทย เช่น นวดตัว ชัดผิว ว่ายนํ้า
- มีรถบริการที่มีบริการพิเศษ เช่น มีระบบไฮโดรลิก มีที่นั่งพิเศษ ไม่เบียดเสียด
- วาดรูป
- ประดิษฐ์สิ่งของต่างๆ
- เดินออกกำลังกาย
- เล่นเกมต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวนำมาจากประเทศของตน
- กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพด้วยสมุนไพรไทย นวดแผนโบราณ นวด ประคบ
- ทำเล็บ เพ้นท์เล็บ ย้อมผม
- กิจกรรมร่วมตามเทศกาล
- กิจกรรมเฉพาะ
- ดนตรีบำบัด
- ร้องเพลง
- กิจกรรมนอกสถานที่ ไปสวนสัตว์
- กิจกรรมกลางแจ้ง ดูนก โยนบอล

8) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

-ประเทศมาเลเซียนั้น มีความชัดเจนในเรื่องของที่พักรที่อยู๋ชัดเจน สามารถซื้อทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ได้ และดูแลเรื่องการต่อวีซ่าพำนักระยะยาวเท่านั้น แต่ในประเทศไทยกฎหมายไม่เหมือนกับประเทศมาเลเซีย ไม่สามารถซื้ออสังหาริมทรัพย์ได้ แต่บริการในผู้สูงอายุของผู้สูงอายุเป็นเลิศกว่า กฎหมายในประเทศมาเลเซียมีความยืดหยุ่นมากกว่า ถ้าทำผิดก็ได้รับบทลงโทษที่รุนแรง มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมาก ทางด้านภาษา ประเทศมาเลเซียมีความได้เปรียบทางด้านภาษาอังกฤษ นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวแถบยุโรปจึงเดินทางเข้าประเทศมาเลเซียเป็นจำนวนมาก อีกปัญหาในเรื่องสุขนั้จรถจัดของประเทศไทยมีมากซึ่งในกลุ่มนักท่องเที่ยว

สูงอายุพำนักระยะยาวกลัวมาก โดยเฉพาะชาวญี่ปุ่น แต่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ในขณะที่ประเทศมาเลเซียนั้นมีวิธีการแก้ปัญหาสุขนัชรจัดที่ชัดเจนกว่า

-กิจกรรมที่จะจัดให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุจะต้องมีความหลากหลาย เนื่องจากในแต่ละภูมิภาคของโลก เช่น ยุโรป อเมริกาเหนือ เอเชีย โอเชียเนีย จะมีความแตกต่างกัน การจัดกิจกรรมใดๆ ต้องคำนึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก ต้องให้นักท่องเที่ยวได้รับประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ กิจกรรมบางอย่างอาจจะเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวชาวยุโรป ไม่เหมาะสมกับชาวเอเชียหรือไม่เป็นที่นิยมของชาวเอเชีย เช่น การเดินร่ำเป็นที่ยื่นชอบของคนอเมริกาและยุโรป แต่คนเอเชียไม่ชอบและอายุที่จะเดิน เป็นต้น ดังนั้น การจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุที่มาจากความแตกต่างด้านวัฒนธรรม และวิถีชีวิตเป็นเรื่องที่ท้าทายเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้สูงอายุที่มีความแตกต่างสามารถร่วมกิจกรรมและมีความสุขด้วยกันได้

-ถ้าประเทศไทยสามารถผลิตแรงงานที่มีฝีมือทางด้านบริการดูแลผู้สูงอายุจะเป็นการดีมาก ยิ่งโดยเฉพาะตลาดนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวชาวญี่ปุ่น ถ้ามีการเตรียมความพร้อมของพนักงานให้สามารถพูดและฟังภาษาญี่ปุ่นได้นั้น จะทำให้ธุรกิจท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทยมีโอกาสประสบความสำเร็จได้ เพราะคนญี่ปุ่นมีอัธยาศัยคล้ายๆ คนไทย จึงทำให้ผู้ที่เข้ามาดูแลไม่ต้องปรับตัวในเรื่องวัฒนธรรมมากเหมือนชาวตะวันตก

-ปริมาณนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวมีมาก โดยในปัจจุบันนี้ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวรัสเซียเป็นจำนวนมาก จึงทำให้เกิดปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม ที่เกิดจากผู้ให้บริการ และจากนักท่องเที่ยวอาทิ มี Beach club ของหลายๆ โรงแรมที่ก่อสร้างรुक้าเข้าไปในบริเวณของที่สาธารณะ หรือที่หาดกะตะ กะรน ปาตอง จนทำให้มีการรื้อถอน

ในมุมมองของผู้ประกอบการนั้น หากรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นหากไม่มีการจัดการและการวางแผนที่ดีสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวนั้นก็จะทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ และพยายามต้องมีการฝึกฝีมือแรงงานไทยให้มีความสามารถในการสื่อสาร หากประเทศไทยมีแรงงานเพียงพอที่มีศักยภาพทางด้านภาษาควบคู่ไปด้วยนั้น ก็จะเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญให้กับประเทศไทยในการเป็นแนวหน้าของการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวของโลก

สถานการณ์การท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย ทางรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการธุรกิจโดยการจัดทำแผนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวรวมถึงจัดทำมาตรฐานที่พักสำหรับการให้บริการนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวแล้ว โดยรวมมีนักท่องเที่ยวสูงอายุให้สนใจในการเดินทางมาพำนักระยะยาวในประเทศมากขึ้น รวมถึงภาคเอกชนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีความสนใจในการทำธุรกิจให้บริการที่พักพำนักระยะยาวมากขึ้น ประเทศที่เป็นคู่แข่งต้องมีอากาศดี และมีความเหมาะสมกับการเป็นคู่แข่งทางการให้บริการที่

พักพำนักระยะยาว ประเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มประเทศ AEC เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เข้าออกประเทศได้สะดวก ค่าครองชีพต่ำกว่าประเทศในแถบอื่นๆ อาทิ ลาว เวียดนาม เป็นต้น รวมถึงประเทศที่มีความพร้อมทางด้านการบริหารจัดการในการให้บริการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวสมบูรณ์ เช่น นโยบายการให้บริการทางด้านวีซ่า การเดินทางสะดวก การให้บริการได้มาตรฐาน มีสิ่งอำนวยความสะดวกเหมาะสม การบริการมีความหลากหลาย เป็นต้น

ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติที่ซึ่งเป็นทะเลภูเขา น้ำตก หรือว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รวมถึงการท่องเที่ยวไปในเขตเมืองของจังหวัดต่างๆ ที่มีชื่อเสียง อาทิ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ เป็นต้น ซึ่งเป็นเป้าหมายของนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลก การที่กลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวเลือกพำนักระยะยาวในทำเลที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับความพอใจ แต่ไม่ว่าจะเลือกเข้าพักในทำเลใดก็ตาม สิ่งแวดล้อมที่ผู้ให้บริการที่พำนักระยะยาวจะต้องคำนึงคือ การเดินทางคมนาคมสะดวก มีสถานพยาบาล ตลาดหรือซูเปอร์มาร์เกต แวดล้อมอยู่รอบๆ ที่พัก

ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวนั้น วิธีการที่จะจูงใจให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ คือ การชักชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม สอบถามความต้องการที่อยากจะเข้าร่วมกิจกรรม รวมถึงการให้ข้อมูล สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการดูแลสุขภาพรวมถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมนั้นต้องมีการจัดกิจกรรมทั้งภายในที่ร่มและกิจกรรมกลางแจ้ง โดยใช้สถานที่ภายในและภายนอกที่พำนักระยะยาวโดยต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม ประเภทกิจกรรมที่ควรจัดให้บริการโปรแกรมนันทนาการ คือ กิจกรรมเชิงสุขภาพโดยเฉพาะการนวดไทย นวดสปา ที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวของชาวต่างชาติ กิจกรรมยามว่างตามอิสระขึ้นอยู่กับความชอบของแต่ละบุคคล ท่องเที่ยวด้วยการเดินทางแบบค่อยเป็นค่อยไป เน้นการท่องเที่ยวแบบตามรอยอดีตหรือตามแหล่งประวัติศาสตร์วัฒนธรรม การพาไปซื้อสินค้าไม่เน้นสินค้าหรูหรา ไม่ยึดเยียดให้ซื้อ กิจกรรมสาระความรู้เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ในการปฏิบัติตนให้สุขภาพดี เช่น การลดการใช้ยาปฏิชีวนะโดยใช้สมุนไพร การดื่มน้ำสมุนไพร หรือการจัดกิจกรรมสอนทำอาหาร จัดดอกไม้ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมยังต้องคำนึงถึง สุขภาพ เชื้อชาติและศาสนาของผู้เข้าร่วมด้วย สิ่งที่สำคัญคือต้องทราบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจากสัญชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมในการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ โดยชาวยุโรปมีลักษณะชอบที่พำนักระยะยาวในแถบภูเขาธรรมชาติ ที่มีแสงแดดดีและอากาศดี มีกำลังซื้อสูงมีความสนใจในการซื้อที่พำนักระยะยาวเพื่อพำนักระยะยาวในช่วงวันหยุดเปรียบเสมือนเป็นบ้านหลังที่ 2 ชาวสแกนดิเนเวีย ชอบพำนักระยะยาวในแถบที่ใกล้ทะเลมีความพิถีพิถันในการเลือกที่พำนักระยะยาว ชาวรัสเซีย มีกำลังซื้อไม่มากแต่มีความต้องการซื้อสินค้าที่มี

คุณภาพสูงสวนทางกับราคา ชาวญี่ปุ่น มีความต้องการเข้าพักในเขตเมืองที่มีความเจริญ ไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ ฉะนั้นผู้ให้บริการต้องมีความพร้อมทางด้านภาษาญี่ปุ่น

กิจกรรมนันทนาการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการให้บริการสำหรับที่พักนันทนาการ บุคคลที่สำคัญในการให้บริการคือผู้นำนันทนาการ ซึ่งควรมีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีความพร้อมทางด้านความสามารถ ทักษะและภาษาที่ใช้สื่อสารกับนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติ

2.2.2 การนำเสนอผลการสรุปข้อมูลจากแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวสูงอายุพักนันทนาการและจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยวที่พักนันทนาการ

ตารางที่ 19 สรุปข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมนันทนาการตามองค์ประกอบด้านการจัดโปรแกรมนันทนาการ

หัวข้อ	ข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมนันทนาการ
1. ลักษณะของจุดหมายปลายทาง	
1.1 แหล่งท่องเที่ยว	
- ทะเล	- ใกล้แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่อยู่ใกล้กับชุมชนคนไทย (ที่ไม่ใช่แหล่งที่มีชื่อเสียง) - ค่าครองชีพไม่สูง - มีชายหาดให้อาบแดด
- เมืองหลวง	- ใกล้ระบบขนส่งสาธารณะหลักๆ เช่น รถไฟฟ้า บีทีเอส เอ็มอาร์ที ซ.สุขุมวิท 22-26 , ซ.พิพัฒน์, ซ.สาทร 11, สีลมซอย 9, ซ.ลาซาล - ใกล้ซูเปอร์มาร์เกตที่มีสินค้านำเข้าของประเทศตน
- แหล่งประวัติศาสตร์วัฒนธรรม	- อยู่ใจกลางเมืองของจังหวัดนั้นๆ - มีรถสองแถว หรือมอเตอร์ไซด์รับจ้างบริการ
1.2 ที่พักนันทนาการ	มาตรฐานที่ต้องมีในทุกแห่ง
	- ปลอดภัย - จัดที่พักนันทนาการให้ได้มาตรฐานตามที่ทางกรมการท่องเที่ยวกำหนด

ตารางที่ 19 (ต่อ)

หัวข้อ	ข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมন্নทนการ
	<ul style="list-style-type: none"> - ใกล้ตลาด, ชุมชน, สถานพยาบาล - การคมนาคมเดินทางเข้าที่พักสะดวก - มีพื้นที่ให้ออกกำลังกาย - สระว่ายน้ำ - นิยมเข้าพักในประเภทอพาร์ทเมนต์หรือคอนโดมิเนียมในรูปแบบการเช่า - ราคาที่พักที่ได้มาตรฐาน - มีรถบริการที่มีบริการพิเศษ เช่น มีระบบไฮโดรลิก ยก รถเข็น มีที่นั่งพิเศษนั่งไม่เบียดเสียด
2. การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	
2.1 มีเวลาว่าง	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นผู้ที่เกษียณงานแล้ว
2.2 มีความจำเป็นในการเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - หนีหนาว - หาประเทศที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ที่คุ้มค่าเงินปลอดภัย สร้างคุณภาพชีวิตที่ดี
2.3 มีความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยมีความหลากหลายดึงดูดใจ - แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยมีความสวยงาม - มีความสมบูรณ์แหล่งท่องเที่ยว - ชอบสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย - ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเทศกาลต่างๆ ในประเทศไทย เช่น ลอยกระทง สงกรานต์ - อาหารไทยอร่อย มีชื่อเสียงระดับโลก
2.4 มีแรงจูงใจในการเลือกเดินทางมาพำนักระยะยาวในประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - มีเพื่อน/ญาติ/คนรู้จักสัญชาติเดียวกันพำนักระยะยาวอยู่ก่อนแล้วและเพื่อนที่เคยมาแนะนำ - สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 19 (ต่อ)

หัวข้อ	ข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมนันทนาการ
	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย เช่น นวดไทย ทำฟิโปรแกรมตรวจสุขภาพ - เป็นประเทศที่ใช้จ่ายคัมค่าเงิน - ต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ - เคยเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากกว่า 1 ครั้งแล้ว (เป็นการทดลองใช้ชีวิตในประเทศไทยจนพอใจแล้วจึงเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทย)
<p>3. การส่งเสริมสุขภาพ</p> <p>3.1 ประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จุดมุ่งหมายของนันทนาการประการหนึ่ง ก็เพื่อพัฒนาสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตของคนให้สมบูรณ์ - กิจกรรมนันทนาการสามารถช่วยพัฒนาอารมณ์ ความสุข ความสามารถของบุคคลให้เกิดความสมดุลทางร่างกายและจิตใจ ยังสามารถลดความเครียด ความวิตกกังวล ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การแสดงออก เพิ่มพูนประสบการณ์
<p>4. ประเภทกิจกรรมนันทนาการ</p> <p>4.1 กิจกรรมการสร้างความผาสุกให้กับชีวิต (Wellness activities)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Body Fit เดิน ว่ายน้ำ การโยนบอล โยคะ จี้กง ไทเก๊ก หรือการออกกำลังกายเบาๆ เพื่อให้ได้ใช้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ เช่น แขน ขา นิ้ว มือ - Think Well นั่งสมาธิ, สวดมนต์หรืออ่านคัมภีร์ (ตามศาสนา) นั่งในสวนเพื่อให้เพลิดเพลิน

ตารางที่ 19 (ต่อ)

หัวข้อ	ข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมบัณฑิตการ
	<ul style="list-style-type: none"> - Eat Right อาหารอแกนิกหรืออาหารเกษตรอินทรีย์, อาหารฟังก์ชั่น ไม่เน้นการนำสมุนไพรมาปรุงแบบเน้น แต่ให้เป็นเพียงส่วนผสมเนื่องจากผู้สูงอายุชาวต่างชาติไม่กล้าทานอาหารแปลก ทานอาหารให้ได้สมดุล - กิจกรรมเสริมสุขภาพและอื่นๆ การนวดเท้า, การนวดกดจุด, การนวดไทย, การทำฟัน, การตรวจสุขภาพร่างกาย, การตัดผม, การย้อมผม, การเพ้นท์เล็บ (สำหรับสุภาพสตรี)
4.2 กิจกรรมยามว่างตามความชอบ	- อ่านหนังสือ, เล่นอินเทอร์เน็ต, เล่นดนตรี, สะสมของ, นั่งเล่น, ดูทีวี
4.3 เกมและกีฬา	- เกมฝึกทักษะ เกมบิงโก, เกมเศรษฐี, เป่ายิงลูก เกมที่นำมาจากประเทศของนักท่องเที่ยวท่านนั้นๆ
	- กีฬา การโยนบอล, การรับส่งบอล, การแข่งขันเดิน
4.4 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์	- การเต้นรำ, การร้องเพลงร่วมกัน, การจัดกิจกรรมสัมพันธ์ตามความเหมาะสม กิจกรรมประจำเดือนร่วมกับชุมชน การชมดนตรีกลางแจ้ง การชมการแสดงทางวัฒนธรรม, การร่วมกิจกรรมทางด้านประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม

ตารางที่ 19 (ต่อ)

หัวข้อ	ข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมนันทนาการ
4.5 กิจกรรมท่องเที่ยว	- เป็นการท่องเที่ยวแบบเช้าๆ มีห้องน้ำบริการตลอดทาง ทริปลั๊นๆ 1 วัน หรือ 2 วัน 1 คืน เช่น การดูนก การไปสวนสัตว์ หรือการไปทำกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ นั่งเรือ รวมถึงกิจกรรมที่เน้นท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ชมโบราณสถาน การท่องเที่ยวย้อนรอยอดีต การพาไปร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ นวด ประคบ การพาไปซื้อป๊อปปี้ แต่ไม่เน้นการยึดเยียดซื้อสินค้าพื้นเมือง
4.6 กิจกรรมพัฒนาความรู้	- เช่น การจัดกิจกรรมสอนทำอาหารของประเทศตนเอง การสอนภาษา การเรียนรู้ทางการดูแลสุขภาพเบื้องต้น การเรียนรู้เรื่องการออกกำลังกาย การใช้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาดูแลสุขภาพ การให้ความรู้เบื้องต้นในการใช้สมุนไพรเพื่อลดการใช้ยาปฏิชีวนะ การใช้อบเชยผสมกับน้ำผึ้งและน้ำนำมาผสมกันเพื่อลดอาการติดเชื้อแทนการใช้ยาปฏิชีวนะ เป็นต้น
4.7 กิจกรรมอาสาสมัคร	- เพื่อทำความดีให้กับสังคม ชุมชน เช่น การบริจาคสิ่งของ การสอนภาษา ให้กับชาวเขาชาวดอย
4.8 กิจกรรมงานประพันธ์	- งานแต่งบทเพลง บทประพันธ์ หนังสือวรรณกรรม
4.9 กิจกรรมงานศิลป์	- วาดภาพระบายสี งานปั้น จัดดอกไม้ ร้อยมาลัย การพับกระดาษ การถักโครเช
4.10 กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	- การจัดค่ายพักแรมนอกสถานที่พำนักระยะยาว อย่างน้อยเป็นเวลา 2 วัน 1 คืน

ตารางที่ 19 (ต่อ)

หัวข้อ	ข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมนันทนาการ
5. แบบการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ	
5.1 แบบให้บริการเป็นรายบุคคล (พิเศษ/ตามความสนใจ)	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องจัดสถานที่ เช่น ชอบอ่านหนังสือ ต้องมีที่นั่งเอนกายในการอ่านหนังสือ หรือจุดนั่งเล่นตากลม รมรื่น - ต้องมีคอมพิวเตอร์พร้อมสัญญาณในการใช้อินเตอร์เน็ตให้บริการ
5.2 แบบกลุ่มสนใจพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมโดยการรวบรวมผู้ที่สนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เหมือนกัน
5.3 แบบตามเทศกาลพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - วันคริสต์มาส มีการชักชวนให้มาร่วมกันประดับประดาไฟ ของขวัญให้กับต้นคริสต์มาส - วันสงกรานต์ ก่อกองทราย รดน้ำ ดำหัว - วันลอยกระทง ประดิษฐ์กระทง
5.4 แบบการจัดประกวดและแข่งขัน	<ul style="list-style-type: none"> - ประกวดวาดภาพ แต่งกาย - แข่งขันหมากรุก หมากฮอส
5.5 แบบการจัดการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - สอนทำอาหาร - การสอนเต้นรำ การสอนร้อง - สอนงานประดิษฐ์ งานฝีมือต่างๆ
5.6 แบบที่จัดขึ้นโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า	<ul style="list-style-type: none"> - เช่น การจัดงานวันเกิดมีการเป่าเค้กวันเกิด หรือการเตรียมของขวัญเพื่อส่งความสุข, การจัดวันครบรอบที่มาพำนักระยะยาวครบปี, การจัดงานต้อนรับผู้ที่มาพำนักระยะยาวใหม่ เป็นต้น
5.7 แบบชมรม	<ul style="list-style-type: none"> - เช่น การจัดตั้งชมรมของนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวชาวญี่ปุ่น เพื่อไปบำเพ็ญประโยชน์

จากตารางที่ 19 สรุปข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมนันทนาการจากแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวและจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและ

ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ตามองค์ประกอบด้านการจัดโปรแกรมด้านนันทนาการ ตามหัวข้อ ดังนี้

1. ลักษณะของจุดหมายปลายทางของที่พักพำนักระยะยาว ตามแหล่งที่ใกล้ทะเล ข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมด้านนันทนาการ ที่ที่พักพำนักระยะยาวควรอยู่ใกล้ชุมชน ให้ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียงเนื่องจากมีค่าครองชีพสูง มีสถานที่ให้ได้แอบแดด ที่อยู่เมืองหลวง ควรใกล้ระบบขนส่งสาธารณะหลักๆ เช่น รถไฟฟ้าบีทีเอส รถไฟใต้ดินเอ็มอาร์ที และตามแหล่งที่ใกล้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมควรอยู่ใจกลางเมืองของจังหวัดนั้นๆ มีชุมชน นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวนิยมใช้บริการรถรับจ้าง เช่น รถสองแถว รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง พร้อมทั้งสามารถเดินทางโดยสารรถไฟได้ด้วยตามข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้บริการระบบคมนาคมขนส่งระหว่างมาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยในทุกๆ แหล่งผู้ให้บริการที่พำนักระยะยาวนั้น ต้องคำนึงถึงความปลอดภัย พร้อมทั้งจัดที่พักพำนักระยะยาวให้ได้มาตรฐานตามที่ทางกรมการท่องเที่ยวกำหนด ใกล้ตลาด อยู่ในชุมชน พร้อมทั้งมีสถานพยาบาล เดินทางเข้าออกที่พำนักระยะยาวสะดวก มีพื้นที่ให้ออกกำลังกายโดยเฉพาะจัดทางให้เดิน มีสระว่ายน้ำไว้ให้บริการ โดยหากจัดทำที่พักพำนักระยะยาวในราคาต่ำเข้าใกล้เคียงกับอพาร์ทเมนท์หรือคอนโดมิเนียมก็จะได้รับความนิยมมากที่สุดจากผู้ตอบแบบสอบถาม รองลงมาคือเข้าพำนักในโรงแรม การตั้งราคาที่พักรควรให้ได้มาตรฐาน และมีบริการเสริมในเรื่องของรถที่ให้บริการเข้าออกนอกสถานที่พำนักระยะยาว เช่น มีระบบไฮโดรลิคยก รถเข็น มีที่นั่งพิเศษนั่งไม่เบียดเสียด เป็นต้น

2. การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ จากการมีเวลาว่างนั้น นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวนั้นเป็นผู้ที่เกษียณงานแล้ว มีความจำเป็นในการเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทยเพื่อหนีสภาพอากาศที่หนาวในประเทศของตนเอง โดยเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทยเพราะมีสภาพอากาศดีมากที่สุด พร้อมทั้งประเทศไทยเป็นประเทศที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ ด้วยความคุ้มค่าเงิน มีความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมล่องกระทง สงกรานต์ มากที่สุด รวมถึงชอบรสชาติอาหารไทยที่มีชื่อเสียงระดับโลก แรงจูงใจในการเลือกเดินทางมาพำนักระยะยาวในประเทศไทย คือ ผู้ที่เคยมาเยือนและจากอินเทอร์เน็ต ที่ผู้พำนักระยะยาวได้ข้อมูลมากที่สุด ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนวดไทย การออกกำลังกาย โยคะ ที่เป็นกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพมากที่สุด รวมถึงต้องการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยแพทย์แผนปัจจุบัน ด้วยการทำฟัน รักษาสุขภาพในช่องปากและฟัน การตรวจสุขภาพร่างกาย ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม

3. การส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้แก่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวได้รับประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตของคนให้สมบูรณ์ อีกทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการสามารถช่วยพัฒนาอารมณ์ ความสุข ความสามารถของบุคคลให้เกิดความสมดุลทาง

ร่างกายและจิตใจ ยังสามารถลดความเครียด ความวิตกกังวล ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การแสดงออก เพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับชีวิต

4. ประเภทกิจกรรม ที่สรุปได้ซึ่งได้รับข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม คือนักท่องเที่ยวสูงอายุ พำนักระยะยาวต้องการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพรวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมที่ดูแลโดยแพทย์ แผนไทยนั้น คือ การนวดไทย การออกกำลังกาย โยคะ การทำฟืน การตรวจสุขภาพร่างกาย ดังนั้น กิจกรรมที่ควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกในการจัดกิจกรรมในโปรแกรมนั้นหนทางการนั้นคือ 1) กิจกรรมการสร้างความสุขให้กับชีวิต โดยแบ่ง กิจกรรมออกเป็น Body fit คือการจัดกิจกรรมในรูปแบบการเดิน ว่ายน้ำ การโยนบอล โยคะ จิ้งก ไทเก๊ก หรือการออกกำลังกายเบาๆ เพื่อให้ได้ใช้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ เช่น แขน ขา นิ้ว มือ Think well คือ นั่งสมาธิ สวดมนต์หรืออ่านคัมภีร์ (ตามศาสนา) นั่งในสวนเพื่อความเพลิดเพลิน Eat right คือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ จำพวกอาหารอแกนิกหรืออาหารเกษตรอินทรีย์, อาหารฟังก์ชัน ไม่เน้นการนำสมุนไพรมาปรุงแบบเน้น แต่ให้เป็นเพียงส่วนผสมเนื่องจากผู้สูงอายุชาวต่างชาติไม่กล้าทานอาหารแปลก ทานอาหารให้ได้สมดุล กิจกรรมเสริมสุขภาพและอื่นๆ ที่ต้องจัดรวม คือการนวดไทย นวดฝ่าเท้า นวดกดจุด การทำฟืน การตรวจสุขภาพ บริการพิเศษที่ควรจัด คือ การตัดผม การย้อมผม การตัดเล็บ การเพ้นท์เล็บ(สำหรับสุขภาพสตรี) 2) กิจกรรมยามว่างตามความชอบ ที่ให้เวลาอิสระในการทำในสิ่งที่ชอบ เช่น การอ่านหนังสือ การเล่นอินเทอร์เน็ต เล่นดนตรี สะสมของ นั่งเล่น ดูทีวี เป็นต้น 3) เกมและกีฬา โดยเป็นเกมที่ฝึกทักษะ เช่น เกมบิงโก เกมเศรษฐี เป่าอังกูบ เกมที่นำมาจากประเทศของนักท่องเที่ยวท่านนั้นๆ 4) กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วม รวมถึงการเข้าสังคมกับกลุ่มเพื่อนที่มาพำนักระยะยาว เช่น การเต้นรำ การร้องเพลงร่วมกัน การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน 5) เป็นการท่องเที่ยวแบบช้าๆ มีห้องน้ำบริการตลอดทาง ทริปปั่นๆ 1 วัน หรือ 2 วัน 1 คืน โปรแกรมที่ได้รับความนิยมมากที่สุดจากนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว คือ การท่องเที่ยวไปตามแหล่งธรรมชาติเพื่อท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กิจกรรมท่องเที่ยวทางด้านประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาวไทย และกิจกรรมเที่ยวชมอุทยานประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ พระราชวัง ชมโบราณสถาน การท่องเที่ยวย้อนรอยอดีต ที่ควรจะต้องจัดให้มีในโปรแกรมนั้นหนทางการ รวมทั้ง การจัดกิจกรรมดูนก การไปสวนสัตว์ หรือการไปทำกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ นั่งเรือ รวมถึงกิจกรรมที่เน้นท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การพาไปช้อปปิ้งแต่ไม่เน้นความหรูหราและการยึดเยียดซื้อสินค้าพื้นเมือง 6) กิจกรรมพัฒนาความรู้ เช่น การจัดกิจกรรมสอนทำอาหารของประเทศตนเอง การสอนภาษา การเรียนรู้ทางการดูแลสุขภาพเบื้องต้น การเรียนรู้เรื่องการออกกำลังกาย การใช้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาดูแลสุขภาพ การให้ความรู้เบื้องต้นในการใช้สมุนไพรเพื่อลดการใช้ยาปฏิชีวนะ การใช้ยอบเชยผสมกับน้ำผึ้งและน้ำนำมาผสมกันเพื่อลดอาการติดเชื้อแทนการใช้ยาปฏิชีวนะ เป็นต้น 7) กิจกรรมอาสาสมัคร เป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวนิยมจัด

กันขึ้นมาในกลุ่มของตนเอง เพื่อเป็นการทำความดีให้กับสังคมของคนไทย เช่น ร่วมกันบริจาคสิ่งของ สอนภาษาให้กับคนด้อยโอกาส ส่วนใหญ่จะเป็นชาวเขา 8) กิจกรรมงานประพันธ์ 9) กิจกรรมงาน ศิลป์ เป็นกิจกรรมที่ขึ้นอยู่กับความถนัดของนักท่องเที่ยวนั้นๆ และ 10) กิจกรรมนันทนาการ กลางแจ้ง เป็นกิจกรรมการจัดค่ายพักแรมนอกสถานที่พำนักระยะยาว อย่างน้อยเป็นเวลา 2 วัน 1 คืน

5. แบบการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ประกอบด้วย 1) แบบให้บริการเป็นรายบุคคล (พิเศษ/ตามความสนใจ) ต้องจัดสถานที่ เช่น ชอบอ่านหนังสือ ต้องมีที่นั่งเอนกายในการอ่านหนังสือ หรือจุดนั่งเล่นตากลม ร่มรื่น 2) แบบกลุ่มสนใจพิเศษ จัดกิจกรรมโดยการรวบรวมผู้ที่สนใจในเรื่องใด เรื่องหนึ่งที่เหมือนกัน 3) แบบตามเทศกาลพิเศษ จัดกิจกรรมพิเศษในวันสำคัญๆ ต่างๆ อาทิ วัน คริสต์มาส มีการชักชวนให้มาร่วมกันประดับประดาไฟ ของขวัญให้กับต้นคริสต์มาส วันสงกรานต์ ก่อ กองทราย รดน้ำ ดำหัว วันลอยกระทง ประดิษฐ์กระทง 4) แบบการจัดประกวดและแข่งขัน ประกวด วาดภาพ แต่งกาย แข่งขันหมากรุก หมากฮอส 5) แบบการจัดการเรียนการสอน สอนทำอาหาร การ สอนเต้นรำ การสอนรำวง สอนงานประดิษฐ์ งานฝีมือต่างๆ 6) แบบที่จัดขึ้นโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า เช่น การจัดงานวันเกิดมีการเป่าเค้กวันเกิด หรือการเตรียมของขวัญเพื่อส่งความสุข การจัดวัน ครบรอบที่พำนักระยะยาวครบปี การจัดงานต้อนรับผู้ที่มาพำนักระยะยาวใหม่ เป็นต้น 7) แบบ ชมรม เช่น การจัดตั้งชมรมของนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวชาวญี่ปุ่น เพื่อไปบำเพ็ญประโยชน์ต่อ ชุมชน

ตารางที่ 20 สรุปข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมนันทนาการ ตามองค์ประกอบด้านการจัดการ (POLC)

หัวข้อ	ข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมนันทนาการ
1. การวางแผน (Planning)	<ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์ของโปรแกรมนันทนาการ “เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะ ยาว” - วิเคราะห์ศักยภาพ ภายในและภายนอกของที่พักรพำนักระยะ ยาวเพื่อหาความพร้อมในการนำข้อมูลมาวางแผนจัดโปรแกรม นันทนาการ - สำรวจและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือ อุปกรณ์ สิ่ง อำนวยความสะดวกสำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมที่มีอยู่ภายใน ที่พำนักระยะยาว

ตารางที่ 20 (ต่อ)

หัวข้อ	ข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมนันทนาการ
	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมสรรหาบุคลากร พนักงานที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการ โดยมีคุณสมบัติดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) มีมารยาท สุภาพ รู้จักกาลเทศะ 2) มีน้ำใจในการให้ความช่วยเหลือ 3) สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ 4) ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์ 5) มีความซื่อสัตย์ ไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว 6) มีบุคลิกภาพดี สุขภาพแข็งแรง 7) เข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ 8) เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของผู้สูงอายุ 9) มีความสามารถในการดูแลและปฐมพยาบาลผู้สูงอายุ 10) มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ - คำนวณค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมนันทนาการที่มีค่าใช้จ่าย ที่จะจัดให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวอย่างถูกต้อง และเหมาะสมเพื่อนำคิดรวมกับค่าใช้จ่ายที่พักพำนักระยะยาว - นำรายละเอียดประเภทการจัดกิจกรรมมาวางแผนจัดโปรแกรมนันทนาการให้มีความเหมาะสมกับแบบการให้บริการในการจัดกิจกรรม ของ Model รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว - จัดโปรแกรมนันทนาการตามระยะเวลา เช่น จัดแบบรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน - วางแผนจัดโปรแกรมสร้างแรงจูงใจให้กับผู้นำนันทนาการให้ทำงานสำเร็จลุล่วงด้วยความเต็มใจ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน

ตารางที่ 20 (ต่อ)

หัวข้อ	ข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมন্নทนากการ
2. การจัดองค์การ (O)	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับสถานที่พักพำนักระยะยาวให้มีความพร้อมทางด้านสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับการให้บริการกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว - จัดบุคลากร พนักงาน ให้เป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอกับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว - ผู้ที่อยู่ในภาคส่วนของการให้บริการโปรแกรมนันทนาการต้องทำงานอย่างเป็นระบบ มีความสัมพันธ์กัน - หมั่นสื่อสาร ให้บุคลากร พนักงาน ทุกคนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง พร้อมทั้งจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ
3. ภาวะผู้นำ (L)	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการตามโปรแกรมนันทนาการที่วางแผนไว้ - ผู้นำนันทนาการต้องคอยรายงานว่โปรแกรมนันทนาการที่นำมาใช้เป็นไปตามแผนหรือไม่ พร้อมทั้งรายงานผลจากการจัดกิจกรรมให้กับผู้บริหารรับทราบ - จัดอบรมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้นำนันทนาการและตามผลการปฏิบัติงานของผู้นำนันทนาการว่าทำงานสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่
4. การควบคุม (C)	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการตรวจสอบว่าโปรแกรมนันทนาการที่ให้บริการไปแล้วนั้น ว่าผู้เข้าร่วมมีความพึงพอใจเป็นอย่างไรด้วยวิธีการสังเกตหรือการจัดกลุ่มสัมพันธ์หรือการสอบถาม - เมื่อทราบผลจากการให้บริการกิจกรรมนันทนาการแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาตัดสินใจดำเนินการ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) ปรับปรุงโปรแกรมนันทนาการ 2) ดำเนินโปรแกรมนันทนาการต่อ 3) หยุดโปรแกรมนันทนาการนั้น

จากตารางที่ 20 สรุปข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมสนับสนุนการจากแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวและจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ตามองค์ประกอบด้านการจัดการ(POLC)

- การวางแผน (Planning) ข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมสนับสนุนการ ผู้ให้บริการที่พักพำนักระยะยาวจะต้อง กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรมสนับสนุนการ “เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว” วิเคราะห์ SWOT ความพร้อมในการให้บริการของผู้เป็นเจ้าของธุรกิจที่พักพำนักระยะยาว โดยการวิเคราะห์ทั้งภายในและภายนอกของที่พักพำนักระยะยาวเพื่อหาความพร้อมในการนำข้อมูลมาวางแผนจัดโปรแกรมสนับสนุนการ ข้อมูลที่ต้องวิเคราะห์ ศักยภาพ โดยการสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมที่มีอยู่ภายในที่พักพำนักระยะยาว เตรียมสรรหาคูคลอง พนักงานที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการ โดยมีคุณสมบัติดังนี้ มีมารยาท สุภาพ รู้จักกาลเทศะ มีน้ำใจในการให้ความช่วยเหลือ มนุษย์สัมพันธ์และใจรักบริการ รู้ถึงความต้องการ ความจำเป็นของพฤติกรรมผู้สูงอายุแต่ละสัญชาติ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความอดทน สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศไทย ซึ่งเป็นข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว พร้อมทั้งคำนวณค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมนันทนาการที่มีค่าใช้จ่าย ที่จะจัดให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวอย่างถูกต้องและเหมาะสมเพื่อนำคิดรวมกับค่าใช้จ่ายที่พักพำนักระยะยาว นำรายละเอียดประเภทการจัดกิจกรรมมาวางแผนจัดโปรแกรมสนับสนุนการให้มีความเหมาะสมกับแบบการให้บริการในการจัดกิจกรรม ของ Model รูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว จัดโปรแกรมสนับสนุนการตามระยะเวลา เช่น จัดแบบรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รวมถึงจะต้องวางแผนจัดโปรแกรมสร้างแรงจูงใจให้กับผู้นำนันทนาการให้ทำงานสำเร็จลุล่วงด้วยความเต็มใจ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน

- การจัดองค์การ (Organizing) ดำเนินการปรับสถานที่ที่พักพำนักระยะยาวให้มีความพร้อมทางด้านสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับการให้บริการกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว พร้อมทั้งจัดบุคลากร พนักงาน ให้เป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอกับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยจัดวางตำแหน่งผู้ที่อยู่ในภาคส่วนของการให้บริการโปรแกรมสนับสนุนการ ต้องถูกต้องและเหมาะสมกับหน้าที่พร้อมทั้งทำงานอย่างเป็นระบบ มีความสัมพันธ์กัน หมั่นสื่อสาร ให้บุคลากร พนักงาน ทุกคนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง พร้อมทั้งจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ

- ภาวะผู้นำ (Leading) ผู้ให้บริการที่พำนักระยะยาวในส่วนของผู้บริหารจะต้องคอยตรวจสอบว่า ที่พำนักระยะยาวได้ให้บริการตามโปรแกรมন্নทนากการที่วางแผนไว้หรือไม่ โดยมอบหมายหน้าที่ให้กับผู้นำนันทนาการต้องคอยรายงานว่โปรแกรมন্নทนากการที่นำมาใช้เป็นไปตามแผนหรือไม่ พร้อมทั้งรายงานผลจากการจัดกิจกรรมให้กับผู้บริหารรับทราบ พร้อมทั้งจัดอบรมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้นำนันทนาการและตามผลการปฏิบัติงานของผู้นำนันทนาการว่าทำงานสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างสม่ำเสมอ

- การควบคุม (Controlling) ผู้ให้บริการที่พำนักระยะยาวนั้นจะต้องดำเนินการตรวจสอบว่โปรแกรมন্নทนากการที่ให้บริการไปแล้วนั้น นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวมีความพึงพอใจเป็นอย่างไรด้วยวิธีการสังเกตหรือการจัดกลุ่มสัมพันธ์หรือการสอบถามด้วยพนักงานที่จัดตั้งขึ้น โดยนำผลจากการให้บริการกิจกรรมนันทนาการแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาตัดสินใจดำเนินการ ดังนี้ ถ้าหากโปรแกรมন্নทนากการนั้นมีผลของความพึงพอใจไม่ดีให้ดำเนินการปรับปรุงโปรแกรมন্নทนากการหรือถ้าหากโปรแกรมมีการตอบสนองความพึงพอใจดีให้ดำเนินการปรับปรุงโปรแกรมন্নทนากการหรือถ้าหากโปรแกรมมีการตอบสนองความพึงพอใจดีอีกทั้งยังไม่สามารถแก้ไขได้ให้หยุดโปรแกรมন্নทนากการนั้น

ตอนที่ 3 ผลการสร้างและพัฒนาารูปแบบการจัดการโปรแกรมন্নทนากการเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทย

การพัฒนาารูปแบบการจัดการโปรแกรมন্নทนากการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว เป็นรูปแบบจำลองความคิด (Conceptual Model) ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาในตอนต้น โดยข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวและจากการสัมภาษณ์บุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวพำนักระยะยาวและบุคลากรที่อยู่ในธุรกิจให้บริการดูแลผู้สูงอายุชาวต่างชาติ เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการนำมาพัฒนาให้เป็นร่าง (1) รูปแบบการจัดการโปรแกรมন্নทนากการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มีที่มาขององค์ประกอบรูปแบบโดยสรุปและร่างภาพ (model) ดังต่อไปนี้

3.1 การสังเคราะห์แนวคิดเพื่อนำมาเป็นองค์ประกอบสำหรับการสร้างรูปแบบการจัดการโปรแกรมন্নทนากการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

ผู้วิจัยได้กำหนดหลักการเพื่อกำกับการสร้างรูปแบบการจัดการโปรแกรมন্নทนากการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ดำเนินการสังเคราะห์ประเด็นหลักของแนวคิด 7 ข้อ ประกอบด้วย 1) เป้าหมายการจัดกิจกรรมนันทนาการ 2) สถานที่จัด

กิจกรรมนันทนาการภายนอกที่พำนักระยะยาวในทำเลที่ตั้งต่างกัน 3) จัดกิจกรรมให้ตรงตามความต้องการและความเหมาะสม 4) จะทำอย่างไรให้ผู้สูงอายุพำนักระยะยาวเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้น 5) หลักการแบ่งประเภทกิจกรรมอย่างไร 6) รูปแบบให้บริการอย่างไร และ 7) จัดโปรแกรม นันทนาการให้เกิดประสิทธิภาพและให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามผลการสังเคราะห์ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 21 การสังเคราะห์แนวคิดสำหรับกำกับรูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

แนวคิด	สาระโดยสรุป	ประเด็นที่สังเคราะห์
1. เป้าหมายการจัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว	ผู้ให้บริการที่พักพำนักระยะยาวจัดโปรแกรม นันทนาการสำหรับ ผู้สูงอายุพำนักระยะยาว โดยเมื่อมาใช้พำนักระยะยาวแล้วกิจกรรมที่ผู้สูงอายุเข้าร่วมมีความเหมาะสม ส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรงส่งผลให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยเติบโต	ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว
2. สถานที่จัดกิจกรรม นันทนาการภายนอกที่พำนักระยะยาวในทำเลที่ตั้งที่ต่างกัน	การวางแผนจัดกิจกรรมนันทนาการของสถานที่ตั้งตามทำเลมีความแตกต่างกัน โดยจะต้องคำนึงถึงพื้นที่ภายนอกที่พักพำนักระยะยาวในการให้บริการกิจกรรม นันทนาการ ซึ่งมีการจัดกิจกรรมใน ชนิดและแบบการให้บริการที่ต่างกัน	สถานที่ตั้งที่พำนักระยะยาว - ทะเล - เมือง - แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

ตารางที่ 21 (ต่อ)

แนวคิด	สาระโดยสรุป	ประเด็นที่สังเคราะห์
3. จัดกิจกรรมให้ตรงตามความต้องการและเหมาะสม	ในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เกิดความเหมาะสม เกิดความพึงพอใจ ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ พำนักระยะยาวต้องทราบข้อมูลของผู้มาใช้บริการศึกษาพฤติกรรมของผู้สูงอายุและของนักท่องเที่ยวสูงอายุ	การจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่ต้องคำนึง <ul style="list-style-type: none"> - มีเวลาว่าง - มีความจำเป็นในการเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทย - มีแรงจูงใจ - มีความปรารถนาเข้าร่วม
4. จะทำอย่างไรให้ผู้สูงอายุพำนักระยะยาวเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้น	พฤติกรรมผู้สูงอายุ ชอบอยู่เฉยๆ ต้องการมีการชักชวน ชักจูงให้เกิดความร่วมมือนในการทำกิจกรรมไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะเป็นกิจวัตรประจำวันหรือกิจกรรมนันทนาการ	หลักการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการ <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนชี้แนะ - เสริมสร้างความสามารถ - การเป็นสื่อกลางของผู้จัดกิจกรรมนันทนาการ
5. กิจกรรมนันทนาการที่จัดให้บริการนั้น มีหลักการแบ่งประเภทกิจกรรมอย่างไร	กิจกรรมที่นำมาให้บริการนั้นจะต้องเหมาะสม และแบ่งตามประเภทกิจกรรมเพื่อสามารถนำมาใช้วางแผนสร้างโปรแกรมนันทนาการ โดยสามารถเรียงลำดับจากกิจกรรมที่จัดให้บริการเสมอ หรือต้องคำนึงถึงก่อนเสมอในการวางแผนจัดโปรแกรมนันทนาการ จนไปถึงประเภทกิจกรรมที่จัดให้บริการนานๆ ครั้ง	ประเภทกิจกรรม <ul style="list-style-type: none"> - ศิลปะ - งานประพันธ์ - การพัฒนาตนเอง / การศึกษา - เกมและกีฬา - กิจกรรมทางน้ำ - นันทนาการกลางแจ้ง - กิจกรรมพัฒนาความรู้ - นันทนาการสังคม - กิจกรรมอาสาสมัคร - กิจกรรมท่องเที่ยว

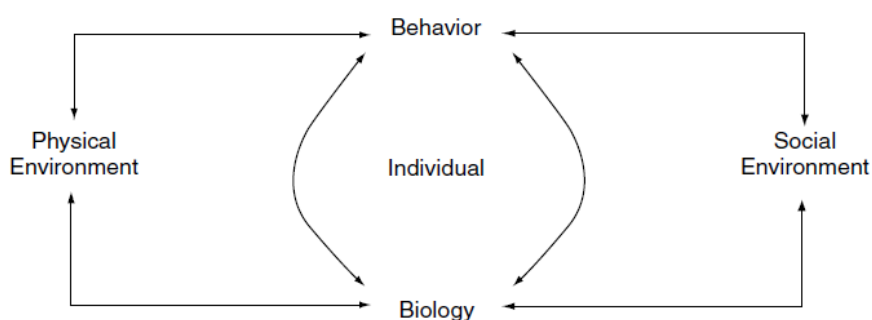
ตารางที่ 21 (ต่อ)

แนวคิด	สาระโดยสรุป	ประเด็นที่สังเคราะห์
6. การให้บริการกิจกรรม นันทนาการสำหรับ ผู้สูงอายุพำนักระยะ ยาวต้องจัดรูปแบบ ให้บริการอย่างไร	การจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับ ผู้สูงอายุพำนักระยะยาวนั้น มีแบบ การให้บริการกิจกรรมหลากหลาย แต่จะต้องจัดให้เหมาะสมตามชนิด กิจกรรมที่จะจัดให้บริการแก่ผู้มาใช้ บริการ	แบบการให้บริการกิจกรรม นันทนาการ - แบบแข่งขัน - แบบเข้าร่วมไม่ต้องแข่ง ล่วงหน้า - แบบชั้นเรียน - แบบชมรม - แบบเทศกาลพิเศษ - แบบปฏิบัติการ - แบบกลุ่มตามความสนใจ - แบบบริการนอกเหนือปกติ
7. จัดโปรแกรม นันทนาการอย่างไรให้ เกิดประสิทธิภาพและ ให้บรรลุวัตถุประสงค์	การจัดโปรแกรมนันทนาการจะต้อง มีหลักการบริหารเข้ามาใช้ในการทำ ให้โปรแกรม นันทนาการที่จะ ให้บริการนั้นเกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลแก่ผู้บริหารที่พักพำนัก ระยะยาว โดยใช้หลักการจัดการที่ เหมาะสมสามารถนำมาใช้ บริหารงานได้	หลักการจัดการที่ใช้ในรูปแบบ - การวางแผน - การจัดองค์กร - การนำ - การควบคุม

จากตารางที่ 21 การสังเคราะห์แนวคิดสำหรับกำกับรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ประกอบด้วยแนวคิด 7 ข้อ ประกอบด้วย 1) เป้าหมายการจัดกิจกรรมนันทนาการ สาระสำคัญ คือ การให้บริการที่พักพำนักระยะยาวจัดโปรแกรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว โดยเมื่อมาใช้พำนักระยะยาวแล้วกิจกรรมที่ผู้สูงอายุเข้าร่วมมีความเหมาะสมส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรงส่งผลให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยเติบโต เมื่อสังเคราะห์ข้อมูลประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์คือ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว 2) สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการภายนอกที่พำนักระยะยาวในทำเลที่ตั้งต่างกัน สาระสำคัญ คือ การ

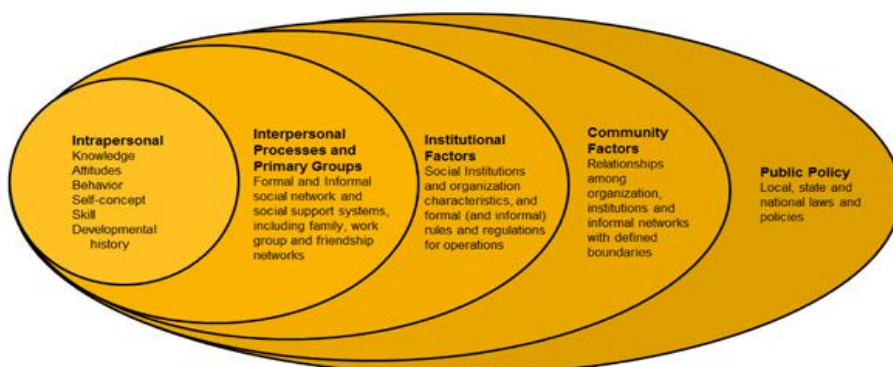
วางแผนจัดกิจกรรมนันทนาการของสถานที่ตั้งตามทำเลมีความแตกต่างกัน โดยจะต้องคำนึงถึงพื้นที่ภายนอกที่พักพำนักระยะยาวในการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งมีการจัดกิจกรรมในชนิดและแบบการให้บริการที่ต่างกัน เมื่อสังเคราะห์ข้อมูลประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์คือ สถานที่ตั้งที่พักพำนักระยะยาวแบ่งออกเป็น ทะเล เมือง และแหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม 3) จัดกิจกรรมให้ตรงตามความต้องการและความเหมาะสม สาระสำคัญ คือ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เกิดความเหมาะสม เกิดความพึงพอใจตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุพำนักระยะยาวต้องทราบข้อมูลของผู้มาใช้บริการ และต้องศึกษาพฤติกรรมของผู้สูงอายุและของนักท่องเที่ยวสูงอายุ เมื่อสังเคราะห์ข้อมูลประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์คือ การการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่ต้องคำนึง คือ การมีเวลาว่างของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ซึ่งมีความจำเป็นในการเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทย โดยมีแรงจูงใจและมีความปรารถนาเข้าร่วมการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในระหว่างการพำนักระยะยาวอย่างไร 4) จะทำอย่างไรให้ผู้สูงอายุพำนักระยะยาวเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้น สาระสำคัญ คือ พฤติกรรมผู้สูงอายุ ชอบอยู่เฉยๆต้องมีการชักชวน ชักจูงเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำกิจกรรมไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะเป็นกิจวัตรประจำวันหรือกิจกรรมนันทนาการ เมื่อสังเคราะห์ข้อมูลประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์คือ หลักการส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการ สนับสนุนชี้แนะ เสริมสร้างความสามารถ การเป็นสื่อกลางของผู้จัดกิจกรรมนันทนาการ 5) หลักการแบ่งประเภทกิจกรรมอย่างไร สาระสำคัญ คือ กิจกรรมที่นำมาให้บริการนั้นจะต้องเหมาะสม และแบ่งตามประเภทกิจกรรมเพื่อสามารถนำมาใช้วางแผนสร้างโปรแกรมนันทนาการ โดยสามารถเรียงลำดับจากกิจกรรมที่จัดให้บริการเสมอ หรือต้องคำนึงถึงก่อนเสมอในการวางแผนจัดโปรแกรมนันทนาการ จนไปถึงประเภทกิจกรรมที่จัดให้บริการนานๆ ครั้ง เมื่อสังเคราะห์ข้อมูลประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์คือ ประเภทกิจกรรมศิลปะ งานประพันธ์ การพัฒนาตนเอง/การศึกษา เกมและกีฬา กิจกรรมทางน้ำ นันทนาการกลางแจ้ง กิจกรรมพัฒนาความรู้ นันทนาการสังคม กิจกรรมอาสาสมัคร กิจกรรมท่องเที่ยว 6) รูปแบบให้บริการอย่างไร สาระสำคัญ คือ การจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวนั้น มีแบบการให้บริการกิจกรรมหลากหลาย แต่จะต้องจัดให้เหมาะสมตามชนิดกิจกรรมที่จะจัดให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการ และ 7) จัดโปรแกรมนันทนาการให้เกิดประสิทธิภาพและให้บรรลุวัตถุประสงค์ สาระสำคัญ คือ การจัดโปรแกรมนันทนาการ จะต้องมียุทธศาสตร์บริหารเข้ามาใช้ในการทำให้โปรแกรมนันทนาการที่จะให้บริการนั้นเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่ผู้บริหารที่พำนักระยะยาว โดยใช้หลักการจัดการที่เหมาะสมสามารถนำมาใช้บริหารงานได้ เมื่อสังเคราะห์ข้อมูลประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์คือ หลักการจัดการที่ใช้ในรูปแบบ คือ (POLC) การวางแผน(Planning) การจัดองค์กร(Organizing) การนำ(Leading) การควบคุม(Controlling)

3.2 การสังเคราะห์ภาพ (model) เพื่อนำมาใช้ประยุกต์สำหรับจัดทำ (ร่าง)รูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ในการสังเคราะห์ภาพ (model) เพื่อนำมาใช้ประยุกต์สำหรับจัดทำ (ร่าง)รูปแบบในงานวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบสาระของรูปแบบเป็นแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical Model) ผู้วิจัยนำแบบจำลองระบบนิเวศสุขภาพที่ดีที่มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและพันธุศาสตร์ที่มีผลต่อสุขภาพของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล (Ecological Model of Health and Wellness) มาเป็นแบบอย่างในการร่างรูปแบบงานวิจัย และเลือกแบบจำลองดังต่อไปนี้นำมาประยุกต์ร่างรูปแบบจากแบบจำลองนิเวศวิทยาปัจจัยกำหนดสุขภาพ (Ecological Model: Determinants of health) (United States Department of Health and Human Services, 2011) ดังภาพที่ 4 และแบบจำลองนิเวศวิทยาภาวะสุขภาพและพฤติกรรม (Ecological model health status and behavior) (McLeroy et al., 1988) ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 4 แบบจำลองนิเวศวิทยาปัจจัยกำหนดสุขภาพ

แบบจำลองนิเวศวิทยาปัจจัยกำหนดสุขภาพนี้ มีความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัวมนุษย์ โดยแบ่งเป็นสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมทางด้านสังคม โดยสิ่งแวดล้อมทั้ง 2 ด้านและพฤติกรรมของมนุษย์ส่งผลต่อกัน รวมถึงด้านชีววิทยาที่อยู่ล้อมรอบมนุษย์นั้นก็ส่งผลซึ่งกันและกัน และทางด้านชีววิทยาที่ส่งผลต่อกันระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมทางสังคม นั้นหมายความว่า สิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัวมนุษย์นั้นส่งผลต่อมนุษย์ และมนุษย์ก็ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัวในทุกๆ ด้าน

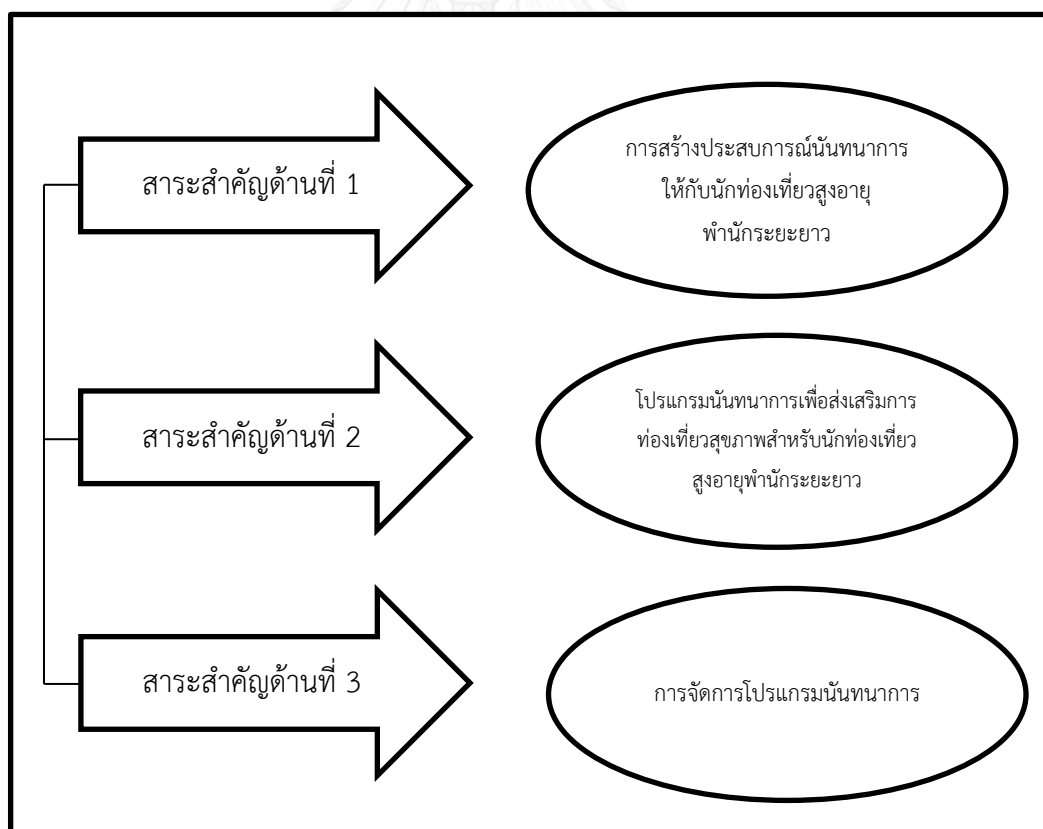
ภาพที่ 5 แบบจำลองนิเวศวิทยาภาวะสุขภาพและพฤติกรรม

แบบจำลองนิเวศวิทยาภาวะสุขภาพและพฤติกรรม แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภายในของแต่ละบุคคล ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ พฤติกรรม ความคิดรวบยอดของตนเอง ทักษะ การพัฒนาทางสมอง กระบวนการพัฒนาและการสร้างกลุ่มเบื้องต้นองค์ประกอบภายในของแต่ละบุคคล ประกอบด้วย การสร้างแบบทางการและไม่ทางการ เครือข่ายทางสังคมและระบบอุปถัมภ์ทางสังคม รวมถึง ครอบครัว กลุ่มเพื่อนร่วมงาน และมิตรภาพทางเครือข่าย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน ประกอบด้วย สถาบันทางสังคมและลักษณะทางนิสัยขององค์กร และกฎระเบียบที่เคร่งครัด (และไม่เคร่งครัด) ในการดำเนินงาน ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย มิตรภาพระหว่างองค์กร สถาบันและ เครือข่ายที่ไม่เป็นทางการที่เป็นตัวกำหนดขอบเขต นโยบายสาธารณะ ประกอบด้วยกฎหมายและนโยบายระดับชุมชน รัฐและประเทศ โดยรวมของแบบจำลองนี้หมายความว่าหากต้องการสร้างภาวะสุขภาพและพฤติกรรม จะต้องมีการจัดการในภาพรวมของการสร้างภาวะสุขภาพ โดยศึกษาจากพื้นฐานภายในของแต่ละบุคคล รวมถึงจะต้องมีกระบวนการในการพัฒนาที่จะต้องจัดขึ้น โดยการออกกฎเพื่อให้สังคมหรือสถาบันได้ตระหนักร่วมกันในการสร้างภาวะสุขภาพและยังตราออกเป็นกฎหมายและนโยบายระดับชุมชน รัฐและประเทศมีการบังคับใช้

ผู้วิจัย ศึกษาแล้วพบว่า ในการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว นั้น จะต้องมีการศึกษาจากองค์ประกอบของภายในแต่ละบุคคล ที่ต้องการเข้ามาพำนักในที่พักที่ให้บริการ โดยการสร้างกิจกรรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ พร้อมทั้งสามารถส่งเสริมสุขภาพให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมภายในและภายนอกที่พำนักระยะยาว โดยผู้มาพำนักระยะยาวและสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกที่พำนักส่งผลซึ่งกันและกัน รวมถึงกิจกรรมนันทนาการที่วางแผนจัดไว้ให้บริการนั้นส่งผลต่อผู้พำนักระยะยาวทางด้านสุขภาพ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวด้วยกันและการได้รับประสบการณ์นันทนาการ ความสุข ความบันเทิงได้

ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ภาพรูปแบบ (model) เพื่อนำมาประยุกต์สำหรับจัดทำ (ร่าง) รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยสังเคราะห์จากเลือกแบบจำลองดังต่อไปนี้นำมาประยุกต์ร่างรูปแบบจากแบบจำลองนิเวศวิทยาปัจจัยกำหนดสุขภาพ และแบบจำลองนิเวศวิทยาภาวะสุขภาพและพฤติกรรม ได้สาระสำคัญในการออกแบบ (ร่าง) ภาพรูปแบบ (model) เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. สาระสำคัญด้านที่ 1 การสร้างประสบการณ์นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของตนเองได้เต็มที่จากการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการทางด้านบวก
2. สาระสำคัญด้านที่ 2 โปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว
3. สาระสำคัญด้านที่ 3 การจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

ภาพที่ 6 การสังเคราะห์สาระสำคัญของข้อมูลเพื่อจัดทำ (ร่าง) รูปแบบฯ

จากภาพที่ 6 สารระสำคัญทั้ง 3 ด้านนั้น นำมาออกแบบเป็น (ร่าง) รูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยมีความสัมพันธ์กันของสารสำคัญที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ ดังนี้

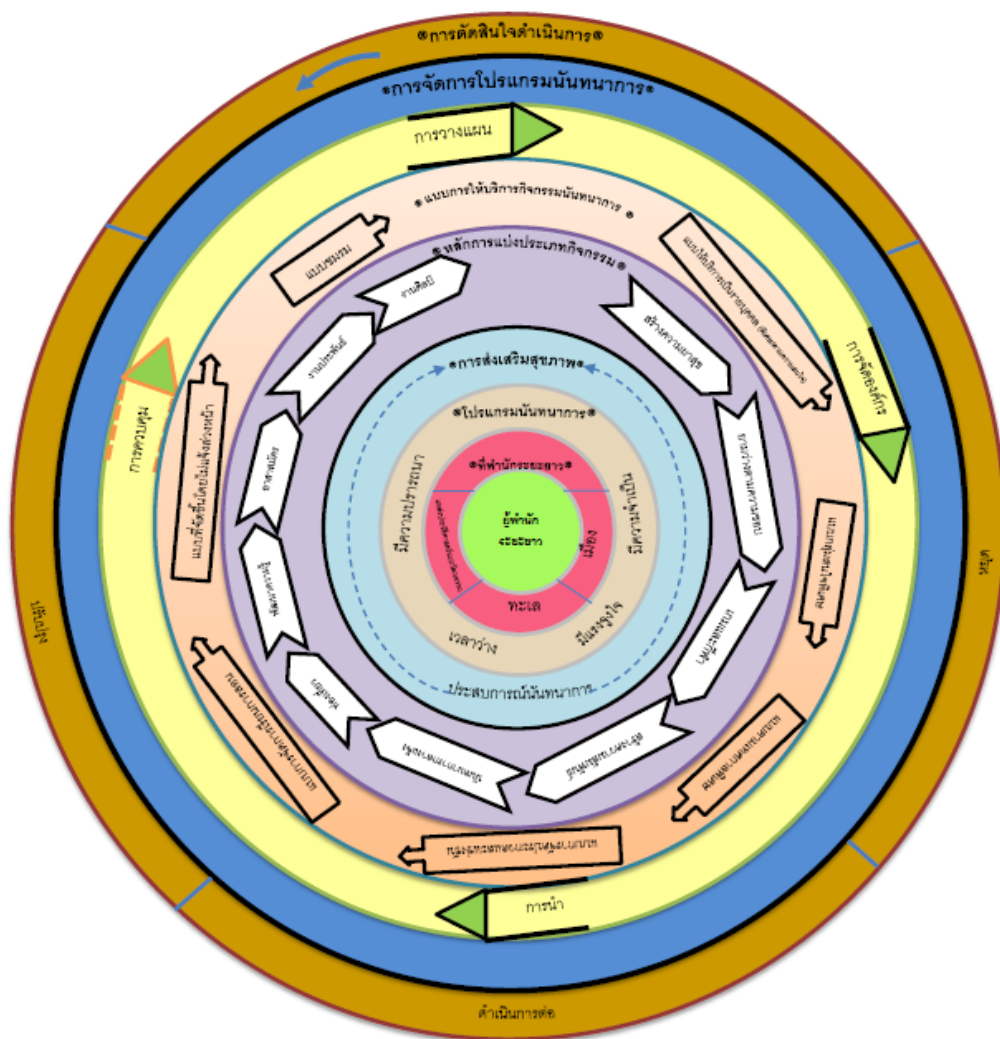
เริ่มจากการศึกษาความต้องการภายในของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุพำนักระยะยาวเพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการที่เป็นจุดศูนย์กลางของรูปแบบ มีความสัมพันธ์กันระหว่างวงกลมในวงถัดไป ซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่เข้าพักในที่พักพำนักระยะยาวกับการเข้าร่วมโปรแกรมนันทนาการที่จัดขึ้น และสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่ให้บริการสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสร้างความพึงพอใจในวงที่เป็นเรื่องการบริหารของที่พักพำนักระยะยาว ทำการบริหารด้วยหลักการจัดการ ซึ่งนำมาใช้ในการจัดโปรแกรมสนับสนุนการที่ให้บริการให้บรรลุเป้าหมายได้ หลังจากที่ได้มีการนำโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว ไปดำเนินการตามหน้าที่หลักของการจัดการแล้วจนเสร็จสิ้นกระบวนการ สำหรับขั้นของการตัดสินใจดำเนินการจัดโปรแกรมสนับสนุนการนี้อีกหรือไม่ แบ่งออกเป็น 3 วิธี

1. ดำเนินการโปรแกรมสนับสนุนการต่อไป
2. ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์เพื่อที่จะดำเนินการต่อไป
3. ยุติ หรือยกเลิกการดำเนินการโปรแกรมสนับสนุนการที่ได้พิจารณาแล้วอย่างถ้อยถนอมรอบคอบ

โดยสารสำคัญทั้งหมดนี้จะจัดอยู่ในภาพ (ร่าง) รูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวที่มีลักษณะเป็นแบบจำลองนิเวศวิทยา

3.3 ร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ฉบับที่ 1

จากผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถการสังเคราะห์องค์ประกอบที่ใช้กำกับเพื่อสร้าง (ร่าง) รูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ฉบับที่ 1 ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ลักษณะของรูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ไปใช้ และส่วนที่ 3 เงื่อนไขและข้อจำกัดของการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้ ซึ่งแต่ละส่วนมีองค์ประกอบภายในต่างๆ ดังแสดงในภาพที่ 7

ภาพที่ 7 (ร่าง) รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

จากภาพที่ 7 แสดงรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยจากผลการเก็บข้อมูลที่ดีดำเนินการมา โปรแกรมนันทนาการต้องมีความเฉพาะและสามารถส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ซึ่งเป็นกลุ่มเฉพาะพิเศษที่มีความแตกต่างจากนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นในเรื่อง อายุ ระยะเวลาการเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพื่อเปลี่ยนถิ่นฐานในการพักอาศัยชั่วคราว โดยมีความชอบแตกต่างกัน ประสบการณ์ในชีวิตมีความหลากหลายไม่เหมือนกัน โดยเมื่อนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวกลุ่มนี้เข้ามาพำนักอยู่ร่วมกัน จึงเกิดความแตกต่างกันระหว่างพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวแต่ละสัญชาติ และต้องทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กันอย่างเรียบง่าย ผู้วิจัยจึงได้สรุปและอธิบายรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.3.1 ส่วนที่ 1 ลักษณะของรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ตามหลักกระบวนการพัฒนาโปรแกรมเชิงกลยุทธ์ 7 ขั้นตอนที่ยุคต่อมา (Torkildsen, 2005a) ผู้วิจัยจำแนกการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 สาระสำคัญ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวตามวัตถุประสงค์หลักของการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

สาระสำคัญที่ 1 การสร้างประสบการณ์นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

ในสาระสำคัญนี้ มาจากการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม โดยศึกษาจากการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย จากแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวมีความต้องการและเลือกมาพำนักระยะยาวในทำเลที่ต่างกัน ดังนั้น การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวที่เลือกเข้าพักในสถานที่ตั้งที่พักพำนักระยะยาว หลักการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่ต้องคำนึง หลักการส่งเสริมสุขภาพเพื่อได้รับประสบการณ์นันทนาการ ในแต่ละหัวข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวที่เลือกเข้าพักในสถานที่ตั้งที่พักพำนักระยะยาว สถานที่ตั้งที่พักพำนักระยะยาวประกอบด้วย

- 1) ธรรมชาติ
- 2) เขตเมือง
- 3) แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

2. หลักการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่ต้องคำนึง

- 1) การมีเวลาว่างของผู้สูงอายุ
- 2) มีความจำเป็นในการเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทย
- 3) มีแรงจูงใจ
- 4) มีความปรารถนาเข้าร่วม

3. หลักการส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการ

- 1) สนับสนุนชี้แนะ
- 2) เสริมสร้างความสามารถ
- 3) การเป็นสื่อกลางของผู้จัดกิจกรรมนันทนาการ

สาระสำคัญที่ 2 โปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

การจัดโปรแกรมนันทนาการสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ควรจัดกิจกรรมและแบบการให้บริการในรูปแบบใดให้ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ดังนั้นในโปรแกรมนันทนาการนั้น จะประกอบด้วย ชนิดกิจกรรมนันทนาการของโปรแกรมนันทนาการ (Program areas) และแบบของโปรแกรมนันทนาการ (Program formats) ซึ่งจะมีรายละเอียดของโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ในแต่ละหัวข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ชนิดกิจกรรมของโปรแกรมนันทนาการ (Program areas) ประกอบด้วย กิจกรรมนันทนาการ 11 ชนิด ดังนี้

- 1) ศิลปะ (The arts)
- 2) การประพันธ์ การสื่อสาร การอ่าน การศึกษาภาษาต่างประเทศ และการรวมกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Literary activities)
- 3) การพัฒนาตนเอง/การศึกษา (Self-improvement/Education)
- 4) กีฬา เกม และกีฬาแข่งขัน (Sports, Games, and Athletics)
- 5) กิจกรรมทางน้ำ (Aquatics)
- 6) นันทนาการกลางแจ้ง (Outdoor Recreation)
- 7) กิจกรรมเพื่อสุขภาพที่ดีแข็งแรงสมบูรณ์ (Wellness activities)
- 8) งานอดิเรก (Hobbies)
- 9) นันทนาการสังคม (Social Recreation)
- 10) บริการอาสาสมัคร (Volunteer Services)

11) การเดินทางและการท่องเที่ยว (Travel and Tourism) (Edginton, Hanson, and Edginton, 1992)

2. แบบการให้บริการ (Program formats)

แบบการให้บริการ หมายถึง วิธีที่ประสบการณ์นันทนาการ (Leisure experiences) จะมีระบบในการจัดการในการนำโปรแกรมไปให้บริการ เพื่อสร้างความเป็นไปได้ที่ผู้รับบริการจะได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโปรแกรมนันทนาการอย่างเต็มที่ แบบของโปรแกรมนันทนาการประกอบด้วยแบบการนำโปรแกรมไปให้บริการ 8 แบบ ดังนี้

1) แบบการแข่งขัน (Competitive) เป็นแบบของการส่งมอบบริการเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์นันทนาการเกี่ยวกับการแข่งขัน โดยความสามารถของผู้รับบริการในการประกอบกิจกรรมนันทนาการจะนำไปเปรียบเทียบกับมาตรฐานของการประกอบกิจกรรมนันทนาการนั้น ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้หรือเปรียบเทียบกับความสามารถของผู้อื่น

2) แบบการไปเข้าร่วมโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า หรือแบบเปิด (Drop-in or Open) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการได้ตามความต้องการ

3) แบบชั้นเรียน (Class)

4) แบบชุมนุมหรือชมรม (Club)

5) แบบเทศกาลพิเศษ (Special event)

6) แบบปฏิบัติการ/การประชุม (Workshop/Conference)

7) แบบกลุ่มตามความสนใจ (Interest group)

8) แบบบริการนอกเหนือปกติ (Outreach)

สาระสำคัญที่ 3 การจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

การจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ผู้บริหารที่พำนักระยะยาว จึงควรให้ความสำคัญกับผู้นำนันทนาการ เพราะว่ามีผู้นำนันทนาการมีความใกล้ชิดและเป็นผู้ให้บริการกิจกรรมนันทนาการแก่ลูกค้าโดยตรง เนื่องจากผู้นำนันทนาการไม่ใช่มีแค่เทศก์ แต่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวได้รับประสบการณ์นันทนาการที่ดี สามารถส่งเสริมสุขภาพและเข้าพำนักระยะยาวได้นานขึ้น จะทำอย่างไรให้โปรแกรมนันทนาการนั้นสามารถส่งมอบบริการให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว แล้วเกิดความพึงพอใจ ในการวิจัยครั้งนี้ จึงนำหลักการบริหารที่ประกอบด้วย 2 ส่วน มาใช้ในการบริหารโปรแกรมนันทนาการ ได้แก่ หน้าที่หลักของการจัดการโปรแกรมนันทนาการ (Recreation Program management functions) และการตัดสินใจดำเนินการ (Disposition decision) รายละเอียด ดังนี้

1. **หน้าที่หลักของการจัดการโปรแกรมนันทนาการ (Recreation Program management functions)** ประกอบด้วยหน้าที่หลัก 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดระบบ การนำ และการควบคุม รายละเอียดของหน้าที่หลักของการจัดการโปรแกรมนันทนาการ ดังนี้

1) **การวางแผน (Planning)** เป็นวางแผนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดภารกิจและวัตถุประสงค์และการดำเนินการ เพื่อให้ประสบความสำเร็จจะต้องทราบความต้องการ และเลือกแนวทางปฏิบัติในขนาดจากทางเลือกต่างๆ การวางแผนมี 5 ประเภท ดังนี้

- (1) ภารกิจและวัตถุประสงค์
- (2) กลยุทธ์และนโยบาย
- (3) กระบวนการและกฎระเบียบ
- (4) แผนงาน
- (5) งบประมาณ

2) **การจัดองค์การ (Organizing)** เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างของบทบาทหน้าที่ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดให้บุคลากรเข้าทำงานในองค์กร วัตถุประสงค์ของโครงสร้างองค์กร คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อสมรรถภาพของบุคลากร สิ่งนี้คือเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการที่ไม่มีจุดสิ้นสุด ถึงแม้ว่า โครงสร้างจะกำหนดหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติให้สำเร็จ แต่กฎระเบียบที่จัดตั้งขึ้นนั้นจะต้องถูกออกแบบในเรื่องความสามารถและการจูงใจให้บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ การจัดโครงสร้างขององค์กรไม่ใช่เรื่องที่ย่างในการจัดการงานที่หนักซึ่งสามารถก่อให้เกิดปัญหาเพิ่มขึ้นได้จากโครงสร้างที่เหมาะสม การบรรจุบุคลากรเข้าทำงานในตำแหน่งขององค์กรนั้น ต้องมีการวางแผนการจัดบุคลากร โดยการสรรหา การคัดเลือก การส่งเสริม การประเมิน การวางแผนงานทางด้านการชดเชย และการฝึกอบรม

3) **การนำ (Leading)** การนำคือการกระทำเกี่ยวกับการแนะนำ นำทาง การสั่งการ การบังคับ หรือการเสนอจะให้สิ่งที่ต้องการ อันเป็นการโน้มน้าวจูงใจให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาช่วยเหลือสนับสนุนองค์กรและเป้าหมายของกลุ่ม ผู้จัดการทุกคนต้องเห็นด้วยกันว่าปัญหาส่วนใหญ่ มักเกิดจากปัญหาและความต้องการของคน รวมทั้ง พฤติกรรมของพวกเขา ไม่ว่าจะเป็นส่วนตนหรือของกลุ่ม และนั่นคือสิ่งที่ผู้จัดการที่มีประสิทธิผลจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีประสิทธิผลด้วย การนำจะเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ รูปแบบและวิธีดำเนินการให้ถึงจุดหมายอย่างมีภาวะผู้นำ และการสื่อสาร

4) **การควบคุม (Controlling)** เป็นการประเมินผลและการติดตามการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลและประสิทธิภาพขององค์กร เพื่อจะดูว่าบุคคลและองค์กรดำเนินกิจการไปตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานในจุดใดเบี่ยงเบนออกไปจากมาตรฐาน และช่วยแก้ไขให้ถูกต้อง การควบคุมจะช่วยให้แผนงานบรรลุเป้าหมายได้โดยสะดวก กิจกรรมการ

ควบคุมจะเกี่ยวข้องกับการวัดสัมฤทธิ์ผล วิธีการควบคุมบางประการที่เป็นที่คุ้นเคย เช่น งบประมาณ สำหรับการใช้จ่าย บันทึกรายงานการสูญเสียเวลาทำงานกับงานที่ได้รับ

2. การตัดสินใจดำเนินการ (Disposition decision)

หลังจากที่ได้มีการนำโปรแกรมন্নทนากการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว ไปดำเนินการตามหน้าที่หลักของการจัดการแล้วจนเสร็จสิ้นกระบวนการ ในขั้นของการตัดสินใจดำเนินการในขั้นนี้จะแบ่งออกเป็น 3 วิธี คือ

- 1) ดำเนินการจัดโปรแกรมন্নทนากการต่อไป (Continue)
- 2) ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์เพื่อที่จะดำเนินการต่อไป (Modify)
- 3) ยุติ หรือยกเลิกการดำเนินการจัดโปรแกรมন্নทนากการที่ได้พิจารณาแล้วอย่างถาวรรอบคอบ

3.3.2 ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมন্নทนากการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้

การนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมন্নทนากการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้ ผู้ที่ต้องการให้บริการที่พักพำนักระยะยาวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ควรดำเนินการดังนี้

1. การวางแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการเป็นแบบรายวัน รายสัปดาห์ ราย 2 สัปดาห์ รายเดือน หรือ ราย 2 เดือน โดยมีบุคลากร พนักงานที่เป็นผู้ให้บริการกิจกรรมนันทนาการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย
2. สอบถามถึงความต้องการของผู้สูงอายุพำนักระยะยาวเพิ่มเติมเพื่อให้บริการให้ได้ตรงตามความประสงค์
3. ในการวางแผนเพื่อสร้างโปรแกรมนันทนาการ ในด้านการให้บริการตามประเภทกิจกรรมที่จะจัดขึ้น ให้เริ่มใช้รายละเอียดใน Model **ลักษณะตามเข็มนาฬิกา** โดยเริ่มจาก กิจกรรมสร้างความผาสุก กิจกรรมยามว่าง เกมและกีฬา กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง กิจกรรมท่องเที่ยว กิจกรรมพัฒนาความรู้ กิจกรรมอาสาสมัคร กิจกรรมงานประพันธ์ กิจกรรมงานศิลป์
4. ในการวางแผนเพื่อสร้างโปรแกรมนันทนาการ ในด้านแบบการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ให้เริ่มใช้รายละเอียดใน Model **ลักษณะตามเข็มนาฬิกา** โดยเริ่มจาก แบบให้บริการเป็นรายบุคคล(พิเศษ/ตามความสนใจ) แบบกลุ่มสนใจพิเศษ แบบตามเทศกาลพิเศษ แบบการจัดประกวดและแข่งขัน แบบการจัดการเรียนการสอน แบบที่จัดขึ้นแบบไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า และแบบชมรม

5. การวางแผนเพื่อสร้างโปรแกรมนันทนาการ สามารถนำข้อมูลในข้อที่ 3 และข้อ 4 ในภาพ Model มาหมุนปรับใช้ได้ เช่น หากต้องการจัดกิจกรรมสร้างความผาสุก ให้ใช้แบบให้บริการเป็นรายบุคคล(พิเศษ/ตามความสนใจ) หรือปรับให้เป็นแบบกลุ่มสนใจพิเศษได้ ตัวอย่างการจัดกิจกรรมรายวัน โปรแกรม 3 ในช่วงเทศกาลคริสต์มาส ดังแสดงในตารางที่ 25
6. สื่อสารให้บุคลากร พนักงานผู้ให้บริการกิจกรรมนันทนาการเข้าใจบทบาทและหน้าที่
7. ดำเนินการทดลองโปรแกรมนันทนาการแบบระยะสั้นๆ ก่อนวางแผนโปรแกรม นันทนาการในระยะที่ยาวขึ้น
8. ผู้นำนันทนาการต้องคอยรายงานว่าการโปรแกรมที่นำมาใช้เป็นไปตามแผนหรือไม่ พร้อมทั้งรายงานผลจากการจัดกิจกรรมให้กับผู้บริหารรับทราบ
9. จัดอบรมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้ดำเนินนันทนาการและตามผลการปฏิบัติงานของผู้ดำเนินนันทนาการว่าทำงานสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่
10. ติดตามและประเมินผลการให้บริการจากนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงโปรแกรมนันทนาการหรือดำเนินการให้บริการโปรแกรมนันทนาการนั้นต่อหรือหยุดโปรแกรมนันทนาการนั้น เพื่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการที่ดีที่สุด เกิดความพึงพอใจสูงสุด แก่ผู้สูงอายุพำนักระยะยาว

ตารางที่ 22 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมรายวัน

กิจกรรมรายวัน*		
ช่วงเวลา	เป้าหมายของการจัด	รายการกิจกรรม
เช้า	-กิจกรรมสร้างความผาสุก -แบบให้บริการเป็นรายบุคคลตามความสนใจ	-ออกกำลังกายเดิน
สาย	-กิจกรรมยามว่างตามความชอบ -แบบให้บริการเป็นรายบุคคลตามความสนใจ	-ดูทีวี
บ่าย	-กิจกรรมสร้างความผาสุกที่เสริมสุข -แบบให้บริการพิเศษเป็นรายบุคคล จัดขึ้นโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า	-สระผม

*หมายเหตุ กิจกรรมสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการหรือความเหมาะสมของกลุ่ม

ตารางที่ 23 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมโปรแกรม 3 ในช่วงเทศกาลคริสต์มาส

โปรแกรม 3 วัน ในช่วงเทศกาลคริสต์มาส*			
ช่วงวัน	เวลา	เป้าหมายของการจัด	รายการกิจกรรม
วันที่ 1	เช้า	-กิจกรรมสร้างความผาสุก -แบบให้บริการเป็นรายบุคคลตาม ความสนใจ	-ออกกำลังกาย
	สาย	-กิจกรรมยามว่างตามความชอบ	-ตามอัธยาศัย
	บ่าย	-กิจกรรมเกมและกีฬา -แบบกลุ่มสนใจพิเศษ	-เล่นเกมฝึกทักษะ
วันที่ 2	เช้า	-กิจกรรมยามว่างตามความชอบ	-ตามอัธยาศัย
	สาย	-กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ -แบบกลุ่มสนใจพิเศษ	-กิจกรรมประดับประดาต้นคริสต์มาส
	บ่าย	-กิจกรรมสร้างความผาสุกที่เสริม สุข -แบบจัดขึ้นแบบให้บริการพิเศษ เป็นรายบุคคลไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า	-เยี่ยมพบ พันท์เล็บ
วันที่ 3	เช้า	-แข่งขันกีฬา	-แข่งโยนบอล
	สาย	-กิจกรรมยามว่างตามความชอบ	-ตามอัธยาศัย
	บ่าย	-กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ -แบบเทศกาลพิเศษ	-เทศกาลวันคริสต์มาส เช่น ชวนมา ช่วยกันประดับประดาต้นคริสต์มาส เต้นรำ ร้องเพลงร่วมกัน เป็นต้น

*หมายเหตุ กิจกรรมสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการหรือความเหมาะสมของกลุ่ม

3.3.3 ส่วนที่ 3 เจื่อนไขและข้อจำกัดของการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรม

นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้

ในการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้มีเจื่อนไขและข้อจำกัด ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

1) วางแผนโปรแกรมนันทนาการที่มีความเหมาะสม ตามความต้องการ ความจำเป็น จากแรงจูงใจของผู้สูงอายุพำนักระยะยาว พร้อมทั้งสามารถปรับโปรแกรมให้มีความยืดหยุ่นตาม เวลา ฤดูกาล เทศกาล เพศ ระดับช่วงอายุของผู้สูงอายุ

2) พนักงานผู้ให้บริการกิจกรรมนันทนาการสามารถสื่อสารได้ บริการด้วยใจ สุขภาพเรียบร้อย มีมนุษยสัมพันธ์พร้อมทั้งสามารถสร้างแรงจูงใจ การถาม การชวนกับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว

3) สถานที่พักพำนักระยะยาวมีความพร้อมและความเหมาะสมในการจัดทำกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว รวมถึงบรรยากาศมีบรรยากาศร่มรื่น

4) มีทีมบุคลากร พนักงานที่สามารถสื่อสารภาษาของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวได้ มีการทำงานเป็นระบบสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะได้เป็นอย่างดี มีความยืดหยุ่น มีจำนวนที่เพียงพอและมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมนันทนาการภายในและภายนอกที่พักพำนักระยะยาว

5) การคำนวณค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้นต้องคำนวณให้ถูกต้องชัดเจนและนำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นไปรวมอยู่ในค่าที่พักพำนักระยะยาว (ไม่คิดค่าใช้จ่ายแยก) เนื่องจากผู้สูงอายุจะไม่ค่อยใช้จ่าย

6) จัดอบรมบุคลากร พนักงานให้สามารถทำงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพสม่ำเสมอ

7) คอยติดตามและประเมินผลของการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุพำนักระยะยาวเพื่อนำมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงเพื่อให้บริการที่ดียิ่งขึ้น

8) การมีระบบฐานข้อมูลอินเทอร์เน็ตสำหรับการสืบค้นรายละเอียดการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่สมบูรณ์แบบไว้ให้บริการ

2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ

1) ไม่สามารถให้บริการได้ตรงตามข้อตกลงหรือตามที่โฆษณาไว้ ซึ่งอาจจะเกิดจากความไม่พร้อมของบุคลากร หรือพนักงานที่วางแผนผิดหรือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไม่สำเร็จ

2) อุปสรรคทางด้านภาษา ที่ไม่สามารถสื่อสารให้เข้าใจกัน

3) ความไม่พร้อมภายในที่พักพำนักระยะยาวในการจัดกิจกรรมนันทนาการ หรือความไม่พร้อมในการพาออกไปทำกิจกรรมนันทนาการภายนอกที่พักพำนักระยะยาว

- 4) จำนวนบุคลากร พนักงานมีไม่เพียงพอในการให้บริการ
- 5) การไม่ให้ความร่วมมือของผู้สูงอายุพำนักระยะยาว

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นต่อ (ร่าง) รูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทย โดย ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นต่อ (ร่าง) รูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทย โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 ท่าน เพื่อให้ (ร่าง) รูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทยมีความถูกต้องและเหมาะสม ผลการแสดงความคิดเห็นโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีรายละเอียดความคิดเห็น และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในสาระสำคัญ ตามตาราง 24. ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญ รายละเอียดในร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็นในการปรับร่างฯ โดยมีแนวทางการปรับปรุง รายละเอียดดังกล่าวมีลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะที่พักพำนักระยะยาวจำแนกเป็น 3 แบบ ได้แก่ ใกล้เคียง ในเมืองหลวง ใกล้แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็นในการปรับแก้ไขทั้งหมด เป็น ธรรมชาติ เขตเมือง ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม แนวทางการแก้ไขดำเนินการแก้ไขตามผู้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่ได้เสนอความคิดเห็นไว้ทั้งหมด
2. หลักการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่ต้องคำนึง มีเวลาว่าง มีความจำเป็นในการเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทย มีความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย มีแรงจูงใจในการเลือกเดินทางมาพำนักระยะยาวในประเทศไทย ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็นในการปรับแก้ไขบางส่วน คือ ในรายละเอียดเรื่อง มีความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย มีแรงจูงใจในการเลือกเดินทางมาพำนักระยะยาวในประเทศไทย มีความหมายใกล้เคียงกัน อยาขอให้เน้นย้ำไปในเรื่องความซ้ำซ้อน แนวทางการแก้ไขดำเนินการแก้ไขเป็น มีแรงจูงใจและความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย
3. หลักการส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็นในการปรับแก้ไขในหัวข้อ เป็นหลักการส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้ได้รับ

ประสบการณ์นันทนาการ แนวทางการแก้ไขดำเนินการแก้ไขเป็น การจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการ

4. ประเภทกิจกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็นในการปรับแก้ไขในรายละเอียด ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งให้หมายถึงการจัดค่ายพักแรมนอกสถานที่ เช่น การจัดค่าย 2 วัน 1 คืน ให้ดำเนินการเพิ่มกิจกรรมนันทนาการบำบัดเพื่อเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ต้องมีให้บริการ เนื่องจากผู้สูงอายุมักจะมีโรคประจำตัวติดตัวมา แต่ไม่ใช่การกายภาพบำบัดแต่เป็นการช่วยให้คำแนะนำในการออกกำลังกายหรือทำกิจกรรม แนวทางการแก้ไขดำเนินการแก้ไขเพิ่ม กิจกรรมนันทนาการบำบัด

5. แบบการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็นในการปรับแก้ไขในรายละเอียด แบบตามเทศกาลพิเศษปรับเป็น แบบตามเทศกาลและโอกาสพิเศษ แบบการจัดการเรียนการสอน ปรับเป็น แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ (Knowledge sharing) แบบที่จัดขึ้นโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า ให้นำไปปรับรวมกับแบบตามเทศกาลพิเศษ แนวทางการแก้ไขดำเนินการแก้ไขเป็น แบบตามเทศกาลและโอกาสพิเศษ แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์

6. หลักการจัดการ (POLC) ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย

7. การตัดสินใจดำเนินการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย

ตารางที่ 24 แสดงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญต่อ (ร่าง) รูปแบบการจัดการ
 โปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะ
 ยาว

สาระสำคัญของรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว		
ร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการฯ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและ ผู้เชี่ยวชาญ	การปรับปรุง
<p>1. ลักษณะที่พักพำนักระยะยาว จำแนกเป็น 3 แบบ ได้แก่</p> <p>1.1 ใกล้เคียง</p> <p>1.2 ในเมืองหลวง</p> <p>1.3 ใกล้เคียงประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรม</p>	<p>1. ควรจัดแบ่งประเภทที่พักพำนัก ระยะยาวเป็น 3 แบบ ได้แก่</p> <p>1.1 ธรรมชาติ</p> <p>1.2 เขตเมือง</p> <p>1.3 ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม</p>	<p>1. ลักษณะที่พักพำนักระยะยาวจำแนก เป็น 3 แบบ ได้แก่</p> <p>1.1 ธรรมชาติ</p> <p>1.2 เขตเมือง</p> <p>1.3 แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม</p>
<p>2. หลักการจัดกิจกรรม นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ พำนักระยะยาวที่ต้องคำนึง</p> <p>2.1 มีเวลาว่าง</p> <p>2.2 มีความจำเป็นในการเลือกพำนัก ระยะยาวในประเทศไทย</p> <p>2.3 มีความปรารถนาที่จะเข้าร่วม กิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย</p> <p>2.4 มีแรงจูงใจในการเลือกเดินทางมา พำนักระยะยาวในประเทศไทย</p>	<p>2.หลักการจัดกิจกรรมนันทนาการ สำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว ควรคำนึง มีหลักการที่ 2.3 และ 2.4 มี ความหมายใกล้เคียงกัน ออกมาให้ปรับ เป็นความซ้ำซึ่ง</p>	<p>2.หลักการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับ ผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่ต้องคำนึง</p> <p>2.1มีเวลาว่าง</p> <p>2.2มีความจำเป็นในการเลือกพำนักระยะ ยาว ในประเทศไทย</p> <p>2.3มีแรงจูงใจและความปรารถนาที่จะเข้า ร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย</p>
<p>3. หลักการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ นันทนาการ</p> <p>3.1 สนับสนุนชี้แนะ</p> <p>3.2 เสริมสร้างความสามารถ</p> <p>3.3 การเป็นสื่อกลางของผู้จัด กิจกรรมนันทนาการ</p>	<p>3. หลักการส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้ ได้รับประสบการณ์นันทนาการ ชื่อหลักการส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้ ได้รับประสบการณ์นันทนาการ ให้ ดำเนินการเปลี่ยนแปลงเป็น หลักการจัดกิจกรรมเพื่อให้ได้รับ ประสบการณ์นันทนาการ</p>	<p>3. หลักการจัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ นันทนาการ</p> <p>3.1 สนับสนุนชี้แนะ</p> <p>3.2 เสริมสร้างความสามารถ</p> <p>3.3 การเป็นสื่อกลางของผู้จัด กิจกรรมนันทนาการ</p>

ตารางที่ 24 (ต่อ)

สาระสำคัญของรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว		
ร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการฯ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ	การปรับปรุง
4.ประเภทกิจกรรม 4.1กิจกรรมการสร้างความสุขให้กับชีวิต 4.2กิจกรรมยามว่างตามความชอบ 4.3เกมและกีฬา 4.4 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ 4.5กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง 4.6 กิจกรรมท่องเที่ยว 4.7 กิจกรรมพัฒนาความรู้ 4.8 กิจกรรมอาสาสมัคร 4.9 กิจกรรมงานประพันธ์ 4.10กิจกรรมงานศิลป์	4. ประเภทกิจกรรม - กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งให้หมายความถึงการจัดค่ายพักแรมนอกสถานที่ เช่น 2 วัน1 คืน - ให้เพิ่มกิจกรรมนันทนาการบำบัดเพื่อเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่จำเป็นต้องมีให้บริการ เนื่องจากผู้สูงอายุมักจะมีโรคประจำตัวติดตัวมา แต่ไม่ใช้การกายภาพบำบัดแต่เป็นการช่วยให้อาสาสมัครแนะนำในการออกกำลังกายหรือทำกิจกรรม	4. ประเภทกิจกรรม 4.1กิจกรรมการสร้างความสุขให้กับชีวิต 4.2 กิจกรรมยามว่างตามความชอบ 4.3 เกมและกีฬา 4.4 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ 4.5 กิจกรรมนันทนาการบำบัด 4.6 กิจกรรมท่องเที่ยว 4.7 กิจกรรมพัฒนาความรู้ 4.8 กิจกรรมอาสาสมัคร 4.9 กิจกรรมงานประพันธ์ 4.10กิจกรรมงานศิลป์ 4.11กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง
5. แบบการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ 5.1 แบบให้บริการเป็นรายบุคคล (พิเศษ/ตามความสนใจ) 5.2แบบกลุ่มสนใจพิเศษ 5.3แบบตามเทศกาลพิเศษ 5.4แบบการจัดประกวดและแข่งขัน 5.5 แบบการจัดการเรียนการสอน 5.6แบบที่จัดขึ้นโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า 5.7แบบชมรม	5. แบบการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ เห็นว่า 5.3 แบบตามเทศกาลพิเศษ ปรับเป็นแบบตามเทศกาลและโอกาสพิเศษ 5.5 แบบการจัดการเรียนการสอน ปรับเป็น แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประ สบ ก า ร ณ ี (Knowledge sharing) 5.6 ให้เปลี่ยนแปลงโดยการนำไปปรับรวมกับข้อ 5.3	5. แบบการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ 5.1 แบบให้บริการเป็นรายบุคคล (พิเศษ/ตามความสนใจ) 5.2 แบบกลุ่มสนใจพิเศษ 5.3 แบบตามเทศกาลและโอกาสพิเศษ 5.4 แบบการจัดประกวดและแข่งขัน 5.5 แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประ สบ ก า ร ณ ี 5.6 แบบชมรม
6. หลักการจัดการที่ใช้ในรูปแบบ 6.1 การวางแผน 6.2 การจัดองค์กร 6.3 การนำ 6.4 การควบคุม	6. หลักการจัดการที่ใช้ในรูปแบบทั้ง 4 ข้อ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ให้อธิบาย ความหมายของหลักการจัดการให้ชัดเจนและถูกต้อง	6. หลักการจัดการที่ใช้ในรูปแบบ 6.1 การวางแผน 6.2 การจัดองค์กร 6.3 การนำ 6.4 การควบคุม
7. การตัดสินใจดำเนินการ 7.1 ดำเนินการจัดโปรแกรม นันทนาการต่อ 7.2 ปรับปรุงแก้ไขแล้วดำเนินการต่อ 7.3 ยุติหรือยกเลิกโปรแกรม	ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยกับหลักการจัดการที่ใช้ในรูปแบบ	7. การตัดสินใจดำเนินการ 7.1ดำเนินการจัดโปรแกรมนันทนาการต่อ 7.2ปรับปรุงแก้ไขแล้วดำเนินการต่อ 7.3 ยุติหรือยกเลิกดำเนินการจัดโปรแกรม

ตอนที่ 5 รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ พำนักระยะยาวในประเทศไทย

รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นถึงความเหมาะสมและความถูกต้อง ด้วยการจัดประชุมกลุ่มย่อย และผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์ผลการประชุมกลุ่มย่อยและปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมและความถูกต้อง ดังรายละเอียดตามที่ปรากฏในภาคผนวก แล้วจึงนำเสนอรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะของรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้

ส่วนที่ 3 เงื่อนไขและข้อจำกัดของการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้

ส่วนที่ 1 ลักษณะของรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ดังภาพที่ 8 ประกอบด้วย

1. การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวให้เหมาะสมกับสถานที่ตั้งที่พักพำนักระยะยาว ประกอบด้วย

- 1) ธรรมชาติ
- 2) เขตเมือง
- 3) แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

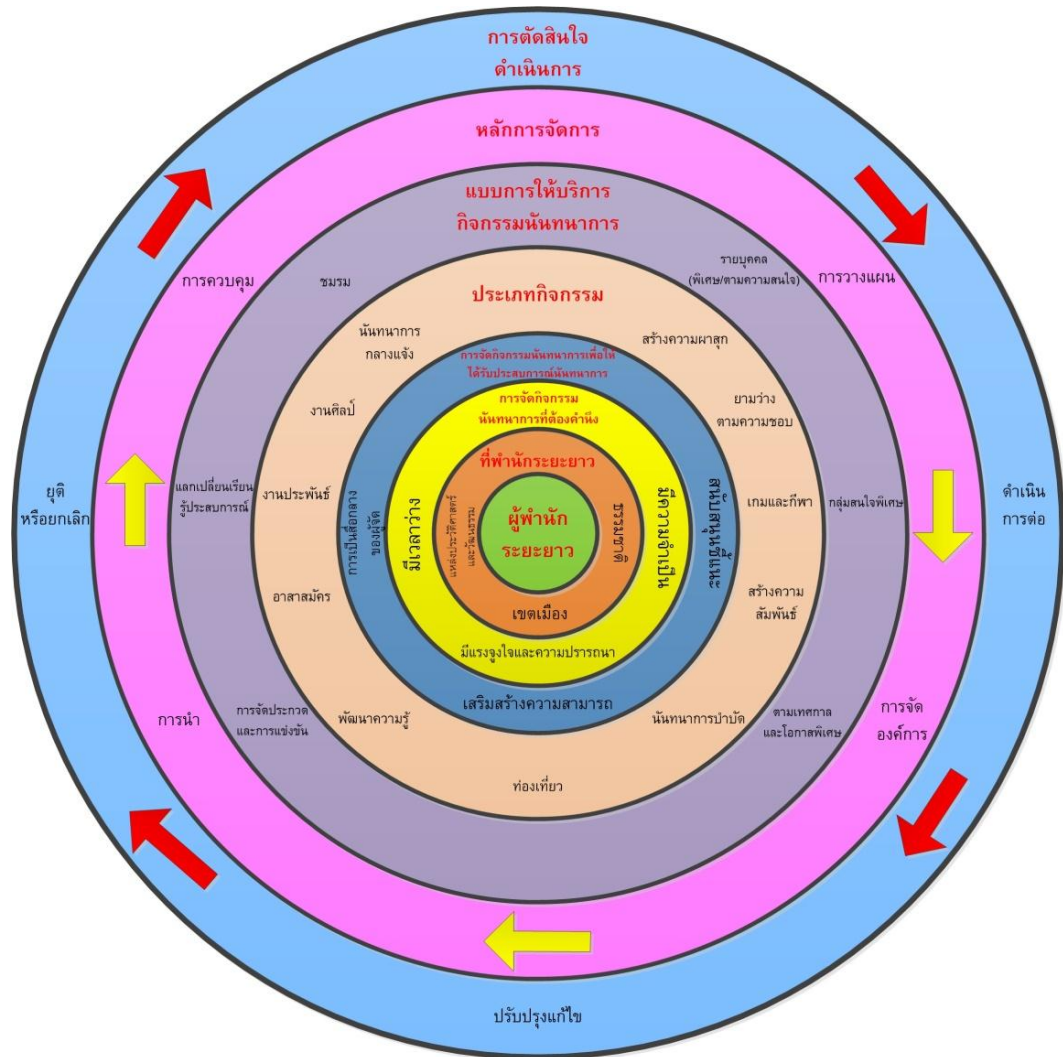
2. หลักการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่ต้องคำนึง

- 1) การมีเวลาว่างของผู้สูงอายุ
- 2) มีความจำเป็นในการเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทย
- 3) มีแรงจูงใจและความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย

3. หลักการส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการ

- 1) สนับสนุนชี้แนะ
- 2) เสริมสร้างความสามารถ

- 3) การเป็นสื่อกลางของผู้จัดกิจกรรมนันทนาการ
4. ชนิดกิจกรรมของโปรแกรมนันทนาการ (Program areas) ประกอบด้วยกิจกรรมนันทนาการ 11 ชนิด ดังนี้
 - 1) กิจกรรมการสร้างความสุขให้กับชีวิต(Wellness activities)
 - 2) กิจกรรมยามว่างตามความชอบ
 - 3) เกมและกีฬา
 - 4) กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์
 - 5) กิจกรรมนันทนาการบำบัด
 - 6) กิจกรรมท่องเที่ยว
 - 7) กิจกรรมพัฒนาความรู้
 - 8) กิจกรรมอาสาสมัคร
 - 9) กิจกรรมงานประพันธ์
 - 10) กิจกรรมงานศิลป์
 - 11) กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง
5. แบบการให้บริการ (Program formats) จัดให้บริการ 8 แบบ ดังนี้
 - 1) แบบให้บริการเป็นรายบุคคล(พิเศษ/ตามความสนใจ)
 - 2) แบบกลุ่มสนใจพิเศษ
 - 3) แบบตามเทศกาลและโอกาสพิเศษ
 - 4) แบบการจัดประกวดและแข่งขัน
 - 5) แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์
 - 6) แบบชมรม
6. หลักการจัดการที่นำมาใช้ในรูปแบบของโปรแกรมนันทนาการมีดังนี้
 - 1) การวางแผน
 - 2) การจัดองค์กร
 - 3) การนำ
 - 4) การควบคุม
7. การตัดสินใจดำเนินการ (Disposition decision) แบ่งออกเป็น 3 วิธี
 - 1) ดำเนินการโปรแกรมนันทนาการต่อไป (Continue)
 - 2) ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์เพื่อที่จะดำเนินการต่อไป (Modify)
 - 3) ยุติ หรือยกเลิกการดำเนินการจัดโปรแกรมนันทนาการ (Discontinue)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 8 รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้

การนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้ ผู้ที่ต้องการให้บริการที่พักพำนักระยะยาวสำหรับ
นักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติ ควรดำเนินการดังนี้

1. การวางแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการเป็นแบบรายวัน รายสัปดาห์ ราย 2 สัปดาห์ รายเดือน หรือ ราย 2 เดือน โดยมีบุคลากร พนักงานที่เป็นผู้ให้บริการกิจกรรมนันทนาการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย
2. สอบถามถึงความต้องการของผู้สูงอายุพำนักระยะยาวเพิ่มเติมเพื่อบริการให้ได้ตรงตามความประสงค์
3. ในการวางแผนเพื่อสร้างโปรแกรมนันทนาการ ในด้านการให้บริการตามประเภทกิจกรรมที่จะจัดขึ้น ให้เริ่มใช้รายละเอียดใน Model **ลักษณะตามเข็มนาฬิกา** โดยเริ่มจาก กิจกรรมสร้างความผาสุก กิจกรรมยามว่าง เกมและกีฬา กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ กิจกรรมนันทนาการบำบัด กิจกรรมท่องเที่ยว กิจกรรมพัฒนาความรู้ กิจกรรมอาสาสมัคร กิจกรรมงานประพันธ์ กิจกรรมงานศิลป์และกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง
4. ในการวางแผนเพื่อสร้างโปรแกรมนันทนาการ ในด้านแบบการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ให้เริ่มใช้รายละเอียดใน Model **ลักษณะตามเข็มนาฬิกา** โดยเริ่มจาก แบบให้บริการเป็นรายบุคคล(พิเศษ/ตามความสนใจ) แบบกลุ่มสนใจพิเศษ แบบตามเทศกาลพิเศษและโอกาสพิเศษ แบบการจัดประกวดและแข่งขัน แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และแบบชมรม
5. การวางแผนเพื่อสร้างโปรแกรมนันทนาการ สามารถนำข้อมูลในข้อที่ 3 และข้อ 4 ในภาพ Model มาหมุนปรับใช้ได้ เช่น หากต้องการจัดกิจกรรมสร้างความผาสุก ให้ใช้แบบให้บริการเป็นรายบุคคล(พิเศษ/ตามความสนใจ) หรือปรับให้เป็นแบบกลุ่มสนใจพิเศษ ได้
6. สื่อสารให้ผู้หน้านันทนาการ พนักงานผู้ให้บริการกิจกรรมนันทนาการเข้าใจบทบาทและหน้าที่
7. ดำเนินการทดลองโปรแกรมนันทนาการแบบระยะสั้นๆ ก่อนวางแผนโปรแกรมนันทนาการในระยะที่ยาวขึ้น
8. ผู้หน้านันทนาการต้องคอยรายงานว่าการโปรแกรมนันทนาการที่นำมาใช้เป็นไปตามแผนหรือไม่ พร้อมทั้งรายงานผลจากการจัดกิจกรรมให้กับผู้บริหารรับทราบ
9. จัดอบรมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้หน้านันทนาการและตามผลการปฏิบัติงานของผู้หน้านันทนาการว่าทำงานสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่

10. ติดตามและประเมินผลการให้บริการจากนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงโปรแกรมนันทนาการหรือดำเนินการให้บริการโปรแกรมนันทนาการนั้นต่อหรือหยุดโปรแกรมนันทนาการนั้น เพื่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการที่ดีที่สุด เกิดความพึงพอใจสูงสุด แก่ผู้สูงอายุพำนักระยะยาว

ส่วนที่ 3 เจาะใจและข้อจำกัดของการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

1. ในการวางแผนจัดกิจกรรมนันทนาการต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสิ่งแรก
2. วางแผนโปรแกรมนันทนาการที่มีความเหมาะสม ตามความต้องการ ความจำเป็น จากแรงจูงใจของผู้สูงอายุพำนักระยะยาว พร้อมทั้งสามารถปรับโปรแกรมนันทนาการให้มีความยืดหยุ่นตาม เวลา ฤดูกาล เทศกาล เพศ ระดับช่วงอายุของผู้สูงอายุ
3. พนักงานผู้ให้บริการกิจกรรมนันทนาการสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษหรือภาษาของนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวได้ บริการด้วยใจ สุภาพ เรียบร้อย มีมนุษยสัมพันธ์พร้อมทั้งสามารถสร้างแรงจูงใจ สามารถเชิญชวนผู้สูงอายุพำนักระยะยาวให้เข้าร่วมกิจกรรมได้
4. สถานที่พักพำนักระยะยาวมีความพร้อมและความเหมาะสมในการจัดทำกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว รวมถึงสภาพแวดล้อมมีบรรยากาศที่ร่มรื่น
5. มีทีมบุคลากร พนักงานที่สามารถสื่อสารภาษาของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวได้ มีการทำงานเป็นระบบสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะได้เป็นอย่างดี มีความยืดหยุ่น มีจำนวนที่เพียงพอ และมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมนันทนาการภายในและภายนอกที่พักพำนักระยะยาว
6. การคำนวณค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้นต้องคำนวณให้ถูกต้องชัดเจนและนำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นไปรวมอยู่ในค่าที่พักพำนักระยะยาว (ไม่คิดค่าใช้จ่ายแยก) เพื่อให้นักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวได้ใช้บริการหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดไว้ครบถ้วนและเป็นประโยชน์สูงสุด (เนื่องจากพฤติกรรมผู้สูงอายุมักจะประหยัดค่าใช้จ่ายจนไม่เข้าร่วมกิจกรรม)
7. จัดอบรมบุคลากร พนักงานให้สามารถทำงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพสม่ำเสมอ คอยติดตามและประเมินผลของการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุพำนักระยะยาวเพื่อนำมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงเพื่อให้บริการที่ดียิ่งขึ้น ควรมีการประเมินผลผู้เข้าร่วมอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การสังเกต การพูดคุยสอบถาม เป็นต้น และมีการประเมินผลผู้เข้าร่วมอย่างเป็นทางการ เช่น การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การจัดประชุมกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นต้น รวมถึงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ พร้อมทั้งสามารถดูแลและปฐมพยาบาลผู้สูงอายุ มีความเข้าใจในวัฒนธรรมและวิถีการดำรงชีวิตของนักท่องเที่ยว

5.3.2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ

1. ไม่สามารถให้บริการได้ตรงตามข้อตกลงหรือตามที่โฆษณาไว้ ซึ่งอาจจะเกิดจากความไม่พร้อมของบุคลากร หรือพนักงานที่วางแผนผิดพลาดหรือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไม่สำเร็จ หรือปัญหาอุปสรรคจากภัยธรรมชาติจนไม่สามารถจัดกิจกรรมได้
2. การเดินทางสำหรับผู้สูงอายุไม่สะดวก พร้อมทั้งป้ายบอกทางและรายละเอียดของการเดินทางไม่ชัดเจน
3. อุปสรรคทางด้านภาษา ที่ไม่สามารถสื่อสารให้เข้าใจกัน
4. ความไม่พร้อมภายในที่พักพำนักระยะยาวในการจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น สถานที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น หรือความไม่พร้อมในการพาออกไปทำกิจกรรมนันทนาการภายนอกที่ที่พักพำนักระยะยาว เช่น ไม่มีรถพาออกไปจัดกิจกรรมนอกสถานที่ ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น
5. จำนวนบุคลากร พนักงานมีไม่เพียงพอในการให้บริการ
6. มีโปรแกรมท่องเที่ยวให้บริการตรงตามความต้องการน้อย
7. นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมบางชนิด หรือเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบทั้งกิจกรรม หรือ การไม่ให้ความร่วมมือของผู้สูงอายุพำนักระยะยาว

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำรา และรายงานการวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ขั้นการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา วารสาร ข้อมูลรายละเอียดของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว แนวโน้มการท่องเที่ยวโลกและการท่องเที่ยวของประเทศไทย สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ พฤติกรรมผู้สูงอายุ นักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวชาวต่างประเทศ การท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว แหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่สำคัญของโลก การจัดโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งและนันทนาการในร่ม และงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวและบุคลากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับท่องเที่ยวพำนักระยะยาวและผู้ให้บริการดูแลผู้สูงอายุชาวต่างชาติในประเทศไทย โดยการสอบถามนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติในประเทศไทย ที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป และพักอาศัยอยู่ในประเทศไทยมากกว่า 30 วัน ซึ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง เชื้อชาติต่าง ๆ ที่เข้าพักอาศัยในเดินทางมาพักพำนักระยะยาวในประเทศไทยเป็นครั้งแรก หรือเป็นผู้ที่เคยมาแล้ว หรือกำลังพำนักระยะยาวอยู่ จะต้องเข้าพักในที่พักที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวตั้งอยู่บริเวณสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ใกล้ ธรรมชาติ แหล่งประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเขตเมืองจำนวน 400 คน วัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลจากกลุ่มบุคคลดังกล่าว เพื่อนำมาพัฒนาเป็นร่าง (ฉบับที่ 1) รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ความเห็น และปรับปรุงตามความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ 3 สร้างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว โดยยกร่างรูปแบบ และนำปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ความเห็นและ ปรับปรุงตามความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นจึงนำไปประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพของร่าง (1) รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุผ่านระยะเวลาด้วยวิธีการสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม โดยนำข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นมาพัฒนาปรับปรุง ให้เป็นรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุผ่านระยะเวลาที่มีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้ดำเนินการได้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ และการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุผ่านระยะเวลาที่ปรับปรุงแล้ว ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อให้เอกสารรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านระยะเวลาที่มีคุณภาพดีที่สุด

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงรูปแบบและสรุป เพื่อจัดทำรูปเล่มเอกสารรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านระยะเวลา พิจารณารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านระยะเวลา โดยการนำเอกสารรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านระยะเวลาที่สมบูรณ์แบบเสนอคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเตรียมการร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านระยะเวลา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านระยะ ะยาว ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวผ่านระยะ ยาว ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมในระหว่างการท่องเที่ยวในประเทศไทย และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ การท่องเที่ยวผ่านระยะเวลาในปัจจุบันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

ตอนที่ 3 ผลการสร้างและพัฒนาาร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริม สุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านระยะเวลาในประเทศไทย

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นต่อ (ร่าง) รูปแบบการจัดการ โปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านระยะ ยาว โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 5 รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเตรียมร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งเป็นขั้นศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวจากในประเทศและต่างประเทศ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องเป็นการวิเคราะห์ทั้งในเชิงแนวคิด (Conceptual Analysis) และในเชิงความสัมพันธ์ (Relational Analysis) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ผลการทบทวนวรรณกรรมและรายงานการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดไว้ในบทที่ 2 ซึ่งสามารถสรุปแนวคิดสำคัญที่ใช้นำเข้าเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว คือ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการจัดการโปรแกรมนันทนาการ แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้นำและผู้นำในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมในระหว่างการท่องเที่ยวในประเทศไทย และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการผู้สูงอายุชาวต่างชาติ แบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 2.1 ข้อมูลจากนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวและบุคลากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวพำนักระยะยาวและผู้ให้บริการดูแลผู้สูงอายุชาวต่างชาติในประเทศไทย

ตอนที่ 2.1.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวอายุ 50 ปี ขึ้นไป

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า เป็นเพศชายร้อยละ 78 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 49.5 มีสัญชาติอเมริกัน ร้อยละ 25.5 นับถือศาสนาคริสต์ร้อยละ 73 ใช้ระยะเวลาท่องเที่ยวอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลา 31-60 วัน ร้อยละ 59.75 สถานภาพโสด ร้อยละ 39.50 เดินทางเข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทยโดยคนเดียว ร้อยละ 55.75 ประกอบอาชีพอื่นๆ ไม่ระบุ ร้อยละ 74 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 45.25 แหล่งที่มาของรายได้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวมาจากเงินสวัสดิการรัฐ/หน่วยงาน ร้อยละ 45.01 มีรายได้เฉลี่ยต่อปี น้อยกว่า 37,500 ดอลลาร์สหรัฐ ร้อยละ 48 เลือกพำนักระยะยาวในที่พักประเภทอพาร์ทเมนต์ ร้อยละ 29.59

ข้อมูลพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยว การตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในประเทศไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว เคยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวนมากว่า 1 ครั้ง ร้อยละ 70.75 โดยเดินทางเข้าประเทศไทยช่วงเดือนตุลาคม ถึงเดือนมกราคม ร้อยละ 78.25 และเดินทางกลับเข้าประเทศของตนเอง ช่วงเดือนกุมภาพันธ์จนถึงเดือนพฤษภาคม ร้อยละ 68.75 โดยเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทยเพราะอากาศดี ร้อยละ 19.25 โดยทำการจองโรงแรมและซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวแยกกัน ส่วนใหญ่ จองโรงแรมผ่านบริษัทท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยว และโรงแรมในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 40.79 เท่ากัน และส่วนใหญ่ซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวผ่านบริษัทท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวเอง คิดเป็นร้อยละ 47.02 และมีผู้ที่ทำการจองโรงแรมและซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวพร้อมกัน ส่วนใหญ่จองผ่านบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 67.06 กิจกรรมที่ชอบและเข้าร่วมในระหว่างการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทยเป็นกิจกรรมเที่ยวชมธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ กิจกรรมกลางแจ้งและผจญภัย ร้อยละ 25.89 กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่เคยทำและเคยเข้าร่วมคือการใช้มีอนวดไทย ร้อยละ 56.19 กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยแพทย์แผนปัจจุบันที่เคยทำ เคยเข้าร่วมคือ การทำฟัน การรักษาสุขภาพปากและฟัน ร้อยละ 40.81 การเลือกมาพำนักระยะยาวในประเทศช่วงเทศกาลลอยกระทง ร้อยละ 25.84

ข้อมูลด้านความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อกิจกรรมในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย พบว่านักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวมีความพึงพอใจ ในการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย ด้านการคมนาคมโดยรวมมาก ($\bar{X}=3.87$) มีความพึงพอใจราคาได้มาตรฐานมาก ($\bar{X}=4.03$) ทางด้านที่พักพำนักระยะยาวโดยรวมมีความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=3.92$) มีความพึงพอใจทางด้านการเดินทางไปถึงง่ายมากที่สุด ($\bar{X}=4.33$) ด้าน

ร้านอาหาร/ภัตตาคารโดยรวมมีความพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.58$) โดยพึงพอใจในรสชาติอาหารดีถูกปาก ($\bar{X} = 4.27$) มีอาหารประจำชาติของท่านให้บริการมีความพึงพอใจปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$) ด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโดยรวมปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) มีความพึงพอใจในความหลากหลายและดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมาก ($\bar{X} = 4.40$) มีความพึงพอใจในเรื่องการเดินทางสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 1.83$)

ด้านการให้บริการของบุคคลากรมีความพอใจโดยรวมปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$) มีความพึงพอใจทางด้านความสุภาพ เรียบร้อย มีมนุษยสัมพันธ์ของผู้ให้บริการมาก ($\bar{X} = 4.52$) ทางด้านกิจกรรมผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้งโดยรวมมีความพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.22$) มีความพึงพอใจที่ได้ประสบการณ์แปลกใหม่มาก ($\bar{X} = 4.40$)

ด้านกิจกรรมพิเศษ/เทศกาลต่างๆ โดยรวมมีความพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.25$) และได้รับความพึงพอใจด้านการมีเทศกาลพิเศษที่จัดให้กับนักท่องเที่ยว เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง

ด้านกิจกรรมทางสุขภาพโดยรวมมีความพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.27$) และได้รับความพึงพอใจด้านราคามาตรฐานมาก ($\bar{X} = 4.37$) ทางด้านความครบถ้วนของการให้บริการตามที่ได้ตกลงไว้ก่อนการเดินทางโดยรวมมีความพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.23$) มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวตลอดกับผู้ให้บริการมาก ($\bar{X} = 4.35$) พึงพอใจในโรงแรมที่พักมาก ($\bar{X} = 4.45$) พึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยวในการเข้าร่วมกิจกรรมมาก ($\bar{X} = 4.33$) และพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมที่อยู่ภายในที่พักดีมาก ($\bar{X} = 4.20$) ด้านความสำคัญของคุณลักษณะของผู้นำกิจกรรมทางการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของผู้นำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในเรื่องของมารยาท ความสุภาพ การรู้จักกาลเทศะมาก

ตอนที่ 2.1.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว สรุปได้ดังนี้

1. จำนวนผู้สูงอายุทั่วโลกมีมากขึ้น มีความรู้ในการดูแลสุขภาพมากขึ้น ต้องการเดินทางท่องเที่ยวยาวนานมากขึ้นในวัยเกษียณงาน ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวเป้าหมายอันดับต้นๆ ของโลก ที่ผู้สูงอายุที่เกษียณงานแล้วต้องการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและพักอาศัยระยะยาว ซึ่งมีปัจจัยหลายๆ อย่างที่เป็นสิ่งดึงดูดให้เลือกเดินทางเข้ามา ได้แก่ ค่าครองชีพ การให้บริการที่เป็นมิตร ความมีอัธยาศัยไมตรีของคนไทย มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่มีชื่อเสียง คือ การนวดไทย เป็นต้น

2. กรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้มีการจัดทำมาตรฐานที่พักสำหรับการให้บริการนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวเรียบร้อยแล้ว และกำลังดำเนินการวางแผนจัดทำมาตรฐานการท่องเที่ยวทางด้านอื่นๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวชาวต่างชาติ เช่น มาตรฐานกิจกรรมการเดินป่า เป็นต้น

3. ภาคเอกชนในประเทศไทยหันมาให้ความสนใจในการทำธุรกิจ สำหรับการให้บริการดูแลผู้สูงอายุพำนักระยะยาวมากขึ้น ส่งผลให้มีผู้สูงอายุพำนักระยะยาวจากต่างประเทศสนใจเดินทางเข้ามาใช้บริการ จึงทำให้ธุรกิจที่พักพำนักระยะยาวพยายามปรับรูปแบบการให้บริการ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นได้รับความรู้สึกเหมือนกับพักอาศัยอยู่ในบ้านของตนเอง โดยเฉพาะเริ่มมีการออกแบบสถานที่พักที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุโดยมีแนวคิดที่ปราศจากขั้นบันได ที่อำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มคนปกติและกลุ่มบุคคลพิเศษที่ใช้รถเข็น พร้อมทั้งยังสามารถเข้าพักได้ทุกช่วงวัย โดยส่วนใหญ่เลือกทำเลที่ตั้ง ในจังหวัดที่มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวและกิจกรรมประจำจังหวัดที่มีความหลากหลาย แต่พบปัญหาในเรื่องการให้บริการแก่ผู้สูงอายุพำนักระยะยาว คือ ภาษา เนื่องจากบางครั้งในกลุ่มผู้สูงอายุพำนักระยะยาวผู้มาดูแลตัวเองในขณะที่ป่วยมีการเข้าใจผิดจากการสื่อสารก็จะนำไปสู่ปัญหายุ่งยากตามมาได้หรืออาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือทำให้เกิดความไม่พอใจในการใช้บริการได้

4. ประเทศปลายทาง (Destination) ที่เหมาะกับการไปท่องเที่ยวพำนักระยะยาว คือ ประเทศไทย ให้ความรู้สึกเหมือนบ้าน อบอุ่น ประเทศสเปน ค่าใช้จ่ายถูกสุดเมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป ประเทศทิเบต มีอากาศดี เงียบสงบ มีความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ ประเทศในกลุ่ม AEC มีความเหมาะสมในการพำนักระยะยาว มีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เดินทางเข้าออกประเทศได้สะดวก ค่าครองชีพต่ำกว่าประเทศในแถบอื่นๆ อาทิ ลาว เวียดนาม และกลุ่มประเทศที่มีความพร้อมทางด้านบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่ชัดเจน มีความสะดวกสบายในการเดินทาง รวมทั้งนโยบายทางด้านวีซ่าที่ต้องชัดเจนสำหรับสนับสนุนให้เข้าพำนักระยะยาว มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การบริการที่ได้มาตรฐาน พนักงานมีความรู้ในการดูแลนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มีบริการทำประกันสุขภาพ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม การให้บริการที่หลากหลาย

5. การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยควรประกอบด้วย การชักชวนผู้สูงอายุพำนักระยะยาวให้เข้าร่วมกิจกรรม ต้องทราบความต้องการของผู้สูงอายุพำนักระยะยาว การร้องขอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ทางด้านส่งเสริมสุขภาพ เมื่อทำกิจกรรมแล้วจะมีสุขภาพที่ดีขึ้น ทางด้านบันเทิงและผ่อนคลายให้กับผู้สูงอายุ ทางด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมที่สามารถกระทำคนเดียวและเป็นรูปแบบกลุ่ม รวมถึงกิจกรรมที่ไม่มีรูปแบบและกิจกรรมที่มีรูปแบบ ควรต้องมีกิจกรรมออกกำลังกายเพื่อให้ได้ใช้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ เช่น แขน ขา มือ นิ้ว สายตา สมอ เป็นต้น สามารถประกอบกิจกรรมที่มีทั้งในร่มและกลางแจ้ง ควรมีระบบสระว่ายน้ำ

Universal Design ที่สามารถให้ผู้พิการและผู้สูงอายุได้สะดวกในการลงเล่นน้ำสวมนอกกำลังกาย และการสอนใช้เครื่องนวดไฟฟ้าที่จะช่วยกระตุ้นระบบหมุนเวียนโลหิตที่ดีแก่ผู้สูงอายุและผู้พิการ รวมทั้งการใช้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางจากภายนอกเข้ามาดูแลผู้พำนักระยะยาวทางด้านสุขภาพ อาทิ การตรวจสุขภาพร่างกาย การทำฟัน การทำ Stem Cell และการทำ Chelation เพิ่มความรู้ และสอนผู้สูงอายุให้ดูแลสุขภาพเบื้องต้นด้วยการลดการใช้ยาปฏิชีวนะ แต่ให้ใช้สมุนไพรแทน เช่น ใช้ อบเชยผสมกับน้ำผึ้งและน้ำผสมกันแล้วดื่มเพื่อลดอาการติดเชื้อแทนการใช้ยาปฏิชีวนะเนื่องจากตัว ยานี้จะไปทำลายเซลล์ดีๆ ให้หลุดออกมาด้วย จะต้องมียินเตอร์เน็ต การเดินทางออกไปท่องเที่ยวนอก สถานที่จะเป็นแบบ Slow Tour ท่องเที่ยวแบบค่อยๆ ไป กิจกรรมซื้อสินค้า จะต้องพาไปซื้อสินค้าที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิต โดยไม่ใช่เป็นการยัดเยียดให้ซื้อ รวมทั้งซื้อสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์แบบ ไทยๆ เช่น ผ้าไหม คนญี่ปุ่นจะนำมาตัดเป็นชุดญี่ปุ่นใส่ได้ เป็นต้น พร้อมทั้งจัดตารางเวลาที่ชัดเจน พร้อมทั้งต้องมีบุคลากรที่ดีในการให้บริการ มีความปลอดภัย

6. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ประกอบด้วย

- 1) กิจกรรมงานศิลป์ เช่น วาดภาพ จัดดอกไม้ การถักโครเช การปั้น การพับกระดาษ การร้อยมาลัย เป็นต้น
- 2) กิจกรรมทางน้ำ เช่น ว่ายน้ำ แอ่งน้ำวน ดำน้ำ เป็นต้น
- 3) กิจกรรมทางด้านกีฬา เกมและกรีฑา เช่น เดิน โยนบอล เป็นต้น
- 4) กิจกรรมนันทนาการทางสังคม เช่น เข้าร่วมประเพณีวัฒนธรรมไทย สงกรานต์ ปี ใหม่อ เป็นต้น
- 5) กิจกรรมทางด้านการพัฒนาตนเองและการส่งเสริมความรู้ เช่น การทำอาหาร การเล่นเกม การฝึกเดินรำ การเล่นเกมต่างๆ การประดิษฐ์สิ่งของ เป็นต้น
- 6) กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ เช่น ตรวจร่างกาย ทำฟัน นวดไทย นวดฝ่าเท้า นวดสปา กิจกรรมที่ใช้สมุนไพรไทยๆๆ เป็นต้น
- 7) กิจกรรมยามว่าง บันเทิง เช่น อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ ร้องเพลง เล่นดนตรี การชมการแสดงดนตรี การแสดงทางวัฒนธรรม เป็นต้น
- 8) กิจกรรมทางด้านการเดินทางและการท่องเที่ยว เช่น การเดินทางท่องเที่ยวย้อนรอยอดีต การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ การพาไปสวนสัตว์ การนั่งช้าง ดูนก เป็นต้น
- 9) กิจกรรมอาสาสมัคร เช่น บริจาคของให้กับชาวเขาในประเทศไทย การสอนภาษา การเรียนภาษา เป็นต้น
- 10) กิจกรรมพิเศษที่ควรจะต้องจัดให้มีสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว คือ สระम्म ทำเล็บ แพ้นท์เล็บ (สำหรับเพศหญิง) ย้อมผม มีรถบริการรับส่งที่มีบริการพิเศษ อาทิ มีที่นั่งพิเศษสำหรับผู้สูงอายุที่ใช้รถเข็น หรือมีขนาดกว้าง นั่งสบาย

ตอนที่ 3 ผลการสร้างและพัฒนาาร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในประเทศไทย

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ การศึกษาความต้องการ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุพำนักระยะยาวในการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว พำนักระยะยาวในประเทศไทยจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จำนวน 400 คน ที่เข้าพำนักระยะยาวใน 7 จังหวัด รวมถึงการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในธุรกิจท่องเที่ยวพำนักระยะยาวและธุรกิจดูแลผู้สูงอายุชาวต่างชาติทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 7 คน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์สาระสำคัญ และพิจารณารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว เพื่อกำหนดกรอบสำหรับร่างรูปแบบและองค์ประกอบการสร้างรูปแบบ ในขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ความเห็นแล้วทำการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

โดยร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ประกอบด้วยข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมนันทนาการจากแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว และจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ตามองค์ประกอบด้านการจัดโปรแกรมนันทนาการ ตามหัวข้อ ดังนี้

1. ลักษณะของจุดหมายปลายทางของที่พักพำนักระยะยาว ตามแหล่งที่ใกล้ทะเล ข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมนันทนาการ ที่พักพำนักระยะยาวควรอยู่ใกล้ชุมชน ให้ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียงเนื่องจากมีค่าครองชีพสูง มีสถานที่ให้ได้อาบน้ำแดด ที่อยู่เมืองหลวง ควรใกล้ระบบขนส่งสาธารณะหลักๆ เช่น รถไฟฟ้าบีทีเอส รถไฟใต้ดินเอ็มอาร์ที และตามแหล่งที่ใกล้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมควรอยู่ใจกลางเมืองของจังหวัดนั้นๆ มีชุมชน นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวนิยมใช้บริการรถรับจ้าง เช่น รถสองแถว รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง พร้อมทั้งสามารถเดินทางโดยสารรถไฟได้ด้วยตามข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้บริการระบบคมนาคมขนส่งระหว่างมาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยในทุกๆ แหล่งผู้ให้บริการที่พำนักระยะยาวนั้น ต้องคำนึงถึงความปลอดภัย พร้อมทั้งจัดที่พักพำนักระยะยาวให้ได้มาตรฐานตามที่ทางกรมการท่องเที่ยวกำหนด ใกล้ตลาด อยู่ในชุมชน พร้อมทั้งมีสถานพยาบาล เดินทางเข้าออกที่พำนักระยะยาวสะดวก มีพื้นที่ให้ออกกำลังกายโดยเฉพาะจัดทางให้เดิน มีสระว่ายน้ำไว้ให้บริการ โดยหากจัดทำที่พักพำนักระยะยาวในราคาต่ำเช่าใกล้เคียงกับอพาร์ทเมนท์หรือคอนโดมิเนียมก็จะได้รับความนิยมมากที่สุดจากผู้ตอบแบบสอบถาม รองลงมาคือเช่าพำนักในโรงแรม การตั้งราคาที่พักควรให้ได้มาตรฐาน และมีบริการ

เสริมในเรื่องของรถที่ให้บริการเข้าออกนอกสถานที่พำนักระยะยาว เช่น มีระบบไฮดรอลิกยก รถเข็น มีที่นั่งพิเศษนั่งไม่เบียดเสียด เป็นต้น

2. การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ จากการมีเวลาว่างนั้น นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวนั้นเป็นผู้ที่เกษียณงานแล้ว มีความจำเป็นในการเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทยเพื่อหนีสภาพอากาศที่หนาวในประเทศของตนเอง โดยเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทยเพราะมีสภาพอากาศดีมากที่สุด พร้อมทั้งประเทศไทยเป็นประเทศที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ ด้วยความคุ้มค่าเงิน มีความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมล่องกระทง สงกรานต์ มากที่สุด รวมถึงชอบรสชาติอาหารไทยที่มีชื่อเสียงระดับโลก แรงจูงใจในการเลือกเดินทางมาพำนักระยะยาวในประเทศไทย คือ ผู้ที่เคยมาเยือนและจากอินเทอร์เน็ต ที่ผู้พำนักระยะยาวได้ข้อมูลมากที่สุด ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนวดไทย การออกกำลังกาย โยคะ ที่เป็นกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพมากที่สุด รวมถึงต้องการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยแพทย์แผนปัจจุบัน ด้วยการทำฟัน รักษาสุขภาพในช่องปากและฟัน การตรวจสุขภาพร่างกาย ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม

3. การส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวได้รับประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตของคนให้สมบูรณ์ อีกทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการสามารถช่วยพัฒนาอารมณ์ ความสุข ความสามารถของบุคคลให้เกิดความสมดุลทางร่างกายและจิตใจ ยังสามารถลดความเครียด ความวิตกกังวล ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การแสดงออก เพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับชีวิต

4. ประเภทกิจกรรม ที่สรุปได้ซึ่งได้รับข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม คือนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวต้องการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพรวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมที่ดูแลโดยแพทย์แผนไทยนั้น คือ การนวดไทย การออกกำลังกาย โยคะ การทำฟัน การตรวจสุขภาพร่างกาย ดังนั้น กิจกรรมที่ควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกในการจัดกิจกรรมในโปรแกรมนันทนาการนั้นคือ 1) กิจกรรมการสร้างความสุขให้กับชีวิต โดยแบ่ง กิจกรรมออกเป็น Body Fit คือการจัดกิจกรรมในรูปแบบการเดิน ว่ายน้ำ การโยนบอล โยคะ จั๊ก โทเก๊ก หรือการออกกำลังกายเบาๆ เพื่อให้ได้ใช้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ เช่น แขน ขา นิ้ว มือ Think Well คือ นั่งสมาธิ สวดมนต์หรืออ่านคัมภีร์ (ตามศาสนา) นั่งในสวนเพื่อความเพลิดเพลิน Eat Right คือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ จำพวกอาหารอแกนิกหรืออาหารเกษตรอินทรีย์, อาหารฟังก์ชั่น ไม่เน้นการนำสมุนไพรมาปรุงแบบเน้น แต่ให้เป็นเพียงส่วนผสมเนื่องจากผู้สูงอายุชาวต่างชาติไม่กล้าทานอาหารแปลก ทานอาหารให้ได้สมดุล กิจกรรมเสริมสุขภาพและอื่นๆ ที่ต้องจัดร่วม คือการนวดไทย นวดฝ่าเท้า นวดกดจุด การทำฟัน การตรวจสุขภาพ บริการพิเศษที่ควรจัด คือ การตัดผม การย้อมผม การตัดเล็บ การเพ้นท์เล็บ (สำหรับสุภาพสตรี) 2) กิจกรรมยามว่างตามความชอบ ที่ให้เวลาอิสระในการ

ทำในสิ่งที่ชอบ เช่น การอ่านหนังสือ การเล่นเกมออนไลน์ เล่นดนตรี สะสมของ นั่งเล่น ดูทีวี เป็นต้น

3) เกมและกีฬา โดยเป็นเกมที่ฝึกทักษะ เช่น เกมบิงโก เกมเศรษฐี เป่าอู่ เกมที่นำมาจากประเทศของนักท่องเที่ยวท่านนั้นๆ 4) กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วม รวมถึงการเข้าสังคมกับกลุ่มเพื่อนที่มาพำนักระยะยาว เช่น การเดินรำ การร้องเพลงร่วมกัน การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน 5) เป็นการท่องเที่ยวแบบช้าๆ มีห้องน้ำบริการตลอดทาง ทริปล้นๆ 1 วัน หรือ 2 วัน 1 คืน โปรแกรมที่ได้รับความนิยมมากที่สุดจากนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว คือ การท่องเที่ยวไปตามแหล่งธรรมชาติเพื่อท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กิจกรรมท่องเที่ยวทางด้านประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาวไทย และกิจกรรมเที่ยวชมอุทยานประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑสถาน พระราชวัง ชมโบราณสถาน การท่องเที่ยวย้อนรอยอดีต ที่ควรจะต้องจัดให้มีในโปรแกรมนันทนาการ รวมทั้ง การจัดกิจกรรมดูนก การไปสวนสัตว์ หรือการไปทำกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ นั่งเรือ รวมถึงกิจกรรมที่เน้นท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การพาไปซื้อสินค้าแต่ไม่เน้นความหรูหราและการยึดเยียดซื้อสินค้าพื้นเมือง 6) กิจกรรมพัฒนาความรู้ เช่น การจัดกิจกรรมสอนทำอาหารของประเทศตนเอง การสอนภาษา การเรียนรู้ทางการดูแลสุขภาพเบื้องต้น การเรียนรู้เรื่องการออกกำลังกาย การใช้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาดูแลสุขภาพ การให้ความรู้เบื้องต้นในการใช้สมุนไพรเพื่อลดการใช้ยาปฏิชีวนะ การใช้ยอบเชยผสมกับน้ำผึ้งและน้ำนำมาผสมกันเพื่อลดอาการติดเชื้อแทนการใช้ยาปฏิชีวนะ เป็นต้น 7) กิจกรรมอาสาสมัคร เป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวนิยมจัดกันขึ้นมาในกลุ่มของตนเอง เพื่อเป็นการทำความดีให้กับสังคมของคนไทย เช่น ร่วมกันบริจาคสิ่งของสอนภาษาให้กับคนด้อยโอกาส ส่วนใหญ่จะเป็นชาวเขา 8) กิจกรรมงานประพันธ์ 9) กิจกรรมงานศิลป์ เป็นกิจกรรมที่ขึ้นอยู่กับความถนัดของนักท่องเที่ยวท่านนั้นๆ และ 10) กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมการจัดค่ายพักแรมนอกสถานที่พำนักระยะยาว อย่างน้อยเป็นเวลา 2 วัน 1 คืน

5. แบบการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ประกอบด้วย 1) แบบให้บริการเป็นรายบุคคล (พิเศษ/ตามความสนใจ) ต้องจัดสถานที่ เช่น ชอบอ่านหนังสือ ต้องมีที่นั่งเอนกายในการอ่านหนังสือ หรือจุดนั่งเล่นตากลม รมควัน 2) แบบกลุ่มสนใจพิเศษ จัดกิจกรรมโดยการรวบรวมผู้ที่สนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เหมือนกัน 3) แบบตามเทศกาลพิเศษ จัดกิจกรรมพิเศษในวันสำคัญๆ ต่างๆ อาทิ วันคริสต์มาส มีการชักชวนให้มาร่วมกันประดับประดาไฟ ของขวัญให้กับต้นคริสต์มาส วันสงกรานต์ ก่อกองทราย รดน้ำ ดำหัว วันลอยกระทง ประดิษฐ์กระทง 4) แบบการจัดประกวดและแข่งขัน ประกวดวาดภาพ แต่งกาย แข่งขันหมากรุก หมากฮอส 5) แบบการจัดการเรียนการสอน สอนทำอาหาร การสอนเดินรำ การสอนรำวง สอนงานประดิษฐ์ งานฝีมือต่างๆ 6) แบบที่จัดขึ้นโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า เช่น การจัดงานวันเกิดมีการเป่าเค้กวันเกิด หรือการเตรียมของขวัญเพื่อส่งความสุข การจัดวันครบรอบที่พำนักระยะยาวครบปี การจัดงานต้อนรับผู้ที่มาพำนักระยะยาวใหม่ เป็นต้น 7) แบบ

ชมรม เช่น การจัดตั้งชมรมของนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวชาวญี่ปุ่น เพื่อไปบำบัดปัญหาประโยชน์ต่อชุมชน

ข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมนันทนาการจากแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวและจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ตามองค์ประกอบด้านการจัดการ(POLC)

- การวางแผน (Planning) ข้อมูลสำหรับการสร้างโปรแกรมนันทนาการ ผู้ให้บริการที่พักพำนักระยะยาวจะต้อง กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรมนันทนาการ “เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว” วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน ภายในและภายนอกของที่พักพำนักระยะยาวเพื่อหาความพร้อมในการนำข้อมูลมาวางแผนจัดโปรแกรม นันทนาการ สำรวจและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมที่มีอยู่ภายในที่พักพำนักระยะยาว เตรียมสรรหาบุคลากร พนักงานที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการ โดยมีคุณสมบัติดังนี้ มีมารยาท สุภาพ รู้จักกาลเทศะ มีน้ำใจในการให้ความช่วยเหลือ มนุษย์สัมพันธ์และใจรักบริการ รู้ถึงความต้องการ ความจำเป็นของพฤติกรรมผู้สูงอายุแต่ละสัญชาติ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความอดทน สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศไทย ซึ่งเป็นข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว พร้อมทั้งคำนวณค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมนันทนาการที่มีค่าใช้จ่าย ที่จะจัดให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวอย่างถูกต้องและเหมาะสมเพื่อนำคิดรวมกับค่าใช้จ่ายที่ที่พักพำนักระยะยาว นำรายละเอียดประเภทการจัดกิจกรรมมาวางแผนจัดโปรแกรมนันทนาการให้มีความเหมาะสมกับแบบ การให้บริการในการจัดกิจกรรม ของ Model รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว จัดโปรแกรมนันทนาการตามระยะเวลา เช่น จัดแบบรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รวมถึงจะต้องวางแผนจัดโปรแกรมสร้างแรงจูงใจให้กับผู้นำนันทนาการให้ทำงานสำเร็จลุล่วงด้วยความเต็มใจ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน

- การจัดองค์การ (Organizing) ดำเนินการปรับสถานที่ที่พักพำนักระยะยาวให้มีความพร้อมทางด้านสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับการให้บริการกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว พร้อมทั้งจัดบุคลากร พนักงาน ให้เป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอกับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยจัดวางตำแหน่งผู้ที่อยู่ในภาคส่วนของการให้บริการโปรแกรมนันทนาการต้องถูกต้องและเหมาะสมกับหน้าที่พร้อมทั้งทำงานอย่างเป็นระบบ มีความสัมพันธ์กัน หมั่นสื่อสารให้

บุคลากร พนักงาน ทุกคนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง พร้อมทั้งจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ

- ภาวะผู้นำ (Leading) ผู้ให้บริการที่พำนักระยะยาวในส่วนของผู้บริหารจะต้องคอยตรวจสอบว่า ที่พักพำนักระยะยาวได้ให้บริการตามโปรแกรมนั้นนันทนาการที่วางแผนไว้หรือไม่ โดยมอบหมายหน้าที่ให้กับผู้นำนันทนาการต้องคอยรายงานว่าโปรแกรมนั้นนันทนาการที่นำมาใช้เป็นไปตามแผนหรือไม่ พร้อมทั้งรายงานผลจากการจัดกิจกรรมให้กับผู้บริหารรับทราบ พร้อมทั้งจัดอบรมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้นำนันทนาการและตามผลการปฏิบัติงานของผู้นำนันทนาการว่าทำงานสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างสม่ำเสมอ

- การควบคุม (Controlling) ผู้ให้บริการที่พำนักระยะยาวนั้นจะต้องดำเนินการตรวจสอบว่าโปรแกรมนั้นนันทนาการที่ให้บริการไปแล้วนั้น นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวมีความพึงพอใจเป็นอย่างไรด้วยวิธีการสังเกตหรือจัดกลุ่มสัมพันธ์ด้วยพนักงานที่จัดตั้งขึ้น โดยนำผลจากการให้บริการกิจกรรมนั้นนันทนาการแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาตัดสินใจดำเนินการ ดังนี้ ถ้าหากโปรแกรมนั้นนันทนาการนั้นมีผลของความพึงพอใจไม่ดีให้ดำเนินการปรับปรุงโปรแกรมนั้นนันทนาการ หรือถ้าหากโปรแกรมมีการตอบสนองความพึงพอใจดีให้ดำเนินโปรแกรมนั้นนันทนาการต่อ หรือหากการตอบสนองความพึงพอใจไม่ดีอีกทั้งยังไม่สามารถแก้ไขได้ให้หยุดโปรแกรมนั้นนันทนาการนั้น

โดยผู้วิจัยได้นำหลัก การสังเคราะห์ภาพ (Model) เพื่อนำมาใช้ประยุกต์สำหรับจัดทำ (ร่าง) รูปแบบการจัดการโปรแกรมนั้นนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในการสังเคราะห์ภาพ (Model) เพื่อนำมาใช้ประยุกต์สำหรับจัดทำ (ร่าง) รูปแบบในงานวิจัย ผู้วิจัยนำแบบจำลองระบบนิเวศสุขภาพที่ดีที่มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและพันธุศาสตร์ที่มีผลต่อสุขภาพของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล (Ecological Model of Health and Wellness) มาเป็นแบบอย่างในการร่างรูปแบบงานวิจัย และเลือกแบบจำลองดังต่อไปนี้นำมาประยุกต์ร่างรูปแบบจากแบบจำลองนิเวศวิทยาปัจจัยกำหนดสุขภาพ (Ecological Model: Determinants of Health) (United States Department of Health and Human Services, 2011) และแบบจำลองนิเวศวิทยาภาวะสุขภาพและพฤติกรรม (Ecological Model Health Status and Behavior) (McLeroy et al., 1988)

ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ภาพรูปแบบ (Model) เพื่อนำมาใช้ประยุกต์สำหรับจัดทำ (ร่าง) รูปแบบการจัดการโปรแกรมนั้นนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยสังเคราะห์จากเลือกแบบจำลองดังต่อไปนี้นำมาประยุกต์ร่างรูปแบบจากแบบจำลองนิเวศวิทยาปัจจัยกำหนดสุขภาพ และแบบจำลองนิเวศวิทยาภาวะสุขภาพและพฤติกรรม ได้สาระสำคัญในการออกแบบ (ร่าง) ภาพรูปแบบ (Model) เป็น 3 ด้าน ดังนี้

สาระสำคัญด้านที่ 1 การสร้างประสบการณ์นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านกิจกรรมยาว การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านกิจกรรมยาวได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของตนเองได้เต็มที่จากการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้ได้รับประสบการณ์ทางด้านบวก

สาระสำคัญด้านที่ 2 โปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านกิจกรรมยาว

สาระสำคัญด้านที่ 3 การจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านกิจกรรมยาว

ความสัมพันธ์ของ Model เริ่มจากการศึกษาความต้องการภายในของนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านกิจกรรมยาวให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุผ่านกิจกรรมยาวเพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการที่เป็นจุดศูนย์กลางของรูปแบบ มีความสัมพันธ์กันระหว่างวงกลมในวงถัดไป ซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุผ่านกิจกรรมยาวที่เข้าพำนักในที่พักผ่านกิจกรรมยาวกับการเข้าร่วมโปรแกรมนันทนาการที่จัดขึ้น และสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่ให้บริการสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสร้างความพึงพอใจ ในวงที่เป็นเรื่องการบริหารของที่พักผ่านกิจกรรมยาว ทำการบริหารด้วยหลักการจัดการ ซึ่งนำมาใช้ในการจัดโปรแกรมนันทนาการที่ให้บริการให้บรรลุเป้าหมายได้ หลังจากที่ได้มีการนำโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุผ่านกิจกรรมยาว ไปดำเนินการตามหน้าที่หลักของการจัดการแล้วจนเสร็จสิ้นกระบวนการ สำหรับขั้นตอนการตัดสินใจดำเนินการจัดโปรแกรมนันทนาการนี้อีกหรือไม่ แบ่งออกเป็น 3 วิธี คือ 1)ดำเนินการโปรแกรมนันทนาการต่อไป 2)ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์เพื่อที่จะดำเนินการต่อไป และ 3) ยุติ หรือยกเลิกการดำเนินการโปรแกรมนันทนาการที่ได้พิจารณาแล้วอย่างถ่วงรอบคอบ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นต่อ (ร่าง) รูปแบบการจัดการโปรแกรม นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านกิจกรรมยาวโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยทำการศึกษาความเหมาะสมและความถูกต้องของ (ร่าง) รูปแบบด้วยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 ท่าน โดยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวแทนนักวิชาการที่ดำเนินการทำวิจัยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ดำเนินการจัดโปรแกรมและ/หรือ กิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้แทนผู้สอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการหรือการส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์ผลการประชุมกลุ่มและดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และสามารถสรุปประเด็น

สำคัญรายละเอียดในร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็นในการปรับร่างฯ โดยมีแนวทางการปรับปรุง รายละเอียดดังกล่าวมีลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะที่พักพำนักระยะยาวจำแนกเป็น 3 แบบ ได้แก่ ใกล้เคียง ในเมืองหลวง ใกล้เคียง ประวัติศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็นในการปรับแก้ไขทั้งหมด เป็น ธรรมชาติ เขตเมือง ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม แนวทางการแก้ไขดำเนินการแก้ไขตามผู้ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่ได้เสนอความคิดเห็นไว้ทั้งหมด

2. หลักการจัดการกิจกรรมสนับสนุนการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่ต้องคำนึง มีเวลาว่าง มีความจำเป็นในการเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทย มีความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย มีแรงจูงใจในการเลือกเดินทางมาพำนักระยะยาวในประเทศไทย ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็นในการปรับแก้ไขบางส่วน คือ ในรายละเอียดเรื่อง มีความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย มีแรงจูงใจในการเลือกเดินทางมาพำนักระยะยาวในประเทศไทย มีความหมายใกล้เคียงกัน อยากให้เน้นย้ำไปในเรื่องความซาบซึ้ง แนวทางการแก้ไขดำเนินการแก้ไขเป็น มีแรงจูงใจและความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย

3. หลักการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวได้รับประสบการณ์ นันทนาการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็นในการปรับแก้ไขในหัวข้อ เป็นหลักการ ส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการ แนวทางการแก้ไขดำเนินการแก้ไขเป็น การจัดการ กิจกรรมนันทนาการเพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการ

4. ประเภทกิจกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็นในการปรับแก้ไขใน รายละเอียด ได้ให้ความหมายของการจัดการกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งให้หมายถึงการจัดค่ายพักแรม นอกสถานที่ เช่น การจัดค่าย 2 วัน 1 คืน ให้ดำเนินการเพิ่มกิจกรรมนันทนาการบำบัดเพื่อเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่จะต้องมีการให้บริการ เนื่องจากผู้สูงอายุมักจะมีโรคประจำตัวติดตัวมา แต่ไม่ใช่การ ภายภาพบำบัดแต่เป็นการช่วยให้คำแนะนำในการออกกำลังกายหรือทำกิจกรรม แนวทางการแก้ไข ดำเนินการแก้ไขเพิ่ม กิจกรรมนันทนาการบำบัด

5. แบบการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็น ในการปรับแก้ไขในรายละเอียด แบบตามเทศกาลพิเศษปรับเป็น แบบตามเทศกาลและโอกาสพิเศษ แบบการจัดการเรียนการสอน ปรับเป็น แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ (Knowledge Sharing) แบบที่จัดขึ้นโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า ให้นำไปปรับรวมกับแบบตามเทศกาลพิเศษ แนวทางการแก้ไข ดำเนินการแก้ไขเป็น แบบตามเทศกาลและโอกาสพิเศษ แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์

6. หลักการจัดการ (POLC) ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย

7. การตัดสินใจดำเนินการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย

ตอนที่ 5 รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ พำนักระยะยาวในประเทศไทย

รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับ
นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวที่พัฒนาขึ้นมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะของรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้

ส่วนที่ 3 เงื่อนไขและข้อจำกัดของการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้

ส่วนที่ 1 ลักษณะของรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง สุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ประกอบด้วย

1. การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวให้เหมาะสมกับสถานที่ตั้งที่พัก
พำนักระยะยาว ประกอบด้วย

- 1) ธรรมชาติ
- 2) เขตเมือง
- 3) แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

2. หลักการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่ต้องคำนึง

- 1) การมีเวลาว่างของผู้สูงอายุ
- 2) มีความจำเป็นในการเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทย
- 3) มีแรงจูงใจและความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย

3. หลักการส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการ

- 1) สนับสนุนชี้แนะ
- 2) เสริมสร้างความสามารถ
- 3) การเป็นสื่อกลางของผู้จัดกิจกรรมนันทนาการ

4. ชนิดกิจกรรมของโปรแกรมนันทนาการ (Program Areas) ประกอบด้วยกิจกรรมนันทนาการ 11
ชนิด ดังนี้

- 1) กิจกรรมการสร้างความสุขให้กับชีวิต(Wellness Activities)
- 2) กิจกรรมยามว่างตามความชอบ

- 3) เกมและกีฬา
- 4) กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์
- 5) กิจกรรมนันทนาการบำบัด
- 6) กิจกรรมท่องเที่ยว
- 7) กิจกรรมพัฒนาความรู้
- 8) กิจกรรมอาสาสมัคร
- 9) กิจกรรมงานประพันธ์
- 10) กิจกรรมงานศิลป์
- 11) กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง

5. แบบการให้บริการ (Program Formats) จัดให้บริการ 8 แบบ ดังนี้

- 1) แบบให้บริการเป็นรายบุคคล(พิเศษ/ตามความสนใจ)
- 2) แบบกลุ่มสนใจพิเศษ
- 3) แบบตามเทศกาลและโอกาสพิเศษ
- 4) แบบการจัดประกวดและแข่งขัน
- 5) แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์
- 6) แบบชมรม

6. หลักการจัดการที่นำมาใช้ในรูปแบบของโปรแกรมนันทนาการมีดังนี้

- 1) การวางแผน
- 2) การจัดองค์กร
- 3) การนำ
- 4) การควบคุม

7. การตัดสินใจดำเนินการ (Disposition Decision) แบ่งออกเป็น 3 วิธี

- 1) ดำเนินการโปรแกรมนันทนาการต่อไป (Continue)
- 2) ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์เพื่อที่จะดำเนินการต่อไป (Modify)
- 3) ยุติ หรือยกเลิกโปรแกรมนันทนาการที่ได้พิจารณาแล้ว (Discontinue)

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะของรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มีลักษณะเป็นรูปแบบเป็นแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical Model) มีลักษณะรูปแบบที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและดัดแปลงมาจากแบบจำลองระบบนิเวศสุขภาพที่ดีที่มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของบุคคล โดยมีปัจจัยด้าน

สิ่งแวดล้อมและพันธุศาสตร์ที่มีผลต่อสุขภาพของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล (Ecological Model of Health and Wellness) รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มีความสัมพันธ์กันระหว่างความต้องการภายในบุคคลที่เลือกเดินทางเข้ามาพำนักระยะยาวในทำเลที่ตั้ง ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการพร้อมทั้งมีสุขภาพแข็งแรง โดยมีกระบวนการวางแผน การจัดองค์การ ภาวะการนำและการควบคุมในการวางแผนจัดโปรแกรมนันทนาการที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวของผู้ให้บริการที่พักพำนักระยะยาว โดยมุ่งเน้นที่การให้บริการกิจกรรมต่างๆ จากหลักการจัดการทางด้านสถานที่จัดกิจกรรม ผู้นำกิจกรรมและโปรแกรมนันทนาการ เพื่อให้ผู้มาพำนักระยะยาวเกิดความพึงพอใจในการเข้าร่วม อีกทั้งยังทำให้กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้ได้รับความนิยม มีชื่อเสียง เป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวให้มีความต้องการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ส่งผลให้ประเทศไทยมีชื่อเสียงทางด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอีกด้วย

2. รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) การสร้างประสบการณ์นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว 2) โปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว และ 3) การจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มีรายละเอียดดังนี้

1) การสร้างประสบการณ์นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ต้องวางแผนจัดกิจกรรมนันทนาการให้เหมาะสมกับทำเลที่ตั้งที่อยู่ใน แหล่งธรรมชาติ เขตเมือง แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม หลักการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่ต้องคำนึง คือ การมีเวลาว่างของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ความจำเป็นในการเลือกพำนักระยะยาวในประเทศไทย แรงจูงใจและความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยใช้หลักการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อให้ นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวได้รับประสบการณ์นันทนาการ ด้วยวิธีการ สนับสนุนชี้แนะ เสริมสร้างความสามารถ การเป็นสื่อกลางของผู้จัดกิจกรรมนันทนาการ

2) โปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยการวางแผนจัดกิจกรรมตามประเภทที่เหมาะสมกับช่วงอายุ เวลา สถานที่ ดังนี้ กิจกรรมการสร้างความสุขให้กับชีวิต กิจกรรมยามว่างตามชอบ เกมและกีฬา กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ กิจกรรมนันทนาการบำบัด กิจกรรมท่องเที่ยว กิจกรรมพัฒนาความรู้ กิจกรรมอาสาสมัคร กิจกรรมงานประพันธ์ กิจกรรมงานศิลป์ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง แบบการ

ให้บริการกิจกรรมนันทนาการที่ต้องออกแบบให้เหมาะกับประเภทกิจกรรม คือ แบบการให้บริการ เป็นรายบุคคล(พิเศษ/ตามความสนใจ) แบบกลุ่มสนใจพิเศษ แบบตามเทศกาลและโอกาสพิเศษ แบบการจัดประกวดและแข่งขัน แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ แบบชมรม

3) การจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว การจัดกิจกรรมนันทนาการในที่พำนักระยะยาวต้องนำหลักการจัดการมาใช้ในการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การนำและการควบคุม ในการควบคุมจะต้องนำหลักการติดตามและประเมินผล เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจ ดำเนินการ ว่าให้ดำเนินการจัดโปรแกรมนันทนาการต่อไป ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ เพื่อที่จะดำเนินการต่อไป ยุติ หรือยกเลิกการดำเนินการโปรแกรมนันทนาการที่ได้พิจารณาแล้วด้วยความรอบคอบ

3. แนวทางการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้ ควรดำเนินการ วางแผนจัดกิจกรรมเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมกับการเลือกเข้าพำนักระยะยาวของนักท่องเที่ยว โดยให้ผู้นำกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้ร่วมวางแผน และต้องทำการสอบถามความต้องการเพิ่มเติมกับผู้มาใช้บริการ การนำรูปแบบโปรแกรมไปใช้ให้เริ่มจัดกิจกรรมจากประเภทกิจกรรมสร้างความผาสุก กิจกรรมยามว่าง จนถึง กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง และใช้แบบการจัดกิจกรรมเริ่มจากแบบการให้บริการเป็นรายบุคคล(พิเศษ/ตามความสนใจ) จนถึงแบบชมรม ซึ่งต้องมีการสื่อสารให้กับผู้นำนันทนาการ พนักงานผู้ให้บริการกิจกรรมเข้าใจบทบาทและหน้าที่ ดำเนินการวางแผนจัดโปรแกรมนันทนาการระยะสั้นๆ ก่อนค่อยปรับการให้บริการที่ยาวขึ้น ผู้นำนันทนาการต้องรายงานผลกลับไปว่าโปรแกรมนันทนาการนั้นเป็นไปตามแผนหรือไม่หลังการจัดกิจกรรม จัดอบรมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้นำนันทนาการ พร้อมทั้งตามผลการปฏิบัติงานของผู้นำนันทนาการว่าทำงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ติดตามและประเมินผลการให้บริการจากนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวสม่ำเสมอ เพื่อให้บริการกิจกรรมนันทนาการที่ดีที่สุด

4. เงื่อนไขและข้อจำกัดของการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ควรคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสิ่งแรก วางแผนจัดโปรแกรมนันทนาการที่มีความเหมาะสมตามความต้องการ ความจำเป็น จากแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ผู้นำนันทนาการมีความสามารถ สถานที่พำนักระยะยาวมีความพร้อมและความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ การคำนวณค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้นต้องคำนวณให้ถูกต้องชัดเจนและนำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นไปรวมอยู่ในค่าที่พักพำนักระยะยาว (ไม่คิดค่าใช้จ่ายแยก) จัดอบรมให้ความรู้ผู้นำนันทนาการ ทีมงานสม่ำเสมอ การให้บริการข้อมูลเพื่อสืบค้นข้อมูลการท่องเที่ยวพำนัก

ระยะยาวในประเทศไทยที่สมบูรณ์แบบทางอินเทอร์เน็ตที่สมบูรณ์แบบ สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ ใ้ให้บริการไม่ตรงตามข้อตกลง อุปสรรคทางด้านภาษา ความไม่พร้อมของสถานที่ภายในที่พำนักระยะยาว ความไม่พร้อมของการพาออกไปทำกิจกรรมภายนอกที่พำนักระยะยาว บุคลากรไม่เพียงพอ การตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุเอง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ผู้วิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การสร้างประสบการณ์นันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

เมื่อนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวเลือกเดินทางเข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทย โดยเลือกเข้าพักในทำเลที่ตั้งอยู่ในแหล่งธรรมชาติ (Bullaro & Edginton, 1986) เขตเมือง (Butler, 2013) แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (UNWTO, 1999) ซึ่งให้เห็นว่าผู้สูงอายุพำนักระยะยาวนั้นมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมที่ชื่นชอบเป็นเหตุผลประกอบในการเลือกพำนักระยะยาวในสภาพแวดล้อมที่อยู่ใกล้ที่พักพำนักระยะยาวนั้น การจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวนั้น จึงควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานที่จัดกิจกรรมให้มีความสัมพันธ์กัน ดังต่อไปนี้

ในการจัดกิจกรรมภายนอกที่พักพำนักระยะยาวที่แวดล้อมอยู่ในแหล่งธรรมชาติที่เป็นทะเลภูเขา ควรมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องชายหาด เช่นการอาบแดด การดำน้ำระดับตื้น เล่นน้ำ นั่งเรือท่องเที่ยว กระโดดร่ม สถานที่ ควรจัดให้มีที่อาบแดด ทางลงหาดเพื่อลงเล่นน้ำ ผู้นำนันทนาการสามารถให้ความรู้ในการลงทำกิจกรรมทางน้ำแต่ละกิจกรรม รู้จักวิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การช่วยเหลือชีวิตได้ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ

การจัดกิจกรรมภายนอกที่พักพำนักระยะยาวในเขตเมืองนั้น ควรมุ่งเน้นที่มีการจัดกิจกรรมแบบท่องเที่ยวนอกที่พักพำนักระยะยาว เป็นระยะเวลาสั้นๆ ค่อยๆ เดินทาง เป็นการท่องเที่ยวแบบค่อยเป็นค่อยไป เช่น การท่องเที่ยวไปตามพระราชวัง การท่องเที่ยวตามลำน้ำ การท่องเที่ยวไหว้พระหรือการท่องเที่ยวชมโบราณสถาน รวมถึงกิจกรรมอาสาสมัครในการเดินทางไปบริจาคสิ่งของ สอนหนังสือ เป็นต้น ผู้นำนันทนาการต้องมีความเข้าใจในท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่ต้องเดินทางออกนอกที่พัก ต้องจัดหาห้องน้ำไว้บริการตลอดการเดินทาง อาหารที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

การจัดกิจกรรมภายนอกที่พักพำนักระยะยาวที่แวดล้อมไปด้วยแหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมนั้น ควรมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวตามรอยอดีต การท่องเที่ยวในแหล่งโบราณสถาน ผู้นำ นันทนาการควรมีความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์เป็นอย่างดี หรือควรมีไกด์ท้องถิ่นในการบรรยายให้ ความรู้

ในการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่ต้องคำนึง เรื่องการมีเวลาว่าง ของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวที่เป็นผู้เกษียณงานแล้ว ต้องการใช้เวลาที่ว่างหลังเกษียณ งานเดินทางไปท่องเที่ยวพำนักระยะยาวเพื่อแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ ในประเทศที่ไม่ใช่ประเทศ หลักของตนเป็นเวลานานมากกว่าการเดินทางท่องเที่ยวทั่วไปกับกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มนักท่องเที่ยว พำนักระยะยาวสัญชาติเดียวกัน สอดคล้องกับความคิดของ คลาวส์ (Kraus, 1990) หน้าที่เบื้องต้น ของเวลาว่างคือการเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีๆ ให้กับชีวิต ลดความเครียด ได้รับความเพลิดเพลินกับสังคม ที่ตนเองติดต่อกัน พร้อมทั้งมีความสัมพันธ์เป็นอย่างดีกับชุมชนของตนเอง

ความจำเป็นและความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยความจำเป็นในการย้าย ที่อยู่ชั่วคราวจากประเทศของตนเองมีความหนาแน่นมาก ต้องการหลบหนีความหนาแน่นจึงเลือก เดินทางเข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทย สอดคล้องกับข้อมูลของมูลนิธิสองสแตย์ญี่ปุ่น (Longstay Foundation Japan, 2005) ว่าประเทศไทยเป็นที่นิยมในการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว พำนักระยะยาวเป็นอันดับที่ 2 รองจากประเทศมาเลเซีย สามารถมาพำนักระยะยาวดำรงชีวิตอยู่ได้ ปลอดภัย คุ่มค่าเงิน สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีได้ ความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการใน ประเทศไทย ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวมีความสมบูรณ์และหลากหลายดึงดูดใจ มีความสวยงาม ของธรรมชาติ ภูมิอากาศในประเทศไทยเหมาะสม และต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเทศกาลต่างๆ ใน ประเทศไทย เช่น เทศกาลลอยกระทง สงกรานต์ เป็นต้น อาหารไทยรสชาติดี อร่อย มีชื่อเสียงระดับโลก สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Prathung Hongsrnagon, 2005) ประเทศไทยเป็นประเทศ เป้าหมายของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวจากประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัด เชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงทางด้านประวัติศาสตร์ มีวัฒนธรรมล้านนาที่โดดเด่น มีกิจกรรม ท่องเที่ยวมากมายเป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น

แรงจูงใจในการเลือกเดินทางเข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทย โดยนักท่องเที่ยวสูงอายุ พำนักระยะยาวเคยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากกว่า 1 ครั้ง เป็นการทดลองการใช้ชีวิต ในประเทศไทยจนพอใจแล้วจึงเลือกเดินทางเข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทย โดยมีเพื่อนหรือ ญาติหรือคนรู้จักสัญชาติเดียวกันกับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวเดินทางมาก่อนแล้ว สืบค้นหา ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต หรือชมสื่อโฆษณาทางโทรทัศน์ ทางนิตยสาร สอดคล้องกับงานข้อมูลในวิจัย ของมาอุมิ (Ono, 2008) มีการเผยแพร่โฆษณาประชาสัมพันธ์โครงการพำนักระยะยาวในต่างประเทศ

เพื่อจูงใจให้ผู้สูงอายุที่เกษียณงานแล้วเดินทางออกไปพำนักระยะยาวยังต่างประเทศด้วยการ ประชาสัมพันธ์ทางด้านกิจกรรมที่น่าสนใจในการเดินทางไปท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

ในการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อให้ได้รับประสบการณ์นันทนาการนั้น นำหลักการส่งเสริมสุขภาพ ขององค์การอนามัยโลก(WHO, 2009) เป็นหลักการที่จะนำมาใช้ในการให้นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนัก ระยะยาวมีความสนใจและให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้ที่จะนำหลักการทั้ง 3 หลักการไปใช้คือ ผู้นำนันทนาการซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติคือ มีความรู้ ความสามารถในการสนับสนุน ชี้แนะตามให้คำแนะนำถึงผลดีของการเข้าร่วมกิจกรรม หากปฏิบัติตามจะสามารถทำให้สุขภาพ แข็งแรง มีความสุข สามารถรับฟังความต้องการหรือถามความต้องการของผู้เข้าร่วมได้ สร้างแรงจูงใจ ในระหว่างการนำกิจกรรมนันทนาการกับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวเพื่อให้เกิดการเข้าร่วม กิจกรรม ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย ทางใจ ด้วยการ เป็นสื่อกลางของผู้จัดกิจกรรมนันทนาการที่ดี สอดคล้องกับมุมมองและคำจำกัดความคำว่าผู้นำที่ดี ของเทอร์คิลเซน (Torkildsen, 2005b) สามารถสื่อสารสร้างแรงบันดาลใจให้ทราบถึงหลักการ มี ทิศทางและวัตถุประสงค์ชัดเจน รับฟังความคิดเห็น สนับสนุน อำนวยความสะดวก ประสานงานแก้ไข ปัญหาและมีความสามารถในการตัดสินใจ เป็นแรงผลักดันด้วยการใช้แรงจูงใจ สร้างแรงบันดาลใจได้ โดยจุดมุ่งหมายของนันทนาการประการหนึ่ง ก็เพื่อพัฒนาสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตของคนให้ สมบูรณ์ สามารถพัฒนาอารมณ์ ความสุข ความสามารถของบุคคลให้เกิดความสมดุลทางร่างกายและ จิตใจ ลดภาวะความเครียด ความวิตกกังวล ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การแสดงออก เพิ่มพูน ประสบการณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. โปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยว สูงอายุพำนักระยะยาว ควรแบ่งประเภทกิจกรรมนันทนาการและแบบการให้บริการที่จะต้องจัดเสมอ และขาดไม่ได้ในการวางแผนจัดโปรแกรมนันทนาการ

2.1 ประเภทกิจกรรมตามหลักของเอ็ดจิงตัน (Edginton et al., 1992) มีลักษณะ ดังนี้

2.1.1 กิจกรรมสร้างความผาสุกให้กับชีวิต แบ่งเป็น กิจกรรมทางกาย ประกอบด้วย การเดิน ว่ายน้ำ การโยนบอล โยคะ จี๊ก หรือการออกกำลังกายเบาๆ เพื่อให้ได้ใช้ กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ เช่น แขน ขา นิ้ว มือ กิจกรรมทางความคิด ประกอบด้วย นั่งสมาธิ สวดมนต์หรือ อ่านคัมภีร์(ตามศาสนา) กิจกรรมทางด้านโภชนาการ ให้บริการด้วยอาหารออแกนิกหรืออาหารเกษตร อินทรีย์ อาหารฟังก์ชั่น การบริการทางด้านอาหารไม่เน้นการนำเสนอไพรมาปรุงเป็นอาหารหลักๆ แต่ ให้เป็นเพียงส่วนผสม เนื่องจากผู้สูงอายุชาวต่างชาติไม่กล้ารับประทานอาหารแปลกๆ ให้บริการ อาหารที่ทานแล้วเกิดสมดุล กิจกรรมเสริมสุขภาพและอื่นๆ เช่น การให้บริการนวดเท้า การนวดกดจุด

การนวดไทย การตรวจสุขภาพร่างกายที่พักพำนักระยะยาว การทำฟัน กิจกรรมอื่นๆ การตัดผม การสระผม การย้อมผม การตัดเล็บ การเพ้นท์เล็บ(สำหรับสุขภาพสตรี) การพาออกไปตลาดสดหรือซูเปอร์มาร์เก็ตเพื่อให้พนักงานที่เกี่ยวข้องอายุพำนักระยะยาวได้เดินทางออกไปซื้อของใช้ที่จำเป็นเป็นประจำ สอดคล้องกับก๊อดเบย์ (Godbey, 2009) นิยามคำว่า Wellness ประกอบด้วย การออกกำลังกาย โภชนาการที่ถูกต้อง การสร้างสมาธิ ความรู้ สัมพันธภาพระหว่างผู้อื่น

2.1.2 กิจกรรมยามว่างตามความชอบ เช่น อ่านหนังสือ เล่นอินเทอร์เน็ต เล่นดนตรี สะสมของ นั่งเล่น ดูทีวี เป็นต้น

2.1.3 เกมและกีฬา จัดให้มีอุปกรณ์ทั้งเกมและกีฬา มีความรู้และทักษะในการร่วมเล่นกับพนักงานที่เกี่ยวข้องอายุพำนักระยะยาว เช่น เกมฝึกทักษะ บิงโก เกมเศรษฐี กีฬา การโยนบอล การรับส่งบอล การแข่งเดิน

2.1.4 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ มีความสามารถในการชักจูงและมีทักษะในการชักชวนให้พนักงานที่เกี่ยวข้องอายุพำนักระยะยาวเข้าร่วมกิจกรรมเต้นรำ การร้องเพลงร่วมกัน การจัดกิจกรรมร่วมกันกับชุมชน

2.1.5 กิจกรรมนันทนาการบำบัด เนื่องจากผู้สูงอายุชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะมีโรคประจำตัวติดตัวมาในบางคน จึงทำให้ผู้นำนันทนาการควรมีความรู้เบื้องต้นในการช่วยฝึกทักษะแก่ผู้มีโรคประจำตัว อาทิ โรคพาร์กินสัน โรคความจำเสื่อมในระยะแรก เป็นต้น ที่ช่วยพัฒนาร่างกายและพัฒนาสมองได้เบื้องต้น แต่ไม่ใช่นักกายภาพบำบัด ให้มีส่วนร่วมในการจัดทำออกกำลังกายเฉพาะในรายที่มีโรคประจำตัวมา (สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ, 2557)

2.1.6 กิจกรรมท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวแบบเช้าๆ มีห้องน้ำบริการตลอดทางทริปสั้นๆ 1 วัน หรือ 2 วัน 1 คืน เช่น การดูนก การไปสวนสัตว์ หรือการไปทำกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ นั่งเรือ รวมถึงกิจกรรมที่เน้นท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ชมโบราณสถาน การท่องเที่ยวย้อนรอยอดีต การพาไปร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ นวด ประคบ การพาไปซื้อสินค้า แต่ไม่เน้นการยึดเยียดซื้อสินค้าพื้นเมือง หรือการพาไปซื้อผ้าไทย เพื่อสามารถนำมาประยุกต์ไปตัดเป็นแบบชุดสากลได้

2.1.7 กิจกรรมพัฒนาความรู้ เช่น การจัดกิจกรรมสอนทำอาหารของประเทศตนเอง การสอนภาษา การเรียนรู้ทางการดูแลสุขภาพเบื้องต้น การเรียนรู้เรื่องการออกกำลังกาย การใช้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาดูแลสุขภาพ การให้ความรู้เบื้องต้นในการใช้สมุนไพรเพื่อลดการใช้ยาปฏิชีวนะ การใช้อบเชยผสมกับน้ำผึ้งและน้ำนำมาผสมกันเพื่อลดอาการติดเชื้อแทนการใช้ยาปฏิชีวนะ เป็นต้น

2.1.8 กิจกรรมอาสาสมัคร ริเริ่มจัดกิจกรรมให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านกระยะยาวให้ได้ร่วมกันทำกิจกรรมดีๆ สู้สังคมร่วมกันบริจาคสิ่งของ สอนภาษาให้กับคนด้อยโอกาส ส่วนใหญ่จะเป็นชาวเขา

2.1.9 กิจกรรมงานประพันธ์ แต่งเพลง แต่งหนังสือ แต่งกลอน

2.1.10 กิจกรรมงานศิลป์ วาดภาพระบายสี งานปั้น จัดดอกไม้ ร้อยมาลัย การพับกระดาษ การถักโครเช

2.1.11 กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง เป็นการจัดค่ายพักแรมนอกที่พักรักษาตัวระยะยาว แบบค้างคืนที่แวดล้อมไปด้วยธรรมชาติ

2.2 แบบการให้บริการตามหลักของเอ็ดจิงตัน (Edginton et al., 1992) มีลักษณะดังนี้

2.2.1 แบบให้บริการเป็นรายบุคคล (พิเศษ/ตามความสนใจ) โดยการจัดสถานที่ให้มีที่นั่งอ่านหนังสือภายในและภายนอกอาคาร จุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตหรือโต๊ะให้บริการอินเทอร์เน็ต ที่นั่งชมโทรทัศน์พร้อมเคเบิลทีวี ที่นั่งเล่นภายในและภายนอกอาคารพร้อมโต๊ะและเก้าอี้ไว้รับรอง จุดซ่อมดนตรีเช่น การร้องเพลง ดัดเปียโนหรือการเล่นกีตาร์ เป็นต้น

2.2.2 แบบกลุ่มสนใจพิเศษ จัดกิจกรรมโดยการรวบรวมผู้ที่สนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เหมือนกัน

2.2.3 แบบตามเทศกาลและโอกาสพิเศษ เช่น จัดกิจกรรมวันคริสต์มาส มีการชักชวนให้มาร่วมกันประดับประดาไฟ ของขวัญให้กับต้นคริสต์มาส วันสงกรานต์ ก่อกองทราย รดน้ำดำหัววันลอยกระทง ประดิษฐ์กระทง ส่วนกิจกรรมโอกาสพิเศษเป็นการจัดงานเฉพาะกิจ เช่น การจัดงานวันเกิดมีการเป่าเค้กวันเกิด หรือการเตรียมของขวัญเพื่อส่งความสุข การจัดวันครบรอบที่มาจากกระยะยาวครบปี การจัดงานต้อนรับผู้ที่มาพักผ่านกระยะยาวใหม่ เป็นต้น

2.2.4 แบบการจัดประกวดและการแข่งขัน ประกวดวาดภาพ แต่งกาย แข่งขันหมากรุก หมากฮอส

2.2.5 แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ เช่น สอนทำอาหาร ทำขนม ทำเบเกอรี่ การสอนเต้นรำ การสอนร้อง สอนงานประดิษฐ์ งานฝีมือต่างๆ เป็นต้น เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านกระยะยาวเอง

2.2.6 แบบชมรม เช่น การจัดตั้งชมรมของนักท่องเที่ยวผ่านกระยะยาวชาวญี่ปุ่น เพื่อไปบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชนคนไทย เป็นต้น

ดังนั้น ลักษณะของประเภทกิจกรรมและแบบการให้บริการ สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านกระยะยาวนั้น ต้องให้เกิดความชื่นชอบ ความหลากหลาย ซึ่งลักษณะของโปรแกรมนันทนาการถือเป็นหัวใจสำคัญซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก โดยเมื่อเริ่มต้นจัด

กิจกรรมนันทนาการให้คำนึงถึงภาพ (Model) รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวในวงกลมสี่เหลี่ยมซึ่งเป็นความต้องการจากภายในของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวมาใช้ในการวางแผนจัดกิจกรรม และเมื่อจะเริ่มนำกิจกรรมนันทนาการไปสร้างโปรแกรมนันทนาการนั้น ให้เริ่มจากกิจกรรมสร้างความสนุกสนานเป็นอันดับแรก ต่อด้วยกิจกรรมยามว่างตามความชอบ เกมและกีฬา กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ จนถึง นันทนาการกลางแจ้ง เป็นต้นแบบในการเริ่มจัดกิจกรรมนันทนาการ และแบบการให้บริการกิจกรรมนันทนาการให้เริ่มจากการจัดแบบรายบุคคล (พิเศษ/ตามความสนใจ) เป็นแบบการให้บริการอันดับแรกสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่ผู้ท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว เดินทางมาท่องเที่ยวโดยลำพัง แล้วตามด้วยกลุ่มสนใจพิเศษ ไปจนถึงชมรม ซึ่งอยู่ในวงสี่เหลี่ยม

2.3 การจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยใช้หลักการจัดการ POLC (Lussier & Kimball, 2004)

2.3.1 การวางแผน (Planning) วัตถุประสงค์ของโปรแกรมนันทนาการ “เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว” ทำการวิเคราะห์ SWOT ภายในและภายนอกของที่พักรักษาพยาบาลเพื่อหาความพร้อมในการนำข้อมูลมาวางแผนจัดโปรแกรมนันทนาการ โดยการสำรวจและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการจัดกิจกรรมที่มีอยู่ภายในที่พักรักษาพยาบาล

1) **วางแผนสถานที่** จัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการจัดกิจกรรมที่มีอยู่ภายในที่พักรักษาพยาบาล จัดที่พักรักษาพยาบาลให้ได้มาตรฐานตามที่ทางกรมการท่องเที่ยวกำหนด มีความปลอดภัย การคมนาคมเดินทางเข้าที่พักรักษาพยาบาลสะดวก ใกล้ตลาด ใกล้ชุมชน ใกล้สถานพยาบาล นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวนิยมเข้าพักในที่พักประเภทอพาร์ทเมนท์หรือคอนโดมิเนียมในรูปแบบการเช่า มีพื้นที่ให้ออกกำลังกาย จัดทางไว้ออกกำลังกายในรูปแบบเดิน มีสระว่ายน้ำ มีบริการพิเศษ ในรูปแบบการให้บริการรถที่มีระบบไฮดรอลิก ยกรถเข็น มีที่นั่งพิเศษนั่งไม่เบียดเสียด หากต้องการจัดกิจกรรมภายนอกที่พัก ต้องเตรียมวางแผนเรื่องการเดินทาง การคมนาคมขนส่ง หากเดินทางไม่ไกลให้ดูเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมที่จะต้องจัดไว้ให้บริการ เช่น กิจกรรมอาบแดดที่ชายหาด ต้องจัดเตรียมเตียงผ้าใบ ร่มผ้าขนหนูไว้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวสูงอายุ เป็นต้น พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศให้แวดล้อมไปด้วยความร่มรื่น มีพื้นที่ที่เป็นธรรมชาติเพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดี จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า พื้นที่สีเขียวมีความสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้สุขภาพยิ่งมีมากก็จะทำให้คนแข็งแรงมากในกลุ่มคนระดับการศึกษาน้อย (de Vries et al., 2003)

2) **วางแผนสรรหาและสร้างผู้นำนันทนาการ** สรรหาผู้นำนันทนาการที่มีคุณลักษณะ พนักงานที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการ โดยมีคุณสมบัติ

ดังนี้ มีมารยาท สุภาพ รู้จักกาลเทศะ มีน้ำใจในการให้ความช่วยเหลือมนุษยสัมพันธ์และใจรักบริการ สามารถแนะนำ ชักชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมที่จะจัดให้บริการได้ ให้บริการกิจกรรมนันทนาการตามที่กำหนด รู้ถึงความต้องการความจำเป็นของพฤติกรรมผู้สูงอายุแต่ละสัญชาติ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความอดทน มีความยืดหยุ่น แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ การสร้างผู้นำนันทนาการโดยการวางแผนจัดโปรแกรมสร้างแรงจูงใจให้กับผู้นำนันทนาการให้ทำงานสำเร็จลุล่วงด้วยความเต็มใจ มีความกระตือรือร้นในการทำงานและสามารถทำงานได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับความคิดเห็นของเฮาส์ ว่า พฤติกรรมของผู้นำสามารถยืดหยุ่นหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์(House, 1996)

3) วางแผนจัดโปรแกรมนันทนาการ โดยการให้ผู้นำนันทนาการเข้าร่วมวางแผนในการจัดโปรแกรมนันทนาการด้วย ควรนำรายละเอียดประเภทการจัดกิจกรรมมาวางแผนจัดโปรแกรมนันทนาการให้มีความเหมาะสมกับแบบการให้บริการในการจัดกิจกรรม ของ Model รูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว จัดโปรแกรมนันทนาการตามระยะเวลา เช่น จัดแบบรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน คำนวณค่าใช้จ่ายการจัดกิจกรรมนันทนาการที่จะจัดให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวอย่างถูกต้อง และเหมาะสมเพื่อนำคิดรวมกับค่าใช้จ่ายที่พักพำนักระยะยาวโดยไม่มีภาระเรียกเก็บค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม

2.3.2 การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการจัดบุคลากรให้เหมาะสมและถูกต้องตามความสามารถตามหน้าที่ที่จัดตั้งขึ้น พร้อมทั้งหมั่นสื่อสาร ให้บุคลากร พนักงาน ทุกคน เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง พร้อมทั้งจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ สิ่งที่สำคัญในการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ควรจัดบุคลากร พนักงาน ให้เป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอกับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว โดยให้บุคลากรที่ทำงานอยู่ในส่วนของการให้บริการกิจกรรมนั้นต้องทำงานกันอย่างเป็นระบบและสัมพันธ์กันเพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในการให้บริการ

2.3.3 การนำ (Leading) จัดอบรมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้นำนันทนาการและตามผลการปฏิบัติงานของผู้นำนันทนาการว่าทำงานสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เหมาะกับสถานที่ เวลาโดยทีมผู้บริหาร และผู้นำนันทนาการจะเป็นผู้ที่รายงานว่าโปรแกรม นันทนาการนั้นเป็นไปตามแผนหรือไม่ต้องรายงานให้กับผู้บริหารทราบ

2.3.4 การควบคุม (Controlling) ทีมผู้บริหารควรจะต้องดำเนินการตรวจสอบว่าโปรแกรมนันทนาการที่ให้บริการไปแล้วนั้น นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวมีความพึงพอใจเป็นอย่างไรด้วยวิธีการสังเกตหรือจัดกลุ่มสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการ หรือจากแบบสอบถามหรือการ

สัมภาษณ์เป็นการเก็บข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวแบบเป็นทางการ เมื่อทราบผลจากการให้บริการกิจกรรมนันทนาการแล้ว

2.3.5 การตัดสินใจดำเนินการ (Rossman & Sclatter, 2000) ดังนี้ ในการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ต้องให้นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวเข้าร่วมด้วยความเต็มใจและสมัครใจ จึงต้องมีการประเมินโปรแกรมนันทนาการที่จัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยการเฝ้าติดตามผลจากนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวที่เป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการรวมถึง การเฝ้าติดตามทักษะการให้บริการกิจกรรมนันทนาการแก่นักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวของผู้ดำเนินนันทนาการ เพื่อประเมินว่าโปรแกรมนันทนาการนั้น ควรปรับปรุงโปรแกรมนันทนาการ ดำเนินจัดโปรแกรมนันทนาการต่อ หยุดโปรแกรมนันทนาการ

3. แนวทางการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้จัดกิจกรรมสำหรับให้บริการ ควรดำเนินการวางแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการเป็นแบบรายวัน รายสัปดาห์ ราย 2 สัปดาห์ รายเดือน หรือ ราย 2 เดือน โดยมีผู้ดำเนินนันทนาการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย สอบถามถึงความต้องการของผู้สูงอายุพำนักระยะยาวเพิ่มเติมเพื่อให้บริการให้ได้ตรงตามความประสงค์

ในการวางแผนเพื่อสร้างโปรแกรมนันทนาการ ในด้านการให้บริการตามประเภทกิจกรรมที่จะจัดขึ้น ให้เริ่มใช้รายละเอียดใน Model **ลักษณะตามเข็มนาฬิกา** โดยเริ่มจาก กิจกรรมสร้างความผาสุก กิจกรรมยามว่าง เกมและกีฬา กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ กิจกรรมนันทนาการบำบัด กิจกรรมท่องเที่ยว กิจกรรมพัฒนาความรู้ กิจกรรมอาสาสมัคร กิจกรรมงานประพันธ์ กิจกรรมงานศิลป์และ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งในการวางแผนเพื่อสร้างโปรแกรมนันทนาการ ในด้านแบบการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ให้เริ่มใช้รายละเอียดใน Model **ลักษณะตามเข็มนาฬิกา** โดยเริ่มจากแบบให้บริการเป็นรายบุคคล(พิเศษ/ตามความสนใจ) แบบกลุ่มสนใจพิเศษ แบบตามเทศกาลพิเศษ และโอกาสพิเศษ แบบการจัดประกวดและแข่งขัน แบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และแบบชมรม สื่อสารให้ผู้ดำเนินนันทนาการ พนักงานผู้ให้บริการกิจกรรมนันทนาการเข้าใจบทบาทและหน้าที่สม่ำเสมอ ดำเนินการทดลองโปรแกรมนันทนาการแบบระยะสั้นๆ ก่อนวางแผนโปรแกรมนันทนาการในระยะที่ยาวขึ้น ผู้ดำเนินนันทนาการต้องคอยรายงานว่าการโปรแกรมนันทนาการที่นำมาใช้เป็นไปตามแผนหรือไม่ พร้อมทั้งรายงานผลจากการจัดกิจกรรมให้กับผู้บริหารรับทราบ จัดอบรมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้ดำเนินนันทนาการและตามผลการปฏิบัติงานของผู้ดำเนินนันทนาการว่าทำงานสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ติดตามและประเมินผลทำให้บริการจากนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงโปรแกรมนันทนาการหรือดำเนินการให้บริการโปรแกรมนันทนาการนั้นต่อหรือหยุดโปรแกรมนันทนาการนั้น เพื่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการที่ดีที่สุด เกิดความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้สูงอายุพำนักระยะยาว

4. เงื่อนไขและข้อจำกัดของการนำรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไปใช้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดให้บริการกิจกรรมประสบความสำเร็จ ในการวางแผนจัดกิจกรรมนันทนาการ หากสามารถสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวก่อนเดินทางเข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทยได้ ทำให้ได้รับข้อมูลเฉพาะก่อนเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาวางแผนจัดโปรแกรมนันทนาการที่มีความเหมาะสมเฉพาะบุคคลที่ตรงตามความต้องการได้ ในการจัดโปรแกรมนันทนาการนั้นต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสิ่งแรก มีความเหมาะสม ตามความต้องการ ความจำเป็น จากแรงจูงใจของผู้สูงอายุพำนักระยะยาว พร้อมทั้งสามารถปรับโปรแกรมนันทนาการให้มีความยืดหยุ่นตาม เวลา ฤดูกาล เทศกาล เพศ ระดับช่วงอายุของผู้สูงอายุ พนักงานผู้นำนันทนาการสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษหรือภาษาของนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวได้ บริการด้วยใจ สุภาพ เรียบร้อย มีมนุษยสัมพันธ์พร้อมทั้งสามารถสร้างแรงจูงใจ สามารถเชิญชวนผู้สูงอายุพำนักระยะยาวให้เข้าร่วมกิจกรรมได้ สถานที่พักพำนักระยะยาวมีความพร้อมและความเหมาะสมในการจัดทำกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว รวมถึงสภาพแวดล้อมมีบรรยากาศที่ร่มรื่น มีทิวทัศน์ บุคลากร พนักงาน ผู้นำนันทนาการที่สามารถสื่อสารภาษาของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวได้ ทำงานเป็นระบบสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะได้เป็นอย่างดี มีความยืดหยุ่น มีจำนวนที่เพียงพอและมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมนันทนาการภายในและภายนอกที่พักพำนักระยะยาว การคำนวณค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้นต้องคำนวณให้ถูกต้องชัดเจนและนำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นไปรวมอยู่ในค่าที่พักพำนักระยะยาว (ไม่คิดค่าใช้จ่ายแยก) เพื่อให้นักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวได้ใช้บริการหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดไว้ครบถ้วนและเป็นประโยชน์สูงสุด (เนื่องจากพฤติกรรมผู้สูงอายุมักจะประหยัดค่าใช้จ่ายจนไม่เข้าร่วมกิจกรรม) จัดอบรมผู้นำนันทนาการ บุคลากร พนักงาน ให้สามารถทำงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพสม่ำเสมอ คอยติดตามและประเมินผลของการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุพำนักระยะยาวเพื่อนำมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงเพื่อให้บริการที่ดียิ่งขึ้น ควรมีการประเมินผลผู้เข้าร่วมอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การสังเกต การพูดคุยสอบถาม เป็นต้น และมีการประเมินผลผู้เข้าร่วมอย่างเป็นทางการ เช่น การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การจัดประชุมกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นต้น ปัจจัยที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ไม่สามารถให้บริการได้ตรงตามข้อตกลงหรือตามที่โฆษณาไว้ ซึ่งอาจจะเกิดจากความไม่พร้อมของผู้นำนันทนาการ หรือบุคลากร หรือพนักงานที่วางแผนผิดหรือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไม่สำเร็จ หรือปัญหาอุปสรรคจากภัยธรรมชาติจนไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ อุปสรรคทางด้านภาษา ที่ไม่สามารถสื่อสารให้เข้าใจกัน รวมถึงการไม่มีความรู้ความสามารถในการดูแลผู้สูงอายุซึ่งขัดแย้งกับข้อมูลที่เก็บได้มา ซึ่งไม่ให้ความสำคัญกับความรู้ความสามารถในการดูแลผู้สูงอายุจึงอยู่อันดับสุดท้าย ความไม่พร้อมภายในที่พักพำนักระยะยาวในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เช่น สถานที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น หรือความไม่พร้อมในการพาออกไปทำกิจกรรมนันทนาการภายนอกที่พักพำนักระยะยาว เช่น ไม่มีรถพาออกไปจัดกิจกรรมนันทนาการที่ ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น จำนวนบุคลากร พนักงานมีไม่เพียงพอในการให้บริการนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมบางชนิด หรือเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบทั้งกิจกรรม หรือ การไม่ให้ความร่วมมือของผู้สูงอายุพำนักระยะยาว

การให้บริการที่พำนักระยะยาวมีความสัมพันธ์กับ 3 องค์ประกอบ คือ ที่พัก มีสถานที่ที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ การจัดโปรแกรมกิจกรรม สามารถส่งเสริมสุขภาพและสร้างความสุข มีผู้นำนันทนาการที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการให้บริการ ชี้แนะ ชักชวน สื่อสารถีให้บริการได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับหลักการจัดกิจกรรมที่สัมพันธ์กันทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ กิจกรรม พื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ข้อมูล ความเป็นผู้นำ (Edgington et al., 2002)

สุดท้ายความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการและการเข้าพำนักระยะยาวมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งมีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดโปรแกรมนันทนาการ ถ้าโปรแกรมนันทนาการจัดแล้วเกิดประโยชน์ ในโปรแกรมนันทนาการจะต้องประกอบไปด้วยความสนุก ความโปรดปราน ความปิติยินดีของผู้สูงอายุ เพราะลูกค้าไม่ได้ซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่ได้ซื้อกิจกรรมหรือบริการ แต่พวกเขาซื้อคุณประโยชน์และความคาดหวังของคุณประโยชน์ (Edgington et al., 1992) เมื่อได้รับความพึงพอใจส่งผลให้เกิดการเข้าพำนักระยะยาวที่ยาวนานขึ้น กลับมาพำนักใหม่ในโอกาสถัดไป หรือบอกต่อให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุท่านอื่นได้มีโอกาสมาใช้บริการมากขึ้น กิจกรรมการให้บริการทางด้านสุขภาพมีการขยายตัวมากขึ้น ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเติบโตไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ การจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในการจัดกิจกรรมคือผู้นำนันทนาการและทีมจัดกิจกรรม ควรมีความรู้ ความสามารถต่างๆ ในการจัดกิจกรรมพร้อมทั้งต้องมีความรู้เบื้องต้นในการรักษาความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมทางบก ทางน้ำ ซึ่งสามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและปลอดภัยทันท่วงที เพื่อเพิ่มคุณภาพด้านความปลอดภัยในชีวิตให้แก่ผู้มาใช้บริการ การนำกิจกรรมการออกกำลังกาย ควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่หนัก

เร็วหรือนานเกินไปโดยไม่มีจังหวะพัก ควรตระหนักถึงการได้รับการตรวจร่างกายจากแพทย์ก่อนเข้า ฟันกระยะยาวเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพและความสมบูรณ์ เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายและการเจ็บป่วยที่จะเกิดขึ้นในระหว่างกายเข้าพักฟันกระยะยาว ลดการเรียกร้องสิทธิของนักท่องเที่ยวสูงอายุ ฟันกระยะยาว ทางด้านการให้บริการทางอินเทอร์เน็ต ผู้นำนันทนาการควรมีการจำกัดหรือหาวิธีการให้นักท่องเที่ยวสูงอายุ ฟันกระยะยาว ใช้ในเวลาที่ถูกต้อง ระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตเหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดพฤติกรรมนิ่งเฉยส่งผลเสียต่อสุขภาพ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรแบ่งช่วงอายุของผู้สูงอายุเพื่อจัดกิจกรรมให้ใกล้เคียงกับวัย ความสามารถของผู้สูงอายุ เพื่อที่จะให้นักท่องเที่ยวสูงอายุ ฟันกระยะยาว เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่จัดขึ้นได้เหมาะสมมากขึ้น
2. การวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับเจ้าของธุรกิจที่พักฟันกระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุชาวไทยได้ใช้บริการ รวมถึงการกระตุ้นให้ภาครัฐสนับสนุนอย่างจริงจังในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

รายการอ้างอิง

- Barrow, Groragia, M. S., & Patricia, A. (1979). *Aging, ageism and society*. Minnesota: West Publishing Company.
- Beck, G. L. (1982). Health status and well being of the elderly. *The Journal of Critical Care*, 6, 617-618.
- Bovee, C. L. (1993). *Management; Industrial management*. New York: McGraw-Hill.
- Bullaro, J. J., & Edginton, C. R. (1986). *Commercial leisure services*. New York: Macmillan.
- Burapa Pansawad, Sirikarn Cherdchoo, Atipad Chanked, Pradtana Punnkittikasem, Pongpat Tangkaprasert, & Treetod Ladsirihongthong. (2011). Innovative telecare system for the elderly. *Thai Journal of Nursing Council*, 26(special issue Jan-Mar 2011).
- Butler, G. D. (2013). *Introduction to community recreation* (Fourth ed.). New York: McGraw-Hill Book Company.
- Callan, R. J., & Bowman, L. (2000). Selecting a hotel and determining salient quality attributes: A preliminary study of mature British travellers. *International Journal of Tourism Research*, 2(2).
- Caplan, G. (1974). *Support systems and community mental health*. New York: Bhavioral Publication.
- Cooper, C. (2006). Knowledge management and tourism. *Annals of Tourism Research*, 33(1), 47-64.
- Crandall, J. E., & Kytonen, J. A. (1980). Sex, age, and stress as moderators for the relations between social interest and well-being. *Journal of Individual Psychology*, 36.
- Csikszentmihalyi, M. (1990). *Flow: The Psychology of Optimal Experience*. . New York: Harper & Row.
- de Vries, S., R., Verheij, H. G., & Spreeuwenberg, P. (2003). Natural environments-healthy environments? An exploratory analysis of the relationship between green space and health. *Environment and Planning*, 35(10).

- Dollard, J., & Miller, N. E. (1950). *Personality and psychotherapy*. New York: McGraw-Hill.
- Drucker, P. F. (2006). What should executives remember. *Harvard Business Review*.
- Edginton, C. R. (2005). *Leisure leadership: promotion hope, optimism, and joy in life*. Paper presented at the The Korean Recreation Conference, Seoul, Korea.
- Edginton, C. R., & Ford, D. M. (1985). *Leadership in recreation and leisure service organizations*. New York: Wiley.
- Edginton, C. R., Hanson, C. J., & Edginton, S. R. (1992). *Leisure programming* (second ed.). United States: Wm. C. Brown Communications, Inc.
- Edginton, C. R., Jordan, D. J., DeGraaf, D. G., & Edginton, S. R. (1995). *Leisure and life satisfaction: Foundational perspectives*. Madison: WI: Brown and Benchmark.
- Edginton, C. R., Jordan, D. J., DeGraaf, D. J., & Edginton, S. R. (2002). *Leisure and life satisfaction*. New York: McGraw-Hill.
- Erikson, E. H. (1964). *Insight and responsibility*. New York: Norton.
- Fiedler, F. (1967). *A theory of leadership effectiveness*. New York: McGraw-Hill.
- Flippo, E. B. (1970). *Management: A behavioral approach*. Boston: Allyn and Bacon.
- Fukahori, H., Baba, Y., Hioki, F., Supreeda Monkong, Prakong Intarasombat, & Porntip Malathum. (2010). Healthcare services for Japanese elderly long-staying in Thailand from the perspective of the patient and healthcare providers: A survey study. *Archives of Gerontology and Geriatrics, In Press, Corrected Proof*, 2. doi: DOI: 10.1016/j.archger.2010.08.007
- Godbey, G. (2009). *Outdoor recreation health, and wellness*. Washington, DC.
- Gulick, L. H., & Urwick, L. (1937). Notes on the theory of organization. *Papers on the Science of Administration*.
- Havighurst, J., & Albrecht, R. (1953). *Older people*. New York: Longmans, Green.
- Havighurst, R. (1976). The significance of age in sociology. *American sociological review*, 52(5).
- Henderson, J. C. (2004). Paradigm shifts: National tourism organisations and education and healthcare tourism. the case of Singapore. *Tourism and Hospitality Research*.

- Hersey, P., & Blanchard, K. (1977). *Management of organizational behavior* (3rd ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- House, R. J. (1996). Path-goal theory of leadership: Lesson, lagacy, and a reformulated theory. *Leadership Quarterly*.
- Hsu, H. C. (2007). Exploring elderly people's perspective on successful ageing in Taiwan. *Ageing & Society*, 27(1).
- Isael, G. D. (1992). *Sampling the evidence of extension program impact*. University of Florida, United States.
- John, C. (2006). Medical tourism: sea, sun sand and ...surgery. *Tourism Management*, 27(6).
- Kinetics, H. (2006). *Introduction to recreation and leisure*. Illinois: Champaign.
- King, R., Warnes, A. M., & Williams, A. M. (1988). International retirement migration in Europe. *International Journal Population*, 4, 91-111.
- Kouzes, J., & Posner, B. (1987). *The leadership challenge*. San Francisco: Jossey Bass.
- Kraus, R. (1990). *Recreation and leisure in modern society* (Fourth ed.). New York: Harper Collins.
- Kraus, R., & Bates, B. (1975). *Recreation leadership and supervision*. Philadelphia: W.B.Saunders.
- Kraus, R., & Shank, J. (1997). *Recreation programming a benefits – Driven approach*. MA: Allyn and Bacon, inc.
- Laws, E., Scott, N., & Parfitt, N. (2002). Synergies in destination image management: a case study and conceptualization. *International Journal of Tourism Research*, 4(1).
- Lazarus, M. (1883). *Die Reize des Spiels (The stimuli of play)*. Berlin: Dummlers Verlagsbuchhandlung.
- Lee, S. H., Mason, A., & Park, D. (2011). *Why does population aging matter so much for Asia? Population aging, economic security and economic growth in Asia*.
- Lemon, B. W., Bengtson, V. L., & Peterson, J. A. (1972). An exploration of the activity theory of aging: activity types and life satisfaction among in-movers to a retirement community. *Journal of Gerontology*, 511-523.

- Longstay Foundation Japan. (2005). *Rongusutei Chosa Tokei 2005 (Statistical Report on Long Stay 2005)*. Tokyo: Long Stay Foundation.
- Lussier, R. N., & Kimball, D. (2004). *Managing sports In R.N. Lussier & D. Kimball's Sport Management: Principles, applications, skill development*. South-Western: Mason.
- McLeroy, K. R., Steckler, A., & Bibeau, D. (1988). The social ecology of health promotion interventions. *Health Education Quarterly*, 15(4).
- Miller, H. (1942). *Wisdom of the heart*. USA.: New Direction.
- Ministry of Internal Affairs and Communications Japan. (2011). *Population estimates by age (5-year age group) and sex*. Japan: Ministry of Internal Affairs and Communications.
- Nash, J. (1960). *Philosophy of recreation and leisure*. . Dubuque, I.A.: Wm C.Bron.
- National Bureau of Statistics of China. (2011). *Major figures of the 2010 national population census*. China: National Bureau of Statistics of China.
- Neumeyer, M., & Neumeyer, E. (1958). *Leisure and Recreation*. New York: Ronald Press.
- Ono, M. (2008). Long-stay tourism and international retirement migration: Japanese retirees in Malaysia. *Transnational Migration in East Asia*, 77.
- Orem, D. E. (1980). *Nursing: Concepts of practice*. New York: McGraw-Hill.
- Pender, N. J., & Pender, A. R. (1982). *Health promotion in nursing practice*. Norwalk: CT: Appleton & Lange.
- Peter, T. J., & Waterman, R. H. (1982). *In search of excellence: lessons from America's best run companies*. New York: Harper & Row.
- Posner, B. Z., & Kouzes, J. M. (1988). Development and validation of the leadership practices inventory. *Educational and Psychological Measurement*, 48(2).
- Prathung Hongsrnagon. (2005). Activities arrangement in Chiangmai province for long stay Japanese pensioner tourists. *Journal of Demography*, 21(2).
- Ramzi, A. M., & Mohamed, B. (2010). Customer loyalty and the impacts of service quality : the case of five star hotels in Jordan. *International Journal of Human and social sciences*, 5.

- Roberts, S. J. (1988). *Enhancing self-care through active negotiation*. New York: Harper and Row Publishers.
- Rossmann, J. R., & Sclatter, B. E. (2000). *Recreation programming* (Third Ed.). United States: Sagamore Publishing.
- Saio, T. (2006). Crossing the border. *Medical Tourism*, 33(4).
- Song, H., & Gang, L. (2008). Tourism demand modelling and forecasting--A review of recent research. *Tourism Management*, 29(2).
- Stogdill, R. (1950). Leadership, membership, and organization. *Psychology Bulletin*, 47(1).
- Sudman, S. (1976). *Applied sampling*. New York: Academic Press.
- Taylor, W. D. (2008). Social support in order individuals. *American Journal of Medical Genetics*, 5(2), 56.
- Torkildsen, G. (2005a). *Leisure and recreation management* (5th ed.). London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Torkildsen, G. (2005b). *Leisure recreation management* (Fifth ed.). London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Tourism Authority of Thailand. (2006). The history of longstay tourism in Thailand. from Tourism Authority of Thailand www.tat.or.th/longstay/thai/index.html
- Tourism Malaysia. (2007). Malaysia is top choice for long-stay programme. www.tourism.gov.my/
- United Nations. (1982). Report of the world assembly on aging. Vienna: United Nations.
- United Nations. (2009). *Country ranking by percentage of population aged 60 or over*. United States: Population Division.
- United States Department of Health and Human Services. (2011). Determinants of health: Office of disease prevention and health promotion.
- UNWTO. (1999). *National and regional tourism planning*, . London: International Thomson Business Press
- Wehrich, H., & Koontz, H. (1993). *Management: a global perspective*. New York: McGraw-Hill.
- WHO. (2003). *WHO definition of Health*. Paper presented at the Constitution of the World Health Organization as adopted 19-22 June, 1946, New York.

- WHO. (2009). *Milestones in health promotion*. Paper presented at the Statement from global conferences.
- World Tourism Organization. (2004). The tourism market trends. from World Tourism Organization
- Yamane, T. (1967). *Elementary Sampling Theory*. USA: Prentice Hall.
- York, D. (2008). The trend toward outstanding medical procedures to foreign countries. *Medical Tourism*, 28, 99-102.
- Yoshioka, C. F., & Ashcraft, R. F. (2003). Leadership Traits of Selected Volunteer Administrators. *Leisure*, 27(3-4).
- กมลรัฐ อินทรทัศน์ และ จันทนา ทองประยูร. (2549). ศักยภาพของไทยต่อการดำเนินการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กรมการท่องเที่ยว. (2553). จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เดือนมกราคม-ธันวาคม ปี 2553 จำแนกตามอายุ. กรุงเทพมหานคร: กรมการท่องเที่ยว.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). สถานการณ์นักท่องเที่ยว ปี 2557 และแนวโน้มปี 2558. กรุงเทพมหานคร: กรมการท่องเที่ยว.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2547). ยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กองการตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจ. (2551). สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวสูงอายุเดินทางมายังประเทศไทยแยกตามภูมิภาค. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). ความเป็นมาของการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว. from กรมการท่องเที่ยว http://www2.tat.or.th/longstay/thai/body_history.html
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2549). ประวัติความเป็นมาการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว. www.tat.or.th/longstay/thai/index.html
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2553). สถิตินักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทย พ.ศ.2543 - 2553. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2555). ความเป็นมาของโครงการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว. Retrieved 12 Jan 2012, from กรมการท่องเที่ยว www2.tat.or.th
- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2551). สุขภาพกายกับวัยสูงอายุ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเรือนปัญญา จำกัด.
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559. ราชกิจจานุเบกษา.
- จิระวัฒน์ ศิริจาวงศ์. (2546). นันทนาการสำหรับการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา นันทนาการ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.

- จุฬาลักษณ์ สอนไชยา. (2546). ผลของการจัดโปรแกรมนันทนาการที่มีต่อการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ฉัตรเฉลิม งามอาจธานศาล. (2551). การท่องเที่ยวเชิงแนวคิด: ผลิตภัณฑ์ หรือ นวัตกรรมใหม่. จุลสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ชนิดา ทวีศรี. (2551). การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism). Retrieved 24 กุมภาพันธ์ 2555, from มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ www.l3nr.org/post/166878
- ชาญแขวง เนตรสุวรรณ. (2528). ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการเกี่ยวกับคุณค่าทางนันทนาการของสวนสนุก ประเภทธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานคร. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ทวีศักดิ์ สว่างเมฆ. (2548). การศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร. (ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทกา สวัสดิพานิช และ สุจิตรา เทียนสวัสดิ์. (2554). การแปลเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยข้ามวัฒนธรรม: เทคนิคและประเด็นที่ต้องพิจารณา. วารสารสภาการพยาบาล, 26(1 มกราคม-มีนาคม 2554).
- นิรมล พรหมนิล. (2549). การจัดองค์กรศูนย์บริการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนจังหวัดมุกดาหาร. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยขอนแก่น, จังหวัดขอนแก่น.
- ประเทือง หงสรานากร. (2543). ความต้องการและความพร้อมในการตอบสนองความต้องการเรื่องการท่องเที่ยวแบบพำนักรีสอร์ทเพื่อการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมโดยชุมชนไทย กรณีศึกษากลุ่มลูกค้าเป้าหมาย คนญี่ปุ่นวัยเกษียณ. (ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ. (2553). นันทนาการ (Leisure): แนวคิดที่ควรทำความเข้าใจให้ถ่องแท้. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โพธิ์ชนิ่ง. (2010). การเปิดเสรีภาคการท่องเที่ยว: โอกาส-ความท้าทายของธุรกิจท่องเที่ยวไทย. Retrieved 9 กันยายน 2554, from Positioning www.positioningmag.com
- พอง เกิดแก้ว. (2527). การจัดการกีฬาเพื่อสันติภาพสำหรับนิสิตและนักเรียนส่วนใหญ่ในสถาบันการศึกษา. สารสาธิตศึกษาศาสตร์ พลศึกษาและสันติภาพ.
- ไมตรี ดิยะรัตนกุล. (2536). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร. (ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2550). หลักการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ หมวด 5 มาตรา 53. กรุงเทพมหานคร.
- เรณูมาศ มาอุ่น, นพรัตน์ ศุทธิถิถล, สมคิด ปราบภัย, & นันทน์ภัสร์ เกตนโกศลย์. (2556). การเตรียมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558. กรุงเทพมหานคร.
- วัชรินทร์ เสมอมา. (2556). การมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทอง. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, อยุธยา.

- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2557). เรือดูโลส. Retrieved 25 พฤษภาคม 2557
<https://th.wikipedia.org/wiki/เรือดูโลส>
- วินัย ฐิตะสุต. (2548). พฤติกรรมผู้นำของผู้บังคับบัญชาเพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา: เฉพาะกรณีโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี. (วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, กรุงเทพฯ.
- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2543). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศิริวรรณ ม่วงศิริ. (2540). ความพึงพอใจในการเกษียณอายุ: ศึกษากรณีข้าราชการบำนาญกระทรวงศึกษาธิการ. (ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริวรรณ ศิริบุญ และ มาลินี วงษ์สิทธิ์. (2537). การตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2545). รายงานการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยวพำนักระยะยาว : กรณีศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวอายุ 50 ปีขึ้นไป ที่เดินทางมาพักผ่อน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมนึก แก้ววีไล. (2553). นันทนาการเพื่อการฝึกอบรม: หลักการและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: เกษมศรี ซี.พี. .
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2535). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาคมนักเรียนไทยในประเทศญี่ปุ่น สมาคมนักวิชาชีพไทยในญี่ปุ่น. (2540). นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นกับโอกาสในการยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวไทย. โตเกียว: สมาคมนักวิชาชีพไทยในญี่ปุ่น.
- สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี. (2553). สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำแนกรายสัญชาติและรายได้ย้อนหลัง 10 ปี (ปี 2543-2552) และ 6 เดือนของปี 2553 (มกราคม-มิถุนายน). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน.
- สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ. (2551). คู่มือการแปลงแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2550-2554)สู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ. (2553). ชีวิตกับนันทนาการ. Retrieved 28 เมษายน 2556, from <http://www.dpe.go.th/>
- สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ. (2557). นันทนาการเพื่อการบำบัด. Retrieved 29 มีนาคม 2558 <http://www.dpe.go.th>
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. (2546). กรอบแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานบริการการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว(Long Stay) กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2552). มาตรฐานสำหรับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของสถานประกอบการต่างๆ ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2553). รายงานการประชุมสัมมนา เรื่อง "ลองสแตย์โอกาสทองของการท่องเที่ยวไทยภาคเหนือ". กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

สิริพร วงศ์ตรี. (2535). กิจกรรมในครัวเรือนของผู้สูงอายุไทย. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

สุพานี สฤกษ์วานิช. (2549). พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่: แนวคิด และทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ไอเออีซี. (2557). ประตูลูกของคนไทยในอาเซียน...เปิดแล้วคุณยังรออะไรอยู่อีก. from 2014
Insightaec.com <http://www.insightaec.com>

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อความกับ
วัตถุประสงค์ (IOC: Index of item objective congruence)

รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร. จุฬา ดิงศภัทย์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ประพัฒน์ ลักษณะพิสูทธิ์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ดร. อัญฐมา นิลนพคุณ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. นาย สุเมธ มุกดาพิทักษ์
ตำแหน่ง นักพัฒนาการกีฬาเชี่ยวชาญ
สำนักการกีฬา กรมพลศึกษา
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์
ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากการประเมินแบบสอบถาม เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการ โปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ พำนักระยะยาว

ตารางที่ 25 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากการประเมินแบบสอบถาม เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการ โปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

ด้าน	ข้อคำถาม	คะแนนจาก ผู้เชี่ยวชาญแต่ละ ท่าน					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
1. ข้อมูล ทั่วไปของ ผู้ตอบ แบบสอบ ถาม	1. เพศ	1	1	1	1	1	1
	2. อายุ	1	1	1	1	1	1
	3. สัญชาติ	1	1	1	1	1	1
	4. ศาสนา	1	1	1	1	0	0.8
	5. ระยะเวลาในการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวครั้งนี้	1	1	1	1	1	1
	6. สถานภาพสมรส	1	1	1	1	1	1
	7. ในการเดินทางมาครั้งนี้ท่านมีผู้ร่วมเดินทางมาด้วยรวมทั้งตัวท่านเองจำนวนกี่ท่าน	1	1	1	1	1	1
	8. การประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	1
	9. ระดับการศึกษาสูงสุด	1	1	1	1	1	1
	10. ที่มาของแหล่งรายได้ในปัจจุบัน	1	1	1	1	1	1
	11. ปัจจุบันท่านมีรายได้เฉลี่ยต่อปีเท่าไร	1	1	1	1	1	1
	12. ประเทศที่อาศัยอยู่ถาวร	1	1	1	1	1	1
	13. ที่พักในระหว่างการท่องเที่ยวในประเทศไทย	1	1	1	1	1	1

ตาราง 25.(ต่อ)

ด้าน	ข้อความคำถาม	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
2 ข้อมูลด้านพฤติกรรม การเลือก มา ท่องเที่ยว ใน ประเทศ ไทยของ ผู้ตอบ แบบสอบถาม	1. จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย (รวมครั้งนี้)	1	1	1	1	1	1
	2. ท่านเดินทางมาพำนักระยะยาวในประเทศไทยครั้งนี้	1	1	1	1	0	0.8
	3. กรุณาจัดลำดับ 3 ลำดับ สำหรับเหตุผลที่ท่านเลือกท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย	1	1	1	1	1	1
	4. การเดินทางมาในครั้งนี้ท่านจองโรงแรมและซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวอย่างไร	1	1	1	1	1	1
	5. แหล่งข้อมูลที่ท่านได้รับก่อนเดินทางมาท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทยจากที่ได้	1	1	1	1	1	1
	6. กรุณาจัดลำดับความชอบ 3 ลำดับสำหรับกิจกรรมที่ท่านชอบทำและเข้าร่วมในระหว่างการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย	1	1	1	1	1	1
	7. ในระหว่างการท่องเที่ยวในประเทศไทยท่านเคยทำ/เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอะไรบ้าง	1	1	1	1	1	1
	8. ในระหว่างการท่องเที่ยวในประเทศไทยเคยทำ/เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยแพทย์แผนปัจจุบัน	1	1	1	1	1	1

ตาราง 25 (ต่อ)

ด้าน	ข้อความถาม	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
	9. ช่วงเทศกาลสำคัญมีส่วนที่ทำให้ท่านตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย	1	1	1	0	1	0.8
	10. หากจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นเป็นโปรแกรมในระหว่างการเข้าพำนักระยะยาว โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพ ท่านคิดว่าท่านมีความสนใจเข้าร่วม	1	1	1	1	1	1
	10.1 กิจกรรม	1	1	1	1	1	1
	10.2 ☐ สนใจเข้าร่วมบางโปรแกรม ☐ สนใจเข้าร่วมตลอดทั้งโปรแกรม	1	1	1	1	1	1
	10.3 ค่าใช้จ่ายที่ท่านคิดว่าราคาไม่ควรเกิน	1	1	1	1	1	1

ตาราง 25 (ต่อ)

ด้าน	ข้อความคำถาม	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
3 ข้อมูลด้านความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการกิจกรรมในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย	1. ในระหว่างการท่องเที่ยวท่านใช้บริการระบบคมนาคมขนส่งใดมากที่สุด และท่านมีความรู้สึกอย่างไรก่อนและระหว่างการใช้บริการระบบคมนาคมขนส่งใด	1	1	1	1	0	0.8
	2. ที่พัก	1	1	1	1	1	1
	3. ร้านอาหาร และภัตตาคาร	1	1	1	1	1	1
	4. แหล่งท่องเที่ยว	1	1	1	1	1	1
	5. การให้บริการของบุคลากรในการทำกิจกรรม	1	1	1	1	1	1
	6. กิจกรรมผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง	1	1	1	1	1	1

ตาราง 25 (ต่อ)

ด้าน	ข้อความคำถาม	คะแนนจาก ผู้เชี่ยวชาญแต่ละ ท่าน					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
	7. กิจกรรมพิเศษ เทศกาลต่างๆ	1	1	1	1	1	1
	8. กิจกรรมทางด้านสุขภาพ	1	1	1	1	1	1
	9. ในระหว่างที่ท่านอยู่ในประเทศไทย ท่านได้รับการบริการครบถ้วนตรงกับข้อมูลที่ท่านได้รับก่อนเดินทางมาถึงประเทศไทย	1	1	1	1	1	1
	9.1 ผู้ให้บริการ	1	1	1	1	1	1
	- การให้บริการตรงตามที่ตกลง	1	1	1	1	1	1
	- การมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวตลอด	1	1	1	1	1	1
	9.2 สถานที่	1	1	1	1	1	1
	- โรงแรม ที่พัก	1	1	1	1	1	1
	9.3 กิจกรรม	1	1	1	1	1	1
	- แหล่งร้านอาหาร/ภัตตาคาร	1	1	1	1	0	0.8
	- แหล่งช้อปปิ้ง	1	1	1	1	1	1
	- แหล่งท่องเที่ยว	1	1	1	1	1	1
	- สินค้าที่ระลึก	1	1	1	1	1	1
	9.4 ขั้นตอนการให้บริการ	1	1	1	1	1	1
	- กิจกรรมที่อยู่ภายในที่พักดี	1	1	1	1	1	1
	- มีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุ	1	1	1	1	1	1
	- มีความพร้อม	1	1	1	1	1	1
	- ราคาที่ใช้บริการคุ้มค่า	1	1	1	1	1	1
	- ความสะดวกในการเดินทางไปประกอบกิจกรรม	1	1	1	1	1	1
	10. คุณลักษณะของผู้นำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่ท่านให้ความสำคัญ	1	1	1	1	1	1

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

ควรปรับตารางให้มีความสวยงามเหมาะสม ใส่หัวตารางให้ครบทุกหน้า เพิ่มคำตอบให้สมบูรณ์มากขึ้น เช่น เพิ่มตัวเลือกคำตอบ ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม เพิ่มคำถามให้ชัดเจนมากขึ้น พร้อมทั้งคำถามที่ต้องการทราบจากนักท่องเที่ยวยุวอายุว่าระยะเวลาที่เหมาะสมในการต้องการเข้าร่วมกิจกรรม ปรับข้อความให้เข้าไปในหมวดที่เหมาะสม เป็นต้น

สรุปข้อมูลจากตารางนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งทุกข้อคำถามได้คะแนนมากกว่า 0.6 แสดงว่าคำถามในแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย

หมายเหตุ หมายเลขที่ 1-5 หมายถึง

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 คือ อาจารย์ ดร.จุฬา ดิงศรัทีย

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 คือ รองศาสตราจารย์ ดร. ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 คือ อาจารย์ ดร. อัญญา นิลนพคุณ

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 คือ นาย สุเมธ มุกดาพิทักษ์

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5 คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์

ภาคผนวก ค บันทึกข้อความ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนกลุ่มสถาบัน

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 1 โทร.0-2218-8147
ที่ จว 703/55 วันที่ 21 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ใบรับรองผลการพิจารณา
- 2. เอกสารข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- 3. หนังสือแสดงความยินยอม
- 4. แบบสอบถาม

ตามที่ นางอรุษา รุทธิฐานทวี นิสิตระดับคุณวุฒิปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสนอโครงการ วิจัยที่ 126.1/55 เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุที่อยู่นานกว่า 1 เดือน (A DEVELOPMENT OF RECREATION PROGRAM MANAGEMENT MODEL TO PROMOTE HEALTH TOURISM FOR LONG STAY ELDERLY TOURISTS) เพื่อให้กรรมการผู้ทบทวนหลักพิจารณาจริยธรรมการวิจัยความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

การนี้ กรรมการผู้ทบทวนหลัก ได้เห็นสมควรให้ผ่านการศึกษาจริยธรรมการวิจัยได้ รับรองวันที่ 12 พฤศจิกายน 2555 โดยมีข้อสังเกต ดังนี้

การเขียนเอกสารข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ควรจะหลีกเลี่ยงศัพท์ภาษาอังกฤษ กระชับ และเข้าใจง่ายว่าจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรม/ขั้นตอนใดบ้าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ผศ. นันทิชา ชัยชนะวงศาโรจน์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิชา ชัยชนะวงศาโรจน์)
กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน
กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทรงม-ฉัจฉรินทร์
7 5 9 5 5

- 1. ขออนุมัติดำเนินการวิจัย
 - 2. มีการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน
 - 3. เอกสาร
 - 4. อนุมัติ
- วันที่ 21 พฤศจิกายน 2555

AF 01-12

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารตึกชั้น 2 ชั้น 4 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์: 0-2218-8147 โทรสาร: 0-2218-8147 E-mail: coa@chula.ac.th

COA No. 167/2555

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 126.1/55 : การพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุผ่านกระยะยาว

ผู้วิจัยหลัก : นางจรรยา วุฒิชูชาติ

หน่วยงาน : คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice
(ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม..... ลงนาม.....
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปริดา ทิพนประคินฐ) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันท์ ชัยชนะวงศาโรจน์)
ประธาน กรรมการและเลขาธิการ

วันที่รับรอง : 12 พฤศจิกายน 2555

วันหมดอายุ : 11 พฤศจิกายน 2556

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

- 1) โครงการวิจัย
- 2) ข้อมูลสิทธิในกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและ ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- 3) ผู้วิจัย
- 4) แบบสอบถาม

เลขที่โครงการวิจัย 126.1/55
วันที่รับรอง 12 พ.ย. 2555
วันหมดอายุ 11 พ.ย. 2556

เงื่อนไข

1. ผู้ที่ได้รับทราบว่าเป็นการคิดจริยธรรม หากดำเนินการอื่นซึ่งผู้ดูแลการวิจัยก่อนได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่อ ผู้ต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องส่งผลการวิจัยตามระยะเวลาในโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการ
4. ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย โฉนดของขอของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารข้อมูลเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เอกสารที่ประทับคณะกรรมการเท่านั้น
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่พบบ่อยในสถานที่เก็บข้อมูลหรือขอข้อมูลจากคณะกรรมการ ต้องขอคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี สลับระยะเวลาสั้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-12) และหมดอายุหากการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น ส่วนรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งผลส่งผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวทางด้านความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นข้อมูลเบื้องต้น ประกอบการจัดทำโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพำนักระยะยาว ไปใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาวิทยาการ บริหารจัดการกีฬาและนันทนาการ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ทำการสัมภาษณ์.....เวลา.....สถานที่ทำการสัมภาษณ์.....

ชื่อ-สกุลของผู้ให้สัมภาษณ์.....

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 เพศ ชาย หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 ตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์.....

หน่วยงาน/สถานที่ทำงาน

.....

1.4 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจพำนักระยะยาว

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบัน ทั้งในส่วนประเทศไทยและต่างประเทศ

2.1 สถานการณ์ แนวโน้ม และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

2.2 ประเทศปลายทาง (destination) ด้านท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในทัศนะของท่านคือประเทศใด

3. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่มีชื่อเสียงอยู่ในจังหวัดใดของประเทศไทย เพราะเหตุใด

4. ท่านคิดว่า การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยควรมีองค์ประกอบอะไรบ้างและมีรูปแบบอย่างไร

5. ในความคิดเห็นของท่านควรใช้หลักการใดเพื่อสร้างโปรแกรมสนับสนุนการและหลักการแบ่งประเภทกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เหมาะสมควรเป็นจัดอย่างไร
6. จากประสบการณ์ของท่าน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับพฤติกรรมเปรียบเทียบของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติแต่ละสัญชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย กรุณายกตัวอย่าง
7. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพใดที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เข้ามาพำนักระยะยาว
8. จากประสบการณ์ของท่าน ท่านมีรูปแบบโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมสุขภาพแบบใด
9. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในการให้สัมภาษณ์ดังกล่าวข้างต้นไว้ ณ ที่นี้

ภาคผนวก จ รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์และข้อมูลการสัมภาษณ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ธุรกิจดูแลผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

1. คุณสันติพงษ์ บุลยเลิศ	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว
2. คุณเปรม ยะเจี๊ยะ	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการ
3. คุณอนันตา วุฒิจันทร์	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว
4. นายชรินทร์ วรรณกิจกำธร	ผู้ประกอบการทางด้านดูแลสุขภาพผู้สูงอายุชาวต่างชาติ
5. นางสาวสุนิสา ชิเออร์	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยว
6. นายวุฒิพงษ์ พรหมทวี	ปลัดเทศบาลเมืองแม่โจ้ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
7. Mr.Kevin Durea	ผู้ประกอบการทางด้านการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

ข้อมูลจากการถอดเทปการสัมภาษณ์

คนที่ 1

ชื่อ-สกุลของผู้ให้สัมภาษณ์ คุณสันติพงษ์ บุลยเลิศ สถานที่ทำการสัมภาษณ์ กรมการท่องเที่ยว

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.4 เพศ ชาย

1.5 อายุ.....ปี

1.6 ตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์ นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ กรมการท่องเที่ยว
หน่วยงาน/สถานที่ทำงาน กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1.5 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ธุรกิจท่องเที่ยว

บทสัมภาษณ์

ผู้วิจัย : สอบถามถึงเรื่องมาตรฐานที่ทางกรมการท่องเที่ยวได้จัดทำมาแล้ว

คุณสันติพงษ์ : ที่พักเราทำแล้ว ตัวที่สองที่เราจะคิดทำก็คือ มาตรฐาน เขาเรียกอะไรอะ เอ่อ organize อะ คือบริษัทที่เป็นตัวแทนหาลูกค้าเข้ามาและเชื่อมโยงกับบริษัทภายในประเทศ

ผู้วิจัย : เป็นเอเจนซี่ใช้หรือเปล่าคะ อยู่ในเมืองไทยหรือเปล่าคะ

คุณสันติพงษ์ : ใช่ของไทยเป็นเอเจนซี่ของไทยที่ได้มาตรฐานที่จะออกไปขายเพราะต้องจับคู่ธุรกิจ เพราะว่าถ้าไม่มีสแตนด์ตาร์ดเราเองแล้ว ความน่าเชื่อถือจะไม่มี ลูกค้าจะมีปัญหาเรื่องความเชื่อถือจึงเป็นมาตรฐานที่จะคิดทำต่อไป ตัวที่สามที่จะทำต่อไป ก็จะทำมาตรฐานเกี่ยวกับการบริการที่ต่อเนื่องของลงสเตย์ในสาขาอื่นที่ไม่ใช่สาขาที่พัก เช่นมาตรฐานโปรแกรมนำเที่ยว เป็นตัวเล็กๆ แล้ว คือจะเป็นธุรกิจอื่นที่มาเชื่อมโยงกับลงสเตย์ หรือการให้บริการนั้นหนาการณ์ที่จะจัดบริการตามมาตรฐานรองรับ ในส่วนของสแตนด์ตาร์ดมี 3 ตัวที่กรมมีแผนได้ทำ ตัวที่พักทางกรมได้ทำแล้ว ปีหน้าเรื่องของที่พักจะครบ 1 ปี ต้องครบกำหนดปรับปรุง พอครบกำหนดปรับปรุงเราก็จะทำพร้อมกับตัวที่ 2 ภายในผมคิดว่าภายใน 3 ปีนี้หน้าจะครบ 3 ตัว เพื่อทำต่อเนื่องกันในเชิงสแตนด์ตาร์ดที่จะลงรับลงสเตย์ แยกกลุ่มนี้ นอกจากสแตนด์ตาร์ดของลงสเตย์ เรายังมีสแตนด์ตาร์ดของตัวอื่นๆ เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยว การเดินป่า ล่องแก่ง ซึ่งลูกค้าสามารถเลือกใช้ได้แต่สแตนด์ตาร์ดเฉพาะกลุ่มลงสเตย์จะมีอยู่แค่ 3 ตัวนี้ ส่วนเรื่องกิจกรรมกลุ่มตลาดลงสเตย์ที่ทางกลุ่มดูแลและให้

คุณสันติพงษ์ : ที่พักเราทำแล้ว ตัวที่2ที่เรา กำลังจะคิดทำอยู่ คือ เขาเรียกอะไรอะ ออแกไนซ์อะคือบริษัทที่เป็นตัวแทนหาลูกค้าเข้ามา อาจะเชื่อมโยงกับบริษัทในประเทศ

ผู้วิจัย : ก็คือมีแบบเหมือนกับเป็นเอเจนซี่ที่อยู่ในเมืองไทยเปล่าคะ

คุณสันติพงษ์ : ของไทย

ผู้วิจัย : อ่อ มาตรฐานเอเจนซี่ของไทย

คุณสันติพงศ์ : ไซ่ครับ ที่จะออกไปขายต่างประเทศแล้วจับคู่ทำธุรกิจ เพราะว่าถ้ามันไม่มีบริษัทรองรับเนี่ย ความน่าเชื่อถือมันจะไม่มี ลูกค้าจะมีปัญหาเรื่องความน่าเชื่อถือแล้วนั่นคือเป็นมาตรฐานที่เราจะคิดทำต่อไป ตัวที่จะทำให้มีมาตรฐานของlong stayเนี่ย ก็จะทำมาตรฐานเกี่ยวกับการบริการที่ต่อเนื่องของ long stay ในสาขาอื่นที่ไม่ใช่ของที่พัก เช่น มาตรฐานโปรแกรมนำเที่ยวหรืออะไรต่างๆ มันจะเป็นตัวเล็กๆละ คือสำหรับธุรกิจอื่นที่มาเชื่อมโยงกับ long stay หรือการให้บริการนั้นหนทางการหรืออะไรแบบนี้ ที่จะจัดกลุ่มตามมาตรฐานรองรับการให้บริการ ในส่วนของ standardจะมีอยู่ 3ตัวที่เป็นแผนทำอยู่

ผู้วิจัย : ค่ะ แล้วคาดว่าอันนี้จะเริ่มเมื่อไหร่คะ

คุณสันติพงศ์ : ก็คง ตัวแรกเราที่ชาร์ทเราทำเสร็จแล้ว ปีหน้าจะต้องปรับปรุง ครบกำหนดปรับปรุง ก็พอครบกำหนดปรับปรุงเราก็จะมาทำตัวที่2 ก็คิดว่าภายใน 3ปี น่าจะครบ 3ตัว ก็จะทำต่อเนื่องกัน ในส่วนของ ในเชิงstandard ที่จะรองรับแขกกลุ่มนี้ แต่นอกจาก standard ของ long stay ก็จะมี standardของตัวอื่นอยู่แล้ว เช่น กิจกรรมท่องเที่ยว เช่นเดินป่า ล่องแก่งก็จะมี standardของมันซึ่งลูกค้าก็สามารถเลือกใช้ได้ แต่standardเฉพาะกลุ่มlong stay ก็จะมีอยู่ 3ตัว ส่วนเรื่องกิจกรรมตอนนี้กลุ่มตลาด long stayจริงๆที่ทางกรมดูแลและให้เป็นอันดับหนึ่งนะครับก็คือ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มที่สองที่กำลังจะเตรียมรองรับก็คือกลุ่มนักเรียนแลกเปลี่ยน แต่คิดว่าตลาดนี้ยังก็ยังไม่ชัดเจนเท่าไร เพราะฉะนั้นเป้าของผู้สูงอายุน่าจะเป็นตลาดที่ดูและระยะยาวมากกว่า มากกว่าที่เพิ่มสาขาอื่น แต่เคยมีเกี่ยวเนื่องกันก็คือของกลุ่มสุขภาพ ก็คือจะรวมให้อยู่ในกลุ่มของ standardกลุ่มเดียวกับกลุ่มผู้สูงอายุเลย เพราะมันใกล้เคียงกัน กลุ่มรักษาสุขภาพกับผู้สูงอายุ คุณต้องถามนะผมเล่าละผมนี้ก็ไม่ออก

ผู้วิจัย : ค่ะ แล้วในส่วนของตรงนี้อะคะ ถ้าในความคิดเห็นของพี่สันติพงศ์อะคะ คิดว่าแนวโน้มสถานการณ์แนวโน้ม แล้วก็การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในประเทศไทยอะคะ ในช่วงที่ผ่านมาใช้ไหมคะ คือเริ่มมี long stayมาได้หลายปีแล้ว คิดว่าสถานการณ์ตอนนี้คือดีขึ้น หรือว่าคงที่ หรือว่า

คุณสันติพงศ์ : ในประเทศไทยคือถ้าถามว่าดีขึ้นไหม มันก็ดีขึ้น แต่ดีขึ้นในอัตราการเจริญเติบโตที่เราคิดว่ามันน้อยกว่าที่ควรเป็น เพราะว่ามันมีเงื่อนไขที่นักท่องเที่ยวมีปัญหาอยู่ ก็คือหนึ่งการเมือง สองกฎระเบียบ ต้องทวนก่อนนะครับว่าคนที่มาเที่ยว long stay เนี่ย มันใช้ชีวิตได้หลายแบบ วิช่าlong stay โดยเฉพาะเนี่ยคือใช้ OA มันได้ 1ปี มีเงินเข้ามาแปดแสน เราได้รับคำแนะนำจากนักท่องเที่ยวว่าในกรณีที่เขาต่อวีซ่าก็น่าจะให้กระบวนการง่ายขึ้น เช่น สามารถต่อในประเทศหรืออะไรอย่างงี้ ไม่ต้องให้เขาบินออกไปก่อน แล้วค่อยต่อ และถ้าเป็นไปได้เนี่ย ถ้าให้เขาอยู่ในปีแรก หรือหนึ่งถึงสองปี แล้วปีต่อปีเขาไม่ลำบาก แต่ถ้าเขาอยู่นานแล้วน่าจะยืดอายุให้เขาโดยอัตโนมัติ อาจจะกรมอาจมีเงื่อนไขที่ว่าเกินหนึ่งปีก็ดูความประพฤติ หรือสองปีก่อนที่จะต่อทุกปี อาจจะให้ยาวขึ้นเพราะมาเลเซียเขาให้ 10ปี เพราะฉะนั้นมันเป็นปัญหาที่เขา ในเรื่องวีซ่าจริงๆมันเป็นปัญหาเล็กๆแต่มันเป็นเรื่อง

วุ่นวายทางเอกสาร ซึ่งโดยส่วนมากเหมือนคนไทยที่พอเราวุ่นเอกสารเราก็จะไม่ค่อยชอบ จริงๆมันก็ไม่ได้ลำบาก

ผู้วิจัย : แต่ว่ายังไม่มีการใช้ใหม่คะ ที่เหมือน 10ปีเหมือนมาเลเซีย

คุณสันติพงศ์ : ยังไม่มี แต่ของเราอาจจะคิดถ้าเป็นเรื่องนี้ของเราถ้ากรมวางแผนศึกษานาคัดในเรื่อง การต่อเนี่ย ถ้าสมมุติว่าในเมื่อมาตรการตรวจประวัติ ถ้ามันไม่มีประวัติเสียหายในประเทศเลยเนี่ย เรา น่าจะอนุญาตให้เขามากขึ้น เช่น สองปีแรกก็ปีต่อไปก่อน ถ้าไม่เจอประวัติเสียหาย ถ้าไม่เจอคดีอะไร ก็อาจจะ 5ปี หรืออะไรนี่คือความคิดผม อาจจะต้องลองทำในลักษณะนี้ ส่วนวิชาอีก typeหนึ่งที่นิยมใช้ คือ touristคือมันได้90วัน พอเขาออกไปละก็บินกลับมา ก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ปัญหาคือสถิติ นักท่องเที่ยวกลุ่มlong stay เป็นกลุ่มที่ visa tourist แยกยาก เพราะฉะนั้นมันจะทำให้ดูว่าตลาดของ เรานั้นเราไม่ค่อยพอ เพราะว่าตัวที่ชัดเจนคือ visa OA เนี่ยมันชัด มันชัดเป็นอัตราส่วนแต่พอเป็น visa tourist เนี่ยมันแยกยาก เพราะจำนวนนักท่องเที่ยวของ long stayจริงๆเนี่ยมันเท่าไร

ผู้วิจัย : ขอคำแนะนำนิดนึงได้ไหมคะ คือว่าถ้าเป็น รหัสOA สถิติต้องไปหาได้ที่ไหนคะ

คุณสันติพงศ์ : หน้าเว็บ longstay@thailand.com หน้าเว็บเลย เป็นของกรมท่องเที่ยว ดูแลโดย สอนสุนันทา

ผู้วิจัย : อ้อ แต่ดูเหมือนเคยเข้าไปดูแล้วไม่อัปเดตอะ

คุณสันติพงศ์ : มันมี มันจะมีห้อยอยู่ มันจะอัปเดตตามอารมณ์ บางทีนี่อะไรก็ได้ก็โทรไปใหม่ ก็อัปเดตทีนี้ ก็เพราะว่ามันไม่มีการเปลี่ยนแปลงไง คือสถิติบางตัวมันต้องรอข้อมูลจากทั้งประเทศ มันถึงต้อง มาตัดทิ้ง เพราะงั้นบางทีความรู้สึกว่ามันจะไม่อัปเดต เพราะเทศกาลท่องเที่ยวของlong stay มันก็ไม่มี เพราะฉะนั้นมันก็เป็นอะไรที่เหมือนกับมันดูแล้วมันเหมือนนิ่งนะ แต่จริงๆมันจะไม่นิ่ง

ผู้วิจัย : ค่ะ แล้วก็ในส่วนของเขาเรียกว่าอะไรนะ ประเทศปลายทางค่ะ ที่เป็นdestinationสำหรับ long stay อะค่ะ ถ้ามองในความคิดของพี่สันติพงศ์ พี่คิดว่าประเทศไหนที่แบบว่าเป็นประเทศที่น่าพัก ระยะเวลาคือสมบูรณ์แบบแล้ว แบบเหมือนกับว่าเคยศึกษาโมเดลของเขาแล้ว แล้วอันนี้เรียกว่า long stay จริงๆ แล้วยุทธศาสตร์ที่อยากจะไป อันนี้คือในความคิดเห็นของพี่

คุณสันติพงศ์ : ส่วนตัวนะครับ ผมก็มองไปที่สเปน แต่สเปนนี่ก็คือ มันเป็นแหล่งท่องเที่ยวอดฮิตอยู่แล้ว แล้วเป็นแหล่ง long stay ของกลุ่มยุโรป เพราะเนื่องจากค่าใช้จ่ายมันไม่สูงมันอยู่ในกลุ่มEU ด้วยกัน

ผู้วิจัย : ก็จะเป็นนักท่องเที่ยวในกลุ่มของEU ในกลุ่มของเขา ประมาณนั้น

คุณสันติพงศ์ : ใช่ๆ

ผู้วิจัย : แล้วถ้าอย่างอเมริกาค่ะ ในความคิดเห็นของพี่จะเป็นที่ไหนก็ใกล้ๆบ้านเขาอีกหรือเปล่าคะ

คุณสันติพงศ์ : อเมริกาเนี่ย มันกระจายที่เราเคยลองเก็บข้อมูลมันกระจายไปทั่ว แล้วแต่คือ อเมริกาเนี่ยเขาจะดูก่อนว่าเขาอยู่ได้ไหม ปัญหาการเมืองการก่อการร้ายเนี่ยอเมริกาจะกลัวมาก เพราะฉะนั้นเนี่ยคนอเมริกาพอลอง stay จริงๆ มันเหมือนไม่ใช่ long stay นะ มันเหมือนไปเที่ยวอะ

ผู้วิจัย : เทียบนานๆ

คุณสันติพงศ์ : ใช่มั้ยมันจะไม่เหมือน long stay คาร์เรคเตอร์เขามันจะไม่เหมือนกับ long stay ในนิยาม คือถามว่ามันมีไหมมันก็มี อเมริกาส่วนใหญ่กลายเป็นมาหาเมียปะ ความรู้สึกพีนะ

ผู้วิจัย : เหมือนอีสานบ้านเราปะคะ

คุณสันติพงศ์ : มันกลายเป็นพวกหาเมีย หาไรแบบนี้มากกว่า ถ้าถามว่าอเมริกาเท่าที่เคยสัมภาษณ์ที่เคยไปนั่งคุยกะเขาที่สมุยเขากลายเป็นพวกนักลงทุนมั่ง คือพอจับนิยามคำว่า long stay เนี่ย คาร์เรคเตอร์ของกลุ่มคนอเมริกาเขาจะถือโอกาส คือบ้านเขาสวัสดิการในเรื่องของการดำรงชีพก่อนเกษียณอายุเนี่ยจะมีปัญหา ถ้าลองเช็คเขาดีๆ จริงๆ อยู่เขามีประกันอะไรนะใช่ แต่ถ้าถามสวัสดิการอื่นๆ แทบไม่มีอะไรเลย พอเวลาเขาไปอยู่ในต่างประเทศเขาจะทำธุรกิจกัน คนสูงอายุจะเริ่มทำธุรกิจซึ่งจะไปเข้า destination ของกลุ่มนี้

ผู้วิจัย : ค่ะ แล้วถ้าในความคิดเห็นของพี่สันติพงศ์อะคะ คิดว่าแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในเมืองไทย จากประสบการณ์เลยนะ ที่ลงพื้นที่ตามตลาด

คุณสันติพงศ์ : ตลาดที่หนึ่งตลาดญี่ปุ่น ตลาดญี่ปุ่นอยู่กับเมืองที่มีสภาพสังคมชีวิตใกล้เคียงกับญี่ปุ่น อันนี้คือตลาดญี่ปุ่น ตลาดสแกนชายทะเลคือมีทะเลไว้ก่อนนะครับ ยุโรปก็จะใกล้เคียงสแกนคือสังคมเมืองและเป็นชายทะเล ตลาดอื่นเอเชียก็ไม่มีชัดเจน

ผู้วิจัย : ที่เห็นชัดๆเลยจะเป็นชาติอะไรคะ

คุณสันติพงศ์ : จะเป็นพวก 3 กลุ่มใหญ่ๆ

ผู้วิจัย : คือ 3 กลุ่มที่จะเด่นๆ นี่คือเด่นแล้ว ค่ะแล้วพี่คิดว่าแหล่งท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในเมืองไทยที่ตั้งที่สุด เป็นจังหวัดที่ คนอยากจะมามากๆ คิดว่าเป็นจังหวัดอะไร หรือว่าต้องเป็นตามแหล่งพวกนี้ อยู่แล้ว

คุณสันติพงศ์ : ตามแหล่งครับ คือเขาไม่มองหรือว่าเป็นจังหวัดอะไร แต่เขาจะมีปัจจัยอยู่ที่ว่าหนึ่ง การคมนาคมสะดวกไหม สองมีสถานพยาบาลหรือเปล่า สามมีตลาดสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต

ผู้วิจัย : ตลาดก็คือ

คุณสันติพงศ์ : market

ผู้วิจัย : supermarket อะไรแบบนี้หรือ อ้อ

คุณสันติพงศ์ : เขาก็จะมองแค่นี้ ทุกกลุ่มเป็นเหมือนกัน เพราะอย่างที่กระบีเนี่ย เกาะลันตาที่พวกสแกนไปหมกอยู่เป็นเดือนๆ สุดท้ายก็คือเป็นโลเคชั่นที่รีสอร์ทเขาต้องไปจัดหาสิ่งต่างๆ แม้ว่าจะเงียบ

สงบ แม้ว่าจะเป็นprivate แต่สุดท้ายมันก็ต้องกลับไปว่าเขาสามารถไปตลาด ไปโรงพยาบาลได้มาก
น้อยแค่ไหน

ผู้วิจัย : อันนี้ขออนุญาตขอซื้ออีร์สอร์ท ขอนิดนึงได้ไหมคะ ที่กระบี่

คุณสันติพงศ์ : มันเยอะนะทุกแห่ง ถ้าเป็นหน้าโฮนีจะรู้เลยว่า กลุ่มสแกนจะถูกจองเกือบหมด

ผู้วิจัย : หน้าโฮนีเป็นช่วงหน้าหนาวหรือเปล่านั้น

คุณสันติพงศ์ : อ่า...ช่วงธันวาคม มกราคม กุมภาพันธ์ 3เดือนเนี่ย

ผู้วิจัย : สำหรับทุกชาติหรือเปล่านั้น หรือของสำหรับสแกน

คุณสันติพงศ์ : ของกลุ่มสแกน

ผู้วิจัย : อ้อ ก็แสดงว่าก็ต้อง ถ้าอย่างญี่ปุ่นละคะหน้าโฮนีชั้นของบ้านเรา

คุณสันติพงศ์ : ญี่ปุ่นเนี่ย คาแร็คเตอร์เขาจะไม่เหมือนยุโรป อยู่เขาก็อยู่เลย ไม่ค่อยมีหน้าโฮเท่าไร
จะเรียกว่าหน้าโลว์เขาดีกว่า หน้าโลว์เขาก็คือที่มาเมืองไทยน้อยก็คือเป็นช่วงเทศกาลในญี่ปุ่น

ผู้วิจัย : ถ้ามีเทศกาลจะไม่ค่อยมา

คุณสันติพงศ์ : จะกลับ

ผู้วิจัย : อ้อ จะกลับ

คุณสันติพงศ์ : เทศกาลอย่างอะไร ผมไม่มั่นใจ ที่เหมือนวันสำคัญของญี่ปุ่นที่เป็นวันหยุดหรือโกลเดน
วีคของเขาเนี่ย อย่าคิดว่าเขามาไทยนะครับเขาอยู่บ้านเขา เหมือนเป็นช่วงที่ได้พบญาติพี่น้อง

ผู้วิจัย : ค่ะ แล้วพวกกลุ่มยุโรปละคะ

คุณสันติพงศ์ : ยุโรปก็จะเป็นฤดูหนาวของเรา คล้ายๆกับสแกน

ผู้วิจัย : ค่ะ ก็ใกล้เคียงกัน ถ้าในกลุ่มยุโรปคะ จริงๆแล้วมันก็มีอีกหลายประเทศใช้ไหมคะ ที่ช่วย
ยกตัวอย่างที่แบบว่าเหมือนกับเขามาเยอะๆเป็นประเทศที่อยู่ในยุโรป ฝรั่งเศส หรือเป็นอะไร

คุณสันติพงศ์ : มันก็กระจายจนแบบค่าแตกต่างกันแทบไม่มีผล ตามสถิติละ

ผู้วิจัย : เลยเรียกว่าเป็นยุโรปไปได้

คุณสันติพงศ์ : เพราะว่าเป็นตอนนี้อ้างอิงจากตัวไหน สิ่งที่บอกว่าเป็นอ้างอิงจากvisaOAมันก็
เป็นตัวเดียวที่มันบอกได้ชัดเจนที่สุด แต่ถ้าไปจับ visaที่ถือคือ visa touristเนี่ย มันวิเคราะห์ทางสถิติ
ไม่ได้

ผู้วิจัย : ตอนแรกในงานวิจัยของหนูอะคะ หนูลงไปว่ารหัส visa OAใช้ไหมคะ อาจารย์รัตนบอกว่า
เออ อย่างนี้คงเรียนไม่จบ เพราะว่าจะหาเขาไม่เจอก็จะยาก อาจารย์ก็เลยบอกว่าช่วยเอาข้อจำกัดนี้
ออกไปอีกนิดนึงแล้วบอกว่าจะได้เก็บได้คล่องตัวขึ้น

คุณสันติพงศ์ : แต่เวลาถ้าอ้างอิงมันต้องอ้างอิงจากตัวนี้ เพราะสุดท้ายสถิติของนักท่องเที่ยว long
stayเนี่ยมันไม่ชัด ปีหน้าเนี่ยผมกำลังจะให้เขาแยกให้ออก หลังจากพยายามมาสองปี consultยังแยก
ไม่ได้เลย แต่ปีนี้เจรจาconsultเริ่มยอม

ผู้วิจัย : เพราะมันแยกยากนะ แล้วแบบดูแล

คุณสันติพงศ์ : ใช่ คือถ้ารู้ visa OA ก็จบ แต่ถ้าเจอ 90 วันแล้วเขาต้องไปหา กลุ่มสัมภาษณ์แล้วมาจับ
ค่าเฉลี่ยออกมาเนี่ย แต่พอเจอ visa 90 วันมันจะมีมาก

ผู้วิจัย : แล้วมันจะกำกวมไหมคะ ว่าแบบมาเที่ยวยาวๆ แบบ long stay

คุณสันติพงศ์ : ใช่ๆ ตลาดมันใกล้มาก

ผู้วิจัย : ค่ะ แล้วถ้าในความคิดเห็นอะคะของพี่สันติพงศ์ว่า ในเรื่องของการจัดกิจกรรม คือตอนนี้หนู
พยายามที่จะสร้างโมเดลขึ้นมา โดยอิงเรื่องของอายุ เพศ ศาสนา แล้วก็เรื่องของหลายๆอย่างเพื่อสร้าง
โปรแกรมขึ้นมา พอดีของหนูเรียนในเรื่องของทางด้านนันทนาการ ท่านอาจารย์สมบัติ ไม่ทราบว่ามี
พอจะรู้จักไหม

คุณสันติพงศ์ : รู้จักครับ

ผู้วิจัย : ค่ะ แล้วเสร็จแล้วก็เหมือนกับว่านันทนาการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใช่ไหมคะ ก็ท่องเที่ยวเราก็
จะเอามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอย่างงี้อะคะ ก็เลยเหมือนกับว่าถ้าหนูจะขอความคิดเห็นจากพี่ว่า
ในเรื่องของกิจกรรมที่เราจะจัดให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ ควรจะมีองค์ประกอบอะไรบ้างอีก แล้วก็
รูปแบบอย่างไร อันนี้ขอความคิดเห็นนะคะ

คุณสันติพงศ์ : แต่ที่คุยกับเขานะครับ กิจกรรมเนี่ยมันก็จะอยู่ หนึ่งกิจกรรมที่เขาทำร่วมกับชุมชน
ได้ คือกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมไทย จะเปิดโอกาสให้เขามีส่วนร่วมอย่างนี้เขานิยม อย่างสงกรานต์ วัน
พระทำบุญ ศาสนาไม่เหมือนกันแต่จะมีกิจกรรมบางอย่างที่มันทำร่วมกันได้ อย่างที่สองกิจกรรม
วัฒนธรรมของเขา เหมือนเขาอยากแลกเปลี่ยนให้คนไทยได้รับรู้

ผู้วิจัย : ค่ะ ก็คือให้เขามาสอนเรา ให้เราเหมือนกับเรียนรู้เขา ใช่ไหมคะ

คุณสันติพงศ์ : อ่า แล้วก็กิจกรรมเชิงสุขภาพ พวกที่ไปเที่ยวมือออกกำลัง หรือไปเที่ยวดูอะไรที่ทำให้มี
สุขภาพดี เชิงพักผ่อน อีกอันนึงก็คือเวอร์เรนเทอร์รี่ ที่ชุมชนอยากให้เขาช่วยอะไรในเรื่องของอะไรที่เขา
ทำได้ อย่างสอนภาษา อะไรทำนองนี้ ไม่ค่อยมีอะไรมาก นอกนั้นก็เขาก็อยากอยู่ไปวันๆ เหมือนเรา
อายุเยอะแล้วก็อยากหยุด ดูทีวี พักผ่อน ก็มีกิจกรรมบ้างคลายเหงา แต่ไม่จำเป็นว่าต้องมีทุกอาทิตย์

ผู้วิจัย : ค่ะ คือให้เหมาะสมตามอายุใช่ไหมคะ

คุณสันติพงศ์ : ใช่ๆ ถ้ากลุ่มสแกนเนี่ย อย่างที่สแกนดิเนเวีย เอมิเรตเนี่ย เขาจะจัดทริป 1 เดือนไว้ว่า
สัปดาห์นี้มีอะไร แล้วก็จะมีช่วงว่าอย่างสแกนเนี่ย คาแร็คเตอร์ของเขาก็คือที่พัก ที่พักซึ่งเป็นของกลุ่ม
long stay โดยเฉพาะ ก็จะมีตารางที่โหม่งเดินไปตลาด ก็โหม่งไปช้อปปิ้ง ก็โหม่งไปโรงพยาบาล เขาก็จะมี
อย่างงี้

ผู้วิจัย : ค่ะๆ มีบริการลูกค้าใช่ไหมคะ

คุณสันติพงศ์ : ใช่ แต่ถ้าสมมติเป็นสถานบริการต่างๆซึ่งไม่ได้รองรับตลาดสแกนแบบ long stay อย่าง
เดียวนะ เขาก็ต้องคิดเป็นจ๊อบหรืออาจจะไปจัดพาร์ทเนอร์เข้ามา เช่นลูกค้าสามารถ Request หรือ

ว่าจัดตารางไว้ให้เขาล่วงหน้า หรือให้ลูกค้าแบบว่าเดือนหน้าลูกค้าประสงค์จะไปไหนหรือมีอะไรที่ทราบล่วงหน้าก็ให้เขาจัด

ผู้วิจัย : อ้อคะ พอดีของหนูอะคะ ชาติอยู่ในส่วนของกิจกรรมมีความรู้สึกถ้าเราเนี่ยเอากิจกรรมเนี่ยเข้ามาทำให้มันเป็นมาตรฐานแบบว่าไม่ต้องแบบเยอะคือสำหรับผู้สูงอายุและเหมาะสม คือถ้าทำขึ้นมาได้ใช้ไหมคะ มันก็เหมือนกับเป็นการกระตุ้นให้กับผู้ประกอบการให้เขาแบบสนใจ คืออยากจะให้แอดชั่นตรงนี้ขึ้นมา มันก็จะทำให้ลูกค้าที่มาใช้บริการนั้นเกิดความพึงพอใจ อยากใช้จ่ายเงินได้มากขึ้น หรืออะไรแบบนี้อะคะ แล้วก็อยู่ได้ยาวนานขึ้น ก็เลยมีความคิดว่า กิจกรรมตรงนี้ก็มีส่วนสำคัญ เพราะว่าหนูได้มีโอกาสลงพื้นที่ที่เชียงใหม่เมื่อสัก 2-3อาทิตย์ที่แล้ว แล้วก็มีการทำงานนิ่งๆไปดูพื้นที่ที่จะเก็บข้อมูล แต่ก็ค่อนข้างยากนะคะ เพราะว่าหนูไปพบกับผู้สูงอายุจริงๆและ long stay แต่เป็นอัลไซเมอร์ ก็เลยแบบว่าเจอของยากเหมือนกัน ก็เลยจะถามไถ่จากพี่ว่า เออโอเคตรงนี้เรื่องของกิจกรรมตรงนี้ที่คิดว่าน่าจะที่ลุยต่อไหมหรือว่ามีทางเลือก

คุณสันติพงศ์ : ลุยครับ ลุยไปเถอะ อันนี้เป็นโมเดลให้ธุรกิจ ผมมองในอีกมุมหนึ่งที่ว่าสุดท้ายความชัดเจนในทุกคนก็จะนิ่งๆเทียบเอา แต่นั่นมันเป็นงานที่เราบอกว่าไม่จำเป็นต้องนิ่งๆเทียบหรือคะ มันวิจัยแล้วว่ามันเป็นอย่างนี้เราก็จัดไปตามนี้แหละ เพราะสุดท้ายถ้าน้องไม่ทำพี่ก็ต้องทำ แต่เพียงไปไม่ถึงจุดนั้น

ผู้วิจัย : ค่ะ เตี่ยหนูจะพยายาม พี่อยากได้อะไรก็รีบยกบอกหนูด้วย หนูจะได้ใส่เพิ่มลงไป จะได้แบบนิดๆหน่อยๆ

คุณสันติพงศ์ : เท่าที่คิดดูก็ถือนั่นแล้วละครับ ว่าสุดท้ายแล้วจากการที่แต่ละปีสิ่งที่เราคุยกับนักท่องเที่ยวนะ เราเจอนักท่องเที่ยวมากกว่าพี่ พี่อยู่ในกลุ่มของนโยบายมากกว่า เพราะมีคนรายงานเราเข้ามา เราก็จะวิเคราะห์ แล้วก็ปล่อยเป็นนโยบายว่าเรื่องนี้เราจะทำยังไง

ผู้วิจัย : เพราะว่าในใจจริงหนูมองว่าถ้าผู้ประกอบการให้ความสำคัญ หรือว่าให้ตรงนั้นมันเกิดขึ้นมาได้ ก็คิดว่ามันก็จูงใจได้ทีละคะเพราะเหมือนกับว่าถ้าจะปล่อยให้เขานิ่ง พอดีหนูไปเจออัลไซเมอร์ ก็เลยโอ้โห ยิ่งเกิดแรงบัลดาลใจ แบบว่าอันนี้คงต้องแบ่งตามช่วงอายุของผู้สูงอายุ อันนี้จากประสบการณ์ พี่ได้เคยมีแบ่งไว้ไหมคะ

คุณสันติพงศ์ : ไม่จำเป็น ความคิดผมคือไม่จำเป็น แต่ตัวแขนั่นแหละจะเป็นตัวบอกเองว่าเขาโอเคหรือไม่โอเค คือมันน่าจะเป็นเหมือนกับข้อสงสัยมากกว่า คือโปรแกรมทั้งหมดเนี่ยทำให้มันรองรับ เพราะว่าอย่าคิดว่าเขาแก่

ผู้วิจัย : ก็คือไม่ต้องคิดแทนเขา แต่ให้จัดไว้ก่อน ถ้าเขาตามเราก็คือว่าอันนี้ก็โอเค

คุณสันติพงศ์ : คือๆส่วนมากแล้วสุดท้ายผู้ประกอบการยังไงก็ตามใจแชนก เพียงแต่จัดโปรแกรมเสร็จ แชนกก็ต้องมีเป็นข้อสงสัยเหมือนเขาเลือกเรา เขาก็มีสิทธิ์ที่จะร่วมหรือไม่ร่วม สุดท้ายถ้ากลุ่มชุมชนเขา รวม คือสมมุติถ้าเป็นกลุ่มชาติเดียวกันมันก็จะง่าย หรือยังไงถ้าเป็นกลุ่มผู้ประกอบการรายเดียวที่ดูแล

กันอยู่ถ้าเป็นกลุ่มชาติเดียวกันเนี่ยเข้ารวมกันเกือบหมดอยู่แล้ว ยกเว้นคนที่มันไม่ไหวจริงๆ แต่ก็เอากันอยู่แล้ว

ผู้วิจัย : ค่ะ

คุณสันติพงศ์ : มันถึงสแกนดิเนเวียมันถึงอยู่ได้ ก็จับtypeคนที่typeเหมือนกันมาอยู่ด้วยกัน

ผู้วิจัย : ก็คือกลุ่มสแกนอย่างเดียวนะ

คุณสันติพงศ์ : กลุ่มสแกนอย่างเดียวนะ ยุโรปอื่นเขาก็ไม่เอาเพราะมันไม่เหมือนกัน

ผู้วิจัย : มีอะไรโดดเด่นเท่าสแกนอีกไหมคะ มีแบบริสอร์ทไหนที่เขาทำแล้วเขาทำได้ดี

คุณสันติพงศ์ : เคยมีคนเขาจะจับตลาดรัสเซียนะ แต่ว่าไม่เวิร์คหรอก เพราะคนรัสเซียมันเป็นพวกคอมมิวนิสต์ ความเคยชินของผู้สูงอายุคอมมิวนิสต์มันจะอีกแบบนึง มันจะไม่เหมือนมะกัน รัสเซียพอมายูแล้วจะกอบโกย คาแร็คเตอร์จะเป็นอย่างนั้น เพราะอยู่บ้านเขาเขาเก็บกตมันไม่มีช่องทางหากิน เพราะธุรกิจถึงจะเปิดประเทศแล้วก็มีปัญหา มันจะคล้ายๆอเมริกาคล้ายกัน อย่างตลาดยุโรปเนี่ยที่มันมีstandardหน่อย ที่นักท่องเที่ยวเข้ามา ก็ถือว่าเป็นประเทศเพื่อนบ้านในยุโรปของเราก็จะมีกลุ่มอังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศสจริงๆก็ไม่เยอะ เพราะว่าพื้นฐานฝรั่งเศสจริงๆจะไม่ชอบเมืองไทย

ผู้วิจัย : แล้วเขาไปไหนคะอาจารย์

คุณสันติพงศ์ : เขาไปเมืองซึนเขา ไปลาว กัมพูชา พวกนั้นมากกว่า เวียดนาม

ผู้วิจัย : เขาถูกกว่าเราหรือเปล่าคะอาจารย์

คุณสันติพงศ์ : ไม่เกี่ยวครับ คือพื้นเพ เพราะอย่าลืมนะว่าฝรั่งเศสไม่พูดอังกฤษ แต่คนพวกนั้นเขาพูดฝรั่งเศส ประเทศเพื่อนบ้านเราพูดสองภาษา คืออังกฤษกับฝรั่งเศส

ผู้วิจัย : ค่ะ เราพูดภาษาไทย

คุณสันติพงศ์ : เราพูดไทยกับอังกฤษ แต่เขาพูดอย่างลาวเขาพูด ลาว อังกฤษก็พูดได้ ฝรั่งเศสเขาก็พูด

ผู้วิจัย : ค่ะ ได้เปรียบกว่าเรา

คุณสันติพงศ์ : แต่เยอรมันนี่ชอบมาบ้านเรามาก เพราะว่าหนึ่งภาษาเยอรมันไม่เข้าใคร เขาก็มาอยู่ที่ไม่พูดเยอรมัน มาอยู่ที่ไม่รู้เรื่องด้วยกัน

ผู้วิจัย : ค่ะ แล้วถ้าในส่วนของการอย่างตอนนี้โมเดลของหนูนะค่ะ คือจริงๆสำหรับผู้สูงอายุเน้นเรื่องสุขภาพ ถ้าจริงๆกิจกรรมที่พีคคิดว่าเหมาะสมและก็แบบเป็นอะไรที่น่าจัดให้กับเขาที่ควรจะต้องมีหรือมีบริการเป็นข้อๆให้เขาเลือก พีคคิดว่าน่าจะเป็นกิจกรรมอะไรบ้าง

คุณสันติพงศ์ : เวลาถามเราเคยถามเขาไหมหรือไม่เคยถาม มันก็เรื่องสุขภาพ ที่ตอบไม่ถูก แต่ที่เคยเห็นเขาจัดให้

ผู้วิจัย : ค่ะ คือเหมือนพาไปนวดอะไรแบบนี้หรือเปล่าคะ

คุณสันติพงศ์ : นวดพวกนี้มันเป็นโปรแกรมพื้นฐาน นวดสปาที่มันพื้นฐานมากๆเลย ถ้าไม่อยู่ในงานวิจัยนี้มันต้องเป็นมากกว่านั้นอะ ต้องเป็นคลิปเป็นอะไรออกมาเลย สิ่งที่เขาอยากได้คือเรียนทำอาหาร อาจจะเหมือนกับโปรแกรม

ผู้วิจัย : ทำด้วยเอิปป์ด้วยสมุนไพรอะไรแบบนี้หรือคะอาจารย์ อะไรที่เป็นเรื่องของสุขภาพอะคะ

คุณสันติพงศ์ : ก็จะไม่กล้า ผู้สูงอายุอะไรแปลกๆก็ไม่กล้ากิน เขากลับ อันนี้แหละ คือสิ่งที่เราไม่เคยถาม

ผู้วิจัย : แต่หนูมีแบบสอบถามสำหรับผู้สูงอายุ ทำไปแล้ว ว่าอยากทำอันนี้ไหม

คุณสันติพงศ์ : เท่าที่เราสังเกตก็จะแบบสุขภาพ แต่คือน่าจะมองเหมือนกับการRelaxไป พักผ่อนช่วงสั้นๆ บำบัดสุขภาพจิต เช่นวันสำคัญอาจจะพาเที่ยวชมวัด แล้วถ้าเชื่อมโยงกับตลาดญี่ปุ่น สามารถเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมก็ได้ ผู้ประกอบการจะต้องปรับนะครับ อย่างสมมติว่าอย่างเชียงใหม่เนี่ย คุณสามารถจัดทริปพาไปตามอาหารหรือให้ทดลองทำเลย ระยะเวลาอันสั้น อาจจะแต่วันต่อวัน หรืออาจจะไปเปลี่ยนบรรยากาศไปข้างกับรีสอร์ทพันธมิตรที่มันไม่อันตราย แล้วก็มีการเที่ยว อย่างจังหวัดภูเก็ตชอบ เช่นพาไปดูอะไรก็ไม่รู้ของญี่ปุ่นนะ เนี่ยยังขายได้ที่มีเรือรบญี่ปุ่นจมอยู่ในแม่น้ำก็ยังไม่ดูกัน

ผู้วิจัย : อะไรที่เป็นของญี่ปุ่น

คุณสันติพงศ์ : ใจประวัติศาสตร์ของเขาเนี่ย เขาจะเอาพวกตลาดญี่ปุ่นเนี่ย อย่างทำไมlong stay เนี่ยจะต้องญี่ปุ่นจะคิดลงทุนที่พิษณุโลกเพราะพิษณุโลกคือเมืองสองแควจากหนังเรื่องพระนเรศวร

ผู้วิจัย : ที่ญี่ปุ่นเข้ามาอย่างนี้หรือ

คุณสันติพงศ์ : พระนเรศวรมีทหารคนสนิทหนึ่งคนคือ ออกญาภิมุข ซึ่งเป็นคนญี่ปุ่น นี่จึงทำให้ทำไมคนญี่ปุ่นถึงอยากมาพักที่เมืองพิษณุโลกเพราะมันมีหมู่บ้านญี่ปุ่นดั้งเดิม เป็นลูกหลานของออกญาภิมุข มันเป็นเรื่องที่แบบเขาจะชื่นชอบประวัติศาสตร์ของบ้านเขา นั่นอาจจะไปโปรแกรมสุขภาพเชิงประวัติศาสตร์เอามาผนวกกับการท่องเที่ยว จัดให้เขาดีๆช่วงสั้นๆนะ ที่ไม่ให้เคลื่อนย้ายเขาออกไปนานมากเพราะพวกนี้เขาจะพวกคนอายุมาก โปรแกรมสักสองวันสามวันในกรณีที่เป็นแต่ละเดือน อาจจะมีโปรแกรมรายวันพวกทำcookingอะไรแบบนี้ ส่วนใหญ่ก็จัดกันอยู่ก็เลยไม่รู้จะตอบยังไง เพราะส่วนใหญ่พวกนี้ผู้ประกอบการทำไว้เดิมอยู่แล้ว

ผู้วิจัย : อันนี้ที่ทำไว้เดิมที่พี่เคยเห็นมาอยู่ที่จังหวัดอะไรอะคะ

คุณสันติพงศ์ : ทั้งสองที่เลยทั้งของสแกนทั้งของเชียงใหม่

ผู้วิจัย : เชียงใหม่เขาอยู่ตรงไหนคะ หนูหาไม่เจอ เชียงใหม่long stay clubอะไรที่เป็น CLCCอะไรเนี่ยหรือคะ แต่หนูหาเขาไม่เจอ

คุณสันติพงศ์ : อ้อ! ทำไมหาเขาไม่เจอ นครพิงค์ทาวเวอร์ทั้งตึกอะ มันมีอีกหลายคอนโด แต่ที่ใหญ่ที่สุดคือนครพิงค์ สยามคอมมูนิตี้

ผู้วิจัย : อ้อ เพราะหนูไปบ้านดอกคำแก้ว จะเป็นของแม่เคคนที่เขาจะเป็นที่รักษาคนโรคเรื้อนแล้ว ตรงนี้เขาก็พัฒนาขึ้นมาเป็นlong stayแล้วก็มีนักท่องเที่ยวอยู่10กว่าคน ก็เลยว่านิดนึงแล้วไปดูก็แบบว่าหาไม่เจอ

คุณสันติพงศ์ : ตัวที่ของแม่เคคนนั้นมันเป็นผู้ป่วยชะส่วนใหญ่

ผู้วิจัย : เป็นพักฟื้นค่ะ แต่ก็พอไปดูเขาก็บอกว่าเป็นบางคน บางคนก็ไม่ได้ผ่าตัดมา บางคนก็อยากมาอยู่ แต่ทุกคนอัลไซเมอร์หมดเลยคะพี่

คุณสันติพงศ์ : คือคนที่ไม่อัลไซเมอร์เขาก็อยู่กันข้างนอก เขาก็อยู่ตามคอนโด

ผู้วิจัย : หนูหาไม่เจอ พอดีเหมือนกับอาจารย์ที่ช่วยพาไปอะคะ อาจารย์ก็ถนัดคุ้นเคยกับเขาพยายามจะทำธุรกิจเรื่องของผู้ช่วยพยาบาลเข้าไป อาจารย์ก็เลยพาเข้าไปตรงนี้ก่อน

คุณสันติพงศ์ : อยากรู้ว่าอยู่ที่ไหนเยอะนะครับมีคนให้ถามอยู่สองคน คนแรกคือกงสุลญี่ปุ่น คนที่สองคือหอการค้าเชียงใหม่ เพราะเขาไปทำตลาดlong stayมาเอง

ผู้วิจัย : ประธานหอการค้าด้วยเปล่าคะ

คุณสันติพงศ์ : เจ้าหน้าที่ก็จะมีส่วนอยู่ ซึ่อะไรนะ ไม่ได้คุยกับเขามา2ปีแล้ว

ผู้วิจัย : หอการค้าญี่ปุ่น

คุณสันติพงศ์ : ไม่ๆ หอการค้าไทย หอการค้าเชียงใหม่นี้แหละ

ผู้วิจัย : คะหอการค้าเชียงใหม่

คุณสันติพงศ์ : เพราะเมื่อสองปีที่แล้วเขาโรดโชว์ภายใต้ของจังหวัดที่ญี่ปุ่น รู้สึกจะม้วนเสื่อกลับมาคือlong stayไปโรดโชว์ที่โน่นมันไม่ประสบความสำเร็จหรอก

ผู้วิจัย : ต้องให้เขาบอกด้วยปากต่อปาก

คุณสันติพงศ์ : ไม่ใช่ เพราะถ้าคุณไปโรดโชว์ตลาดนักท่องเที่ยวทั่วไปมันไม่ได้ มันต้องไปโรดโชว์พวกกองทุนบำนาญบำนาญ

ผู้วิจัย : พวกเพื่อนชั้นของเขา

คุณสันติพงศ์ : ใช่ มันไม่ใช่ไปโรดโชว์ต่อตัวนักท่องเที่ยว เพราะสุดท้ายนักท่องเที่ยวก็ต้องกลับไปถามคนจ่ายเงินบำนาญบำนาญ

ผู้วิจัย : แล้วเขาก็แนะนำว่าให้ไปที่ไหน อย่างจ้ะใหม่คะ แล้วถ้าในความเห็นของพี่ในเรื่องของการสร้างโปรแกรมันทนาการ การจัดแบ่งประเภทกิจกรรม ก็คือก็คงเป็นอย่างที่บอกไว้เป็นเรื่องของเที่ยวสั้นๆ ทำอาหารแล้วก็culture อย่างนี้เพียงพอใหม่คะ หรือว่ามีอย่างอื่นเสริมอีกใหม่ คือถ้าแบ่งเป็นประเภทๆจ้ะ

คุณสันติพงศ์ : อืม ซื้ปปิ้ง สินค้า เท่าที่เคยคุยนะ อย่างผ้าเนี่ยโอเค แต่ไม่ใช่ยึดยึดโอ้อ้ออะไรบ๊อบบอให้เขา ทัวร์ของบ้านเรานั้นไร้สาระมาก

ผู้วิจัย : จัดทัวร์ไปลง กินค่าน้ำจ้ะใช่ปะคะ

คุณสันติพงศ์ : คือมันไม่ใช่ คือเขาต้องการตลาดสินค้าที่มันไม่ใช่มันทรูจนเกินไป แต่สินค้าแบบไทยๆ ที่มันใช้ในชีวิตประจำวันของเขาได้ เช่นชาวญี่ปุ่นซื้อผ้าไหม แต่ทำไงให้ผ้าไหมตัดมาเป็นชุดญี่ปุ่นได้

ผู้วิจัย : นอกจากซื้อปิ้งมีอะไรอีกคะ สุขภาพ

คุณสันติพงศ์ : ที่นั่นหนากการปะ คือหลักๆคือซื้อปิ้งนี่นั่นหนากการนะ

ผู้วิจัย : เสียตั้งค์ๆ

คุณสันติพงศ์ : ก็ไม่มีอะไร คาแร็คเตอร์ถามว่าทั้งสแกนก็จะคล้ายๆกัน ง่ายที่สุดครับ จริงๆไม่ต้องถาม ชาวต่างชาติ ถามลุง ป้า น้า อา เรายี่ ที่อายุเยอะๆ เนี่ยมีโปรแกรมเที่ยววันหนากการเนี่ยจะเที่ยวยังไง จะจัดยังไง แล้วลองมาวิเคราะห์ตาม เพราะส่วนมากคนสูงอายุในเอเชียเนี่ยจะใกล้เคียงกันมากเลย

ผู้วิจัย : คะ จะได้กลับไปถามผู้ใหญ่ดู

คุณสันติพงศ์ : ไม่ๆ คือบางทีจะได้ไอเดียมากกว่า

ผู้วิจัย : คะ เพราะจริงๆแล้วโมเดลหนู หนูตั้งใจอยู่แล้วว่าวันนึงเนี่ยมันน่าจะมาใช้ได้กับคนไทยด้วย เพราะจริงๆแล้วตอนนี้เนี่ยคนไทยสูงอายุมีเยอะ และมีตั้งค์ก็มี เพราะอย่างที่ไปที่บ้านดอกค้ำแก้ว ก็ยังนั่งดูว่าอีกหน่อยถ้าแก่แล้วเป็นอย่างจี้ ดูแลตัวเองได้ อาบน้ำได้ กินข้าวเองได้ เดือนละ 30,000 เขาคิด 30,000อะคะ ถ้าเป็นคนที่มีอัลไซเมอร์กินข้าวเองอะไรไม่ได้นั่งเฉยๆ เขาคิด 45,000 เลยบอก อ้อ อย่างจี้ถ้าคนไทยเนอะ คงเหมือนสถานสงเคราะห์บ้านพักคนชรา

คุณสันติพงศ์ : ก็คือบ้านพักคนชรา ที่ค่าแก้วนั่นแหละ

ผู้วิจัย : ก็เลยว่ามีโมเดลจริงๆจะจัดให้คนไทยด้วยเพราะเป็นเรื่องของผู้สูงอายุ

คุณสันติพงศ์ : นักท่องเที่ยวคนเอเชียจะคล้ายๆกัน สังเกตเลย นักท่องเที่ยวจีนมาเที่ยวบ้านเราทำอะไร มาซื้อปิ้ง กินข้าว เราไปบ้านเขาทำอะไร กิน ซื้อปิ้ง คือกัน คนเอเชียจะคล้ายกันหมด ไปมาเลไปเจออะไร ประเภทเดียวกัน ซื้อปิ้ง กิน

ผู้วิจัย : แล้วอาจารย์มีโอกาสได้เดินทางไปดูงานที่เป็น long stay ของที่อื่นบ้างเปล่าคะ

คุณสันติพงศ์ : ถ้ามาเลเคยไปครับ

ผู้วิจัย : แล้วอยู่ตรงไหนหรือคะอาจารย์

คุณสันติพงศ์ : มาเลเนี่ย เขาไม่ได้จัดเป็นเหมือนบ้านเรา มาเลเขาจะมีโบรเกอร์ คือเป็นเหมือนบริษัท แล้วก็มาจัดพวกธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ คือ long stay มาเลเนี่ย เขาเน้นไปที่อสังหาริมทรัพย์

ผู้วิจัย : ให้ซื้อบ้าน

คุณสันติพงศ์ : ให้ซื้อ ให้หรือสร้าง 10 ปี ให้ซื้อทรัพย์สิน มาเลเขาเน้นไปทางนั้น แต่เมืองไทยเราเน้นเพื่อนกัน พักผ่อนผู้สูงอายุ ก็เนื่องจากกฎหมายของบ้านเราไม่เหมือนมาเล

ผู้วิจัย : และเท่าที่อาจารย์ไปสัมผัสมา คือว่าเราสู้เขาได้ไหม

คุณสันติพงศ์ : คนละมุมกัน

ผู้วิจัย : คือเขามุมเรื่องของที่อยู๋ก่อนข้างชัดเจน

คุณสันติพงศ์ : นักท่องเที่ยวไทยเราอยากได้อสังหาริมทรัพย์แต่กฎหมายเราไม่ให้ จะถามมาเลยให้กฎหมายสั่งบังคับแต่เซอร์วิสก็ไม่มี

ผู้วิจัย : สู้เราไม่ได้

คุณสันติพงศ์ : ใช่ ไม่เชิงสู้ไม่ได้นะครับ คือในการดูแลของผู้ประกอบการเนี่ยของบ้านเรายังมีเซอร์วิสแต่ของเขายกก็คือขาย ขายเสร็จก็ดูแลเรื่องวิชาให้แค่นั้นเอง

ผู้วิจัย : ดูแลตัวเอง

คุณสันติพงศ์ : อ่า

ผู้วิจัย : เรายังมีเซอร์วิส

คุณสันติพงศ์ : ใช่ เพราะนั้นก็ลำบากถ้าทำเอง แต่จะถามว่าจะแข่งกันเนี่ย เราสู้เขาไม่ได้ก็เรื่องภาษากับกฎหมาย เพราะเนื่องจากมาเลยกฎหมายเขาแรงกว่า สภาพสังคมความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากในเชิงกิริยาแล้ว ว่าในเชิงกิริยาสภาพสังคมเขาเนี่ยเนียบ เนียบกว่าบ้านเรา หมายจกจัดมันไม่มี เพราะมาเลยเป็นมุสลิม เราเจอเรื่องหมายจกจัดมีปัญหาเยอะ นักท่องเที่ยวกลัว เราก็ไม่ทำอะไร

ผู้วิจัย : ทำอะไรต่อไม่ได้

คุณสันติพงศ์ : ใช่ เพราะไม่มีใครไปจับ แต่มาเลยไม่สน ยิ่งทิ้งเลย ฆ่าทิ้งเลย เพราะมุสลิมอยู่แล้วเขาไม่ให้แตะหมา

ผู้วิจัย : แล้วเขาแบบกระจายกันอยู่หรือเปล่านั้น คือสมมุติว่าถ้าอย่างคอนโดที่เขามาขาย ก็จะเป็นแบบย่านๆ อย่างย่านนี้ญี่ปุ่น ย่านนี้สแกน ไรแบบนี้ ทำเหมือนเราหรือว่าแล้วแต่ลูกค้าเลือกเอง

คุณสันติพงศ์ : แล้วแต่ลูกค้าเลือก แต่สุดท้ายลูกค้าก็จะไปดูว่าของคุณใครซื้อเยอะ ของมาเลยก็จะเหมือนกันคือสุดท้ายแต่ละชาติก็จะวิ่งหาสังคมที่ใกล้เคียงตัวเอง

ผู้วิจัย : ค่ะ หนูนั่งคิด

คุณสันติพงศ์ : คือมาเลยเขาจะเก่งเรื่องภาษา พวกยุโรปจะเข้ามาเลยเยอะ

ผู้วิจัย : แต่เมืองเขาเมืองท่องเที่ยวจริงๆ แบบดูแล้วแบบเหมือนตอนแรกถ้าฟังแล้วแบบเฮ้ยไม่น่าไปแต่พอทุกคนไปสัมผัส

คุณสันติพงศ์ : ไม่มีอะไรเที่ยวอะ จริงๆไม่มีอะไรเลยทั้งวัน

ผู้วิจัย : ไม่มี แต่มันปลอดภัยนะ หมายถึงแบบเออ เขาปลอดภัย

คุณสันติพงศ์ : คือดูว่าสังคมคือดูแล้วมันปลอดภัย ไม่เหมือนบ้านเรา นักท่องเที่ยวลงรถไฟท่า มอญ หาจิม ทอมสันไม่เจอ ซีมอเตอร์ไซค์ก็หมดไปเท่าไหนแล้ว ปราบกฏก็อยู่ตรงนี้ทำอะไรกันไม่ได้ นักท่องเที่ยวก็โง่เหมือนกัน ลงบันไดรถไฟไฟฟ้าป้ายก็เขียนอยู่ว่าจิม ทอมสันก็ไม่อ่าน ผมก็นั่งอยู่รอทำไมไม่มาถามผม เจอมอเตอร์ไซค์ก็อยู่ ข้ามถนนไปก็เจอแล้ว แล้วสรุปมอเตอร์ไซค์เป็นไกดขี่

ผู้วิจัย : ก็เป็นปัญหา มาเลยก็เป็น เป็นแบบโง่อย่างนี้เหมือนกัน นั่งแท็กซี่ก็แพง

คุณสันติพงศ์ : เป็น ก็มี แต่ในระบบเขามันเชิงจิตวิทยามันทำให้ดูเหมือนน้อยกว่าบ้านเรา คือมันมีระบบที่มันชัด มีอะไรที่เห็นอย่างนี้ผิดกฎหมายก็จับจริงและเอาจริง แต่ถามว่ามันมีไหม มันก็มี แต่บ้านเรามันเกร่อสะจน กลไกกฎหมายของเรามันไม่ทำ จิตวิทยามันหายไป นักท่องเที่ยวไม่ค่อยเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัยมากกว่า

ผู้วิจัย : จริงๆ แล้วถ้าในเรื่องของพฤติกรรมท่องเที่ยวของผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เข้ามา long stay อาจารย์ที่คิดว่าชอบชาติไหนมากที่สุด ชอบพฤติกรรมนะคะ เหมือนคุณแล้วแบบ อิม อย่างเนี่ยถ้าเป็นทางด้าน ททท. อยากจะสนับสนุน อยากจะโรดโชว์ อยากจะทำให้เขาเข้ามาเยอะๆ

คุณสันติพงศ์ : ญี่ปุ่น

ผู้วิจัย : ด้วยเรื่องของ

คุณสันติพงศ์ : ความมีวินัยของชาติ คือคาแรคเตอร์ส่วนนี้ ถ้าคนไทยเอามาเลียนแบบประเทศเราจะเจริญ และญี่ปุ่นเป็นชาติที่ ที่ไม่ค่อยทิ้งอะไรความเรียบร้อยเขาจะเยอะกว่า แล้วอีกคาแรคเตอร์ก็คือเขามองสังคมส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว เพราะฉะนั้นนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นที่เราเจอเนี่ย ขยะเขาก็ไม่ทิ้ง ไม่อะไร ใส่ใจ เขาก็จะให้เขาสนใจกับคนรอบข้าง หรือว่าชีวิตรอบๆมากกว่า ส่วนสแกนก็จะดูเฉพาะเอาตัวเองเป็นหลัก แม้เขาจะมีเรื่องของสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบต่อสังคม แต่วัฒนธรรมมันต่างกัน ตามหาด ไปนอนแก๊ฟฟ้า คือมันก็จะทำให้สังคม ความรู้สึกเรามันไม่เชิง แต่ญี่ปุ่นเขาไม่ทำ ถ้าญี่ปุ่นเขาแก๊ฟฟ้าก็คืออาบน้ำร้อน อยู่ในพื้นที่ออนเซน

ผู้วิจัย: private ไม่โจ่งครึม

คุณสันติพงศ์ : ก็จะเหมือนคนไทย ผมมองที่ญี่ปุ่น ด้วยความมีวินัย

ผู้วิจัย : แล้วจริงๆที่ผ่านมานะเนี่ย เราพยายามดึงเขามาเยอะๆหรือดึงทั้ง3

คุณสันติพงศ์ : ดึงทุกอย่าง แต่ความชัดเจนเนี่ย ชัดเจนและเป็นนโยบายก็คือประเทศญี่ปุ่นเองมีนโยบาย มันสื่อให้เห็นแล้ว

ผู้วิจัย : ประเทศเขาเองด้วยใช้ไหมคะ

คุณสันติพงศ์ : ใช่

ผู้วิจัย : แล้วจากประสบการณ์ของพี่สันติพงศ์อะคะ คิดว่ารูปแบบโปรแกรมนักท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ควรจะมีรูปแบบเป็นแบบไหน รูปแบบคือแบบ ถ้าแบบเป็นโมเดลของพีซีไหมคะ พี่คิดว่าแบบสมมุติคิดเล่นๆ โมเดลในความรู้สึกในทัศนคติ คือมันต้องประกอบไปด้วยอะไร

คุณสันติพงศ์ : ก็อย่างที่พี่บอก คือพี่มองเหมือนกับทริปเที่ยวสั้นๆ

ผู้วิจัย : คืออยากให้มันตรงนี้ ถ้าเป็นทริปเที่ยวสั้นๆแล้วจัดขึ้นมาใช้ไหมคะ

คุณสันติพงศ์ : ใช่ๆ แต่โดยข้อเท็จจริงนะครับ ถ้าเราเป็นผู้ประกอบการเดือนเดียวเราต้องวางแพลนเดือนแต่ละเดือนมีอะไร เดือนนี้จะเพิ่มอะไรเข้าไป เทศกาล งานของประเพณีไทย และวันหยุดเราสามารถทำให้เขาออกไปช่วยเหลือสังคมก็จะมีทริปหยั่งงั้น คือมันต้องรันแต่ละเดือนผมมอง โมเดล

ของมันอาจจะมองที่ว่าหนึ่งเดือนเนี่ยควรมีอะไรจัดให้เขาบ้าง แล้วแต่ละเดือนควรเปลี่ยนอะไรให้เหมาะกับเวลานั้นๆ เพราะจริงๆเขาก็ไม่ได้อยากออกทุกวัน แต่อาทิตย์นึงทำให้เขาออกไปสักครั้งหรือสองครั้ง 2-3เดือนอาจจะเป็นทริป long weeked ไปค้างที่อื่น เราก็ไม่รู้จะจัดโมเดลจัดกลุ่มยังไงอะเนอะ ยากมากเลย

ผู้วิจัย : เดี่ยวหนูจะพยายามค่ะ ขอคำถามสุดท้าย พอดีจริงๆแล้วหนูจะพัฒนาในเรื่องของการจัดโปรแกรมให้ใหม่คะ แล้วหนูจะเอาเรื่องของการจัดการเข้ามาพัฒนาโปรแกรม การจัดการตรงเนี่ยของหนูเนี่ยจะเน้นเรื่องของleading ก็คือผู้นำกิจกรรม ถ้าในความคิดเห็นของพี่คะ ก็คือผู้นำกิจกรรม อันนี้จริงๆมันก็เป็นเรื่องยาก หนูกำลังดูว่าจริงๆเขาก็คือโค้ด หรือว่าคนที่อยู่ใน

คุณสันติพงศ์ : จริงๆไม่ใช่ผู้นำ

ผู้วิจัย : ไม่ใช่ผู้นำ ผู้นำกิจกรรมหรือว่าเป็นผู้จัดกิจกรรม

คุณสันติพงศ์ : ไม่เชิงอะ เหมือนผู้ประสานงานอะ ถ้าเอาจริงนะเหมือนผู้ประสานงานให้เกิดมากกว่า

ผู้วิจัย : จริงๆตรงนี้น่าจะดูเหมือนเป็นอแกนซ์ เป็นเอเจน

คุณสันติพงศ์ : เอเจนคือตัวบริษัท แต่ตัวคนคืออแกนซ์ เพราะสุดท้ายเขาไม่ได้เชื่อถือที่บริษัท แต่เขาเชื่อคน

ผู้วิจัย : เชื้ออแกนซ์

คุณสันติพงศ์ : จะเป็นleader แต่มันไม่ใช่ผู้นำอะ

ผู้วิจัย : อิม เป็นผู้ประสานงานที่ทำให้เกิด ซึ่งโมเดลนี้ก็ยากเหมือนกันเนอะ เพราะว่าจริงๆถ้าเขาจะไปฝั่งตัวอยู่ที่รีสอร์ทหรือห้องพักพำนักระยะยาวต้องเกิดจากการว่าจ้างของรีสอร์ทนั้นๆด้วยใช้ไหมคะที่จะทำให้เกิดตรงนี้

คุณสันติพงศ์ : แต่ไม่จำเป็นต้องว่าจ้างนะ เหมือนคลาสเตอร์ คือเป็นเหมือนของบริษัท คือบางบริษัทมีคอนแทคร่วม คือมีคอนแทคร่วมกับสถานประกอบการด้านที่พัก ว่าคุณจะทำกิจกรรมนี้หรือ เช่นเอากิจกรรมหลายๆที่มารวมกัน แลกเปลี่ยนเจาะสังคัม เป็นคนประสานงานมากกว่า

ผู้วิจัย : ได้เลยคะ เดี่ยวหนูจะพยายามไป ยากอะ เออ คือพี่คะ ขอคำแนะนำอีกที พอดีมีพื้นที่ที่จะต้องลงไปเก็บข้อมูล ในเรื่องของการแบ่งพื้นที่ของหนูจะแบ่งตามแหล่งก็คือ เป็นแหล่งที่ใกล้ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม แหล่งที่ใกล้ทะเล แล้วก็เมืองอย่างงี้คะ แบ่งเป็น 3แหล่งก็คือถ้าเมืองจะเลือกเป็นที่กรุงเทพฯ ถ้าที่กรุงเทพมหานครอะคะ จะแนะนำให้หนูไปหานักท่องเที่ยวที่สูงอายุตรงย่านไหนได้บ้าง สมมุติหนูได้ยินว่าสุขุมวิท ตอนนี้จะเจาะแต่เจาะไม่ถูกอะคะ

คุณสันติพงศ์ : ย่านซอย9 ซอย10 ซอยกลาง

ผู้วิจัย : ซอยกลางหรือคะที่สุขุมวิท ชื่อซอยกลางหรือคะ

คุณสันติพงศ์ : ซอยกลางนี้ผมไม่แน่ใจว่าใช่ซอย48 หรือเปล่า

ผู้วิจัย : ซอย48

คนที่ 2

วันที่ทำการสัมภาษณ์.....เวลา.....สถานที่ทำการสัมภาษณ์.....

ชื่อ-สกุลของผู้ให้สัมภาษณ์ คุณเปรม ยะเจ๊ะ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.7 เพศ ชาย

1.8 อายุ.....ปี

1.9 ตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์ หัวหน้าฝ่ายกิจการดูแลผู้สูงอายุ

หน่วยงาน/สถานที่ทำงาน -

1.6 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ -

บทสัมภาษณ์

คุณเปรม : คือแบบดูแล แล้วแต่ คือมาอยู่ตรงนี้แบบมีเพื่อนนะ คือถ้าอยู่ที่บ้านไม่มีคนดูแลเรื่องอะไรพวกนี้คือแบบถ้ามาอยู่ตรงนี้เราจะดูแลเรื่องอาหารการกิน

ผู้วิจัย : ดูแลเสื้อผ้า อาหาร การกินการนอน การใช้ชีวิตประจำวัน

คุณเปรม : ใช่ๆ แต่เรื่องที่ว่ามีการเปลี่ยนแปลง คือแบบจะมีบางครั้งจะมีผู้สูงอายุมาพักเยอะ จะมีเป็นช่วงๆ จะมาอยู่แบบเหมือนว่าไม่เชิงว่าจะมาลองดูว่าเอตรงนี้เป็นไง ชอบไหม โดยมาอยู่สัก 2 อาทิตย์ 1เดือน 2เดือน อะไรแบบนี้ ลองมาอยู่ดู

ผู้วิจัย : เราก็มให้หอคะแบบนี้เราก็มรับหอคะ

คุณเปรม : คือก็รับอยู่ คือให้ลองดูว่าชอบไหม เป็นยังไง อย่างบางคนส่วนมากเป็นคนต่างชาติแบบจะมาอยู่ยาวเลยนะครับ แต่ถ้าเป็นคนไทยก็คือจะแบบมาลองอยู่ดูว่าเป็นไง

ผู้วิจัย : แล้วเขามาลองแล้วเขาชอบไหมคะ

คุณเปรม : ก็ชอบ ก็คือบางครั้งผู้สูงอายุคือถ้าเจอที่ใหม่ๆแล้ว คือแบบจะกังวล อะไรหลายๆอย่าง อะเนอะผู้สูงอายุ ที่เป็นอัลไซเมอร์นะครับ คือแก็งติดลูก แบบแยกกันอยู่อะไรแบบนี้คือมันก็ยาก คือถ้ามาอยู่แล้วต้องมีลูกมาอยู่ด้วยก่อน อย่างบางคนก็ 1เดือน บางคนก็ไม่มีเวลาที่มาอยู่แบบนี้ บางคนเขาก็จ้างไปอยู่ที่บ้าน

ผู้วิจัย : คือถ้ามาแบบนี้ทดลองอยู่แบบนี้ มีบ้างไหมคะที่ห้องไม่พอ

คุณเปรม : ก็มีครับ

ผู้วิจัย : แล้วเราก็มต้องปฏิเสธ

คุณเปรม : คือก็เดี๋ยวนี้ก็เปิดใหม่อยู่เนอะ ห้องทั้งหมดมี 30กว่าห้อง แล้วก็ฝั่งนี้สามารถที่จะดูแลตัวเองได้

ผู้วิจัย : เรียกว่าบ้านอะไรนะคะ ที่สามารถดูแลตัวเองได้

คุณเปรม : อันนี้เรียกบ้านดอกบัว

ผู้วิจัย : ดอกบัวดูแลตัวเองได้ใช่ไหมคะ

คุณเปรม : ครับผม คือถ้าต้องการให้ช่วยก็ช่วยได้ เช่นในเวลาที่เวียนหัว เข้ามาดูหน่อย อาบน้ำก็จะเข้าไปช่วยดูได้

ผู้วิจัย : ผู้หญิงก็ดูผู้หญิง อย่างนี้หรือคะ ชายก็แยกชาย

คุณเปรม : ใช่ๆ

ผู้วิจัย : แล้วถ้าห้องที่คุณดูแลตัวเองไม่ได้มีจำนวนกี่ห้องคะ เรือนอะไรนะ

คุณเปรม : มะลิครับผม

ผู้วิจัย : เรือนมะลิดูแลตัวเองได้

คุณเปรม : ครับผม มี 15 ห้อง ครับ

ผู้วิจัย : ห้องละคนใช่ไหมคะ

คุณเปรม : ใช่ครับ

ผู้วิจัย : ตอนนี้อาคารๆที่ให้บริการอยู่ไม่ทราบว่ามีลูกค้าอยู่ประมาณกี่คนคะ

คุณเปรม : เดียวนี้หรือครับ มีอยู่ 13คนครับ

ผู้วิจัย : 13 คน เป็นชาติอะไร ประมาณว่าชาติอะไรบ้างคะ

คุณเปรม : มี อังกฤษ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย เนปาล

ผู้วิจัย : คร่าวๆ ประมาณนี้

คุณเปรม : ใช่ครับ

ผู้วิจัย : 13 คนชาติอะไรเยอะสุดคะ

คุณเปรม : อังกฤษ

ผู้วิจัย : ถ้าในความรู้สึกของคุณเปรม คุณเปรมคิดว่าเรื่องของการที่เขามาอยู่ยาวๆ มาพำนักระยะยาวในประเทศไทย จังหวัดอะไรในประเทศไทยที่มีชื่อเสียงที่สุด

คุณเปรม : ผมก็ว่าเชียงใหม่แหละครับ เพราะเชียงใหม่เป็นเมืองที่บรรยากาศดี หลากๆอย่างในเชียงใหม่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวด้วย แล้วอีกหน่อยก็จะเป็นศูนย์กลางของอาเซียนด้วย

ผู้วิจัย : แล้วอย่าง ฦ ปัจจุบันนี้คะ คุณเปรมคิดว่าการจัดกิจกรรมที่มีให้กับลูกค้าที่เรามีอยู่ให้กับผู้สูงอายุ คุณเปรมคิดว่าการจัดกิจกรรมนี้ควรมีอะไรเป็นองค์ประกอบบ้างคะ คุณเปรมดูจากอะไร คุณเปรมได้ทำกิจกรรมร่วมกับเขาหรือเปล่าคะ

คุณเปรม : ก็คือ 1อาทิตย์ ทางนักศึกษาที่ มช. จะมาทำเกี่ยวกับกิจกรรมกายภาพ คือจะมีก็แล้วแต่ผู้สูงอายุคนไหนที่ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการเดิน ก็จะมาทำ คือต้องดูผู้สูงอายุด้วยนะครับว่าตัวเองมีปัญหาตรงไหน แต่ถ้าเกี่ยวกับสมองก็คือให้ดูรูปภาพ อะไรพวกนี้ ดูรูปภาพให้ผู้สูงอายุตอบ ถามเขาว่าเป็นรูปอะไร ตอบได้ไหม แล้วถ้าตอบได้ก็ประเมินว่าเป็นยังไง ถ้ามี 10 ชีสก็ตอบได้สัก 6,7,8

ผู้วิจัย : ก็ถือว่าผ่าน อ้อ ใช้เวลานานไหม

คุณเปรม : ใช้สักเกือบ 2ชม. ครบต่อหนึ่งคน

ผู้วิจัย : อาทิตย์ละครั้งหรือคะ

คุณเปรม : อาทิตย์ละครั้งแต่ถ้าเป็นของผู้ช่วย ผู้ช่วยตรงนี่คือเข้ามาก็จะพาผู้สูงอายุออกไปเที่ยวข้างนอกในแม่คเคน รอบๆครบคือใส่รถเข็นไป ตรงไหนที่เดินได้ก็เดินไป ตอนเช้าเสร็จก็คือกลับมาถึงก็มีการเล่นเกมส์

ผู้วิจัย : เข้ากี่โมงคะ คร่าวๆ

คุณเปรม : เข้า 8โมงครึ่งครบถึงประมาณ 9โมงครึ่ง

ผู้วิจัย : ค่ะ หลังจากนั้นกิจกรรมจะเป็นอะไรต่อคะที่ทำ

คุณเปรม : หลังจากเสร็จก็อาบน้ำให้ สักพักก็วัดความดัน ผิดปกติไหมเกี่ยวกับความดัน

ผู้วิจัย : อันนี้คือทุกวัน

คุณเปรม : ทุกวันเลย

ผู้วิจัย : 7วันเลย เสาร์-อาทิตย์ด้วย

คุณเปรม : ครบผม

ผู้วิจัย : มีวัดความดันหลังจากนั้นเสร็จทำอะไรคะ

คุณเปรม : ก็คนไหนที่คือแบบผู้สูงอายุส่วนมากบางคนคือกลางคืนไม่ค่อยนอน มีคนไหนง่วงนอนบ้างไหม ให้ทำอะไรก็ไม่ยอมที่จะทำแล้วก็เลยให้เข้านอนก่อน ณ เวลา 11.30 เตรียมพร้อมที่จะมากินข้าวแล้ว กินข้าวตรงนี้

ผู้วิจัย : แล้วตอนเช้าทานกี่โมงคะ

คุณเปรม : ตอนเช้าสัก 7.40

ผู้วิจัย : พอทานอาหารเสร็จปั๊บ?

คุณเปรม : ทานอาหารเสร็จปั๊บก็ให้นั่งดูทีวีก่อน

ผู้วิจัย : ทุกคนเลยหรือคะ

คุณเปรม : ทุกคนเลย แล้วแต่คือถ้าจุดนี้แล้วแต่คือ บางคนกินข้าวเสร็จก็เข้าไปในห้อง

ผู้วิจัย : ตามอัยาศัย

คุณเปรม : ใช่ คนไหนที่ต้องดูแลก็นั่งอยู่ตรงโน้น ดูแลแบบใกล้ชิดหน่อย แล้วอีกสักพักนึงก็พาเดินเดินรอบๆแม่คเคน คือจะมีทางเดิน

ผู้วิจัย : ช่วงบ่ายละคะ

คุณเปรม : ช่วงบ่ายนี้ก็กินอาหารกลางวัน ช่วงบ่าย 2โมงก็จะมีอาหารว่าง มีอาหารว่างให้ด้วย แล้วให้ผู้สูงอายุนอนพักผ่อนสัก 1ชม. บ่าย3โมงก็เปลี่ยนผ้าอ้อมให้สำหรับคนไหนที่ใส่ผ้าอ้อม หลังจากนั้นก็ให้ผู้สูงอายุนั่งดูทีวีแล้วแต่

ผู้วิจัย : คืออยากทำอะไรก็ได้เลย

คุณเปรม : ใช่อะไร

ผู้วิจัย : แล้วก็กินข้าวแล้วก็แยกย้ายกัน

คุณเปรม : แต่เราต้องดูแล อยู่กับเขา

ผู้วิจัย : คนละคนเลยหรือเปล่านั้น

คุณเปรม : ไม่ๆ สมมุติแบบผู้สูงอายุคนไหนที่ว่าคุณคุยกับเขารู้เรื่องหน่อยก็จะให้ที่นั่งที่อยู่กับเขา หรือบางครั้งก็มีเล่นกีตาร์ ร้องเพลงให้เขาฟัง ก็คือต้องดู ไม่ใช่ทุกวันจะต้องแบบนี้ ทำแบบนี้อย่างเดียวคือแบบมันต้องมีการเปลี่ยนแปลงทุกวันครับ

ผู้วิจัย : ค่ะ แล้วกำลังจะถามว่า แล้วกิจกรรมตรงนี้ ที่คุณเปรมคิดเนี่ย คุณเปรมดูจากอะไร หรือดูจากความต้องการของเขา

คุณเปรม : ใช่อ ต้องดูที่ผู้สูงอายุขนาดนี้คือเขาต้องการอะไร คือถ้าเวลาเล่นกับเขาแล้วเขาชอบไหม คือถ้าเขาไม่ชอบก็ไม่สามารถเล่นกับเขาได้ เขาจะไม่โหมก

ผู้วิจัย : แล้วส่วนใหญ่เขาอยากทำอะไรคะที่นี่

คุณเปรม : ส่วนใหญ่ถ้าเกี่ยวกับกิจกรรมคือ ส่วนมากก็จะพาเดินนะ

ผู้วิจัย : เขาชอบเดินหรือคะ เจียบๆ เดินไปเรื่อยๆ

คุณเปรม : ใช่อะไร

ผู้วิจัย : แล้วระหว่างเดินคุยกันระหว่างเราใครจะเป็นคนเริ่มต้นสนทนา เราจะเป็นคนเริ่มหรือเขาจะเป็นคนเริ่มคะ

คุณเปรม : ใช่อะไร เราก็เริ่มต้นให้กับเขา

ผู้วิจัย : เพราะถ้าเราไม่เริ่มต้นกับเขา เขาก็จะไม่พูด

คุณเปรม : ใช่อะไรครับ เช่น คุณแพริ่ง ถ้าวันไหนที่แกไม่ยอมพูด แกเป็นคนที่ไม่ค่อยพูด เราก็ต้องเริ่มต้นบางครั้งก็จะแบบ คุณแพริ่งกินข้าวหรือยัง แกก็จะมองหน้าเฉย ก็ต้องถามซ้ำว่าเออ กินข้าวหรือยัง แล้วก็คุณแพริ่งอยากเข้าห้องน้ำไหม ปวดฉี่ไหมก็ต้องถามบ่อยๆ คือตอนนี้ใส่ผ้าอ้อมอยู่ เหมือนคือต้องฝึก รื้อฟื้น ให้เขารู้สึกว่านี่คือปวดฉี่

ผู้วิจัย : เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพอะไรเนี่ยเนอะ

คุณเปรม : ใช่อะไร

ผู้วิจัย : เราคุยเรื่องอื่นบ้างไหมคะ เช่นคุณแพริ่งรู้ไหมตอนนี้เพลงกังนัมสไตล์เขาเต้นกันอย่างจ๋าเราจะคุยกันแบบนี้ได้ไหมคะ

คุณเปรม : ก็แบบไม่ค่อยคุยเท่าไหร่นะ ช่วงนี้ แต่ให้เต้น คือแบบวันไหนถ้าเขาไม่ง่วงนอนสามารถที่จะเต้นช่วยเหลือตัวเอง

ผู้วิจัย : อย่างงี้ก็สามารถทำได้

คุณเปรม : ไข่ครับผม

ผู้วิจัย : กิจกรรมเหล่านี้เราทำได้เองโดยไม่ต้องมีรูปแบบว่าต้องแจ้งผู้ใหญ่ เราคิดขึ้นมาเอง

คุณเปรม : ไข่ๆ เราไม่ต้องแจ้งผู้ใหญ่ คือทำเอง สมควรไหมที่จะทำ คิดเอาเอง

ผู้วิจัย : ถ้าพอจะแบ่งเป็นสมมุติว่าสิ่งที่คุณเปรมผ่านมาทั้งหมดมีประสบการณ์มากกว่าพวกที่นี้ทั้งหมดไข่ไหมคะ คิดว่าองค์ประกอบที่ เวลาที่เราจะจัดกิจกรรมให้เขา อย่างคุณแพริ่ง องค์ประกอบมีอะไรบ้าง เช่นเรื่องของเพศ เรื่องของอายุ เอาที่ที่เป็นประสบการณ์ของคุณเปรมนะ ที่เป็นแบบเหมือนอ่านเกมส์ออกละ เรารู้อะ คนนี้ไม่มี องค์ประกอบมันต้องประกอบไปด้วยอะไร

คุณเปรม : องค์ประกอบของกิจกรรมที่ทำให้ไข่ไหมครับ ก็คือ พาเดินอะไรแบบนี้ไข่ไหม

ผู้วิจัย : คืออะไรคุณเปรมที่เป็นตัวชี้วัดว่า จะเอาเกมส์นี้มาเล่นกับคนนี้ คนนี้จะต้องการอีกแบบหนึ่งไข่ไหม

คุณเปรม : คือความต้องการมากกว่า คือเราจะให้ลองดูก่อนว่า เออ เขาชอบไหม สมมุติคุณแพริ่งเนี่ย

ผู้วิจัย : คือจะมีกิจกรรมอะไรบ้างที่เคยทำ ร้องเพลง เล่นกีตาร์ เต้นรำ เดินเล่น แล้วนั่งสนทนานอกจากเล่นเกมส์

คุณเปรม : มีๆ นั่งสนทนานอกจากเล่นเกมส์

ผู้วิจัย : เล่นเกมส์พวกเกมส์อะไรบ้าง

คุณเปรม : เกมส์พวกต่อ ต่อตัวต่ออะไรพวกนี้

ผู้วิจัย : เกมส์เสริมทักษะ นั่งต่อเลโก้พวกนี้ปะคะ

คุณเปรม : ไข่ๆ

ผู้วิจัย : แล้วเขาชอบอะไรกันมากที่สุดคะ หรือชอบนั่งอยู่เฉยๆ อย่ายุ่งกะเขาอะไรประมาณนี้หรือ

คุณเปรม : มีๆ บางครั้งก็มีครับผม ไม่อยากให้ใครมายุ่ง

ผู้วิจัย : แต่ส่วนใหญ่ก็เลือกดูทีวี

คุณเปรม : ไข่ๆครับ

ผู้วิจัย : เหมือนเลี้ยงเด็กเลยเนอะ

คุณเปรม : เหมือนว่าให้ทำอะไรก็ทำ

ผู้วิจัย : แล้วเขาเลือกไหมคะ ในการดูโปรแกรมทีวี

คุณเปรม : ไม่ๆ เหมือนเราเป็นคนเลือกให้เขา คือเรากดอะไรเขาก็จะดู หมุนอะไรเขาก็ดูหมด คือเขาไม่เปลี่ยนไม่อะไร เขาก็จะดู

ผู้วิจัย : นั่งอยู่อย่างนั้นนะ

คุณเปรม : ไข่ๆ แต่ว่าอินเดีย อัมสเตอร์ดัมส์เขาก็จะไม่ค่อยดูแต่จะนั่งเป็นเพื่อน

ผู้วิจัย : อ้อ เขาต้องการอยู่กับกลุ่มคน

คุณเปรม : มีเพื่อนมีอะไร

ผู้วิจัย : ไม่ต้องการอยู่โดดเดี่ยว

คุณเปรม : แต่ไม่พูดนะ เขาไม่พูดกัน เขาชอบอยู่ด้วยกัน แต่เวลาเราคุยกับเขา เขาสามารถที่จะคุยกับเราได้ แต่ระหว่างผู้ป่วยด้วยกันเขาไม่คุยอะไรกันเลย

ผู้วิจัย : ทราบอายุคร่าวๆของลูกค้าได้ไหมคะ คร่าวๆพอจำได้ไหมคะ

คุณเปรม : จะอยู่ในช่วงสัก 85

ผู้วิจัย : อายุน้อยสุดเท่าไรคะ เด็กสุด

คุณเปรม : เด็กสุดน่าจะลุงแพริ่ง อายุ 70ปี

ผู้วิจัย : แล้วมากที่สุด ไ้คร่าวๆ

คุณเปรม : 90, 95 นะ

ผู้วิจัย : จิงอะ ไครหรือ

คุณเปรม : น่าจะ อ.เบอร์นาร์ทนะ ผมไม่แน่ใจ น่าจะ90

ผู้วิจัย : แสดงว่าต้องแบ่งเป็นช่วงอายุ ว่านี่ก็เป็นวัยสูงอายุที่อายุเยอะๆ แล้วสรุปว่าให้ดูความต้องการของเขา ก็คือเราต้องทดลองก่อน

คุณเปรม : ใช่ๆครับต้องทดลองก่อน

ผู้วิจัย : ว่าคนนี้ชอบอะไร แล้วก็จำเอาแล้วก็ดูอารมณ์ ณ เวลานั้น

คุณเปรม : ใช่ครับ เหมือนป้าญี่ปุ่น คือแก็จะเป็นคนที่ว่าสั่งสมตัวเองว่าเป็นแบบ น่าจะติดแฟนแล้วถามชื่อแฟน

ผู้วิจัย : แล้วแฟนเขายังอยู่ไหม

คุณเปรม : อยู่ครับ อยู่เชียงใหม่เลย แต่คือแบบเหมือนกับไปมีภรรยาใหม่

ผู้วิจัย : อ่า. แล้วเขาก็คิดถึงแฟนเขามาก เหมือนหนังเลยคะ

คุณเปรม : ใช่ๆ คือสุดยอดเลย คือบางครั้งลองนั่งสภาพเป็นตัวเองคืออย่างผมไปอยู่ที่ประเทศอื่นใช่ไหมอะ แล้วผมโดนทิ้งอะไรแบบนี้ ให้อยู่คนเดียว

ผู้วิจัย : แต่ก็อยู่ที่เมืองไทย และถูกทิ้ง

คุณเปรม : ใช่ แต่ก็คือแก็ไม่สามารถที่จะไปที่ไหนได้ไง ถ้าสมมุติว่าผมไปอยู่ออสเตรเลียอะไรแบบนี้ ผมไม่สามารถรู้ที่รู้ทางได้ ผมก็ต้องอยู่ในตรงนี้ ที่จริงคือแบบเขาน่าจะมาหาสักหน่อยนึง และก็พาออกไปเที่ยว

ผู้วิจัย : ไม่มาเลย

คุณเปรม : ก็มา คือถ้ามาก็จะมีปัญหาแบบไม่ชอบอีก แต่ตอนที่ไม่เจอหน้ากันก็คือถามตลอด

ผู้วิจัย : พอมาก็จะหาเรื่องเขา

คุณเปรม : ใช่ๆ

ผู้วิจัย : อย่างงี้ก็แสดงว่าเราดูเรื่องของอารมณ์ของเขาละ แล้วก็ดูเรื่องของความต้องการ ถูกไหมคะ

คุณเปรม : ใช่ๆ

ผู้วิจัย : แล้วก็เขาบอกว่าในการ สมมุติว่าอย่างตอนนี้ที่กำลังทำวิจัยอยู่ ในเรื่องของการทำกิจกรรม คิดว่าในโปรแกรมกิจกรรมที่เราจะจัดให้เขา มันจะต้องจัดยังไง แบ่งประเภทยังไงดี คิดว่าต้องมีอะไรที่แบบเอาขึ้นมาเป็นแบบ นี้ออกใหม่

คุณเปรม : คือเดี๋ยวๆผมกำลังคิดอยู่ว่า

ผู้วิจัย : คิดว่าเนี่ย กำลังจะมาเอาความที่ประสบการณ์ที่คุณเปรมเคยเจอว่ามีอะไรบ้าง จากคนนี่ๆ แล้วจะมานั่ง ให้มันเป็นก้อนนิ่งขึ้นมา แล้วบอกได้เลยว่า อ่า โปรแกรมนี้เวลาจัดนะ

คุณเปรม : สมมุติว่าต้องดูที่ว่าผู้สูงอายุคนนี้ ความชอบความต้องการ

ผู้วิจัย : คุณดูอะไรบ้าง คุณดูเพศไหม เพศชาย เพศหญิง คุณดูฟ้าฝนไหม ฤดูกาล คือแบบถ้าอย่างวันนี้ฝนตกแล้ว เดินเล่นไม่ได้แล้วคุณจะทำอะไร คุณเปรมจะทำยังไง

คุณเปรม : คือต้องหากิจกรรมอย่างอื่นในที่ร่ม หากิจกรรมอย่างอื่น เช่นเปิดเพลงให้เต้น หลังจากเต้นเสร็จก็หากิจกรรมอย่างอื่น เช่น เล่นเกมส์อะไรพวกเนี่ย

ผู้วิจัย : แล้วข้อจำกัด คือในตอนนี้เท่าที่ฟังคุณเปรมบอกมีอยู่ 4 สัญชาติ มีอังกฤษ มีญี่ปุ่น มีฝรั่งเศส และมีออสเตรเลียประมาณนี้ แล้วเวลาที่คุณเปรมดูแลพวกเขา คุณเปรมมีความรู้สึกว่าคุณดูแลเหล่านี้แตกต่างกันไหมที่มาจากต่าง ๆ นานา

คุณเปรม : แตกต่างกัน คือการดูแล

ผู้วิจัย : คือเวลาเราจัดกิจกรรมให้เขา มันต่างกันยังไง

คุณเปรม : แบบคือ ผู้สูงอายุบางคนก็คือการเช็คเช็คการดูแลต้องทำให้เขาแบบรวดเร็วเลย คือตรงประเด็นใหม่ที่ถาม

ผู้วิจัย : อ่า ได้ ลองตอบดูก่อน

คุณเปรม : ลองตอบดูก่อน อ่า อย่างสมมุติเขาต้องการเดี๋ยวนี้ จะอาบน้ำต้องคือต้องทำเดี๋ยวนี้ ประมาณนี้ ถ้าไม่ทำเดี๋ยวนี้คือแจะโวยวาย คือถ้าคนไทยจะ อาบน้ำก่อนนะครับ อีก 10 นาทีนะครับ เดี่ยวมาอาบน้ำให้

ผู้วิจัย : ก็คือต้องเป๊ะ

คุณเปรม : ญี่ปุ่นเหมือนกันก็จะเหมือนคนไทย แต่คือว่าขอให้บอกก่อนว่าเออ เดี่ยวจะมาทำให้ นะ ให้เขารู้ก่อน

ผู้วิจัย : ต้องบอกเขา แล้วเป็นชาติไหนที่ดูแล้วเฉยๆ ง่ายๆ สบายสุดละ หรือจริงๆแล้วมันขึ้นอยู่กับนิสัยของคน

คุณเปรม : ใช่ๆ มันขึ้นอยู่กับนิสัยของคน

ผู้วิจัย : แต่สุดท้าย จริงๆแล้วพฤติกรรมเหมือนกันไหม พอบอกว่าผู้สูงอายุและอายุ 70ปีขึ้นไป แล้ว พฤติกรรมคล้ายกันไหม หรือว่าก็ไม่อยู่ดี

คุณเปรม : สมมุติตั้งแต่อายุ 70ปีขึ้นไป คือการดูแลคือจะใกล้เคียงกันนะ แต่คือเหมือนว่าความต้องการของแต่ละคนมันไม่เหมือนกัน

ผู้วิจัย : อ่า ถูกค่ะ คือความต้องการของแต่ละคนมันไม่เหมือนกัน เหมือนกับบางที่อารมณ์อย่างนี้ อารมณ์เดียวกัน อารมณ์คนนี้ ตอนนี้นำกำลัง.....พูดไม่ถูกอะ คือสรุปว่าคิดว่ามันเกี่ยวกับสัญชาติไหม

คุณเปรม : ไม่ๆ ตัวนี้ไม่เกี่ยว

ผู้วิจัย : ไม่เกี่ยวเลยใช่ไหมเกี่ยวที่อายุ ถึงแม้ว่าจะอายุ 70

คุณเปรม : มันก็แล้วแต่ แต่ละคนด้วย ตรงนี้มันพูดยากคือแต่เท่าที่ผ่านมาคือ

ผู้วิจัย : อ่า ลองคิดก่อนเพราะว่าพี่ที่กำลังสงสัยไงว่า ถ้า 70ขึ้นไปแล้วที่เราเจอกันเยอะๆ พอเป็นชาตินี้คือ อืม ความอย่างนี้ที่เขามีเหมือนคนญี่ปุ่นนะ เขาก็จะไม่ค่อยเชื่อใจเรา จะแบบนี้จริงหรือ

คุณเปรม : ก็คือเท่าที่ผ่านมา เท่าที่ดูแลต่างชาติพวกอังกฤษคือถ้าต้องการอะไรต้องรีบ ต้องทำเดี๋ยวนี้

ผู้วิจัย : คิดว่าสมมุติว่าเราสร้างรูปแบบขึ้นมาเนี่ยมันต้องแบ่งตามสัญชาติอีกไหมหรือว่าแค่อายุเนี่ย มันก็ใช้ได้แล้ว

คุณเปรม : ก็ผมว่ามันก็ต้องสัญชาติอะครับ เดี่ยวนะเดี๋ยวผมดูก่อน

ผู้วิจัย : อย่างสมมุติว่าเคยมีแขกเคยมาที่เป็นอังกฤษ แล้วก็ยังมีอังกฤษที่เคยอยู่อย่างงี้ เขาจะแตกต่างกันไหม

คุณเปรม : คงก็ต้องแตกต่างกันแน่นอน ญี่ปุ่นคือบางคนเขาไม่ชอบ อังกฤษเขาก็จะไม่ค่อยชอบญี่ปุ่นอะไรประมาณนี้ ไม่ชอบคุย แต่ญี่ปุ่นมารยาทของเขาดีนะ เห็นแล้วคือทักทาย ดีนะ

ผู้วิจัย : อ้อ คือดูเรื่องของมารยาทใช่ไหม คือดูเรื่องของการอัธยาศัย อาจจะได้ยิ้มแย้ม แต่มารยาทใช่ไหม

คุณเปรม : ถึงแม้ผู้สูงอายุที่อายุเยอะๆก็ตามนะ

ผู้วิจัย : ก็จะมีรู้สึกว่าคุณญี่ปุ่นโอเค เกือบทุกคน

คุณเปรม : ใช่ๆ ดูอย่างป้าคนนี้อย่างไม่รู้จักใครตอนเช้าก็จะมาสวัสดีตอนเช้า ถึงแม้จะกังวลอะไรมากมาย เห็นหน้าละก็สวัสดีตอนเช้านั่นแหละ แต่อังกฤษก็มี แต่ผมไม่แน่ใจอย่างบางคนก็มีโรคประจำตัวของเขา เช่นมะเร็ง เขาจะมีความแฮปปี้ในตัวของเขาไหม คือเจอตอนเช้าคือแบบเหมือนไม่ค่อยแฮปปี้ ลองคิดว่ามันเกี่ยวกับสัญชาติหรือว่าอะไร

ผู้วิจัย : แล้วคิดว่ากิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่สำคัญในผู้สูงอายุที่มา long stay กิจกรรมอะไรที่แบบคุณเปรมจัดมาแล้วรู้สึกว่ามันทำให้เขามีสุขภาพที่ดี

คุณเปรม : ผมว่าให้ออกกำลังกาย เดินออกไปสูดบรรยากาศข้างนอกกับแก จะได้ลืมอะไรที่ว่าถาม คำถามตอบคำถามซ้ำๆ เดิมๆ คือถ้าออกไปข้างนอกคือจะแบบชี้ให้แกดูตรงนี้ๆ แกชอบ

ผู้วิจัย : กิจกรรมนี้คือเหมาะสม

คุณเปรม : ใช่ เหมาะสมที่สุด

ผู้วิจัย : มีอะไรรองลงมาไหมคะที่นอกจากเดิน ที่จะส่งเสริมให้เขา

คุณเปรม : หลังจากเดินก็จะเป็นอย่างเช่นร้องเพลง

ผู้วิจัย : เคยพาคนเข้ามานวดเขาไหม

คุณเปรม : อ้อ มีๆ ผมลืมให้ มีกิจกรรมนวดเท้าผู้สูงอายุ

ผู้วิจัย : อ่า เป็นไงบ้างคะ

คุณเปรม : ช่วงบ่าย นวดเท้า

ผู้วิจัย : นวดกี่วัน ก็ครั้ง

คุณเปรม : อาทิตย์นึงสัก 2 ครั้ง

ผู้วิจัย : ใครนวดให้อะคะ

คุณเปรม : ก็มีน้องผู้ช่วยคนนี้แหละครับ

ผู้วิจัย : แล้วคิดเงินเขาไหมคะ หรือว่ามันอยู่ในค่าบริการ

คุณเปรม : ไม่ได้คิดครับ มันก็อยู่ในค่าบริการตรงนี้อยู่แล้ว

ผู้วิจัย : ก็คือเวลาที่เราคิดเงินเขา เราคิดล่วงหน้าไปแล้วหรือเปล่า

คุณเปรม : คือไม่ได้คิดแบบนั้น คือเงินที่เขาได้อยู่ตรงนี้คือรวมอยู่แล้ว คือที่ทำกิจกรรมตรงนี้ทำเพื่อ ที่ว่าให้ผู้สูงอายุคลายเครียด

ผู้วิจัย : มีอะไรบ้างคะที่นวดให้เขา นวดตรงไหนคะ นวดเท้า

คุณเปรม : ก็มีนวดเท้า กดจุด

ผู้วิจัย : มีอย่างอื่นอีกไหมแบบพาคนเข้ามาตรวจสอบสุขภาพฟัง สุขภาพร่างกาย

คุณเปรม : ก็จะมีไปแม่คเคนไปกายภาพบำบัด

คุณเปรม : ตรงนี้คือแล้วแต่ แต่ละคนคือญาติของเขาต้องการที่ว่าเป็น

ผู้วิจัย : ออฟชั่นเสริมคือถ้าจะกายภาพต้องไปแม่คเคน แต่จ่ายเอง

คุณเปรม : ใช่ๆ จ่ายเองครับ

ผู้วิจัย : อ้อ แล้วมีอะไรเสริมๆอีกไหมที่ทำ ที่คุณเปรมจัดมา เราจะได้รวบรวมออกมาว่า กิจกรรมนี้แหละที่จัดให้เขาแล้วมันโอเค มีนวดอโรมาไหม นวดน้ำมัน

คุณเปรม : ก็มีอยู่แล้วก็มีครีมมีอะไร ครีมนวดเท้า

ผู้วิจัย : คือส่วนใหญ่จะเน้นนวดเท้าเพื่อคลายเครียดให้เขา แล้วจริงๆเขาเครียดเนอะ เหมือนแบบไม่มีอะไรทำเขาเครียดเนอะ เขาเครียดใช่ไหม

คุณเปรม : ก็คือต้องมีกิจกรรมให้เขาทำ ไม่ใช่รอคือให้นั่งเฉยๆ นั่งเฉยๆยิ่งจะทำให้ผู้สูงอายุยิ่งเบลอ พุดง่ายๆคือดูทีวีอย่างเดียวยังจะไม่ให้ทำแบบนั้น คือให้ดูทีวีได้ แต่ต้องไม่ใช่เวลานาน แต่บางคนก็คือไม่ให้นั่งนานๆ เดี่ยวเป็นผลกดทับบางคนก็ใส่ผ้าอ้อม

ผู้วิจัย : ตอนนี้มีอยู่ 2 เรือน เรือนดอกบัวมีทั้งหมดกี่คนอะคะ มีทั้งหมด 13 ตอนนี้อยู่ที่เรือนดอกบัวมีกี่คน

คุณเปรม : ประมาณสัก 6คนได้ 5

ผู้วิจัย : 5คนเองหรือ มี 13คน ใช่ไหม 8คนนี่ดูแลตัวเองไม่ได้เลยหรือ

คุณเปรม : ใช่ๆ

ผู้วิจัย : โห หนักเลย

คุณเปรม : แต่เดี๋ยวนี้ห้องทางโน้นว่างแค่มีกี่ห้องเองนะสัก 3ห้อง

ผู้วิจัย : ก็สรุปมี 8คนที่อยู่เรือนที่ดูแลตัวเองไม่ได้ เรือนมะลิ ก็สรุปว่าเวลาที่เรารวบรวมกิจกรรมให้เขาจริงๆแล้วกำลังจะดูว่ามันเป็นเรื่องของการออกกำลังกาย รู้สึกจะเป็นสิ่งที่ส่งเสริมสุขภาพเขาได้ดีที่สุดแล้ว

คุณเปรม : ใช่ ครับผม

ผู้วิจัย : แล้วมีกิจกรรมอะไรที่ทำให้เขาแข็งแรงที่สุดคะที่ไม่ใช่การเดิน เวลาที่เรามาร่วมทำกับเขา อย่างเวลาที่เขามาเล่นของเล่น เกมสัททกษะอย่างนี้ เราบังคับให้เขาเล่นไหมคะ หรือเราชวนเขา

คุณเปรม : ก็แบบไม่เชิงบังคับอะ อย่างถ้าเราวางบนโต๊ะให้เล่นเองอะ ไม่ทำ แต่ถ้าเราชวน

ผู้วิจัย : อืม ต้องชวน

คุณเปรม : เช่นอย่างลุงแพริ่งต้องชวนก่อน เขาจะเริ่มถามละ

ผู้วิจัย : คือต้องดูทั้งความต้องการและต้องหลอกล่อให้เขามาเล่น

คุณเปรม : ใช่ๆ

ผู้วิจัย : แล้วเวลาให้เต้น เต้นอะไรอะคะ

คุณเปรม : เต้นก็ร้องเพลงไถ่อย่างอะไรแบบนี้

ผู้วิจัย : แล้วพูดภาษาไทยกับเขาเลยหรือ ภาษาเป็นปัญหาไหมคะ

คุณเปรม : ก็เป็นนะครับ

ผู้วิจัย : แล้วเขาจะเข้าใจเราได้อย่างไร

คุณเปรม : ก็ให้คุณแพริ่งทำ เช่นชาลเป็นเนपालใช่ไหม พูดภาษาอังกฤษได้ ฟังรู้เรื่องก็เห็นเขาก็ทำตาม แต่แต่ละคนเขาจะไม่เหมือนกัน ต้องเรียนรู้นิสัยของแต่ละคน

ผู้วิจัย : แล้วคิดว่าคุณเปรมกำลังดูแลลูกค้าของเราอยู่ มันเป็นรูปแบบที่ชัดเจนดีแล้ว หรือว่ายังต้องการอะไรเพิ่มอีกไหมคะ คืออันนี้จากประสบการณ์นะ เพราะจากที่ดูเนี่ยคือคุณเปรมสามารถที่จะเล่าออกมาได้เป็นวันๆเล่าออกมาได้เป็นอาทิตย์ แล้วก็เล่าออกมาได้เป็นแบบ อืม เหมือนเราเจอนี้ๆ

มานะ คิดว่าตอนนี้รูปแบบที่คุณเปรมทำคิดว่าเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้าที่เป็นผู้สูงอายุแล้ว หรือยัง เป็นรูปแบบที่ถือว่าเพอร์เฟคแล้วหรือจริงๆคือยัง คือยังงี้กำลังสงสัยว่าทำไมเรามีกิจกรรมนอกสถานที่อีกล่ะคะ คือนอกจากที่จะพาเขาอยู่ในนี้ใช่ปะ แล้วมีกิจกรรมนอกสถานที่ใหม่ เช่น พาเขาไปเที่ยวตามห้าง

คุณเปรม : โอ้ มีการช้อปปิ้งด้วย ลืม ไปวันศุกร์นี้ คือศุกร์นี้จะไปบีกซี

ผู้วิจัย : ไปทุกวันศุกร์

คุณเปรม : วันศุกร์ทุกอาทิตย์เลย คนไหนที่เดินได้ก็จะมีผู้ช่วย

ผู้วิจัย : ไปรถอะไรอะคะ

คุณเปรม : รถแวนของแม่เคเคน รถตู้

ผู้วิจัย : พาช้อปปิ้งที่บีกซี แล้วมีการพาเขาไปเที่ยวใหม่ แบบเช่น ไปนั่งเรือล่องทะเล ไปดูแหล่งประวัติศาสตร์ พาขึ้นพระราชดุดอยสุเทพ อะไรอย่างงี้ เคยมีไหมคะ

คุณเปรม : ยังไม่มีอะครับ

ผู้วิจัย : แล้วถ้ากิจกรรมตรงนี้ ถ้าทำคิดว่าเขาจะร่วมมือไหม คืออย่างงี้คะ คือจริงๆ โมเดลที่กำลังทำเนี่ยมันกำลังจะบอกว่า เนี่ยถ้าทำแบบนี้ให้คิดเพิ่ม ใส่เข้าไป ใส่ๆเพื่อให้มันเพอร์เฟคพอมันเพอร์เฟค ปู่คนเหล่านี้เขาจะแฮปปี้ พอแฮปปี้เขาก็จะบอกต่อ พอบอกต่อปู่ตัวเขาเองก็จะอยู่ยาวขึ้น ชวนคนอื่นมา เพราะฉะนั้นคนก็จะมา มันก็จะทำให้มีเงินเข้าประเทศไทยมากขึ้น ผู้ประกอบการก็จะมีรายได้ที่มากขึ้น อ่า คืออย่างงี้ กำลังจะคิดโมเดลนี้อยู่คะ คือเคยมีการคิดถึงตรงนั้นไหมคะว่า นอกจากที่เราทำกิจกรรมเบาๆ แล้วปรับเป็นฮาร์ดคอร์ก็คือพาออกไปข้างนอก ข้างนอกนี้ก็คือเนี่ยอย่างช้อปปิ้งนี่ก็ดีใจนะเขาก็ได้ออกไป มีการแบบคือพาเขาไปทำกิจกรรมอื่นๆอีกใหม่ ไปเป็นอาสาสมัคร

คุณเปรม : ผมว่าดีๆ ดีตรงที่ว่าคือพาเขาไปสถานที่โบราณอะไรแบบนี้

ผู้วิจัย : ใช่ๆเคยมีไหม

คุณเปรม : ยังไม่มีเลย

ผู้วิจัย : เนี่ยะ ตรงนี้ คือมันจะเป็นอะไรที่ทำให้เขาไม่เบื่อ

คุณเปรม : โดยเฉพาะทริปนี้น่าจะดีนะ

ผู้วิจัย : เนอะ นอกจากจะพาไปตรงนี้ พาไปดูเขานวดไทย อันนี้มีการเรียนทำอาหารหรืออะไรอย่างงี้ไหมคะ มีวิชาการเรียนการสอนพิเศษอย่างงี้ไหมคะ

คุณเปรม : ไม่มี

ผู้วิจัย : อย่างเงี่ยมันจะเป็นกิจกรรมเสริมอะ ที่น่าสนใจมากขึ้น

คุณเปรม : เขาจะได้มีกิจกรรมร่วม

ผู้วิจัย : เนี่ยสิ่งนี้แหละที่ที่กำลังจะมา ไม่ได้มา sooner แต่เหมือนกับเราดูมาจากที่นี้ที่นี้แล้วก็เอามายำรวมกัน เพราะฉะนั้นพอผู้ประกอบการมาเห็นหรือผู้ที่จะต้องปฏิบัติกิจกรรมกับเขาทำ มันก็จะทำให้โอ้ เรามุกไม่ตั้นนะ ไม่หมตมุก ฉะนั้นเราอาจจะดังมากขึ้น มีรายได้เข้ามาที่มากขึ้น

คุณเปรม : ใช่ๆ ผมก็ว่าอย่างนั้น มันน่าจะมามีที่พูดเมื่อก็ กิจกรรม

ผู้วิจัย : ใช่ อย่างเรื่องของclassที่สอน ชั้นเรียนที่เราจะเพิ่ม เช่นเหมือนกับมีคนญี่ปุ่นใช้ไหมคะ คนญี่ปุ่นก็ทำอาหารญี่ปุ่นได้ อ่า...ฉะนั้น เพื่อนๆมานี่ๆมา มาทำซุชิกัน อะโรอย่างงี้ เราก็ได้อาหารที่เป็นโฮมเมดจากคนญี่ปุ่น

คุณเปรม : ใช่ๆ

ผู้วิจัย : หรือเป็นคนฝรั่งมาทำพิซซ่า

คุณเปรม : ตอนนี้อย่างที่เกี่ยวกับอาหารเนี่ยนะครับ ส่วนมากจะมีที่คนหนึ่งที่คือเมื่อก่อนเขาจะเป็นผู้จัดการตรงนี้ก็ได้สอนพี่เขาเกี่ยวกับอาหารฝรั่ง คืออาหารฝรั่งตรงนี้นะนี่ก็ไม่ใช่ เข้านี้กินแพนเค้ก

ผู้วิจัย : อ่า ให้เปลี่ยน อ่าวแล้วคนญี่ปุ่นกินได้หรือเปล่า.... ได้

คุณเปรม : ญี่ปุ่นนี่เขาจะมีเส้นอะไรพวกเนี่ย

ผู้วิจัย : อะ เดียวก่อน แสดงว่าอาหารของแต่ละชาติแต่ละคนก็จะไม่เหมือนกัน

คุณเปรม : ใช่ๆ

ผู้วิจัย : อ้อ ไม่ใช่ว่าทำมาเป็นหม้อแล้วก็ราดๆเหมือนข้าวโรงเรียน ไม่ใช่คะ

คุณเปรม : ไม่ๆ ถ้าอย่างคนไทยเข้ามาข้าวต้มใช้ไหม

ผู้วิจัย : ใช่ๆ

คุณเปรม : ถ้าอย่างเข้ามาข้าวต้มนี่จะไม่เหมือนกันนะครับ ต้องเปลี่ยน อย่างข้าวต้มขามมีกับ

ผู้วิจัย : อย่างเกี่ยวฉ่าย ผัดกาดต้องอะไรพวกนี้ แสดงว่าอย่างคนนี่กินข้าวต้มเกี่ยวฉ่าย แล้วฝรั่งจะกินอะไร แพนเค้ก

คุณเปรม : ใช่ๆ กินแพนเค้ก วาฟเฟิลอะไรพวกนี้

ผู้วิจัย : ก็แสดงว่าเสรีวันบายวัน แบบว่าคนต่อคนเลย

คุณเปรม : ใช่ๆ

ผู้วิจัย : อ้อ ที่แตกต่างเนอะ เห็นไหมเราเลือกเพื่อตรงตามความต้องการเนอะ อันนี้คือทางด้านแฮปปี้ แล้วทางด้านการพัฒนาสมอง คิดว่าอะไรที่ทำให้เขารู้สึกว่ากระชุ่มกระชวยมากขึ้น แฮปปี้กิจกรรม ร้องเพลงงี้ เต้นใช้ไหม

คุณเปรม : ช่วงก่อนก็คือ ในช่วงที่ลดยุทธศาสตร์จะมีกิจกรรมให้ผู้สูงอายุลดยุทธศาสตร์

ผู้วิจัย : อ่า ตามฉิมเลยปะ สงกรานต์มีไหม

คุณเปรม : สงกรานต์ก็มี คือคนที่เดินได้ก็จะให้ไปที่บ้านเหนือ มีกิจกรรมตรงโน้น

ผู้วิจัย : ก็แสดงว่านี่คือเรื่องของเทศกาลด้วย

คุณเปรม : ใช่ๆ

ผู้วิจัย : เห็นไหม นี่คุณเริ่มตีมาเป็นประเด็นๆ

คุณเปรม : ผมเพิ่งตื่นนะเนี่ย สมองยังไม่ค่อยแล่น

ผู้วิจัย : จริงๆ เกรงใจ จริงๆอย่างงี้ถ้ามันเหมือนกับไฟก็สอออกมาได้ว่าเป็นอย่างงี้ๆ อย่างพี่พยายามจะรวบรวมว่าแตกต่างกันยังไง

คุณเปรม : ก็คือช่วงก่อนถ้า..เออ..ผมจะได้เตรียมตัวก่อนว่า อ้อ ตรงนี้ผมจะได้จดไว้ว่าเออ มีอะไรบ้างอย่างเงี้ย

ผู้วิจัย : แต่อย่างงี้ก็สนุกดีนะ อย่างงี้เค้าออกมาก็สนุกดี เสร็จแล้วถ้าในเรื่องของถ้าพัฒนาสมองใช้ไหม ที่เมื่อกี้มีเดิน มีเล่นเกมส์ ผูกเรื่องทักษะใช้ไหมคะ แล้วกิจกรรมที่ทำให้เขาเป็นเพื่อนกัน มีไหม

คุณเปรม : เป็นเพื่อนกันคือ อย่างเวลาเดินก็จับมือเขา คือเขาจำได้อะไรแบบนี้ คือจับมือเขาเพื่อที่ว่าเขาจะได้ทำ

ผู้วิจัย : เล่นเกมส์ที่มีแบบต้องจับมือ แบบนี้เป็นเพื่อนกัน

คุณเปรม : ใช่

ผู้วิจัย : แล้วจริงๆมีคนโกรธกันไหมคะ

คุณเปรม : ไม่ๆ ส่วนมากไม่มีครับ

ผู้วิจัย : เขาจะรู้จักกัน แต่ว่าจะไม่ได้คบกันเยอะ เหมือนกับอยู่หนึ่งๆ

คุณเปรม : ใช่ๆ

ผู้วิจัย : แล้วมีใครสนิทกันไหมคะ เป็นเพื่อนแบบจุกจิกๆ มีไหม ไม่ใช่แบบเป็นคนรักนะคะ

คุณเปรม : มี ลุงแพรงกับซาล ก็คือผู้ชายกับผู้ชาย แอ..เวลา ลุงแพรงจูงมือซาลออกไปกินข้าวอย่างงี้ จูงมือ ซาลไม่ปฏิเสธเลยนะจะเดินตามลุงแพรงมาเลยไปด้วยกัน

ผู้วิจัย : อ่า จูงมือกัน เห็นไหมที่กำลังคิดว่ามันเหมือนกับบางที่เขาจะไม่มีพวกตรงนี้ อ้อ คุณก็จะได้มีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น ฉะนั้นการนั่งดูทีวีก็มีผล เหมือนเธอนั่ง ฉันทันนั่ง

คุณเปรม : ใช่ๆ

ผู้วิจัย : แล้วใครจะลูกก่อนกันคะ ละจะจบตอนไหนอะ จบก็ต่อเมื่อพวกคุณบอกพอแล้ว

คุณเปรม : ใช่ๆ

ผู้วิจัย : ไม่งั้นก็ทิ้งไว้อย่างงั้นเลยหรอ

คุณเปรม : ใช่ๆ คือให้ดูทั้งวันก็อยู่ทั้งวัน

ผู้วิจัย : ก็เหมือนเด็กเลยเนอะ

คุณเปรม : ใช่ๆก็ต้องคือแบบจำกัดเวลาให้ว่าอย่างนานมาก ดูตามความเหมาะสม

ผู้วิจัย : ค่ะๆ นั่น กำลังจัดต้นคริสมาสต์

คุณเปรม : อีกหน่อยจะมีงานคริสต์มาสผู้สูงอายุก็ได้กินตรงนี้

ผู้วิจัย : งานปีใหม่แต่จะเป็นวันคริสต์มาส เห็นไหม ก็แสดงว่ามีธึมนะ มีลอยกระทง

คุณเปรม : กิจกรรมช่วงแต่ละช่วงจะให้ผู้สูงอายุ

ผู้วิจัย : ก็มีหมด

คุณเปรม : ใช่ว่า ก็มีส่วนร่วมตรงนี้หมด

ผู้วิจัย : โอเค เข้าใจแล้วว่าที่นี่ก็มีจัด เพียงแต่ว่าในเรื่องของการพาไปข้างนอก ที่ว่าพาไป outdoor ซึ่ง outdoor เนี่ยมันมีพื้นที่ซึ่งเขาเรียกว่าอะไรนะ นอกสถานที่อะ มันยังมีกิจกรรมอีกเยอะ ใช่ว่า ไปดูนกก็ได้ อะไอย่างงี้ กิจกรรมเบาๆ ดูนก

คุณเปรม : ไปสวนสัตว์

ผู้วิจัย : อ่า ไปสวนสัตว์ อะไอย่างงี้ใช้ไหม ใช้ได้เลยนะ ค่อนข้างโอเค ก็คิดว่าตรงนี้ยังขาดอะไรอีกไหมคะ ถ้าไม่ใช่อันนี้ ช่วยกันคิดอีกนิดนึงจะจบละ

คุณเปรม : ที่ต้องเสริมนะครับพี่

ผู้วิจัย : ที่ว่าแบบเป็นกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ

คุณเปรม : ก็มีบอลให้โยนอยู่แล้ว พัฒนาการ.....ผมคิดไม่ออกเลย เหมือนพูดหมดแล้ว

ผู้วิจัย : นี่ครบนะ ก็ถือว่า โห นี่แบบประสบการณ์ตรงมากๆ ตรงเลยอะ โดนใจเลย

คุณเปรม : โอเค เพื่อนผมที่เรียนมาที่รุ่นเดียวกัน คือแบบไม่สามารถที่จะมาทำตรงนี้ได้ เพียงแต่ผมเคยอยู่ตรงนี้มาก่อน เรียนรู้ผู้สูงอายุ เป็นงานที่แบบ

ผู้วิจัย : อุดหนุนอะ

คุณเปรม : ใช่ แบบอุดหนุนมากเลย

ผู้วิจัย : คือคนแก่ เขาจะว่ากันว่าเลยใช้ไหมคะ จะบ่นก็บ่นเลย

คุณเปรม : ใช่ว่าคือบางครั้งเหมือนพวกญี่ปุ่นนะ เข้ามาก็บ่น เข้ามาก็พูดถึงแฟน คือแบบเราทำงานให้กับผู้สูงอายุแล้วใช้ไหม ให้กับผู้สูงอายุผู้อื่นใช้ไหมคือถ้าเราไม่มีความอดทน มันจะทำให้เราเบื่อหน่ายเดี๋ยวก็พูดอีกหลายๆ แล้วเราใช้ความคิด ความรู้สึกยังไงเราถึงอยู่กับพวกเขาได้

คุณเปรม : ความอดทน

ผู้วิจัย : แต่พี่เชื่อว่าไม่ใช่เพราะเงินแน่

คุณเปรม : ยังไงหรือพี่

ผู้วิจัย : ไม่ใช่เพราะเงินอย่างเดียว

คุณเปรม : ไม่ๆ

ผู้วิจัย : ขอลถามอีกคำถามคือ อย่างกิจกรรมเสริม สมมุติถ้าจัดขึ้นมาแล้วเก็บตังค์เขาเพิ่ม เขาจะยินดีที่จะจ่ายไหมหรือว่าเขาจ่ายแค่นี้คือจบ ห้ามมาเรียกร้องเพิ่ม อันนี้ถามเพื่อที่จะมาทำโมเดลนะคะ

คุณเปรม : ตรงนี้หรือ คือเกี่ยวกับญาติผู้สูงอายุมากกว่า คือว่าถ้าให้ทำตรงนี้ ที่ผ่านมาก็ไม่เคยเก็บเลย ผมไม่แน่ใจ

ผู้วิจัย : อะ มากๆ คืออยากรู้ว่าการที่เราทำอะไรที่เสริมขึ้นมาแล้วเหมือนกับเราสามารถที่จะนำเสนอแล้วเรียกเพิ่มเติมได้ไหมเป็นออฟชั่นหรือจริงๆแล้วเราคิดมาไว้อ่อนเลย แล้วก็ชาร์ทเข้าไป แล้วมีอันนี้ทำให้เขารู้สึกว่ากิจกรรมนี้ญาติแฮปปี้ คือเหมือนกับเราก่อนคิดตั้งค์เราก็คิดมาแล้วว่าจะมีอันนี้ เพราะว่ากำลังคุยกันว่าในส่วนของการพาออกไปนอกสถานที่ เช่นพาไปสวนสัตว์ พาไปดูศิลปะวัฒนธรรม ไปzoo ไปไร่เงี้ย ถ้ามีปิคนิกนึ่ง สมมุติ หรือว่าเป็นclass cooking class ที่เหมือนแบบสอนทำอาหารโดยเพื่อนกันเองเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กัน นี่คือกิจกรรมที่มันเป็นรูปแบบ กิจกรรมพับกระดาษ ใบตอง การปั้น อะไรอย่างงี้ เหมือนทำเป็นwork shopให้เขา

คุณเปรม : อย่างงั้นคือ สมมุติว่าคนที่อยู่มาก่อนแล้ว คืออยู่ตรงนี้อยู่แล้วต้องคุยกับญาติเขาว่ามีรายการนี้เพิ่มขึ้นนะ

ผู้วิจัย : จริงๆแล้ว เหมือนกับทำงานๆปะ ไม่รู้เหมือนกันนะอันนี้ต้องไปคิดอีกทีนึ่ง ต้องไปคิดต่อเองคือพอดีเหมือนกับว่าก็พยายามรวบรวมมาว่าใครมีอะไร พอมาแล้วมันก็เพอร์เฟคทีเนอะอาจารย์เนอะ เพราะว่าพอมารู้จากปากคุณเปรมนี้ตรง เหมือนฟังจากอาจารย์ หลากหลาย ก็พอคุยอย่างงี้ อ่านด้วย มันค่อนข้างหลากหลายมากๆ เดี่ยวโมเดลหนูจะสวยมากๆเลย ยังไงก็ขอบคุณคุณเปรมมากนะคะ สวัสดีค่ะ

คุณเปรม : ครับผม

คนที่ 3

วันที่ทำการสัมภาษณ์.....เวลา.....สถานที่ทำการสัมภาษณ์.....

ชื่อ-สกุลของผู้ให้สัมภาษณ์ คุณอนันดา วุฒิจันทร์

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.10 เพศ หญิง

1.11 อายุ 36 ปี

1.12 ตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้จัดการ (ธุรกิจที่พักพำนักระยะยาวบ้านดอกแก้ว)
หน่วยงาน/สถานที่ทำงาน บ้านดอกแก้ว

1.7 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ธุรกิจพำนักระยะยาว

ผู้วิจัย : ณ ปัจจุบันนะค่ะ พี่คิดว่า การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว จริงๆแล้วเขาก็ถือว่ามาท่องเที่ยว ส่วนหนึ่งถูกปะคะ และก็อยู่พักยาวๆ พี่คิดว่า สถานการณ์ในประเทศไทยเป็นยังไงบ้างคะ

คุณอนันดา : คิดว่าจำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้น

ผู้วิจัย : แล้วแนวโน้ม หรือว่าถ้าเพิ่มขึ้นแล้ว สถานที่แบบมันจะรองรับได้ไหมหรือประเทศไทยมีการเตรียมตัวอะไร คือเท่าที่พี่สัมผัสมา คือที่อยู่ในวงการอยู่แล้วใช่ไหมคะ ว่ามีทางรัฐบาลหรือทางภาคส่วนต่างๆ มีใครให้ความสนใจไหมหรือมีแต่แม่เคเค มีแต่บ้านดอกแก้วของเรา

คุณอนันดา : เท่าที่ได้สัมผัสในตอนนี้ จากที่ได้สัมผัสคือ จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น พอเรามาอยู่ตรงนี้เราจะรู้เลยว่า มีสถานที่ที่แบบนี้ ที่เป็นแบบเหมือนบ้านให้เขารู้สึกแบบนี้ แม่เคเคก็คำนึงถึงตรงนี้ไป เขาก็เลยจะเปิดบ้านดอกแก้ว เพื่อที่จะเป็นศูนย์รวมให้ทุกคนรู้ว่า มีทุกอย่างอยู่ในนี้หมด เหมือนกับว่าแม่กระทิง ผู้สูงอายุต่างชาติก็จะดูแลเรื่องวีซ่า บริการต่างๆ เราดูแลให้หมด แม่กระทิงมาปรึกษาเรื่องอะไร คือในอนาคตแม่เคเคจะทำตรงนี้ขึ้นมา

ผู้วิจัย : แล้ว ณ ปัจจุบัน ตอนนี้ทำแล้วหรือยังคะ ในส่วนตรงนี้ พวกวีซ่า

คุณอนันดา : ทำแล้ว แต่ว่าในอนาคตเราก็จะสร้างทำตึกใหม่ เพื่อที่จะรองรับผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น อาจจะไม่ใช่คนไทยเยอะนะ สังเกตจะเป็นชาวต่างชาติที่ต้องการอยู่ที่บ้านเรา และก็ต้องการคนดูแล และก็หมายถึงบรรยากาศที่แวดล้อมด้วยธรรมชาติให้เหมือนรู้สึกเหมือนอยู่บ้าน

ผู้วิจัย : แปลว่า ถ้าในความรู้สึกของพี่ จากประสบการณ์ การที่เขามา long stay ในบ้านเรา แต่ว่าต้องการคนดูแลเขาด้วย มีใจว่ามาแล้ว เหมือนกับแบบคุณไปหาข้าวกินเอง อะไรอย่างงั้น

คุณอนันดา : เหมือนกับทุกอย่างต้องหาเอง เหมือนกับทุกอย่างต้องหาจะอยู่ในนี้หมด

ผู้วิจัย : ค่ะ แล้วส่วนใหญ่ลูกค้าของพี่จะเป็นวีซ่าประเภทไหนคะ OA รีเปล่าคะ

คุณอนันดา : ส่วนมากจะใช้ บางคนก็จะเป็นเมดิคอลด้วย

ผู้วิจัย : แล้วอย่างตอนนี่คะ ถ้าให้พูดถึงสถานการณ์ก่อน ประเทศที่เป็นคู่แข่งของเราคิดว่าเป็นประเทศอะไร ที่เป็นแบบ long stay ที่เป็นแบบเหมือนคนอยากจะไปอยู่ที่เขา

คุณอนันดา : ประเทศไต้หวันหรือ คือที่จริงนะ คือเมืองนอกเขามีทุกๆประเทศอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นอังกฤษ หรืออเมริกา ญี่ปุ่น แต่ ถ้ามว่าบรรยากาศ แต่ที่จริงคือตรงนี้บรรยากาศมันคล้ายกับอเมริกา มาก เพราะที่อเมริกาเขาจะมีแบบ... คุณเคยได้ยินไหมคะ ที่จะมีแบบวาเลนทีร์ต่างๆที่ว่ามีอาสาสมัครมาช่วยงาน แต่ละประเทศเขาก็จะมี home stay ของเขา ก็คือจะรองรับวาเลนทีร์ที่เขา มาช่วยเหลือคนต่างประเทศ และกลับไปอยู่บ้านเขา

ผู้วิจัย : แล้วถ้าสมมุติว่าอย่าง long stay ขาดการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว พี่คิดว่าจังหวัดอะไรในความคิดของพี่นะคะ ที่มีชื่อเสียงที่สุด

คุณอนันดา : เชียงใหม่ บ้านเราก่อนนะคะ

ผู้วิจัย : อ้อ เชียงใหม่ใช่ไหมคะ ด้วยเหตุผล...

คุณอนันดา : อากาศ สภาพแวดล้อม แล้วสังคมก็คือคน ถ้ามว่าคนเชียงใหม่ friendly ใหม friendly นะ ถ้ามว่าคนไปแถวต่างจังหวัด คนบ้านนอก ถ้าเกิดเป็นแถวๆบ้าน เดินๆอย่างนี้ มีน้ำให้กินนะ เลี้ยงข้าวด้วย เพราะคนบ้านนอกจะใจดี จะไม่เหมือนคนในตัวเมืองนะ สังเกตถ้าไปอยู่กรุงเทพฯนี่ จะไม่มี นี่ก็คือแบบแถวบ้าน “จะไปไต้หวัน” “จะไปส่ง เดี่ยวขับรถไปส่ง” คือจะเป็นคนแบบนี้ คือคนบ้านนอกจะแบบเป็นหมู่บ้าน สังคมเขาจะเป็นแบบนี้

ผู้วิจัย : อันนี้คือข้อได้เปรียบ ด้วยความที่เขาเป็นคนให้ เขาเรียกว่าไง คือเป็นมิตร

คุณอนันดา : ใช่ คือแล้วญี่ปุ่นก็ชอบนะ

ผู้วิจัย : ค่ะ แล้วพี่คิดว่า การที่เราจะจัดกิจกรรม คือสรุปว่าจริงแล้วเขามาอยู่ได้เพราะหนึ่งเราดูแลเขา สองออฟชั่นเสริมก็คือสิ่งที่พี่ดูแลเขา นั่นก็คือกิจกรรมที่เกิดขึ้นมาไม่ว่าจะเป็นการเรียกเขามาออกกำลังกายตอนเช้า ออกมาเล่นเกมส์ ออกมาเต้น อะไรอย่างนี้คะ พี่คิดว่าการจัดกิจกรรมอันนี้ องค์ประกอบในการจัดคือตอนนี่เหมือนอยู่ในรูปของโมเดล โครงร่างอะไรแบบนี้ พี่คิดว่าให้ดูจากอะไรบ้าง เช่น ดูจากเพศ ดูจากสัญชาติ ดูจากอายุ หรืออะไรแบบนี้คะ คือดูจากอะไรในการจัดกิจกรรมให้เขา

คุณอนันดา : ดูจากภาพรวม ภาพรวมคือแบบว่าผู้สูงอายุแต่ละคนกับสิ่งที่เกิดขึ้น เหมือนโซนอัลไซเมอร์นี้ เราารู้ไหมว่าเราจะจัดกิจกรรมอะไรให้เขาเพราะสมองเขาไม่สามารถฟังและ Management องค์ประกอบแบบนี้ก็คือว่าที่สามารถจะทำให้เขาทำกิจกรรมเล็กๆอาจจะเป็นกิจกรรมจัดให้ถามตอบถามเขาเพื่อที่จะให้เขารู้ตัวตน เขารู้อยู่แล้วแต่ให้เพื่อนเตือนความจำให้เขารู้ “ใคร” “ไม่ทราบ” แล้วเราก็ต้องคือเหมือนทุกวัน แล้วก็อัลไซเมอร์แต่ละคนจะไม่เหมือนกัน เหมือนเขาชอบอย่างดนตรี บำบัด บางคนก็ชอบร้องเพลง ร้องจนจบเป็นเพลงๆละก็ปรบมือให้เขามีส่วนร่วมไม่ใช่ว่านั่งเฉยๆทีวี

ผู้วิจัย : ให้มีส่วนร่วม

คุณอนันดา : ใช่ อาจจะเป็นนับเลขบ้าง เล่นบิงโก ไรนี่ สมองเขาจะได้ฝึก ตรงช่วงนี้ แล้วฝรั่งบางคนเขาชอบเล่นตัวที่ต่อขึ้นไปด้านบน ไม้..

ผู้วิจัย : อ้อ ไม้แล้วก็ดี

คุณอนันดา : ใช่ ฝึกสมาธิใช้ไหมคะ กิจกรรมพวกนี้

ผู้วิจัย : อันนี้ที่ดูจากอะไรเขา เช่น สมมุติว่ามีลูกค้าอยู่คนหนึ่ง แล้วกิจกรรมเราก็ไม่แน่นอน ที่ดูจากอะไรคะว่าคนนี้มาเดินไถ่อย่างถูกเผากันเถอะ ว่าวันนี้คนนี้มาเดินๆ มาเล่นเกมส์

คุณอนันดา : คุณสุขภาพ คุณอารมณ์ สุขภาพจิตใจ แต่ละคนก็ไม่เหมือนกันว่าวันนี้อารมณ์ไม่ดี

ผู้วิจัย : อารมณ์ไม่ดีนี่คือยังไง เขาจะแสดงออก

คุณอนันดา : ใช่ แสดงออกเลย อารมณ์จะมาก่อน เราจะรู้ว่าจะอย่างไรยังไง อย่างคนนี้ คนที่นั่งอยู่ในออฟฟิตตะกี้ กังวล ไม่ทำอะไรสักอย่าง นั่งอยู่อย่างนี้ เราก็จะขอยุ่หน่อย “เธอเป็นอะไรหรือ” เขาก็จะบอกว่า “ฉันรู้สึกไม่ค่อยสบาย ปวดท้อง” เราก็ต้องคุยกะเขาสักพัก บางทีเขาก็จะพามาหาเรา บางทีเขาก็จะบอกว่าให้พามาหาเราหน่อย

ผู้วิจัย : คะ ก็คือให้ดูจากอารมณ์ของลูกค้าเป็นหลักว่าเป็นยังไง แล้วพีเคเคยดูในเรื่องของอายุบ้างไหมคะ พอดีคือเท่าที่ถามคุณเปรมมาเขาว่าอายุเริ่มที่ 70ขึ้นไป ที่นี้คะคะลูกค้าอายุ 70ขึ้นไป

คุณอนันดา : นายแพรวนี้จะอยู่ที่ 60กว่านะ

ผู้วิจัย : 60กว่าหรือ

คุณอนันดา : ใช่

ผู้วิจัย : แล้วตอนอายุเยอะสุดนี้เท่าไรคะ

คุณอนันดา : 93 นั่งข้างนอกเนี่ย จะอยู่โซนนี้

ผู้วิจัย : ก็คือได้ดูในเรื่องของอายุตรงนี้ด้วยไหมคะ เพราะว่าอย่าง 60กว่ากับ 93 อายุห่างกันเกือบ 30ปี ฉะนั้นกิจกรรมอย่างเช่น เวลา ที่พี่บอกว่าตอนเข้ามาออกกำลังกายกัน

คุณอนันดา : บางคนไม่ให้ความร่วมมือเลยนะ

ผู้วิจัย : ไม่ให้เลยแล้วให้เขาทำอะไรคะ ปลีกตัว?

คุณอนันดา : คืออย่างใช่ เราก็จะให้เขายืนมองก่อน มันจะมีช่วงที่เราเดินอาราบิค มองแล้วสักพักก็เดิน คือเหมือนกับว่าให้เขาเห็นก่อนว่ามันเป็นยังไง เมื่อก่อนจะมีเคสที่ว่า ผู้สูงอายุโซนนี้ทำกิจกรรมให้เขาคือแบบว่าเป็น stay movie night คือดูหนังตรงนี้ให้เขามีส่วนร่วมในการดูทีวี ดูหนัง ดูอะไร ตอนคืนวันพุธ เมื่อก่อนจะมีแบบว่าเหมือนว่ามีงานในช่วงเทศกาลเขาจะจัดงานให้เขามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม วันปีใหม่เราก็จะให้เขาเป่าลูกโป่งให้เขามีส่วนร่วม มาดูเราทำกิจกรรมในตรงนี้ให้เขามีส่วนร่วม

ผู้วิจัย : คะ ตามเทศกาล ทุกเทศกาลเลยหรือเปล่าคะพี่

คุณอนันดา : ใช่ค่ะ ลอยกระทง งานคราวก่อนนี้นั้นะ ลอยกระทงเราจัดให้ผู้สูงอายุ มีบาร์บีคิว ปาปาย่าให้เขาได้join ปล่อยโคม ให้เหมือนเขาใช้ชีวิตปกติของเขา

ผู้วิจัย : สงกรานต์ ลอยกระทง ปีใหม่

คุณอนันดา : สงกรานต์มีเราจะจัดงานที่บ้านเหนือ เราก็จะให้ผู้สูงอายุใส่เสื้อลายดอก ไปในตัวเมืองเขาก็จะมีรดน้ำดำหัวใช่ไหม เราก็จะให้เขานั่ง แล้วเราก็จะรดน้ำดำหัวเขา แล้วเขาก็จะมองเพราะเขาจะไม่รู้

ผู้วิจัย : อืม อย่างนี้เอง

คุณอนันดา : ให้เขาใส่เสื้อลาย

ผู้วิจัย : อ้อ ก็คือทำธัม แล้วให้เขาเข้าร่วมด้วย แล้วในส่วนของอะไรที่คิดว่า กิจกรรมนี้ส่งเสริมสุขภาพเขาบ้าง เช่นก็คือ เมื่อมีการออกกำลังกาย มีแอโรบิก มีอย่างอื่นอีกไหมคะ เช่นการนวด

คุณอนันดา : มีค่ะ

ผู้วิจัย : การมีคนมานวด เช่นมีคนมาตรวจสุขภาพเขา หรือพาเขาไปทำฟันอะไรแบบนี้

คุณอนันดา : มีค่ะ มีนวดเท้า ปกติเราจะมีอาทิตย์ละ 2 ครั้ง

ผู้วิจัย : ค่ะ ให้มานั่ง ให้มานวด คนละกี่นาทีคะ

คุณอนันดา : ส่วนมากก็ประมาณ 30 นาที แล้วแต่เคส บางคนก็ไม่ชอบ แล้วก็ทำเล็บ ตัดเล็บทุกอย่าง แล้วก็จะมีเป็นอย่างบางที่จะมีช่างเสริมสวยใช่ไหม สระผมให้ ตัดผมให้ นวดบ่าให้

ผู้วิจัย : ผู้ชาย ผู้หญิงเลยหรือเปล่าคะ

คุณอนันดา : ใช่

ผู้วิจัย : แล้วจะบอกเขาว่ายังไงคะ

คุณอนันดา : ก็บอก “วันนี้พาไปตัดผมนะ” บางคนก็ไม่อะไร ถ้ามหาเลยวันนี้ช่างมาใหม่อยากทำ

ผู้วิจัย : แล้วบางคนถ้าไม่อยากทำ ทำยังไงคะ

คุณอนันดา : ต้องมีวิธีว่าจะบอกเขาอย่างไร

ผู้วิจัย : ฉะนั้นสิ่งต่างๆเหล่านี้ที่เกิดขึ้นมานี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่เขาจ่ายเงินมาแล้ว แต่ว่าเราดูแลให้

คุณอนันดา : อืม เราดูแลให้พิเศษตรงนี้ บางทีเราก็อยากให้เขารู้สึกแบบยอมโดยดี ญาติเขาก็จะได้รู้สึกไปด้วย

ผู้วิจัย : ยอมตัดผม ตัดเล็บ มีแฟนบ้างไหมคะ หรือว่าแค่ตัด

คุณอนันดา : มีทาสีเล็บให้ บางคนเขาอยากสวย เขาก็จะแบบ “วันนี้ฉันอยากได้ที่คาดผม เธอซื้อให้ฉันได้ไหม”

ผู้วิจัย : ก็ดีนะคะ แล้วในเรื่องของการจัดกิจกรรมขึ้นมา พี่คิดว่าเราจะแบ่งกิจกรรมยังไงดี จะแบ่งกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุยังไง

คุณอนันดา : คือจะมีสองโซน อย่างถ้าเป็นกิจกรรมร่วมตามเทศกาลได้ แต่ถ้าเป็นกิจกรรมที่เฉพาะของเขาคงต้องแยก เพราะว่าถ้าเป็นแบบอันที่จริงกิจกรรมที่อยากทำจริงๆก็คือดนตรีบำบัด

ผู้วิจัย : อ้อ เคยทำไหมคะ

คุณอนันดา : เราเคยมีร้องเพลง แต่ว่าอย่างเราๆเนี่ย อยากรู้แบบที่ว่าเคยคุยกับน้องคนนึงคือเขามาทำกิจกรรมบำบัดโดยใช้ดนตรี เพราะเมื่อก่อนนี่จะมีแบบดนตรีระหว่างทานข้าวนี้ก็จะมีคนตีกลองให้ฟัง ร้องเพลงก็สนุก ชอบ ต้องหานักร้อง

ผู้วิจัย : ต้องหาแบบนี้เขามาช่วยได้

คุณอนันดา : ใช่ค่ะ คือให้เขามีส่วนร่วม

ผู้วิจัย : คือจริงๆแล้ว บุคคลเหล่านี้คือเขามีสมรรถภาพทางนี้อยู่แล้ว ด้านการดูแลคือถูกแทรกมาทางด้านนี้อยู่แล้ว คือแต่ในเรื่องดนตรีบำบัดยังไม่ได้ใช้ไหมคะ

คุณอนันดา : คือเดี๋ยวจะต้องให้น้องเขามาแทรก ทำความรู้จักเพราะตอนนี้เขาทำงานอยู่ด้านสังคม

ผู้วิจัย : คือมันน่าสนใจ

คุณอนันดา : ใช่ คือมันน่าสนใจมากเลย

ผู้วิจัย : ที่พี่คิดว่าดนตรีบำบัด ในความคิดของพี่คือการที่มาร่วมตีกลองให้เขามาทำกิจกรรมตีเปียโนอะไรแบบนี้

คุณอนันดา : คือเขาก็จะมีแผนงานหลักของเขาว่าวันนี้เขาจะทำอะไร มีดนตรีแบบไหนที่จะมาบำบัด

ผู้วิจัย : แล้วก็ถ้าในความคิดของพี่ริชช่าจากประสบการณ์ เลยพี่คิดว่า สัญชาติมีผลต่อการจัดกิจกรรมให้เขาไหมคะ สำหรับสัญชาติของลูกค้าเราอะค่ะ มีผลไหม แบบว่าเราเลือกกิจกรรมต้องเลือกตามสัญชาติด้วยไหม

คุณอนันดา : ไม่เลย บางครั้งมันดูชอบเขตที่อายุ แล้วก็อายุกับลักษณะ เหมือนกับว่า คนที่รู้เรื่องกับคนไม่รู้เรื่อง อันนี้แหละตัวแบ่งกิจกรรม อย่างนี้ถามว่ากิจกรรมร่วมได้ก็ร่วม

ผู้วิจัย : สัญชาติไม่เกี่ยว

คุณอนันดา : ไม่เกี่ยว ทุกคนสามารถแชร์กันได้

ผู้วิจัย : งั้นสรุปอยู่ที่อายุ พี่คิดว่าอายุจะบ่งชี้ยังไงดีอะ เท่าที่ฟังจากคนที่อายุน้อยที่สุด 60กว่า แล้วมาถึง 90กว่า พี่แบ่งออกเป็นกี่สเตป

คุณอนันดา : เออ...2

ผู้วิจัย : 2พอนะ 60กว่าจนถึงเท่าไรคะ

คุณอนันดา : 60-70มันก็ยังพอโคกันได้ใช่ไหมคะก็ช่วงของเขา แต่ถ้าเป็น 80-90เนี่ย ก็คือจะเป็นช่วงชอบเก็บตัวอ่านหนังสือช่วงวัยของเขาคือ บางคนก็จะอ่านหนังสืออยู่ในห้อง บางคนก็จะไปเดินเล่นของเขาเอง อย่างคนนี้ คนที่อยู่ข้างนอกเนี่ย ก็คือจะอยู่ช่วงวัยของเขาที่ว่าเนี่ย

ผู้วิจัย : แยกตัวละ

คุณอนันดา : ใช่

ผู้วิจัย : แล้วการที่จะดึงให้เขาเข้ามาทำเนี่ยยากไหม ค่าไหม หรือว่าบ่นไหมอะไรนี้คะ ไม่ชอบแบบว่าต้องไปจ้อ ต้องใช้คำว่าอะไรดีคะ ให้เหมือนกับบอຍากมาทำกิจกรรม

คุณอนันดา : แรงจูงใจใช่ไหม ก็มีนะว่าแบบคนนี้แบบไหน คนนี้แบบไหน

ผู้วิจัย : ก็ถ้าอย่าง 60-70 เป็นวัยที่ยังมีเรี่ยวมีแรง มีความคล่องตัวอยู่ ยิ่งเกาะกลุ่มยังสามารถพอโคให้ร่วมกิจกรรมได้ แต่พอแบบโตเท่านี้พีก็ต้องมีเทคนิคมากขึ้น แบบว่า “มานี้หน่อย” หรือจริงๆเขาก็เป็นแบบนี้อยู่แล้ว

คุณอนันดา : คือใช่ เราก็ต้องมีวิธี แต่ละคนเขาก็จะมีวิธีของแต่ละคน คนนี้จะต้องทำยังไง อย่างคนนี้จะต้องทำยังไง บางทีถ้าเขาไม่ยอมคือไม่ยอมเลย

คุณอนันดา : หรือว่าเหมือนกับอย่างจ๊ะจ๊ะ คนกลุ่มนี้เขาจะแบบเป็นอาสาสมัคร ก็จะมีเข้ามาพูดคุยกับผู้สูงอายุ แต่ละคนถามปัญหาว่าเธอเป็นอะไรบ้าง นี่ก็เหมือนกับว่าให้เขารู้สึกว่าได้โดดเดี่ยวดเดียวตาย ถามว่าถ้ากิจกรรมที่จะเสริมตรงนี้เพิ่มอีกนอกจากกิจกรรมดนตรีบำบัด

ผู้วิจัย : ค่ะ ก็คือการพูดคุย อันนี้ก็กิจกรรมที่น่าสนใจ คุณเปิดอกกันว่าคนนี่เจอปัญหาอย่างไร ว่าคนนี้เป็นอย่างไร ก็คืออันนี้เป็นารพูดคุยเพื่อที่จะสอบถามความคิดเห็นว่าพึงพอใจไหมใช่ไหมคะ ประมาณนี้ใช่ไหมคะ

คุณอนันดา : ใช่ค่ะ คือว่าเขาต้องการอะไรพิเศษไหม

ผู้วิจัย : แล้วก็ถามอีกอันนึงคือในเรื่องของการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ พอดียังไม่ค่อยได้ยินว่ามีทำเหมือนพาออกไปเที่ยวพาไปช้อปปิ้ง เคยมีโปรเจกต์อันนี้ไหมคะ หรือว่าการจัด workshop แบบว่าเหมือนเรามีลูกค้าที่มาจากหลากหลายประเทศใช่ปะคะ ฉะนั้นแต่ละคนก็จะมีความสามารถของแต่ละคน ของแต่ละเมืองของตัวเอง เช่น แม่บ้านญี่ปุ่นก็อาจจะให้มาสอนทำซูชิ อันนี้สมมุตินะคะอันนี้คือ workshop หรือถ้าการออกไปเที่ยวข้างนอก เช่นพาเขาไปสวนสัตว์ หรือไปสถานที่ท่องเที่ยวพวกเมืองโบราณ อะไรอย่างงี้ ถ้ามีนะคะพี่เคยมีโอเดียตรงนี้ไหมคะ

คุณอนันดา : เราเคยมีแต่มันก็อยู่ที่สุขภาพด้วยนะ เพราะคือว่าบางคนคืออารมณ์ ถ้าอารมณ์เขาไม่ไปคือมีอยู่ครั้งนึง คือพาไปช้อปปิ้ง ผู้สูงอายุอัลไซเมอร์นะ ยืนแบบคือ ภาพลักษณ์ข้างนอกคือดูแบบเหมือนเขาไม่ได้เป็นอะไร คือถ้าคนภายนอกไม่รู้เขาก็จะคิดว่าคนปกติธรรมดา แต่มันไม่ใช่ คือเคยเจอมาแล้ว เพราะเราพาไปเอง อย่างนายแพรงนี่บางที อี แพมเพิร์ร่ว่ง แบบกลางห้างไร้งี้ อย่างคุณซาล

เนี่ย ก็จะไปยืนที่เขาเตอร์ ยืนมองที่แคชเชียร์ แคชเชียร์ก็จะตกใจว่าอะไร เราก็จะแบบขอโทษด้วย แล้วก็ไปจูงเขากลับมา

ผู้วิจัย : ก็จะมีปัจจัยอื่นๆที่เป็นเรื่องของสุขภาพด้วยของผู้สูงอายุเอง

คุณอนันดา : ใช่ สำคัญนะ

ผู้วิจัย : ซึ่งไม่ใช่ว่าโดยส่วนใหญ่ผู้สูงอายุอยากให้พาไป

คุณอนันดา : แต่บางครั้งสถานการณ์หรือว่าสภาพจิตใจเขามันไม่ได้ คืออย่างบางคนแต่ละเคสก็จะไม่เหมือนกัน คือบางคนก็ยืนแบบเนี่ย บางคนเขาก็เหมือนคนปกติเหมือนเรา

ผู้วิจัย : แต่จริงๆแล้วมาเนี่ยส่วนใหญ่เป็นอัลไซเมอร์กันเยอะ

คุณอนันดา : เยอะค่ะ อย่างโซนนี้ก็โซนธรรมดาให้พาไปซื้อปิ้งเหมือนปกติธรรมดาถ้าเขาต้องการขอความช่วยเหลือจากเราเขาก็จะเดินเข้ามาออฟฟิศ บอกว่าแบบ เอ ช่วยส่งจดหมายให้ฉันหน่อยนะ เนี่ยคอมไม่ตึนะ เหมือนมาขอคำปรึกษา แล้วก็เหมือนแบบ วันนี้นะฉันจะไปข้างนอกนะโทรหารถให้ฉันหน่อย ปรึกษาเหมือนเรื่องที่เขาไม่รู้เรื่อง บางที่เขาต่างชาติ เหมือนอย่างบางที่ถ้ามี workshop จริงๆก็จะมีให้เขาร่วมกิจกรรม อย่างมีคนนึงเขาเล่นเปียโนเป็น เขาก็ร่วมกิจกรรมกับเราด้วยการเล่นเปียโนให้เราฟัง ทุกคนก็นั่งฟัง มีความสุขนั่งปรบมือ แต่เขาก็ชอบนะ เขาชอบใจใหญ่เลย เราก็ปรบมือให้เขา

ผู้วิจัย : ค่ะ เขาก็แฮปปี้

คุณอนันดา : ค่ะ ใช่

ผู้วิจัย : จริงๆแล้วก็เหมือนอยากจะพยายามส่งเสริม พยายามคิดพยามหาว่าอะไรเป็นแรงจูงใจส่งเสริมสุขภาพเขา เขาก็แฮปปี้ทำยังไงให้อยู่ได้นาน พออยู่ได้นานเราก็ได้เงินเยอะขึ้นใช่ป่าวคะ พอเป็นแบบนี้ปู่เขาก็กลับไปบอกต่อ คนก็กลับมาอีก ก็หารูปแบบที่ทำให้ผู้ที่ปฏิบัติงานหรือว่าผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการ ผู้ที่กำลังจะทำมองเห็นโมเดลนี้ว่าเออเห็นแล้วปิ้งว่าจะทำกิจกรรมให้เขา เอาอันนี้ดึงออกมา เอาอันนี้ดึงออกมา คือไม่ได้เป็นแพทเทินคือแบบว่าเป็นเหมือนรูปแบบให้ดูว่า อ้อ จัดแบบนี้ๆของพื้นที่ได้เยอะ เพราะจะเป็นเรื่องของการทำจริง เจอจริง

คุณอนันดา : จริงค่ะ อย่างวันนี้ฉันจะทำผม แต่คราวก่อนไม่เอา คราวนี้เราต้องไปหาที่ไหน เราก็ต้องไปหาข้างนอกให้เขา อย่างบางเคสเนี่ย เรอบอกว่า “สระผมเองนะ เราไม่มีช่าง” ต้องทำสีผมให้หน้าไม่ยอมน คือแบบนี้ต้องหาวิธี นี่คือเจอจริงๆ

ผู้วิจัย : คือเหมือนเด็กใช้ไหมคะ

คุณอนันดา : ใช่ เราก็เคยเจอมาแล้ว ทีเราก็มีแล้วอีกคนเห็นก็ไม่พอใจ มาตีเธอทำไม เราก็ต้องแยกให้ห่างๆกัน อยู่ด้วยกันไม่ได้อารมณ์แรงทั้งคู่

ผู้วิจัย : อ้อ แรงทั้งคู่ ก็เป็นเรื่องเล็กๆน้อยๆเน้อะ แต่ถ้าเป็นปัญหาก็ยิ่งใหญ่

คุณอนันดา : ใช่ ถ้าไม่เจอ ถ้าเราไม่ได้อยู่ตรงนี้ เราจะไม่รู้ว่าเขาเป็นยังไง คือคนภายนอกมองแบบอ้อ คงไม่มีอะไรหกรอกบ้านดอกแก้ว แต่ไม่ใช่นะ เยอะมาก เจอเยอะมาก

ผู้วิจัย : โดนยังแบบโดนชวน

คุณอนันดา : เด็กโดนบางที่วัง โห ชนตุ้

ผู้วิจัย : ถ้าในส่วนของงานที่เราจะรองรับในอนาคต พี่มีเหตุผลอะไรบ้างเรื่องของคน เรื่องของโมเดล

คุณอนันดา : ตอนนี่คือโปรเจกต์อยู่ที่ผู้จัดการ ก็อยู่ที่director โปรเจกต์ที่ว่าจะทำใหม่

ผู้วิจัย : แล้วในเรื่องอย่างนี้ อย่างคุณเปรม เมื่อสักครู่นี้ที่เป็นผู้นำดูแล กิจกรรมต่างๆของลูกค้า ตรงนี้เนี่ยพี่ได้ใส่ชิพอะไรให้เขาก่อน ก่อนที่เขาจะเข้ามาทำตรงนี้ ใส่ชิพเช่น คุณต้องดูแลเขาด้วยยังไง หรือว่ามีการอ่านเกมส์ลูกค้าออกอย่างนี้ พฤติกรรมหรือว่าจริงๆเขาถูกเรียนรู้มา

คุณอนันดา : เขาก็ถูกเรียนรู้มาและเขาก็ไปเรียนเพิ่มด้วย แล้วก็ไปฝึกงานอีกที่เขาก็จะรู้ว่าแต่ละเคสแต่ละที่มันไม่เหมือนกัน

ผู้วิจัย : ให้สัมผัส

คุณอนันดา : คือถ้าไม่ลองสัมผัสก็จะไม่รู้ ก็ลองมาปรับเปลี่ยนเอา

ผู้วิจัย : เพราะว่าของปี ก่อนที่ปีจะมาทำตรงนี้ ปีก็คิดว่าคนที่มาอยู่กับตรงนี้อยู่กับลูกค้าเป็นคนที่สำคัญที่สุด ผู้ที่ดูแล ก็คือผู้ที่มาเป็นผู้นำ ตรงนี้ทางแม็คเคนได้มีการบิวเขาเพิ่มอีกไหมคะ พูดตรงๆคือเหมือนมีการสอนเขาเพิ่ม ให้เขาไปเทรนเพิ่มทางด้านนี้โดยตรงมีบ้างไหมคะ

คุณอนันดา : มีค่ะ ถ้าส่งก็เป็นเฉพาะไป

ผู้วิจัย : คือส่งไปอบรม

คุณอนันดา : เหมือนส่งไปให้เรียนรู้ อบรมไปเรียนเพิ่ม

ผู้วิจัย : เช่นทางไหนบ้างคะ

คุณอนันดา : เช่นอย่างเด็กที่ผ่านมาก็จะเป็นแค่ผู้ช่วย แต่ว่าเคยส่งให้เขาไปเรียนพีเอ็น ก็คือเป็นผู้ช่วยพยาบาลที่เรียนรู้มา

ผู้วิจัย : ก็คือด้วยทุนของ?

คุณอนันดา : ทุนของสถาบัน แล้วก็กลับมาดูแลที่นี่

ผู้วิจัย : ต้องใช้ทุนไหมคะ ก็ปีคะ

คุณอนันดา : ใช่ค่ะ ทุน 4-5ปี ต้องกลับมาใช้ และได้เงินเดือนเหมือนเดิม

ผู้วิจัย : ในระหว่างที่เราใช้ทุนเราก็ได้เงินเดือนด้วย หนูจะได้เขียนลงไปว่าเรามีการฝึกอบรมพัฒนา

คุณอนันดา : มีค่ะ ใช่ค่ะ

ผู้วิจัย : อันนี้คือยกกระดับ

คุณอนันดา : ใช่ค่ะ คือจากผู้ช่วยธรรมดา ให้ช่วยเหลือคนไข้เป็นผู้ช่วยพยาบาล

ผู้วิจัย : เดียวๆนะคะ ตอนแรกเป็นอะไรนะคะ

คุณอนันดา : ผู้ช่วยเหลือคนไข้ ให้เป็นผู้ช่วยเหลือพยาบาล แล้วก็เป็นผู้เอ็นเอะคะ เป็นผู้ช่วยพยาบาล

ผู้วิจัย : อ่อ คือแบบออฟเกรดขึ้น

คุณอนันดา : ไข่มะ คืออย่างที่พายัพ เรียน1ปีเลย

ผู้วิจัย : แล้วช่วงที่ไปเรียนได้เงินเดือนไหมคะ

คุณอนันดา : ได้ด้วย ตัวนี้ถ้าเรียนในนั้นเขาจะได้เรียนทั้งทฤษฎีแล้วก็ปฏิบัติกับสิ่งที่เขาต้องเจอ การเทรนต่างๆทำรายงานสรุป เขาจะมีความรู้ตรงนั้นเยอะ เพื่อที่จะนำมาปรับปรุง ว่าผู้สูงอายุต้องทำอะไร ทานน้ำเย็นได้ไหม คนนี้เป็นอย่างนี้น้ำอุ่นนะ แต่ละคนเขาก็จะต้องเรียนเพิ่ม อันที่จริงอันนี้โครงการของแม่คเคเนี่ย เรากำลังจะทำแผนนโยบายที่จะจัดขึ้นว่าเราต้องการให้หน่วยงานของเราเพิ่มอะไรบ้าง เพื่อส่งตัวนี้ไปยังแต่ละแผนก ให้เขาเหมือนกับแบบ ที่นี้มันก็จะเน้นการบริการใช้ไหม เราก็อยากได้แบบService mind จะได้ครอบคลุมกัน อยากได้เข้าไปดูในGoogleด้วย ก็คือเขาใช้หลักของทุกที่แหละ งานบริการ คือสอนให้เขาเป็นงาน มีใจรักงานบริการ เหมือนเราทำงานบริการเรารู้อะไรนะ คือถามทุกคำถามเราต้องรู้ ทุกอย่างอะ เหมือน Reception

ผู้วิจัย : คือทุกอย่างไม่รู้เราต้องหามาให้ได้

คุณอนันดา : ไข่มะ คือReception ไม่รู้ไม่ได้ อย่างเขาก็เคยเป็นSupervisor

ผู้วิจัย : เป็น Supervisor ของที่นี่

คุณอนันดา : ไข่มะของที่นี่ เพราะฉะนั้นก็จะมาฝึกเดียวกันก็จะรู้ว่างานบริการเป็นอย่างไร

ผู้วิจัย : เหมือนเขาถูกฝึกมาแล้ว ถูกพัฒนา ถูกขัดเกลามาหมด

คุณอนันดา : ไม่งั้นก็โดน งานเราเคยอยากหยุดงานตรงนี้มาก่อน จีเอ็มบอกจีเอ็มไม่ให้ลาออก

ผู้วิจัย : ไม่ไหวแล้วไข่มะ

คุณอนันดา : จีเอ็มบอกว่าไม่ลาออกได้ไหม ถ้าเธอจะกลับบ้านไปสักครึ่งเดือนก็ได้เดือนนึงก็ให้ เพราะเขาบอกว่าไม่รู้ว่าจะมีคนที่ว่า

ผู้วิจัย : ทำอย่างนี้ได้ไหม

คุณอนันดา : ไข่มะ มันต้องไปฝึกใหม่

ผู้วิจัย : พี่ทำมานานหรือยัง

คุณอนันดา : นานแล้วคะ แล้วก็กลับบ้านไม่ให้กลับบ้าน มีลูกสาวแล้ว ลูกสาว 17 จะ 18 ตอนนี้อยู่ปี3 พาณิชย์ ตอนนี้อยู่สอบติดโควต้าแล้วเทคโนโลยีฯราชมนคล ต้องจ่ายค่าเทอมเพราะเขา สอบติดละเขาเรียนเก่ง 4.00 อังกฤษธุรกิจ ตัวโตด้วยเท่าแม่เลย มีคนถามเขาว่าแม่เธอหรือ พี่สาว.. เขาก็ดีใจ คือก็แบบทำให้เขา คือเราทำงาน เราก็จะบอกเขาว่าแม่ทำงานนะ พ่อเขาไม่ค่อยสนใจ คือทำยังไงก็ได้ให้เขาเรียนให้จบ และก็มีการทำ แม่ไม่ว่าหรือเรียนอะไรก็ได้ที่คุณเก่งและคุณรัก เขาจะเก่งภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัย : เก่งมากๆ ไม่น่าเชื่อ

คุณอนันตา: ให้เขาเอาตัวรอด คือสังคมที่เราเจอแบบเยอะมาก ว่าเด็กในยุคนี้ยุคอะไรเลี้ยงลูกแบบสมัยก่อนไม่ได้ ต่ำไม่ได้ ตีไม่ได้ สมัยนี้ต้องเข้าใจไปตามเขา แล้วเขาก็จะไวใจเรา แล้วเขาก็จะพูดทุกเรื่องให้เราฟัง เราเลี้ยงลูกแบบนี้ดีกว่าที่จะไม่พูด เราไม่รู้นะ แต่เด็กคนนี้เป็นแบบนี้ เลี้ยงลูกแบบนี้ดีกว่าและเขาก็ทำให้เราเห็นว่าเขาทำได้เขาก็รักเรียน

ผู้วิจัย : เก่งมากไม่น่าเชื่อ ยังสาวอยู่เลยคะ

คุณอนันตา : ลูกสาวจะ 18 มีวันนี้ก็ 18

ผู้วิจัย : ขออีกคำถามสุดท้ายนะคะ ใครเป็นคู่แข่งแม่คเคนคะในเชียงใหม่

คุณอนันตา : แม่คเคน

ผู้วิจัย : ใครเป็นคู่แข่งที่ทำเป็นแบบสไตลิ่งเงี้ยถ้าเราไม่มาตีไฟล์ว่าเป็นผู้ป่วยอัลไซเมอร์ ถ้าเราไม่ได้จำกัดลงไปว่าเป็นแบบ long stay

คุณอนันตา : คือแบบเยอะมาก จะมีอยู่ที่หนึ่งที่อยู่ตรงรวมโชค บ้านมีสุข ตรงนี้คือเราไม่รู้ว่ แต่ถามว่าเขาจะมีบุคคลากรอะไรอยู่ในตึกเดียวกันถ้าจำไม่ผิดนะ ลองเข้าไปดูในอินเทอร์เน็ต

ผู้วิจัย : แล้วผู้ป่วยอัลไซเมอร์เหมือนกันป่าวคะ

คุณอนันตา : ไม่แน่ใจ

ผู้วิจัย : หรือว่าจริงๆที่นี้ก็โด่งดังอยู่แล้ว มีแต่คนมาดูแล้วเอาเป็นต้นแบบ

คุณอนันตา : ค่ะ บางคนถามเขาก็มาดู คล้ายๆเราไหม เขาเคยมาดูเราแต่เราจะได้เปรียบตรงที่ว่ามีสภาพแวดล้อม มีต้นไม้ เราไม่ได้ปิดกั้นเขา ของเรามันแบบธรรมชาติจริงๆ

ผู้วิจัย : ใช่ๆคะ ไฮโซมาก เข้ามาแล้วแบบ อาจารย์บอกว่าคุ้ม โอเค เชื่อแล้ว

คุณอนันตา : คือแบบถ้าไม่เคยมาก็คงไม่รู้ ที่นี้มีด้วยหรือต้นไม้

คนที่ 4 เนื่องจากขณะนั้นกำลังบวชจึงใช้วิธีการตอบคำถามจากแบบสอบถาม

ชื่อ-สกุลของผู้ให้สัมภาษณ์ นายชรินทร์ วรกุลกิจกำธร

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 เพศ ชาย หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 ตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์ เจ้าของกิจการ (ธุรกิจดูแลผู้สูงอายุชาวต่างชาติ)

หน่วยงาน/สถานที่ทำงาน CH Care

1.4 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจพำนักระยะยาว

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบัน ทั้งใน ส่วนประเทศไทยและต่างประเทศ

สถานการณ์การท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวในปัจจุบันมีความน่าสนใจและท้าทายมาก สำหรับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจพำนักระยะยาว เนื่องจากประเทศไทยเป็นเป้าหมายอันดับต้นๆ ของโลกที่ผู้สูงอายุจากทั่วโลกอยากจะมาพักอาศัยหลังจากเกษียณอายุ เนื่องจากปัจจัยหลายๆ ด้านที่มีความพร้อมของประเทศไทย ที่ทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ตัดสินใจมาพักอาศัย ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ค่าครองชีพถูกกว่าประเทศอื่นๆ การให้บริการที่เป็นมิตร การคมนาคม สะดวกสบาย อธิปไตยไม่ตรีของคนไทย สาธารณะที่ครบครัน เหตุผลทั้งหมดทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นทุกปี แต่ปัญหาของการให้บริการของคนไทยที่ต่างชาติยังไม่ค่อยประทับใจ นัก คือผู้ให้บริการพูดภาษาต่างชาติได้น้อย ทำให้เกิดปัญหาด้านการสื่อสาร และบางครั้งทำให้เกิดปัญหาการเข้าใจผิดกันได้อันจะนำไปสู่ปัญหายุ่งยากตามมาได้โดยเฉพาะกลุ่มพำนักระยะยาวที่มารักษาตัว ถ้าผู้ดูแลผู้ป่วยแล้วเข้าใจผิดจากการสื่อสารอาจทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิตของผู้ป่วยได้

ในต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วที่ยุคเบบี้บูมในขณะนี้เกษียณอายุกันหมดแล้ว และกำลังต้องการผู้ดูแล ถ้าประเทศไทยสามารถผลิตแรงงานฝีมือด้านดูแลผู้สูงอายุป้อนส่งตลาดกลุ่มนี้ได้จะเป็นการดีมาก ในปัจจุบันคนฟิลิปปินส์ จะเป็นตลาดกลุ่มใหญ่ที่สามารถไปดูแลคนแก่และผู้ป่วยทั่วโลกเนื่องจากคนฟิลิปปินส์สามารถพูดภาษาอังกฤษได้คล่อง ตลาดญี่ปุ่นก็เป็นตลาดใหญ่ที่เข้ามาพักระยะยาวในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นทุกปี แต่คนญี่ปุ่นต้องการคนดูแลที่พูดภาษาญี่ปุ่นได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้ที่ต้องการทำตลาดชาวญี่ปุ่นกลุ่มนี้ต้องเตรียมความพร้อมของพนักงานของตนเองให้พูดฟังภาษาญี่ปุ่นให้ได้จึงจะมีโอกาสประสบความสำเร็จได้ ปัจจุบันนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นกลุ่มนี้กำลังหาประเทศที่เหมาะสม ดังนั้นจึงเป็นโอกาสดีสำหรับประเทศไทยที่จะได้ต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ให้ได้อย่างมากที่สุด เพราะคนญี่ปุ่นมีอัตราค่าเฉลี่ย คนไทยผู้ดูแลไม่ต้องปรับตัวในเรื่องวัฒนธรรมมากเหมือนชาวตะวันตก

2.1 สถานการณ์ แนวโน้ม และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

ดังได้กล่าวข้างต้นแล้วว่าสถานการณ์แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงของตลาดกลุ่มพำนักระยะยาว

จะเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยมากขึ้นเรื่อยๆ แต่ถ้าหากรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการจัดการและวางแผนที่ดี จะทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสกับตลาดกลุ่มนี้ และตลาดในกลุ่ม สโนว์เบิร์ด ในแถบสแกนดิเนเวีย, รัสเซีย และอเมริกาเหนือก็เป็นตลาดที่มีแนวโน้มดีขึ้นทุกปี จากสถิติของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในเขตที่มีพื้นที่ติดกับชายหาด กลุ่มสแกนดิเนเวียบางส่วนไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับคนไทยได้ ดังนั้นตลาดกลุ่มสแกนดิเนเวียและรัสเซียจำเป็นต้องมีพนักงานที่สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวในภาษาเหล่านี้ได้เช่นเดียวกับชาวญี่ปุ่นโอกาสของประเทศไทยที่จะเป็นตลาดรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มพำนักระยะยาวมาถึงแล้ว ทั้งภาครัฐและเอกชนควรจะร่วมมือกันวางแผนและทำงานคู่ขนาดกันไป ตรงนี้เองจะเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญให้กับประเทศไทยที่จะเป็นแนวหน้าของการดูแลนักท่องเที่ยวกลุ่มพำนักระยะยาว เพราะผู้คนทั่วโลกต้องการมาพำนักระยะยาว โดยเฉพาะกลุ่มสโนว์เบิร์ดที่ต้องการหนีความหนาวเย็น ซึ่งฤดูหนาวเป็นฤดูที่ผู้สูงอายุไม่ชอบเพราะความหนาวเย็นจะทำให้หนาวเย็นจนเจ็บปวดถึงกระดูก และไม่ยอมอาศัยอยู่ในประเทศของตน ต้องการหาพื้นที่อบอุ่น ไว้หลบความหนาวเย็นประมาณ 3-6 เดือน

2.2 ประเทศปลายทาง (destination) ด้านท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในทัศนะของท่านคือประเทศใด

ประเทศที่เหมาะสมกับการพำนักระยะยาวของนักท่องเที่ยวทั่วโลกในทัศนะของข้าพเจ้าประเทศนั้นจะต้องมีความพร้อมในด้านการบริหารจัดการ รัฐบาลมีการกำหนดนโยบายมีความชัดเจน การคมนาคมสะดวกสบาย นโยบายด้านวีซ่าต้องชัดเจนและสนับสนุนสำหรับการพำนักระยะยาว สาธารณูปโภคจะต้องครบถ้วนได้มาตรฐาน ที่พักต้องได้มาตรฐานมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การบริการต้องได้มาตรฐาน พนักงานต้องมีความรู้ในการดูแลนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาว มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม อาหารจะต้องมีบริการหลากหลาย มีบริการทำประกันสุขภาพ และการต้อนรับที่อบอุ่นจากประเทศนั้นๆ จากที่กล่าวมาทั้งหมดแต่ละประเทศที่ต้องการจะเป็นเป้าหมายของนักท่องเที่ยวกลุ่มพำนักระยะยาว ยังไม่มีประเทศไหนที่ได้ครบสมบูรณ์แบบดั่งนั้น ประเทศไทยสามารถที่จะทำได้ เพราะประเทศไทยมีศักยภาพที่ครบ แต่ยังขาดการบริหารจัดการที่ดี รวมไปถึงนโยบายของภาครัฐที่ยังไม่มีความต่อเนื่อง และปัจจัยทางการเมืองเป็นปัจจัยด้อยอีกประการหนึ่งที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวขาดความเชื่อมั่น แต่ประเทศไทยของเราก็ไม่ควรละทิ้งโอกาสที่ดีอันนี้

3. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่มีชื่อเสียงอยู่ในจังหวัดใดของประเทศไทย เพราะเหตุใด

ประเทศที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทยมีอยู่หลายจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดที่ขึ้นชื่อด้านการท่องเที่ยวเช่น กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ พัทยา ภูเก็ต ประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งจะเป็นหัวเมืองสำคัญของแต่ละภูมิภาค เพราะว่าจังหวัดเหล่านี้มีชื่อเสียงและนักท่องเที่ยวเคยมาเที่ยวก่อนแล้วเกิดความประทับใจในสถานที่และบรรยากาศ จึงวางแผนมาพำนักระยะยาวตามที่ตนเองชอบ และเมืองท่องเที่ยวที่กล่าวมามีความพร้อมด้าน สาธารณูปโภคที่ครบครัน สะดวกสบายต่อนักท่องเที่ยว ส่วนจังหวัดอื่น ๆ จะมีบ้างประปราย เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้อายุมาก ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง ในการจับจ่ายซื้อของใช้สอยต่างๆ และที่สำคัญมีสถานพยาบาลอยู่ใกล้ไป-มา สะดวก

4. ท่านคิดว่า การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในประเทศไทยควรมีองค์ประกอบอะไรบ้างและมีรูปแบบอย่างไร

กิจกรรมที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวหรือกลุ่มผู้สูงอายุ ในเรื่องของท่องเที่ยวเชิงสุขภาพควรมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

4.1 ต้องมีองค์ประกอบด้านส่งเสริมสุขภาพ เช่นเมื่อทำแล้วจะมีสุขภาพที่ดีขึ้น

4.2 ต้องมีองค์ประกอบของการบันเทิงผ่อนคลายและผู้สูงอายุชอบ

4.3 เป็นกิจกรรมเดี่ยวหรือกลุ่มคละเคล้ากันไป

4.4 ต้องมีองค์ประกอบของการออกกำลังกายกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ เช่น แขน ขา มือ นิ้ว

สายตา สมอง ฯลฯ

4.5 ทำกิจกรรมทั้งกลางแจ้งและในร่ม

5. ในความคิดเห็นของท่านควรใช้หลักการใดเพื่อสร้างโปรแกรมนันทนาการและหลักการแบ่งประเภทกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เหมาะสมควรเป็นจัดอย่างไร

ควรใช้หลักการของการส่งเสริมสุขภาพทั้งสุขภาพกายและใจ กิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุต้องทำให้สุขภาพของผู้สูงอายุดีขึ้นหรือเท่าเดิม สุขภาพของผู้สูงอายุย่อมทรุดโทรมได้เร็วกว่าวัยอื่นๆ ถ้าไม่มีการส่งเสริมสุขภาพจะทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่เสื่อมถอยได้เร็วขึ้น กิจกรรมที่ผู้สูงอายุทำแล้วมีความสุข ยิ้มและหัวเราะได้ขณะที่ทำหรือหลังจากทำเสร็จแล้ว

5. จากประสบการณ์ของท่าน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับพฤติกรรมเปรียบเทียบของ

นักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติแต่ละสัญชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

กรุณายกตัวอย่าง

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะมีลักษณะคล้ายกับของคนไทยมาก ถ้าพูดภาษาเดียวกันได้ก็สามารถอยู่ด้วยกันได้โดยไม่มีปัญหาอะไรเลย คนญี่ปุ่นเป็นคนขี้เกรงใจ ไม่ชอบพูดตรงๆ เช่น ไม่ชอบก็จะบอกว่าชอบ ไม่อร่อยก็จะไม่บอกว่าไม่อร่อย คนญี่ปุ่นดูแล่ง่าย ไม่เรื่องมากเหมือนชาวตะวันตก คนญี่ปุ่นจะติดคนง่าย คือจะติดผู้ดูแล ไม่อยากให้ผู้ดูแลหยุดในวันหยุด แต่ผู้ดูแลต้อง

สามารถพูดและสื่อสารกับเขาได้ คนยุโรปจะมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงมาก จะไม่เชื่อฟังผู้ดูแล แต่จะเป็นคนออกคำสั่งให้ผู้ดูแลทำโน่นทำนี่ ซึ่มโท จะมีพฤติกรรมที่เห็นแก่ตัวชัดเจนมากกว่าคนชาติอื่นๆ คนอเมริกันจะมีความเป็นกันเองมากไม่เรื่องมากเหมือนกลุ่มยุโรป มีเหตุผลมีความยุติธรรม

6. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพใดที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เข้ามาพำนักระยะยาว

- กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพแบบไทยๆ เช่น สปาไทย
- กิจกรรมด้านศิลปะและหัตถกรรม เช่น การถักโครเช, การพับกระดาษ, การร้อยมาลัย, การวาดรูป, กานจักสานแบบง่ายๆ, การประดิษฐ์สิ่งของแบบง่าย, ดุริยธรรมการศิลปะ ฯลฯ
- การเดินรำ การเล่นเกมต่างๆ ทั้งเดี่ยวและกลุ่ม
- การแสดงดนตรีคลาสสิก และการแสดงวัฒนธรรม
- กิจกรรมทางน้ำ

7. จากประสบการณ์ของท่าน ท่านมีรูปแบบโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพแบบใด

- วาดรูป
- ประดิษฐ์สิ่งของต่างๆ
- เดินออกกำลังกาย
- เล่นเกมต่างๆ ซึ่งในแต่ละประเทศหรือภูมิภาคเช่นยุโรป ก็จะมีรูปแบบการเล่นที่แตกต่างกัน เล่นเป็นกลุ่ม นักท่องเที่ยวสามารถซื้อหามาจากประเทศของตนแล้วนำมาเล่นกับคนอื่นๆ

กิจกรรมที่จะจัดให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุ จะต้องมีความหลากหลาย เนื่องจากในแต่ละภูมิภาคของโลกเช่นยุโรป อเมริกาเหนือ เอเชีย โอเชียเนีย จะมีความแตกต่างกัน การจัดกิจกรรมใดๆ ต้องคำนึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก ต้องให้นักท่องเที่ยวได้รับประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ กิจกรรมบางอย่างอาจจะเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวชาวยุโรป ไม่เหมาะสมกับชาวเอเชียหรือไม่เป็นที่นิยมของชาวเอเชีย เช่นการเดินรำเป็นที่ชื่นชอบของคนอเมริกาและยุโรป แต่คนเอเชียไม่ชอบและอายที่จะเต้น เป็นต้น ดังนั้นการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุที่มาจากความแตกต่างด้านวัฒนธรรม และวิถีชีวิต เป็นเรื่องที่ทำนายเป็นอย่างยิ่ง ที่จะให้ผู้สูงอายุที่มีความแตกต่างสามารถร่วมกิจกรรมและมีความสุขด้วยกันได้

คนที่ 5

ชื่อ-สกุลของผู้ให้สัมภาษณ์ นางสาวสุนิสา ชิเออร์ สถานที่ทำการสัมภาษณ์ อำเภอถลาง ภูเก็ต

ชื่อ-สกุลของผู้ให้สัมภาษณ์.....สุนิสา ชิเออร์.....

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

6.1 เพศ ชาย หญิง

6.2 อายุ.....28.....ปี

6.3 ตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์.....มัคคุเทศก์อิสระ.....

หน่วยงาน/สถานที่ทำงาน.....-

.....

1.5 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจพำนักระยะยาว

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบัน ทั้งในส่วนประเทศไทยและต่างประเทศ

2.1 สถานการณ์ แนวโน้ม และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

ดิฉันคิดว่ามีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่มาท่องเที่ยวพำนักระยะยาว รวมถึงกลุ่มชาวต่างชาติที่เกษียณอายุในจังหวัดภูเก็ตและตามจังหวัดอื่นๆในประเทศไทย ในภูเก็ตบริเวณที่อยู่อาศัยใกล้ชายหาดจะได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะกระจายตัวตามหาดต่างๆเช่น หาดลา ยัน หาดบางเทา หาดสุรินทร์ บริเวณหาดลายันเป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติทำให้มีความเงียบสงบมากกว่าหาดอื่นๆ หาดบางเทาและสุรินทร์ มีโรงแรมห้าดาวกระจายตัวอยู่เป็นจำนวนมาก บริเวณนี้ที่พักราคาค่อนข้างแพงเทียบกับหาดอื่นๆ นักท่องเที่ยวที่มาพักระยะยาวในบริเวณนี้ส่วนมากต้องการความเป็นส่วนตัวและความสงบ หาดกมลา เรื่อยไปจนถึงป่าตอง หาดกะตะ หาดกะรน บริเวณนี้จะเป็นกลุ่มที่ต้องการแสงสีและที่พักจะมีราคาถูกกว่า และแอบอ่าวฉลองและหาดราไวย์(เป็นถิ่นที่ค่อนข้างมีนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียพักอาศัยอยู่เยอะ) ดิฉันคิดว่าในช่วงหลายปีมานี้มีนักท่องเที่ยวกลุ่มชาวรัสเซียเข้ามามากขึ้นเมื่อเทียบกับชาติอื่น แนวโน้มอาจจะดีขึ้นเนื่องจากการจัดระเบียบชายหาดหลักๆสำคัญในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งจะเห็นได้ตามข่าว เช่น หาดสุรินทร์ที่ปกติจะมี Beachclub ของหลายๆ โรงแรมก่อสร้างรุกล้ำที่สาธารณะ หรือที่หาดกะตะ กะรน ป่าตอง ซึ่งมีการให้ รื้อถอนเก้าอี้ผ้าใบและซุ้มขายของเป็นจำนวนมาก ทำให้ชายหาดกลับมาสวยงามอีกครั้ง อาจจะเป็นส่วนที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น แต่ถึงกระนั้นเปิดตัวแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ในประเทศเพื่อนบ้านเช่นพม่า ซึ่งยังมีธรรมชาติที่สวยงามและยังไม่ถูกทำลาย อาจจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวไปได้เช่นกัน

2.2 ประเทศปลายทาง (destination) ด้านท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในทัศนะของท่านคือประเทศใด

ดิฉันคิดว่าประเทศในกลุ่ม AEC หลายๆประเทศเหมาะสำหรับเป็นประเทศที่นักท่องเที่ยวจะเลือกมาพำนักระยะยาว เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม มีความหลากหลายและแตกต่างทางวัฒนธรรม เดินทางเข้าออกได้ง่าย สะดวก มีค่าครองชีพต่ำกว่าประเทศในแถบอื่น และผู้คนค่อนข้างเป็นมิตรและเปิดรับชาวต่างชาติดิฉันคิดว่า ประเทศไทย ลาว เวียดนาม เป็นประเทศที่น่าสนใจ และตอนนี้มีประเทศพม่าเพิ่มเข้ามาอีกประเทศ

3. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่มีชื่อเสียงอยู่ในจังหวัดใดของประเทศไทย เพราะเหตุใด

ดิฉันคิดว่าจังหวัดแถบทะเลอันดามัน เนื่องจากชาวต่างชาติไม่ว่าจะเป็นพำนักระยะยาวหรือสั้น ส่วนใหญ่ต่างเลือกที่พักอาศัยใกล้ทะเลเป็นหลักและทะเลอันดามันเป็นทะเลที่สวยงามที่สุดเมื่อเทียบกับทะเลแถบอื่นๆในประเทศไทย นอกจากนี้จังหวัดภูเก็ตยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆมากมาย ไม่ว่าจะเป็นสนามบิน ห้างสรรพสินค้าหลายแห่ง พื้นที่ออกกำลังกาย ร้านอาหารและสถานบันเทิงจำนวนมาก ซึ่งกระจายอยู่ในทุกส่วน ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการได้โดยง่าย อีกประเด็นคือความหลากหลายของที่พัก ทั้งประเภทและราคา ทำให้นักท่องเที่ยวทุกระดับชั้นสามารถเข้าถึงได้ นักท่องเที่ยวจะรู้สึกได้ถึงความสะดวกสบายเมื่อพำนักอยู่ในจังหวัดภูเก็ตอีกหนึ่งจังหวัดที่ได้รับความนิยมคือพังงา บริเวณเขาหลัก นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ต้องการความสงบเนื่องจากจังหวัดพังงามีธรรมชาติที่งดงาม วัฒนธรรมพื้นบ้านยังมีให้เห็นอยู่มาก สิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่มีเท่าที่ควร ทั้งหมดจะมีอยู่บริเวณศูนย์กลางเท่านั้น แต่สถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมกลางแจ้งมีอยู่มากมาย เช่น ซี่ช้าง ล่องแพ ATV มีหาดทรายและน้ำตกที่สวยงามอยู่หลายแห่ง รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเช่น ถนนสายวัฒนธรรม

4. ท่านคิดว่า การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยควรมีองค์ประกอบอะไรบ้างและมีรูปแบบอย่างไร

องค์ประกอบที่สำคัญ ควรจะมีสิ่งต่อไปนี้

การท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพดี การบริการที่ดีหมายถึงรวมถึงการบริการที่นักท่องเที่ยวถึงจะได้รับตามคำโฆษณา หลายๆแห่งมีการโฆษณาเกินจริงและปิดบังข้อมูลบางส่วน การบริการที่ดีต้องโปร่งใสและมีความจริงใจต่อนักท่องเที่ยวผู้เข้ารับบริการ บุคลากรด้านบริการที่ดี ผู้ประกอบกิจการหลายที่ในประเทศไทยยังคงประสบปัญหาด้านบุคลากร ซึ่งขาดความเข้าใจด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ซึ่งการจะเข้าถึงบริการที่ดี ย่อมหมายถึงการสื่อสารที่รวดเร็ว เข้าใจง่าย และตรงความต้องการของผู้รับบริการอีกด้วย

ความคุ้มค่าของราคาและบริการ ถึงแม้ว่านักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีกำลังซื้อ แต่เนื่องจากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้ชีวิต อาจเคยเคยเดินทางท่องเที่ยวมาในหลายประเทศ ทำให้มีความ

ละเอียดถี่ถ้วนและข้อเปรียบเทียบในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ ดังนั้นนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะคำนึงถึงความคุ้มค่าของสินค้าและบริการเป็นหลักเช่นกัน

ความปลอดภัย ความปลอดภัยเป็นเหตุผลหลักๆ อีกอย่างที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการ ถึงแม้จะมีกฎหมายรองรับแต่การบังคับใช้ในประเทศไทยก็ไม่ได้เคร่งครัด เช่น ความปลอดภัยบนเรือนำเที่ยวหรือสถานประกอบการต่างๆ เช่น การติดตั้งถังดับเพลิง ระบบดับไฟเมื่อเกิดเพลิงไหม้ ซึ่งเราจะพบเห็นเฉพาะตามโรงแรมหรือสถานให้บริการที่มีราคาสูงเท่านั้น ซึ่งจริงๆ แล้วควรมีบังคับใช้ทั่วไปกิจกรรมที่เหมาะสม เน้นอนกิจกรรมที่เหมาะสม ย่อมแตกต่างจากกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป ด้วยอายุและข้อจำกัดทางสุขภาพ ดิฉันคิดว่านักท่องเที่ยวกลุ่มนี้สนใจศิลปวัฒนธรรม ชอบความสงบ ไม่วุ่นวาย และกิจกรรมกลางแจ้งที่ไม่ต้องออกแรงมากจนเกินไป ไม่ควรเน้นแหล่งที่นักท่องเที่ยวพลุกพล่านเนื่องจากอาจเกิดความไม่สะดวกต่อการเดินทางและเคลื่อนไหวของผู้สูงอายุ

รูปแบบที่เหมาะสม น่าจะเป็นแบบ slow tourism ที่ไม่เน้นความเร่งรีบ ท่องเที่ยวไปอย่างช้าๆ เน้นการสัมผัสและคุณภาพ เน้น ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ในการท่องเที่ยว มีการเดินทางที่สะดวกและท่องเที่ยวในจุดที่ผู้คนไม่พลุกพล่าน อาจจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่หรือแหล่งวัฒนธรรมที่จำกัดผู้เข้าชมในแต่ละวัน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมและการพักผ่อนควบคู่กัน เนื่องจากส่วนมากกลุ่มผู้เกษียณอายุหรือผู้พำนักระยะยาว จะมาเป็นครอบครัวหรือคู่รัก ซึ่งมีความต้องการแตกต่างกัน และที่สำคัญคือต้องมีการติดต่อที่ทันสมัย ในโลกยุคปัจจุบันซึ่งทุกคนจำเป็นต้องเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและมีผู้สูงอายุจำนวนมากใช้ช่องทางนี้ในการติดต่อสื่อสารครอบครัว

5. ในความคิดเห็นของท่านควรใช้หลักการใดเพื่อสร้างโปรแกรมนันทนาการ ตามข้อ 4 องค์ประกอบที่สำคัญค่ะ และหลักการแบ่งประเภทกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เหมาะสมควรเป็นจัดอย่างไร หลักการแบ่งประเภทกิจกรรมที่เหมาะสม คิดว่าควรจะแบ่งตามความสนใจ ด้านสุขภาพ เชื้อชาติและศาสนา

ด้านความสนใจ ความสนใจส่วนบุคคลเป็นเหตุผลหนึ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกมาพำนักระยะยาวในประเทศไทยซึ่งมีความหลากหลายด้านบริการและทรัพยากรธรรมชาติ นักท่องเที่ยวบางกลุ่มอาจจะชอบกิจกรรมกลางแจ้ง หรือบางกลุ่มชอบความหรูหราสะดวกสบาย อาจจะมีใจด้านกีฬาเข้ามาเกี่ยวข้อง และกิจกรรมจิตอาสาที่เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ชาวต่างชาติส่วนมากให้ความสำคัญ

ด้านสุขภาพ นอกจากด้านความสนใจแล้ว ผู้สูงอายุบางกลุ่มยังมีข้อจำกัดทางสุขภาพซึ่งไม่เหมาะกับกิจกรรมบางประเภท เพราะฉะนั้นควรมีกิจกรรมที่รองรับผู้บริโภครวมที่มีปัญหาด้านสุขภาพเช่นกัน อีกกลุ่มหนึ่งที่อยากจะแยกย่อยออกมาคือผู้พิการ ระบบสาธารณสุขในกรุงเทพฯ หรือผู้ประกอบกิจการหลายๆ แห่ง ยังไม่มีสถานที่ที่รองรับหรือให้ความสะดวกสบายแก่ผู้พิการ เพราะฉะนั้นดิฉันคิดว่า ผู้บริโภคกลุ่มนี้มีความสำคัญเทียบเท่ากับนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ และควรได้รับความดูแลเป็นอย่างดีและเป็นช่องทางในการทำธุรกิจที่น่าสนใจอีกด้วย

เชื้อชาติและศาสนา เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ควรคำนึงถึงในการแบ่งประเภทของกิจกรรม บางศาสนามีข้อจำกัดและผู้นับถือศาสนาพึงปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด เพราะฉะนั้นควรมีสถานที่ที่เหมาะสมและอาจจะมีการแยกเป็นกลุ่มพิเศษโดยเฉพาะ หรือในปัจจุบันซึ่งทราบกันดีว่ามีชาวต่างชาติจำนวนมากหันมาให้ความสนใจในพุทธศาสนา ก็อาจแยกย่อยเป็นกลุ่มเฉพาะก็เป็นได้

6. จากประสบการณ์ของท่าน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับพฤติกรรมเปรียบเทียบของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติแต่ละสัญชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย กรุณายกตัวอย่าง

ชาวยุโรป ส่วนใหญ่จะเลือกสถานที่ที่จะพำนักระยะยาวอิงจากประสบการณ์ที่พบเจอในประเทศนั้นๆ และมีความประทับใจ นิยมมาพักผ่อนตอนหน้าร้อนของประเทศไทยซึ่งเป็นหน้าหนาวของยุโรป มีกำลังซื้อ มีความสนใจในบ้านหลังที่สองในประเทศที่มีทะเล ภูเขา แสงแดด อากาศดี และมีจำนวนไม่น้อยที่ตัดสินใจซื้อบ้านพักตากอากาศในประเทศไทย

ชาวสแกนดิเนเวีย เป็นชาติที่มีความผูกพันกับทะเลและภูเขา ชอบการดำน้ำ เล่นเรือใบ ชอบแสงแดด เพราะประเทศของตนมีแสงแดดน้อย อากาศหนาวเกือบตลอดปี เพราะฉะนั้นจึงชอบมาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เป็นนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายสูงเนื่องจากมีรายได้สูงเช่นกัน ใส่ใจสิ่งแวดล้อมและพิถีพิถันเรื่องความสะอาดของอาหารและที่พัก ส่วนมากเลือกเดินทางโดยอิสระ

ชาวรัสเซีย เติบโตมากในช่วงหลายปีมานี้ ถือว่าเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักในจังหวัดภูเก็ต นิยมมาพักผ่อนในระยะยาวเนื่องจากภูเขามีสภาพอากาศดีและหน้าหนาวที่รัสเซียมีอากาศหนาวมาก บางส่วนซื้อบ้านหลังที่ 2 ที่ภูเก็ตและนิยมนางแผนล่วงหน้าในการพักผ่อนเป็นเวลานาน กำลังซื้อไม่มากแต่จำนวนนักท่องเที่ยวเยอะมักจะมีความต้องการสวนทางกับราคาสินค้า คืออาจจะจ่ายเงินซื้อสินค้าในราคาปานกลางหรือต่ำแต่มีความคาดหวังสูง

7. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพใดที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เข้ามาพำนักระยะยาว

การท่องเที่ยวรูปแบบที่เน้น ศิลปะ วัฒนธรรม อาจจะเป็นการนำเยี่ยมชมชมชนเผ่าพื้นเมืองในท้องถิ่นนั้นๆ การสาธิตการทำสินค้าพื้นเมือง ถ้าเป็นในจังหวัดภูเก็ตก็มีการกรีดยาง การแปรรูปยางพาราและพาเยี่ยมชมบริเวณที่ปลูก การทำผ้าบาติกพื้นเมือง อาจจะมีการจัดกิจกรรมซึ่งให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมทำเป็น workshop และมีผลงานเป็นของตนเอง ทั้งนี้จะได้ฝึกการเคลื่อนไหวและการใช้สมองของผู้สูงอายุ

การท่องเที่ยวรูปแบบที่เน้นประวัติศาสตร์ในการท่องเที่ยว การเดินเที่ยวชมสถาปัตยกรรมโบราณ เช่น ตึกชิโนโปรตุกีสในย่านตัวเมืองเก่า การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ต่างๆ เช่น พิพิธภัณฑ์เหมืองแร่ การเดินทำให้ผู้สูงอายุได้ออกกำลังกายไปในตัวอีกด้วย

กิจกรรมกลางแจ้ง อาจจะเป็นการพักผ่อนตามชายหาด หรือการดำน้ำตื้นบริเวณเกาะต่างๆ ทั้งนี้ควรมีผู้ให้บริการทางสุขภาพดูแลอย่างใกล้ชิด

กิจกรรมด้านการดูแลสุขภาพโดยตรง เช่น การตรวจเช็คร่างกาย ตรวจเช็คฟัน และมีผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำ และความสนใจเฉพาะอย่างเช่น detox

กิจกรรมดูแลสุขภาพแบบไทย เช่น สปา การนวดแผนไทย ความรู้เรื่องสมุนไพรไทย อาจจะทำเอี่ยมชมสวนสมุนไพรและมีการจัดขายผลิตภัณฑ์ รวมไปถึงสอนการทำอาหารไทยโดยใช้สมุนไพรไทยเช่นกัน อาจรวมไปถึงการเรียนรู้วิถีชีวิตแบบไทย เช่นการปลูกข้าว

8. จากประสบการณ์ของท่าน ท่านมีรูปแบบโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพแบบใด

ดิฉันคิดว่ารูปแบบโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดี ต้องมีความหลากหลายและตอบรับความต้องการได้หลายประเภทดังที่กล่าวมาตามข้อ 7 อีกส่วนหนึ่งคือการทำให้ชุมชนมีส่วนร่วม เป็นการกระจายรายได้และเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการเห็นเมื่อมาเที่ยวเมืองไทย การพาไปสัมผัสวิถีชีวิตพื้นถิ่น เข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยเป็นสิ่งสำคัญ และมีกิจกรรมนันทนาการโดยให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วม เช่นการหัดทำผ้าบาติก เป็นสิ่งที่น่าสนใจ ที่พักควรมีกิจกรรมหลายอย่าง เช่นนักท่องเที่ยวสามารถเลือกพักผ่อนที่ชายหาดหรือเล่นกอล์ฟได้ เพราะผู้สูงอายุที่เป็นคู่รักหรือครอบครัวอาจมีความต้องการที่ต่างกัน เป็นที่รู้กันดีว่า การนวดแผนไทย นวดสปาโด่งดังไปทั่วโลก ดังนั้นควรมีสองสิ่งนี้อยู่ในโปรแกรมอย่างแน่นอน อีกอย่างที่ดีฉันคิดว่าเป็นสิ่งที่สนใจมาก ซึ่งนอกจากนักท่องเที่ยวจะได้ความรู้และผู้ประกอบการยังมีโอกาสขายผลิตภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งกระจายรายได้สู่ชุมชนได้คือ การเรียนทำอาหารไทย ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้ทั้งความรู้ ความสนุกและสนับสนุนชุมชนได้อีกด้วย ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้ประกอบการเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งแสดงถึงประเพณีและวัฒนธรรมที่สวยงามของประเทศไทย และเลิกสนับสนุนธุรกิจด้านลบที่เป็นภาพจำที่ไม่ดีแก่นักท่องเที่ยว และสำคัญที่สุดที่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุต้องการคือการเข้าถึงบริการสุขภาพได้ง่ายและรวดเร็ว

คนที่ 6

ชื่อ-สกุลของผู้ให้สัมภาษณ์ นายวุฒิพงษ์ พรหมทวี สถานที่ทำการสัมภาษณ์ห้องทำงานของ ปลัดเทศบาลเมืองแม่โจ้ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศ ชาย

1.2 อายุ 59 ปี

1.3 ตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์ ปลัดเทศบาลเมืองแม่โจ้

หน่วยงาน/สถานที่ทำงาน เทศบาลเมืองแม่โจ้ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

1.4 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ อื่นๆ หน่วยงานราชการท้องถิ่น

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบัน ทั้งในส่วนประเทศไทย และต่างประเทศ

ในประเทศไทยจะมีผู้สูงอายุมาพำนักระยะยาวจากต่างประเทศเข้ามาเพิ่มขึ้น ส่วนในต่างประเทศจะมีการอพยพ ผู้สูงอายุไปยังประเทศที่สามารถรองรับ จัดการและบริหารได้ดี รวมไปถึง ราคาที่สมเหตุสมผล

2.1 สถานการณ์แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ในประเทศไทยมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นส่งผลให้คนไทยมีอายุเฉลี่ยสูงขึ้น มีนวัตกรรมใหม่ๆ การดูแลและเฝ้าระวังเรื่องสุขภาพของคนไทยทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนดีขึ้น มีการส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ดีขึ้น กว่าในอดีต ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และทำให้ประชากรผู้สูงอายุเพิ่มจำนวนมากขึ้น หน่วยงานราชการเช่นกระทรวงสาธารณสุขก็ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุได้ดีขึ้น ภาคเอกชนต่างๆ มีการบริหารจัดการเพื่อการดูแลผู้สูงอายุได้ดีขึ้นซึ่งจะส่งผลให้มีผู้สูงอายุพำนักระยะยาวจากต่างประเทศ มาอยู่ในประเทศไทยมากขึ้น

ในส่วนของเทศบาลเมืองแม่โจ้ภาคเอกชนโดยคุณหมอศิวพรได้ก่อตั้ง โครงการบ้านมีสุข สำหรับดูแลผู้สูงอายุทั้งชาวไทยและต่างประเทศขึ้น แต่ว่าราคาการให้บริการอาจจะสูงมากสำหรับคนไทย ซึ่งโครงการนี้จะเน้นไปที่การดูแลผู้สูงอายุชาวต่างชาติ ซึ่งการบริการและการบริหารได้มาตรฐาน ในกรณีของจังหวัดเลยที่ท่านปลัดเคยทำงานที่นั่นเป็นพื้นที่อากาศดี เงียบสงบมีความเป็นท้องถิ่นและอาคารบ้านเรือนก็มีการอนุรักษ์ของเก่า ทำให้ผู้สูงอายุอยากไปอยู่ที่นั่น ส่วนในพื้นที่แม่โจ้นี้กำลังจะมีโครงการดูแลผู้สูงอายุพำนักระยะยาวมากขึ้น เนื่องจากว่าที่ดินยังไม่ค่อยแพงเท่าไร และการดำเนินการ การบริหารจัดการของประเทศไทยก็ดีขึ้น จะต้องเจริญเติบโตขึ้นอย่างแน่นอน เนื่องจาก จังหวัดเชียงใหม่มีความเจริญในทุกๆ ด้านเทียบเท่ากับกรุงเทพมหานคร และการคมนาคมก็สะดวกสบาย

2.2 ประเทศปลายทาง (destination) ด้านท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในทัศนะของท่านคือประเทศใด ท่านปลื้มใจดีไหม ตอบว่า ประเทศธิเบต หรือภูฏาน เนื่องจากอากาศดี เงียบสงบ มีความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์

3. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่มีชื่อเสียงอยู่ในจังหวัดใดของประเทศไทยเพราะเหตุใด

คิดว่าเป็นเชียงใหม่ เนื่องจากว่ามีค่าครองชีพต่ำกว่า กรุงเทพฯ พัทยา และภูเก็ต นอกจากนี้ยังมีความสะดวกสบายของการคมนาคมขนส่ง มีประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ผู้คนน่ารักใจเย็น

4. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยควรมีองค์ประกอบอะไรบ้างและมีรูปแบบอย่างไร

ในกรณีของเทศบาลเมืองแม่โจ้ได้มีการจัดกิจกรรมและการดูแลผู้สูงอายุประจำเดือนและมีชุมชนทั้งหมด 19 ชุมชน ในแต่ละเดือนจะจัดกิจกรรมหมุนเวียนไปแต่ละชุมชนและชุมชนที่เป็นเจ้าภาพจะได้รับเงินสนับสนุนในการต้อนรับและเลี้ยงอาหารกลางวันจากเทศบาล จะมีกิจกรรมต่างๆ เช่น นิมนต์พระสงฆ์เทศนา และตั้งกองผ้าป่าทุกครั้ง เงินที่ได้จากกองผ้าป่าพระสงฆ์จะถวายคืนยังชุมชนนั้นๆ เพื่อใช้ทำกิจกรรมต่างๆ ต่อไป มีการออกกำลังกายแบบผู้สูงอายุ ตรวจสุขภาพประจำเดือน มีการเล่าข่าวสารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ ร้องเพลง ฟ้อนรำ เกร็ดความรู้ ท่องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจำหน่ายผลผลิตจากผู้สูงอายุเช่นงานฝีมือต่างๆ งานจักสาน ทอผ้า พืชผักสวนครัวปลอดสารพิษ ตัดผมฟรี และมีการแสดงต่างๆ กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้สามารถนำไปปรับใช้ได้กับผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่มาพำนักระยะยาวในประเทศไทยได้

5. ในความคิดเห็นของท่านควรใช้หลักการใดเพื่อสร้างโปรแกรมนันทนาการและหลักการแบ่งประเภทกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เหมาะสมควรจัดอย่างไร

ต้องมีการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นว่านักท่องเที่ยวแต่ละประเทศมีวัฒนธรรมประเพณีเป็นอย่างไร ชอบทำอะไร ไม่ชอบทำอะไร ขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศแล้วนำพระเพณีวัฒนธรรมนั้นๆ มาปรับเข้ากับวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมชาติอื่นๆ ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

6. จากประสบการณ์ของท่าน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับพฤติกรรมการเปรียบเทียบของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติ แต่ละสัญชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย กรุณายกตัวอย่าง

ผู้สูงอายุคนไทยจะมีวัฒนธรรมนับถือผู้สูงอายุ ผู้อาวุโสหน่อยจะต้องเคารพผู้อาวุโสมาก ประเทศจีนจะเหมือนกับคนไทย จะต้องมีการศึกษาและแยกแยะว่านักท่องเที่ยวมีจากประเทศใดมีวัฒนธรรมอย่างไร ผู้สูงอายุคือผู้ที่มีคุณูปการ สมควรที่จะได้รับการยกย่อง เชิดชู และให้ความสำคัญไม่ควรจะเปรียบเทียบระหว่างนักท่องเที่ยวแต่ละชาติ เพราะผู้สูงอายุชาวต่างชาติ จะมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ควรจะให้ผู้สูงอายุเหล่านี้ได้ถ่ายทอดประสบการณ์ดีๆ ให้กับคนรุ่นต่อไป ในชีวิตที่เหลือหลังจากเกษียณอายุแล้ว เราควรจะค้นหาความสามารถของผู้สูงอายุและดึงออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์

และประเทศไทยยินดีต้อนรับและภาคภูมิใจที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเลือกประเทศไทยเป็นสถานที่สำหรับพำนักระยะยาว เพื่อความสุขหลังเกษียณอายุ

7. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพใดที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เข้ามาพำนักระยะยาว

ปั่นจักรยานเพื่อสุขภาพ สำหรับผู้สูงอายุที่ยังแข็งแรงและปั่นจักรยานได้ ส่งเสริมสุขภาพโดยการตรวจสุขภาพประจำเดือน เดินทางไปชมธรรมชาติภูเขา ทะเล น้ำตก ไปชมระบบนิเวศวิทยาที่สำคัญต่อการดำรงอยู่ของพืชและสัตว์เช่นป่าชายเลน ฟาร์มกล้วยไม้ ฟาร์มผีเสื้อ และศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของเมืองไทยในภูมิภาคต่างๆ จัดกิจกรรมช้อปปิ้งเพื่อสุขภาพ และการบำบัดรักษาด้วยสมุนไพรไทย ยกตัวอย่างเช่นที่วัดห้วยเกียง จะมีศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับสมุนไพรไทยทั้งหมด นวดไทย ลูกประคบ กายภาพบำบัด และมี ออบสมุนไพรบริการ

8. จากประสบการณ์ของท่าน ท่านมีรูปแบบโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อส่งเสริมสุขภาพแบบใด

จะใช้กิจกรรมสนับสนุนการโดยใช้วัดห้วยเกียงในการจัดกิจกรรมสนับสนุนการ โดยการส่งเสริมสุขภาพด้วยสมุนไพรไทย โดยการนวดแผนไทยโบราณ การนวดประคบ และการอบสมุนไพร

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ภาครัฐระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่นต้องกำหนดเป็นนโยบายชัดเจนในเรื่องของการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ จะส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุไปในทิศทางใด

9.2 การจัดการและควบคุมผังเมืองให้ชัดเจนและถูกต้อง เพื่อป้องกันผลกระทบจากที่นักท่องเที่ยวต่างชาติมาพำนักระยะยาว อาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน พื้นที่เกษตรกรรมอาจจะกลายมาเป็นที่อยู่อาศัย ในอนาคตจะไม่มีพื้นที่เพาะปลูก

9.3 ผู้ประกอบการดูแลผู้สูงอายุแบบพำนักระยะยาวต้องเรียนรู้เรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

9.4 ผลกระทบด้านวัฒนธรรม วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นอาจถูกกลืนไปกับการเข้ามาพำนักระยะยาวของชาวต่างชาติ

9.5 ในกรณีคู่มือโบราณรอบเมืองเชียงใหม่ ต้องมีการอนุรักษ์และจัดเป็น Zoning ตามนโยบายของนายก อบจ.เชียงใหม่

9.6 จะต้องมีการประชุมผู้ประกอบการเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องผลกระทบต่างๆ ข้างต้น จะไม่ให้เกิดการเกิดขึ้น

9.7 ผู้ประกอบการจะต้องให้หน่วยงานของชุมชนมีส่วนร่วม เช่นให้พนักงานของชุมชนไปฝึกอบรมการดูแลผู้สูงอายุ แล้วให้บุคลากรเหล่านั้นนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

คนที่ 7

ชื่อ-สกุลของผู้ให้สัมภาษณ์ Mr.Kevin Durea สถานที่ทำการสัมภาษณ์ห้อง DHC Chiang Mai Resort 231 หมู่ 9 ต.หางดง อ.หางดง เชียงใหม่ 50230

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 เพศ ชาย

1.2 อายุ 62 ปี

1.3 ตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์ เจ้าของกิจการและผู้จัดการ สถานที่ทำงาน DHC Chiang Mai Resort 231 หมู่ 9 ต.หางดง อ.หางดง เชียงใหม่

1.4 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ธุรกิจพำนักระยะยาว

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในปัจจุบัน ทั้งในส่วนของประเทศไทยและต่างประเทศ

ตอบ: เราออกแบบรีสอร์ทให้ปราศจากขั้นบันไดและตัวผมเองก็นั่งบน wheelchair ด้วยเช่นกัน และเราออกแบบสำหรับผู้พิการ และทุกๆ คน สำหรับคนหนุ่มสาว ผู้สูงอายุ และผู้พิการและมันก็สะดวกสบายมากที่นี่ และทุกคนสามารถมาพักที่นี่ได้อย่างสะดวกสบาย และนี่คือสาเหตุที่เราได้ออกแบบรีสอร์ท

2.1 สถานการณ์ แนวโน้ม และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

ตอบ: เรามีนักท่องเที่ยวพิการเป็นผู้หญิงสองคน จากสหรัฐอเมริกา และมีผู้หญิงพิการจากภูเก็ตประเทศไทย มาพำนักที่นี่ด้วย พวกเขาพักที่นี่เพราะไม่เคยเห็นการออกแบบที่พักอาศัยสำหรับคนพิการแบบนี้ที่ไหนมาก่อน และมันก็สะดวกสบายมาก นักท่องเที่ยวจากอเมริกาเป็นนักเขียนในนิตยสาร และเธอก็กำลังเขียนเกี่ยวกับรีสอร์ทที่นี่ในนิตยสารเพื่อบอกผู้คนในอเมริกา มีสถานที่แบบนี้ไม่กี่แห่งในโลกนี้ ไม่เพียงแต่ประเทศไทย แต่ในทุกหนทุกแห่ง เมื่อคนพิการต้องการท่องเที่ยวพวกเขาสามารถมาพักที่นี่ได้อย่างสะดวกสบาย และพวกเขาก็สามารถที่จะทำได้ทุกอย่าง ไปนั่งช้าง ไปดูวัดเก่าแก่ต่างๆ คนพิการสามารถท่องเที่ยวในเชียงใหม่เพราะเชียงใหม่เป็นเมืองเก่าและมีกษัตริย์ปกครองมาก่อน และเก่าแก่กว่ากรุงเทพฯ หลายๆ ร้อยปีก่อน และวัดเก่าๆ สมัยที่ยังมีกษัตริย์ก็น่าสนใจมาก เชียงเป็นเมืองที่สวยงามมาก และมีกิจกรรมให้ทำมากมาย

2.2 ประเทศปลายทาง (destination) ด้านท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในทัศนะของท่านคือประเทศใด?

ตอบ: ประเทศไทย เพราะครั้งแรกมาเที่ยวประเทศไทย และได้มาเชียงใหม่และรู้สึกว่าร่วนี้เป็นบ้าน และรู้สึกว่าร่วในชาติก่อนเคยอยู่ที่นี่มาก่อน เพราะผมเชื่อในเรื่องชาติที่แล้ว เมื่อผมมาถึงเชียงใหม่รู้สึกดีมาก จึงได้ตัดสินใจติดต่อกับรัฐบาลไทย และออกแบบ และ BOI ก็ช่วยแก้ไขแบบก่อสร้างต่างๆ ให้ และ BOI ก็ให้เราลงทุนเป็นเจ้าของทั้งหมด หนึ่งร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่ต้องมีใครมาร่วม

ลงทุนด้วย และมันทำให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ และทุกอย่างก็เป็นของบริษัทของเราทั้งร้อยเปอร์เซ็นต์ เราค่อนข้างมีความสุข ซึ่งคนอื่นอาจจะไม่ได้เป็นเช่นนี้

3. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่มีชื่อเสียงอยู่ในจังหวัดใดของประเทศไทย เพราะเหตุใด?

ตอบ: ผมไม่แน่ใจเพราะผมไม่เคยไปที่อื่น นอกจากเชียงใหม่และกรุงเทพฯ แต่มีนักท่องเที่ยวหลายคนไปอยู่ภูเก็ต แต่ผมคิดว่าเชียงใหม่คือจังหวัดที่ดีที่สุดสำหรับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว และผมก็จะอยู่เชียงใหม่เนื่องจากผมมีรีสอร์ทอยู่ที่นั่น ในกรณีของนักท่องเที่ยวเงินเขาไม่ค่อยชอบประเทศจีนจึงมาเที่ยวที่นี่และได้ไปเที่ยวหมู่บ้านชาวกะเหรี่ยงคอยาว และมีความสุขมาก กะเหรี่ยงคอยาวพักอยู่บนภูเขาและพวกเราก็ได้ไปเยี่ยมพวกเขาครั้งหนึ่ง พวกเราได้นำเสื้อผ้าและผ้าห่ม และข้าวสารเพื่อนำไปบริจาคเขา และพวกเขาก็มีความสุขมาก พวกเขามีความยากลำบากมากในชีวิตบนภูเขา

4. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ควรมียุทธศาสตร์ประกอบอะไรบ้าง และมีรูปแบบอย่างไร?

ตอบ: สำหรับที่นี่ผมมีสระว่ายน้ำที่ออกแบบมี Ram ที่ง่ายต่อการลงสระ ซึ่งผู้พิการสามารถที่จะลงว่ายน้ำในสระนี้ได้ และการออกแบบสำหรับผู้สูงอายุด้วย ให้ง่ายต่อพวกเขา และก็เป็นการออกกำลังกายที่ดีมาก ไม่เพียงแต่สระว่ายน้ำเท่านั้นที่ออกแบบสำหรับผู้พิการพำนักระยะยาว ซึ่งรีสอร์ทจะปราศจากชั้นบันไดซึ่งง่ายต่อการเข้าถึง และทุกอย่างก็จะทำให้เข้าถึงได้ง่ายที่สุด และในห้องออกกำลังกายผมมีโปรแกรมสำหรับเครื่องนวดไฟฟ้าด้วย เพื่อช่วยผู้พักอาศัยด้านระบบหมุนเวียนโลหิตและก็ดีมากๆ สำหรับทุกๆ คนรวมไปถึงผู้สูงอายุ และคนพิการ นอกจากนี้เราก็มียุทธศาสตร์ที่เราจะโทรศัพท์ให้เขามานวดที่นี่และเราได้จัดโปรแกรมให้ และก็มีบริการบำบัดหลากหลายชนิดเช่น Chelation และก็มีบริการ Stem cell เรามีคุณหมอที่ทำด้านนี้โดยเฉพาะ เขาจะนำอุปกรณ์เครื่องมือการทำ Stem cell มาที่นี่ และเป็นหมอคนไทยและทำด้าน Stem cell โดยเฉพาะ ชื่อหมอ กำพล ผู้พำนักระยะยาวที่นี่มีความหลากหลาย และผมสามารถที่จะสอนการออกกำลังกายในห้องออกกำลังกาย เนื่องจากก่อนประสบอุบัติเหตุผมทำงานเป็นผู้สอนออกกำลังกายในห้องออกกำลังกายมาก่อน และปัจจุบันผมได้เรียนและสอนการออกกำลังกายสำหรับผู้พิการ ผมสามารถสอนพวกเขาให้ออกกำลังกายที่ถูกต้องและมีชีวิตที่ดีกว่า เนื่องจากการออกกำลังกายดีต่อทุกๆ คนและรู้สึกดีขึ้น หลังจากที่ผมสอนพวกเขาแล้วพวกเขาสามารถนำไปปฏิบัติที่ได้ด้วย และเคยมีนักศึกษาถ่ายภาพจากประเทศมาเลเซียมาศึกษาดูงานที่นี่ มีครู และ นักศึกษา 19 คนซึ่งพวกเขาทำงานช่วยเหลือผู้พิการเหมือนกับผม แต่ว่าพวกเขาไม่เคยเห็นอะไรแบบนี้มาก่อน ผมสอนเขาว่ายน้ำในสระ และสอนเขานวดในห้องออกกำลังกายด้วยเครื่องนวดแบบสั่น ซึ่งจะช่วยในด้านระบบหมุนเวียนโลหิตต่อบุคคลพิการเหมือนกับผม และผมก็

แสดงให้เขาได้ดูถึงการปั่นจักรยานคนพิการ พวกเขาประหลาดใจมากเนื่องจากไม่เคยเห็นอะไรแบบนี้มาก่อน และผมก็ได้สอนเขาเกี่ยวกับการรักษาคนพิการที่นั่ง wheelchair เป็นเวลานานจะมีการติดเชือกทางเดินปัสสาวะได้ง่าย ซึ่งผมจะไม่ใช้ยาปฏิชีวนะ แต่จะใช้สมุนไพรแทนคือ อบเชยผงผสมกับน้ำผึ้ง และก็เป็นธรรมชาติมาก เป็นสมุนไพรจากธรรมชาติที่มีส่วนผสมระหว่างอบเชยผงและน้ำผึ้ง และน้ำผสมกันแล้วดื่ม ถ้าผมใช้ยาปฏิชีวนะจะใช้เวลาในการรักษา 2 สัปดาห์ที่จะหยุดยั้งอาการติดเชื้อ แต่ว่าผมใช้น้ำสมุนไพรธรรมชาตินี้แค่ขวดเดียวและวันรุ่งขึ้นทุกอย่างก็โอเค และผมก็สามารถสอนคนอื่น ๆ เกี่ยวกับสมุนไพรธรรมชาตินี้ด้วย ผมพบสูตรนี้จากอินเทอร์เน็ต เขาจะมีอยู่ในอินเทอร์เน็ต ถ้าคุณค้นหาคำว่าอบเชยและน้ำผึ้ง มีส่วนผสมหลากหลาย บางส่วนผสมติดต่อกำลึงกาย และบางสูตรก็ติดต่อกับอาการติดเชื้อ ถ้าเราใช้ยาปฏิชีวนะด้วยก็จะไปทำลายเซลล์ดีๆ ให้หลุดออกมาด้วย เมื่อก่อนผมก็จะใช้ยาปฏิชีวนะ แต่ปัจจุบันผมใช้น้ำสมุนไพรธรรมชาติ มันดีมาก ๆ

ที่นี่จะมีสระว่ายน้ำ ห้องออกกำลังกาย ห้องนวดที่เราได้อยู่ และพวกเขาก็สามารถออกไปทำกิจกรรมภายนอกเช่น ไปเที่ยววัดอยุธยา ไปดูกะเหรี่ยงคอยาว ชีซัง ซึ่งผู้พิการสามารถทำได้ในการขี่ช้างบนภูเขา และมันก็ดีมาก ๆ เรามีนักท่องเที่ยวจากอเมริกามาพำนักที่นี่และเธอก็ได้ไปนั่งช้าง ซึ่งมันเป็นครั้งหนึ่งในชีวิตที่เธอไม่เคยทำมาก่อนและมันก็ยอดเยี่ยมมาก

5. ในความคิดเห็นของท่านควรใช้หลักการใดเพื่อสร้างโปรแกรมนันทนาการ และหลักการแบ่งประเภทกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เหมาะสม ควรเป็นอย่างไร?

ตอบ: ถ้ามีนักท่องเที่ยวมาพัก เราสามารถที่จะจัดโปรแกรม และสร้างกิจกรรมนันทนาการให้กับพวกเขา และมีนักท่องเที่ยวผู้หนึ่งนั่ง wheelchair คนหนึ่งได้ไปลองแพในลำน้ำ พวกเขายกเอา wheelchair และวางเธอลงบนแพ เธออายุยังน้อยจากนิวยอร์ก และเธอชอบมันมากๆ และเธอก็ได้มาพักที่นี่ ดีมากๆ รีสอร์ทที่นี่ไม่ได้เปิดให้บริการแบบพำนักระยะยาว แต่จะให้บริการระยะสั้นหรือรายวันด้วย เรามีห้องหลายประเภท ห้องสำหรับคนโสด ห้องเตียงคู่ และมีห้องแบบครอบครัวสำหรับ 4 คน และมีอพาร์ทเมนต์สำหรับครอบครัวขนาดใหญ่ เรามีนักท่องเที่ยวแบบครอบครัวมาพักมากมาย และมีครอบครัวหนึ่งจากอเมริกามาพัก ซึ่งครอบครัวนี้ไม่เคยเจอกันมาเป็นสิบปีแล้ว สมาชิกส่วนหนึ่งอยู่ในอเมริกา อีกส่วนหนึ่งอยู่ที่ฮาวาย และพวกเขาก็มาพักและพบกันที่นี่ 5 วัน แต่ว่าพวกเขาชอบมากๆ ก็เลยพักยาวนานกว่าเดิมอีก 10 วันเนื่องจากพวกเขาสามารถอยู่ด้วยกันทั้งหมด พักที่นี่ด้วยกันรับประทานอาหารด้วยกัน ท่องเที่ยวด้วยกัน เล่นน้ำในสระด้วยกัน และเขาไม่เคยเล่นด้วยกันแบบนี้มานานสิบปี ดังนั้นจึงทำให้พวกเขาขอพักต่ออีก 10 วัน และก็มีความสุขมากๆ ด้วยกันที่นี่ หลักการแบ่งกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุของที่รีสอร์ท จะใช้วิธีในการถามนักท่องเที่ยวเป็นรายๆ ไปบางคนชอบที่จะเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ บางคนชอบที่จะออกกำลึงกาย บางคนก็ชอบทำในกิจกรรมที่แตกต่างออกไป เราจะถามนักท่องเที่ยวว่าชอบทำกิจกรรมอะไรโดยการสอบถาม เนื่องจาก

นักท่องเที่ยวที่มาพักมาจากหลากหลายประเทศ ความชอบจึงต่างกัน เรามีนักท่องเที่ยวจะตระวันออกกลางมาพัก ครั้งสุดท้ายมีครอบครัวจากประเทศคูเวตจำนวน 7 คน ผู้ใหญ่ 4 คน และเด็กๆ อีก 3 คน พวกเขาเข้าพักที่นี่ชอบและมีความสุขมากเนื่องจากที่คูเวตอุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส

6. จากประสบการณ์ของท่าน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับพฤติกรรมเปรียบเทียบของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติ แต่ละสัญชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย กรุณายกตัวอย่าง

ตอบ: สำหรับที่รีสอร์ทนี้ราคาไม่แพง เรามีบริการที่มีคุณภาพมากมายสำหรับนักท่องเที่ยวพิการ นักท่องเที่ยวในอเมริกา ในออสเตรเลียต้องการมาพักที่นี่เนื่องจากมีราคาถูกกว่าในออสเตรเลีย อเมริกาและประเทศอื่นๆ เมื่อเข้ามาพักที่นี่จะชอบมากๆ เนื่องจากการออกแบบสำหรับพวกเขา โดยเฉพาะ มันเป็นการออกแบบที่ดีเยี่ยมมาก

7. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพใดที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุชาวต่างชาติ ที่เข้ามาพักระยะยาว?

ตอบ: เหมาะสมทุกกิจกรรมถ้าพวกเขาชอบและทำได้ ถ้าพวกเขาต้องการที่จะพักผ่อนก็ทำได้ หรือกิจกรรมนอกที่พักที่พวกเขาไม่เคยทำมาก่อนในชีวิต และสามารถทำได้ เช่นผู้หญิงพิการที่ใช้บริการนั่งข้างพูดว่าข้างพาเธอขึ้นดอย และลงดอย ทำให้เธอได้สัมผัสกับอารมณ์นั้น เธอชอบมันมากๆ และเธอบอกจะไม่มีวันลืมมันเลยตลอดชีวิตของเธอ ซึ่งเหมือนกันตอนที่ผมมาถึงที่นี่ผมได้ไปนั่งข้าง ผมต้องพูดว่าว เนื่องจากข้างมีเท้าที่นุ่มมาก และพาผมไปยังยอดเขา และลงมาด้านล่าง ผ่านลำธาร ผมชอบมากๆ ผู้พิการนั่งบนหลังข้าง มันดีมาก

8. จากประสบการณ์ของท่าน ท่านมีรูปแบบโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพแบบใด?

ตอบ: ที่รีสอร์ทจะมีบริการนวดแผนไทย และนวดแบบอื่นๆ การขัดตัว สระว่ายน้ำออกแบบพิเศษ การบำบัดแบบเซลล์ชั้น Chelation สำหรับการทำความสะอาดระบบไหลเวียนของเลือด Stem cell ห้องออกกำลังกายสำหรับผู้พิการ ที่รีสอร์ทมีบริการรถตู้ทำพิเศษมีระบบไฮดรอลิก สามารถยก wheelchair ขึ้นบนรถด้วย และในรถตู้ก็ใส่ที่นั่งพิเศษสามารถนั่งได้ 10 ท่าน

9. ข้อเสนอแนะ

ตอบ: นักท่องเที่ยวควรหาข้อมูลข่าวสารก่อนเดินทาง เรามีโบรชัวร์แจกให้กับผู้สนใจทุกคน และสามารถติดต่อกับรีสอร์ทได้โดยอีเมล เรามีบริการรับ-ส่งจากสนามบิน และให้บริการอยากทำกิจกรรมอะไร นักท่องเที่ยวจะแจ้งเที่ยวบินให้บริการทั้งกลางวันและกลางคืน และมีบริการคนขับรถ และทีมงานคอยช่วยในกรณีที่นักท่องเที่ยวต้องการไปเที่ยวยังสถานที่ต่างๆ จะมีการฝึกทีมงานให้

ทราบถึงวิธีการช่วยเหลือและดูแลผู้พิการ นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวและทำกิจกรรมได้ทุกอย่าง เชียงใหม่เป็นเมืองที่น่าสนใจมาก แต่บางครั้งอากาศก็จะร้อนมาก แต่ว่าชายชาวคูเวตมาที่นี่แล้วมีความสุขมากเพราะที่คูเวตอุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส เขามาในช่วงหน้าฝน เขาชอบมากๆ และเขามาพักกับครอบครัวใหญ่ในอพาร์ทเมนต์ และมีสระว่ายน้ำส่วนตัวในอพาร์ทเมนต์ เขาชอบมากๆ เขามีสระว่ายน้ำส่วนตัว จะว่ายน้ำเมื่อไหร่ก็ได้

หมายเหตุ

รีสอร์ทแห่งนี้สร้างขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มพิการที่นั่ง Wheelchair แต่ไม่ได้เจ็บป่วย และเจ้าของธุรกิจคือคุณ Kevin ก็เป็นบุคคลที่นั่ง Wheelchair เช่นกัน ข้อมูลเพิ่มเติม

www.dhcchiangmai.com

ภาคผนวก ฉ เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม

เอกสารหมายเลข 2 เอกสารประเด็นคำถามกลุ่ม

เอกสารหมายเลข 3 รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการประชุมกลุ่ม

เอกสารหมายเลข 2 เอกสารประเด็นคำถามกลุ่ม

เอกสารหมายเลข 2

เอกสารประเด็นคำถามการประชุมกลุ่ม (FOCUS GROUP QUESTIONS GUIDE)

ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรีบัณฑิต

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
เชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

โดย

นางจรรยา วุฒิสถานทวี นิสิตดุสิตบัณฑิต รหัสประจำตัว 5278954239
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
อาจารย์ ดร.รัตนา ปานเรียนแสน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ประชุมกลุ่มวันที่ 24 มีนาคม 2558 เวลา 09.00-12.00 น.
ณ ห้อง ALUMNI หอพักนานาชาติ ศศนิเวศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์ของการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion)

การประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่ออภิปรายแสดงความคิดเห็น ประเมิน และให้ข้อเสนอแนะในการปรับรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ให้มีมิติคุณภาพด้านต่าง ๆ รวม 5 มิติ ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และภาพรวมทุกมิติ

ประเด็นคำถามในการประชุมกลุ่ม

1. การพิจารณาว่าจะบริหารจัดการโปรแกรมนันทนาการฯ ต่อไปหรือไม่ อย่างไร ตามที่ได้กำหนดไว้ในร่างรูปแบบฯ ได้แก่ หยุด ปรับปรุง และดำเนินการต่อ มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการบริหารจัดการมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

2. ร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวสามารถนำไปใช้เป็นแกนกลางของหน้าที่การจัดการ (Managerial functions) ในที่พำนักระยะยาวได้มากกว่า 3 แห่ง ได้อย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

3. การใช้ทฤษฎีการจัดการ POLC (POLC Management Theories) ในร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการบริหารจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

4. ชนิดของกิจกรรมนันทนาการที่กำหนดไว้ในร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวมีความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการบริหารจัดการมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

5. มูลเหตุที่กำหนดไว้ในร่างรูปแบบฯ ได้แก่ การมีเวลาว่าง ความจำเป็น แรงจูงใจ และความปรารถนา จะชักนำให้ผู้สูงอายุพำนักระยะยาวเข้าร่วมในโปรแกรมนันทนาการได้มากน้อยเพียงใด ควรเพิ่มเติมหรือตัดทอนมูลเหตุใด เพราะเหตุใด

6. แบบการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้ในร่างรูปแบบฯ 7 แบบ ได้แก่ กิจกรรมที่ทำได้ตามลำพัง การจัดแบบไม่แจ้ง... จะช่วยให้ผู้สูงอายุพำนักระยะยาวที่เข้าร่วมในโปรแกรมนันทนาการ ได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ควรเพิ่มเติมหรือตัดทอนแบบการจัดกิจกรรมใด เพราะเหตุใด

7. จากภาพประกอบของ ร่างรูปแบบการจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาว ท่านคิดว่าควรจัดทำภาพประกอบอย่างไรให้ดูแล้วเข้าใจง่าย...เพราะเหตุใด

8. เปิดประเด็นความคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อให้ร่างรูปแบบฯ มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการบริหารจัดการโปรแกรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุพำนักระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการประชุมกลุ่ม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล ประธานแขนงวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย-ผู้ดำเนินการประชุมกลุ่ม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษม นครเขตต์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยกิจกรรมทางกาย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ พบลาภ คณบดีคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา
4. รองศาสตราจารย์ ดร.รชดา เครือติวา รองคณบดีคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา
5. อาจารย์ ดร.นพรัตน์ ศุภธิถถล อาจารย์ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. รองศาสตราจารย์สมควร โพธิ์ทอง อาจารย์เกษียณอายุราชการ ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
7. คุณสุเมธ มุกดาพิทักษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬา กรมพลศึกษา เกษียณอายุราชการ (ผู้ศึกษาวิจัยในกลุ่มผู้สูงอายุ และผู้จัดการการแข่งขันกีฬาผู้สูงอายุ)
8. คุณชรินทร์ วรรณกิจกำธร ผู้บริหารธุรกิจดูแลผู้สูงอายุชาวต่างชาติ บริษัท CH Care

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางจรรยา วุฒิฐานทวี เกิดเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2519 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2540 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา วิทยาศาสตร์การกีฬา แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว (ตอนเรียนพิเศษ) สำนักวิชา วิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2551 และเข้าศึกษาต่อในระดับ ปริญญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาวิทยาการการจัดการกีฬาและนันทนาการ คณะวิทยาศาสตร์ การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2552 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ออลโพร่ ทราเวล แอนด์ เซอร์วิส และคลินิกทันตกรรมปทุมวัน

